

הזוהר הקדוש - ספר דברים

● [פרשת דברים](#) ● [פרשת ואתחנן](#) ● [פרשת עקב](#) ● [פרשת שופטים](#) ● [פרשת כי תצא](#) ● [פרשת
וילך](#) ● [פרשת האזינו](#) ● [האדרא זוטא קדישא](#)

פרשת דברים

ר"ס.

פרשת ואתחנן

ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס
ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס
ת ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס ר"ס

פרשת עקב

רע"א רע"א רע"א רע"ב רע"ב רע"ג רע"ג רע"ד

פרשת שופטים

עד"ר ער"ה ער"ה:

פרשת כי תצא

רע"ו רע"ו רע"ז רע"ז רע"ח רע"ח רע"ט רע"ט ר"פ
ר"פ רפ"א רפ"א רפ"ב רפ"ב רפ"ג

פרשת וילך

רפ"ג רפ"ד רפ"ד רפ"ה רפ"ה רפ"ו

פרשת האזינו

רפ"ו רפ"ז רפ"ז:

האדרא זוטא קדישא

רפ"ח. רפ"ח: רפ"ט. רפ"ט: ר"צ. ר"צ: רצ"א. רצ"א: רצ"ב.
רצ"ב: רצ"ג. רצ"ג: רצ"ד. רצ"ד: רצ"ה. רצ"ה: רצ"ו. רצ"ו:
ו: רצ"ז. רצ"ז: רח"ז. רח"ז: רח"ט. רח"ט:

דברים

פרשת

דף ר"ס ע"א

(דף ר"ס ע"א) פרשת אלה הדברים הוא בפרשת בלק דף קפ"ו ע"א ושם ביתו
וכך הסכימו הקדמונים

ואתחנן

פרשת

דף ר"ס ע"א

(דף ר"ס ע"א) (דברים ג') וְאַתְּחַנֵּן אֶל יְיָ בְּעֵת הַהִיא לֵאמֹר. אֲדַנְיִי יְדֹוֹיֵד אֲפָה
הַחֲלוֹת לְהַרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ וְגוֹ'. רַבִּי (בראשית י"א) יוֹסִי פָתַח, (ישעיה לח) וַיִּסַּב
חֲזָקִיָּהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יְיָ. תָּא חֲזִי, כִּמְהָ הוּא חִילָא תְּקִיפָא
דְּאוֹרִיָּתָא, וְכִמְהָ הוּא עֲלָאָה עַל כְּלָא. דְּכָל מָאן דְּאֲשַׁתְּדַּל בְּאוֹרִיָּתָא, לָא
דְּחִיל מַעְלָאֵי וְתַתָּאֵי. וְלָא דְּחִיל מַעְרְעוֹרִין בִּישִׁין דְּעֲלָמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ אֶחִיד
בְּאִילָנָא דְּחַיִּי, וְאֶכִּיל מִנֶּיהָ בְּכָל יוֹמָא.

דְּהָא אוֹרִיָּתָא אוֹלִיף לִיה לְבַר נֶשׁ, לְמִיָּהָ דְּבָאֲרַח קְשׁוּט. אוֹלִיף לִיה עֵיטָא
הִיָּד יְתוּב קָמִי מְאָרִיָּה (לבטלה להחיא גזרה). וְאֶפִּילוּ וְתַגְזָר עָלֶיהָ מוֹתָא, כְּלָא
יְתַבְטַל וַיִּסְתַּלַּק מִנֶּיהָ, וְלָא שְׂרָפָא עָלוּי. (עייטא דבר נש בהאי עלמא) וְעַל דָּא בְּעֵי
לְאֲשַׁתְּדַּלָּא בְּאוֹרִיָּתָא יְמָמָא וְלֵילִי, וְלָא יְתַעְדִּי מִנָּה, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב,

(יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאִי אַעֲדִי מִיָּנִיחַ אֲוֹרֵייתָא, אוֹ אֲתַפְרֹשׁ מִנָּה, כְּאֵלּוֹ אֲתַפְרֹשׁ מִן חַיִּי.

תָּא חֲזִי, עֵיטָא דְּבֵר נֶשׁ כַּד אִיהוּ סָלִיק בְּלִילָא עַל עַרְסִיחַ, בְּעֵי לְקַבְּלָא עָלֵיהּ עוֹל מַלְכוּתָא דְּלַעִילָא, בְּלַבָּא שְׁלִים. וְלֹאֲקֻדְמֵי לְמִימְסָר גְּבִיחַ פְּקֻדוֹנָא דְּנַפְשִׁיחַ. וְהָא אֲוִקְמוּהָ, בְּגִין דְּכָל עֲלָמָא טַעְמִין טַעְמָא דְּמוֹתָא, דְּהָא אִילָנָא דְּמוֹתָא שְׂרָיָא בְּעֲלָמָא, וְכָל רוּחֵי דְּבְנֵי נֶשׂא נְפֻקִין, וְסֻלְקִין וְאֲתַטְמְרוּ (ס"א וְאֲתַמְסְרוּ) גְּבִיחַ. וּבְגִין דְּאִינוּן בְּפֻקְדוֹנָא, כְּלָהוּ תִּיבִין לְאֲתַרִּיחַו.

תָּא חֲזִי, כַּד אֲתַעַר רוּחַ צְפוֹן בְּפֻלְגוֹת לִילָא, וְכְרוּזָא נְפִיק. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵי לְגַנְתָּא דְּעֵדוֹן לְאֲשֶׁתְּעֲשָׂעָא בְּרוּחִיהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, כְּדִין מְתַפְּוֹנִי (נ"א מְתַעֲרוּ) כָּל בְּנֵי מְטְרוֹנִיתָא, וְכָל בְּנֵי הִיכְלָא, לְשִׁבְחָא לִיהּ לְמַלְכָּא קְדִישָׁא. וְכְדִין כָּל אִינוּן פְּקֻדוֹנִין דְּרוּחִין דְּאֲתַמְסְרוּן בִּידָהּ, כְּלָהוּ אֲתֵיב לְמַאֲרִיחֵוֹן. וְרוּבָא דְּבְנֵי עֲלָמָא מְתַעֲרוּן בְּהֵיחָא שְׁעֵתָא, וְהָא פְּקֻדוֹנִיחַ דְּכְלָהוּ אֲתֵיב לְגַבִּיחֵוֹן.

אִינוּן דְּבְנֵי הִיכְלָא עֲלָאָה קִיִּימֵי בְּקִיּוּמֵיחֵוֹן, מְתַעֲרוּ מְשִׁתְּדִלֵי בְּתוֹשְׁבַתְּחָתָא דְּאֲוֹרֵייתָא, וּמְשִׁתְּתַפִּי בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, עַד דְּנֶהִיר יְמָמָא. כַּד אֲתֵי צַפְרָא, הִיא, וְכָל בְּנֵי הִיכְלָא (דְּמַלְכָּא) כְּלָהוּ אֲתֵינִין לְגַבִּי מַלְכָּא קְדִישָׁא, וְאִינוּן אֲקָרוּן בְּנִין דְּמַלְכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא. וְהָא אֲוִקְמוּהָ.

כַּד אֲתֵי צַפְרָא, בְּעֵי לְנַקְּאָה גְּרַמִּיחַ בְּכָלָא, וְלְמִיזוֹן זִיִּינִיחַ, לְאֲשֶׁתְּדִלָּא עִם מַלְכָּא קְדִישָׁא, דְּהָא בְּלִילָא אֲשֶׁתְּדִל בְּמְטְרוֹנִיתָא. הֲשִׁתָּא אֲתֵי עִם מְטְרוֹנִיתָא, לְזוּוּגָא לָהּ עִם מַלְכָּא.

אֲתֵי לְבֵי כְּנִישְׁתָּא, מְדַכֵּי גְּרַמִּיחַ בְּקַרְבָּנִין, מְשַׁבַּח בְּתוֹשְׁבַתְּחֵיחֵוֹן דְּדוֹד מַלְכָּא. אֲחִיד תַּפְּיִלִּין בְּרִישִׁיחַ, (ס"א בִּידִיחַ וּבְרִישִׁיחַ) וְצִיצִית בְּגַדְפִּיחַ, אוֹמֵר תְּהִלָּה לְדוֹד. וְהָא אֲוִקְמוּהָ, צִלֵּי צְלוּתָא קַמִּי מַאֲרִיחַ, בְּצְלוּתָא בְּעֵי לְמִיכָס, כְּגוֹוָנָא (ס"א בְּזוּוּגָא) דְּמַלְאָכֵי עֲלָאֵי, לְאֲתַחְבְּרָא בְּהַדִּיחֵוֹן, דְּאִינוּן אֲקָרוּן הָעוֹמְדִים, כְּמָה דְּאֲתַּתְּ אָמֵר, (זְכַרִּיחַ ג) וְנִתְתִּי לָהּ מְהֻלְכִים בִּין הָעוֹמְדִים. וְלְכוּוָנָא רְעוּתִיחַ קַמִּי מַאֲרִיחַ, וְיִתְבַּע בְּעוּתִיחַ.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּבֵר נֶשׁ קָאִים בְּפֻלְגוֹת לִילָא מְעַרְסִיחַ, לְאֲשֶׁתְּדִלָּא בְּאֲוֹרֵייתָא, כְּרוּזָא קְאָרִי עָלֵיהּ וְאָמֵר, (תְּהִלִּים קַלֵּד) הִנֵּה בְּרַכּוּ אֶת יְיָ כָּל עַבְדֵי יְיָ הָעוֹמְדִים בְּבֵית יְיָ בְּלִילוֹת. הֲשִׁתָּא כַּד אִיהוּ קָאִים בְּצְלוּתָא קַמִּי מַאֲרִיחַ, הֵהוּא כְּרוּזָא קְאָרִי עָלֵיהּ וְאָמֵר, וְנִתְתִּי לָהּ מְהֻלְכִים בִּין הָעוֹמְדִים הַאֲלָהּ.

דָּר ר"ס ע"ב

בְּתַר דְּמַסִּיִים צְלוּתָא בְּרַעוּ (וּקָאִים בְּעֵיטָא) קַמִּי מַאֲרִיחַ, הָא אֲוִקְמוּהָ, דְּבְעֵי לְמִימְסָר נְפְשִׁיחַ בְּרַעוּתָא דְּלַבָּא, לְהֵהוּא אֲתַר דְּאֲצֻטְרִיךְ. וְכְמָה עֵיטִין אִית

לִיה לְבַר נֶשׁ בְּכֹלָא. (דף ר"ס ע"ב) וּבִשְׁעָתָא דְצִלוּתָא קַיִימָא (ס"א סיימא), כֹּל
אִינוּן מְלִין דְאַפִּיק בַּר נֶשׁ מִפּוּמִיָּה בְּהֵיא צִלוּתָא, כְּלָהוּ סְלָקִין לְעִילָא,
וּבְקָעִין אֲוִירִין וּרְקִיעִין, עַד דְּמָטוּ לְהֵוּא אֲתֵר דְּמָטוּ וּמִתְעַטְרוּ בְּרִישָׁא
דְּמִלְכָּא, וְעֵבִיד מְנִייהו עֶטְרָה. וְהָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא, צִלוּתָא דְבַעֵי בַר נֶשׁ
לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, לְכוּנָא דִּיהָ צִלוּתָא תַּחְנוּנִים. מְנָלוּ. מִמֶּשֶׁה, דְּכַתִּיב
וְאַתְחַנּוּ אֶל יְיָ. דָּא אִיהוּ צִלוּתָא מְעִילָא.

תָּא חֲזִי, מֵאן דְּקָאִים בְּצִלוּתָא, בְּעֵי לְכוּנָא רְגִלוּי, וְאוּקְמוּהָ. וּבַעֵי לְחַפְיָא
רִישִׁיָּה, כְּמֵאן דְּקָאִים קַמֵּי מִלְכָּא. וּבַעֵי לְמַכְסִיָּה (למכסייא) (ס"א לאסתמא)
עֵינוּי, בְּגִין דְּלֹא יִסְתַּכֵּל בְּשְׂכִינְתָּא. וּבִסְפָרָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא אָמַר, מֵאן
דְּפָקַח עֵינוּי בְּשְׁעָתָא דְצִלוּתָא, אוּ דְלֹא מְאִידָּ עֵינוּי בְּאַרְעָא, אַקְדִּים עֲלֵיהָ
מִלְאַדָּה הַמּוֹת, וְכַד תִּיפּוּק נְפִשִׁיָּה, לֹא יִסְתַּכֵּל בְּנִהִירוּ דְשְׂכִינְתָּא, וְלֹא יִמּוֹת
בְּנִשְׁיָקָה. מֵאן דְּמִזְלִזֵּל בְּשְׂכִינְתָּא מִתְזַלְזֵל הוּא בְּהֵוּא שְׁעָתָא דְאַצְטְרִידָּ
בִּיהָ, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב, (שמואל א ב) כִּי מִכְּבִדִי אֶכְבֵּד וּבּוֹזִי יִקְלוּ.

הָאִי מֵאן דְּאַסְתַּכֵּל בְּשְׂכִינְתָּא, בְּשְׁעָתָא דְאִיהוּ מְצִלִי. וְהִידָּ יָכִיל לְאַסְתַּכֵּלָּא
בְּשְׂכִינְתָּא. אֶלָּא לִינְדַע דְּוּדָאִי שְׂכִינְתָּא קַיִימָא קַמֵּיהָ, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב,
(ישעיה לח) וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר, דְּתַמּוּן שְׂאֵרֵי שְׂכִינְתָּא. בְּגִין כֹּדָּ לֹא
בְּעֵיָא לְמַהוּי חוּצָא בֵּינוּ וּבִין הַקִּיר, וְאוּקְמוּהָ.

מֵאן דְּקָאִים בְּצִלוּתָא, בְּעֵי לְסִדְרָא שְׂבַחָא דְמֵאֲרִיָּה בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר
יִתְבַּע בְּעוֹתִיָּה. דְּהָא מִשָּׁה הָכִי אָמַר בְּקַדְמִיתָא, אֶתְהָ חַחְלוֹת וְגוֹי. וּלְבַסּוּף
אַעֲבֵרָה וְגוֹי. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מֵאִי שְׁנָא הָכָא דְכַתִּיב אֲדַנְיָי בְּקַדְמִיתָא,
בְּאַלְיָי דְלִית נוּיִן יוּ"ד, וּלְבַסּוּף יוּ"ד, וְקַרִינָן אֱלֹהֵיִים. אֶלָּא סְדוּרָא הָכִי
הוּא מִתְתָּא לְעִילָא, וְלֹא כְלָלָא מִדַּת יוֹם בְּלִיָּה, וּמִדַּת לֵילָה בַּיּוֹם וּלְזוּגָא
כֹּלָּא כְּחֵדָּא פְּדָקָא יָאוּת. (דברים א) אֶתְהָ חַחְלוֹת לְהֵרָאוּת אֶת עֵבֶדְךָ. מֵאִי
שִׁירוּתָא הָכָא. אֶלָּא וּדָאִי מִשָּׁה שִׁירוּתָא הָוָה בְּעֵלְמָא, לְמַהוּי שְׁלִים בְּכֹלָּא.
וְאִי תִימָא יַעֲקֹב שְׁלִים הָוָה, וְאִילָנָא אֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא כְּגוּוּנָא דְלַעֲיָלָא. הָכִי
הוּא וּדָאִי, אֲבָל מַה דְּהָוָה לְמִשָּׁה, לֹא הָוָה לְבַר נֶשׁ אַחְרָא, דְּהָא אֲתַעֲטֵר
בְּשְׁלִימוּ יִתִיר, בְּכַמָּה אֶלְפֵי וּרְבָבִין מִיִּשְׂרָאֵל, בְּאוּרִיָּתָא, בְּמִשְׁכָּנָא, בְּכַהֲנִין,
בְּלִיוָאִי, בְּתַרִיסָר שְׁבָטִין, רַבְרָבִין מְמַנּוּ עֲלֵיהוּ, בְּשַׁבְעִין סְנֵהֲדָרִין. הוּא
אֲשַׁתְּלִים בְּגוּפָא שְׁלִים. אַהֲרֹן לִימִינָא, נְחֻשׁוֹן לְשְׂמֵאלָא, הוּא בֵּינֵיהוּ.

בְּגִין כֹּדָּ אֶת גְּדֻלָּךְ, מִימִינָא, דָּא אַהֲרֹן. וְאֶת יָדְךָ חֲזַקָּה, מִשְׁמֵאלָא, דָּא
נְחֻשׁוֹן. וְהָא אֲתַמַּר. בְּגִין כֹּדָּ מִשָּׁה שִׁירוּתָא בְּעֵלְמָא הָוָה. וְאִי תִימָא מֵאן
הָוָה סִיּוּמָא (דהא משה שירותא הוה). סִיּוּמָא מִלְכָּא מְשִׁיחָא הוּא, דְּהָא כְּדִין
יִשְׁתַּכַּח שְׁלִימוּ בְּעֵלְמָא, מַה דְּלֹא הָוָה כֹּן לְדָרֵי דָרִין. בְּהֵוּא זְמָנָא יִשְׁתַּכַּח
שְׁלִימוּ לְעִילָא וְתַתָּא, וַיְהוֹן עֲלָמִין כְּלָהוּ בְּזוּגָא חַד, כְּדִין כְּתִיב (זכריה יד)
בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. (דברים ד) וַיֹּאמֶר יְיָ אֱלֹהֵי רַב לָךְ אֶל
תּוֹסֵף וְגוֹי. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, אָמַר לִיהָ קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְמִשָּׁה, מִשָּׁה, רַב
לָךְ דְּאַזְדוּגַת בְּשְׂכִינְתָּא, מְכָאן וּלְהֵלָּאָה אֶל תּוֹסֵף, רַבִּי יַצְחָק אָמַר, רַב לָךְ
בְּנִהִירוּ דְשְׂמֵשָׁא דְהָוָה גְּבַדָּ, אֶל תּוֹסֵף, דְּהָא זְמָנָא דְסִיְהֵרָא מְטָא, וְסִיְהֵרָא
לֹא יָכִיל לְאַנְהֵרָא, עַד דִּיתְכַּנִּישׁ שְׂמֵשָׁא. אֲבָל וְצוּ אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְחֲזַקְהוּ

וְאִמְצֵהוּ. אַנְתָּ דְהוּא שְׁמֵשָׁא, בְּעֵי לְאַנְהָרָא לְסִיְהָרָא, וְהָא אֲתָמַר. (דְּבָרִים ד')
וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּינֵי אֱלֹהֵיכֶם וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר (תְּהִלִּים קַמֵּד) אֲשֶׁרִי הָעַם
שְׁפָכָה לוֹ וְגו'. זָפָאָה עֲמָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּחַר בְּהוּ מְכַל עֲמִין עֲבוּדַת
כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, וְסָלִיק לוֹן לְעַדְבֵיהּ, וּבְרִיךְ לוֹן בְּבִרְכַתָּא דִּילֵיהּ בְּבִרְכַתָּא
דְּשְׁמִיָהּ, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה סא) כִּי הִם זָרַע בְּרַךְ יְיָ, בְּרַךְ יְיָ מִמֶּשׁ.

דף רס"א ע"א

תָּא חֲזִי, כָּל שְׂאָר עֲמִין דְּעֲלָמָא, יָהֵב לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְרַבְרָבֵי מְמָנָן,
דְּשִׁלְטִין עֲלֵיהּ. וַיִּשְׂרָאֵל אֲחִיד לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעַדְבֵיהּ, לְחוּלְקֵיהּ,
לְאַתְּאַחְדָּא בֵּיהּ מִמֶּשׁ. וַיְהִיב לוֹן אֲוִרֵיתָא קִדְשָׁא, בְּגִין לְאַתְּאַחְדָּא
בְּשְׁמִיָהּ, (דף רס"א ע"א) וְעַל דָּא וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּינֵי, וְלֹא בְּמִמְנָא אַחְרָא
כְּשְׂאָר עֲמִין, וְהָא אֲוִקְמוּהָ בְּכַמְהָ אַתְרָא. (דְּבָרִים ד') וַיְדַבֵּר יְיָ אֵלֵיכֶם מִתּוֹךְ
הָאֵשׁ קוֹל דְּבָרִים אַתֶּם שׁוֹמְעִים וְגו'. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאִי קָרָא אִית
לְאַסְתִּפְלָא בֵּיהּ, קוֹל דְּבָרִים, מֵאִי קוֹל דְּבָרִים. אֶלָּא קוֹל דְּאַקְרִי דְּבוּר, דְּכָל
דְּבוּרָא בֵּיהּ תִּלְיָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, וַיְדַבֵּר ה' אֵלֵיכֶם, דְּהָא דְּבוּר בְּאַתְרָא דָּא
תִּלְיָא, לְהָאִי אַקְרִי קוֹל דְּבָרִים.

אַתֶּם שׁוֹמְעִים, דְּשְׁמִיעָה לָא תִּלְיָא אֶלָּא בְּהָאִי. בְּגִין דְּשְׁמִיעָה בְּדְבוּר תִּלְיָא.
וּבְגִין כְּדָ אַתֶּם שׁוֹמְעִים. (ס"א אתם שומעים, ושמיעה בדבור תליא) וְהָא אֲוִקְמוּהָ,
(שמות כא) וְרָצַע אֲדוֹנָיו אֶת אֲזָנוֹ בַּמְרָצַע, בְּגִין דְּפָגִים אַתְרָא דְּאַקְרִי שְׁמִיעָה,
וְהוּא דְּבוּר וְהוּא שְׁמִיעָה.

קוֹל דְּבָרִים אַתֶּם שׁוֹמְעִים וְתִמּוּנָה אֵינְכֶם רוּאִים. מֵאִי וְתִמּוּנָה. כְּמָה דְּאַתְרָא
אָמַר (במדבר יב) וְתִמּוּנַת יְיָ יִבִּיט. דְּבָר אַחַר וְתִמּוּנָה, דָּא קוֹל פְּנִימָאָה, דְּלָא
הָוָה מִתְחַזֵּי כְּלָל. זִוְלַתִּי קוֹל, דָּא קוֹל אַחְרָא דְּקִאמְרוֹן. וְתִמּוּנָה, אֶמְאִי
אַקְרִי הָכִי. בְּגִין דְּכָל תִּקּוּנָא דְּגוּפָא מֵינִיָּה נִפְקָא.

וְאִי תִימָא אַחְרָא אַקְרִי הָכִי נְמִי. אִין. דְּהָאִי אַחְרָא תִקּוּנָא דְּלִתְתָּא מֵינִיָּה
נִפְקָא, וּבְגִין כְּדָ, ה' עֲלָאָה ה' תִּתְתָּאָה, ה' עֲלָאָה, קוֹל גְּדוֹל וְלֹא יִסָּף, דְּלָא
פְּסָקִי מִבּוּעֵי לְעֲלָמִין, וְכָל אֵינּוֹן קוֹלוֹת תִּמְּוֹן אֲשֶׁתְּכַחוּ כְּדָ אֲתִיָּהִיבַת
אֲוִרֵיתָא לְיִשְׂרָאֵל. וְכָלָא נִפְקָא מֵהָהוּא קוֹל פְּנִימָאָה דְּכָלָא, בְּגִין דְּבִיהּ
תִּלְיָא מִלְתָּא.

הָאִי דְּאַקְרִי מְשִׁנָּה תּוֹרָה, מְשִׁנָּה מִפִּי עֲצֵמוֹ אֲמָרוֹן. וְהָא אֲוִקִימְנָא מְלָה.
אֶמְאִי הָכִי. אֶלָּא חֲכָמָה עֲלָאָה, כְּלָלָא דְּאֲוִרֵיתָא אַתְקִרִי, וּמִנְהָ נִפְקָא כְּלָא,
בְּהָהוּא קוֹל פְּנִימָאָה. לְבַתֵּר מִתִּישְׁבָּא כְּלָא וְאַתְאַחַד, בְּאַתְרָא דְּאַקְרִי עַץ
הַחַיִּים, וּבִיהּ תִּלְיָא כְּלָל וּפְרִט, תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב וּשְׁבַעֲלָ פָה, וְהוּא אַקְרִי תּוֹרָה
וּמְשִׁנָּה תּוֹרָה. בְּקִדְמִיתָא גְבוּרָה דְּלָא פְּסָק, וְהִשְׁתָּא כְּלָא כְּחִדָּא. בְּגִין כְּדָ
הָכָא בְּאַלְוִין י' הַדְּבָרוֹת, כְּלָא רְשִׁים בְּוִאִיו, וְלֹא תִנְאַף, וְלֹא תִגְנוֹב, וְלֹא
תִעֲנֶה, וְלֹא תִחְמוֹד, וְלֹא תִתְאַוֶּה, וְהָא אֲוִקְמוּהָ.

אמר רבי יוסי, מאי ולא תתאונה, פיון דכתיב ולא תחמוד, דהא בהאי סגי. אמר ליה, זכאין אינון מארי קשוט. חמידה חד דרגא. תאונה דרגא אחרא. חמידה, דאי זכיל, אזיל למיסב דיליה בגין ההיא חמידה דנקט, אזיל למעבד עובדא. תאונה, לאו הכי. דהא אפילו דלא ינקוט אורחא למהד אבתריה, והא אוקמוה חבריאי.

אמר ליה רבי יוסי, אמאי לא כתיב ולא תרצח, כהני אחריני. אמר ליה בגין דדרגא דדינא בגבורה תליא, ולא באתר דרחמי, בגין כד לא תרצח לא כתיב ביה וא"ו. ובגין דבעין ה' ווין אתוסף וא"ו ולא תתאונה, דהא בלא תרצח לא בעי למשרי וא"ו, ואתוסף הכא.

שמע רבי פנחס דיתב אבתריה, ונשקיה. בכה וחייד. אמר גור אריה, לית מאן דקאים קמיהו, מאן זכיל לקיימא קמיה ואבוה בעלמא. זכאה חולקיהו דצדיקאי, וזכאה חולקי בהאי עלמא, ובעלמא דאתי, דזכנא להאי. על דא כתיב, (איוב כב) יראו צדיקים וישמחו.

רבי אלעזר פתח ואמר, (דברים ה) קרב אתה ושמע וגו'. תא חזי, בשעתא דאתייהבת אורייתא לישראל, (כלהו) פלהון קולות אשתכחו. וקודשא בריהו הוא יתיב על כורסייא, ודא מגו דדא אתחזי, ומלולא דדא נפיק מגו עלאה דעליה, ודא הוא רזא דכתיב, (דברים ה) פנים בפנים דבר יי' עמכם בהר מתוך האש, דמלולא נפקא, ומליל מגו אשא ושלחובא, דדחי ליה לבר, בדפיקו דרוחא ומיאי, דיהבין חילא. דאשא ורוחא ומיאי, מגו שופר, דאיהו פליל לכלהו נפיק. וישראל אתרחיקו מדחילו דא.

דף רס"א ע"ב

ובגין כד, ואת תדבר אלינו, לא בעינו בתוקפא עלאה דלעילא, אלא מאתר דנוקבא ולא יתיר, ואת תדבר אלינו וגו'. אמר משה ודאי חלשתון חילא דילי, חלשתון חילא אחרא, דאלמלא לא אתרחקו ישראל, וישמעון כל (דף רס"א ע"ב) ההיא מלה כד בקדמיתא, לא הוה זכיל עלמא למהוי חריב לבתר, ואינון הוו קיימין לדרי דרין.

דהא בשעתא קדמיתא מיתו. מאי טעמא. בגין דהכי אצטריך, דהא אילנא דמותא גרים. לבתר דחיינו (דחיינו) וקמו וקא סגו, ובעא קודשא בריהו הוא לאעלא לון לאילנא דחיי, דקאים על ההוא אילנא דמותא, בגין למהוי קיימין לעלמין, אתרחק ולא בעו, כדן אתחלש חילא דמשה עליהו, ואתחלש חילא אחרא. אמר קודשא בריהו הוא, אנא בעינא לקיימא לכו באתר עלאה, ולא תדבקא בחיים, אתון בעיתון אתר דנוקבא שריא. ובגין כד, יד אמור להם וגו'. כל חד יהד לנוקביה, ויתלחד בה.

ועם כל דא, פיון דישראל לא עבדו, אלא בדחילו עלאה דהוה עליהו, לא אתמר עליהו, אלא מי יתו והיה לבבם זה להם וגו'. מכאן אוליפנא, כל

מאן דְעָבִיד מְלָה, וְלָבָא וּרְעוּתִיהָ לָא שְׂוִי לְסִטְרָא בִישָׂא, אָף עַל גַּב דְאִיהוּ בִישׁ, הוּאִיל וְלָא עָבִיד בְּרְעוּתָא, עוֹנֵשָׂא לָא שְׂרִיָא עֲלֵיהּ. וְלָא כְּפִר נֶשׂ אַחְרָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא דְאִין לִיה לְבִישׁ. (דבריים ה) וְאַתְהָ פִּה עֲמוּד עֲמָדִי. מְהָכָא, אַתְפְּרֵשׁ מְכַל וְכַל, מְאַתְתִּיהָ, וְאַתְדַּבֵּק וְאַסְתַּלֵּק בְּאַתְרֵךְ אַחְרָא דְדְכוּרָא, וְלָא בְּנוּקְבָא. זְכָאָה חוּלְקָא דְמוֹשָׁה נְבִיאָה מְהִימְנָא, דְזָכָה לְדַרְגִין עֲלָאִין, מַה דְלָא זָכָה בְּר נֶשׂ אַחְרָא לְעֲלָמִין. עַל דָּא כְּתִיב, (קהלת ז) טוֹב לְפָנֵי הָאֱלֹהִים יִמְלֹט מִמָּנְהָ. מֵאֵי טוֹב. דָּא מוֹשֶׁה. דְכְתִיב, (שמות ב) כִּי טוֹב הוּא. וּבְגִין דְהוּה טַב, סְלִיק לְדַרְגָּא אַחְרָא עֲלָאָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמות ג) כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, עוֹמֵד עָלָיו דְיִיקָא. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין כִּי טוֹב הוּא, וְטוֹב הוּא דְכוּרָא.

וְאֵי תִימָא, דְהָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא דְוֹד דְכְתִיב בֵּיה טוֹב, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שמואל א טו) וְטוֹב רָאִי, אָמַר לִיה וְטוֹב רָאִי כְּתִיב. טוֹב רָאִי, דָּא דְאִיהוּ חִיזוּ לְאַסְתַּכְּלָא, הֵכִי הוּה דְוֹד. טוֹב רָאִי, הוּה טוֹב דְאִיהוּ חִיזוּ. וּבְמוֹשֶׁה כְּתִיב טוֹב הוּא מְמֹשׁ, וְהֵכָא טוֹב רָאִי. וְעַם כָּל דָּא, בְּתַרְוּוּיָהּ הוּה אַחִיד, דְהָא דָּא בְּדָא אַחִיד. וּמוֹשֶׁה לְבַתֵּר דְהוּה טַב, סְלִיק לְמַהוּי גּוּפָא אִישׁ. (דבריים כ"ג) אִישׁ הָאֱלֹהִים, (במדבר יב) וְהָאִישׁ מוֹשֶׁה עֲנוּ מְאֹד.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכָל עוֹבְדוּי, בְּעֵי בְר נֶשׂ לְשׁוֹאָה לְקַבְּלִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָא אוּקִימְנָא מְלָה. רַבִּי יְהוּדָה לְטַעְמִיהָ, דְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי מֵאֵן דְאָזִיל בְּאַרְחָא, יְכוּוִין לְתַלְתַּת מְלִין, וְעֵילָא מְנַהוּן צְלוּתָא, וְאָף עַל גַּב דְצְלוּתָא יְתִיר עֲלָאָה מְכַלָּא, תְּרִי חֲבָרִי אוּ תַלְתָּא דְלַעָאן בְּמִלֵּי דְאוּרִייתָא. דְהָא לָא מְסַתְּפִי, בְּגִין דְשְׂכִינְתָּא (ס"א ועילא מְנַהוּן צְלוּתָא, ועילאָה מְכַלְהוּ, חֲבַרְיָא בְּמִלֵּי דְאוּרִייתָא. דְהָא שְׂכִינְתָּא) אֲשֶׁתְּתַכָּא בְּהַדְיָהּ. (כי הא ד) רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי חִינְיָא הוּוּ אֶזְלִי בְּאַרְחָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר (ס"א חִינְיָא) כְּתִיב, (בראשית ג) וַיַּעַשׂ יְיָ אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר. וְכִי עַד הַשְּׁתָּא פְּשִׁיטֵי הוּוּ מְהֵהוּא עוֹר. אִין. אֶלָּא מְאֵנִי לְבוּשֵׁי יְקַר הוּוּ. אָמַר לִיה רַבִּי חִינְיָא, אִי הֵכִי לָא אַתְחַזוֹן לְהוּ אֶפִּילוּ כְּתַנּוֹת עוֹר. וְכִי תִימָא דְעַד לָא חָאבוּ אֶלְבִּישׁוּ לְהוּ, לָא. אֶלָּא לְבַתֵּר דְחָבוּ כְּתִיב, וַיַּעַשׂ יְיָ אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר וַיְלַבִּישֵׁם וְגוֹי.

דף רס"ב ע"א

אָמַר לִיה, הֵכִי הוּא וְדָאִי, בְּקַדְמִיתָא הוּוּ כְּגוּוֹנָא דְלַעִילָא, וּמְתַפְּשֵׁטוֹן מִן גּוּוֹנֵי דְלַתְתָּא, וְהוּה נְהוּרָא דְלַעִילָא אֶסְחַר עֲלֵייהוּ. וּלְבַתֵּר דְחָבוּ, אַתְדַּר לִוִן בְּגוּוֹנֵי דְהָאִי עֲלָמָא, וְאַעְבֵּר מְנִייהוּ גּוּוֹנֵי דְלַעִילָא. מַה כְּתִיב. וַיַּעַשׂ יְיָ אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתַנּוֹת עוֹר וַיְלַבִּישֵׁם מְגוּוֹנָא דְהָאִי עֲלָמָא. כְּתִיב (שמות כט) וְאֶת אֶהָרֹן וְאֶת בְּנָיו תַּקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּם כְּתַנּוֹת, הֵתָם כְּגוּוֹנָא דְלַעִילָא. הֵכָא כְּגוּוֹנָא דְלַתְתָּא. הֵתָם כְּתַנּוֹת שֵׁשׁ, הֵכָא כְּתַנּוֹת עוֹר. וְאָף עַל גַּב דְאִיהוּ הֵכִי, שְׂפִירָא דְאִינוּן לְבוּשִׁין סְלִיק עַל כְּלָא. (בראשית ג) וַתַּפְּקַחְנָה עֵינֵי שְׂגִיחָם (בטיפסא) (בעפושא) דְהָאִי עֲלָמָא, מַה דְלָא הוּה קוּדְס, דְהוּוּ מְשַׁחֲחִין וּפְקַחֲחִין לַעִילָא. לְזַמְנָא דְאַתִּי כְּתִיב, (ישעיה מב) וְהוֹלַכְתִּי עוֹרִים

בְּדָרֶךְ לֹא יִדְעוּ וְגוֹי'. זְמַיִן קוֹדֶשׁ אַבְרָהָם הוּא לְאַפְקָחָא עֵינַיִן דְּלֵא חֲכִימִין,
וְלֹא סִתְפְּלָא (דף רס"ב ע"א) בְּחֻמְתָּא עֲלֵאָה, וְלֹא תִדְבְּקָא בְּמַאי דְּלֵא אֲתִדְבְּקוּ
בְּהַאי עֲלֵמָא, בְּגִין דְּיִנְדְּעוּן לְמַאֲרִיָּהוּן. וְכַפְּאִין אֵינּוּן צְדִיקָא, דְּיִזְכּוּן לְהַהִיא
חֻמְתָּא, דְּלֹא חֻמְתָּא כְּהַהִיא חֻמְתָּא, וְלֹא יִדְעָה כְּהַהִיא יִדְעָה, וְלֹא
דְּבִקוּתָא כְּהַהִיא דְּבִקוּתָא.

עַד דְּהוּוּ אֲזִיל, חֲזוּ אֵינּוּן לְסֻטִים אֲזִילֵי בְּתַרְיָהוּ, לְאַקְפָּחָא לֹון. אֲסִתְפַּל
בְּהוּ רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲתוּ תַרְיָן חִינּוּן בְּרָא וְקֻטְלֵי לֹון. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּרִי
רְחֻמָּנָא דְּשִׁיזְבוּן, קָרָא עֲלֵיָּהוּ, (מַשְׁלִי ד) בְּלִכְתָּךְ לֹא יֵצֵר צַעֲדָךְ וְאִם תִּרְוֹץ לֹא
תִּפְשֵׁל, וְכֹתִיב (תְּחִלִּים צא) כִּי מִלְּאֲכִיו יֵצֵא לְךָ וְגוֹי'. וְכֹתִיב (שם) כִּי בִי חֶשֶׁק
וְאַפְלֻטָּהוּ.

תְּאֵנָא בְּרָזָא עֲלֵאָה בְּסַפְרָא דְּצִנְיָעוּתָא, גִּי חֲלָלִין דְּאַתְּנוּן רְשִׁימִין, אֲתִגְלִין
בְּהַ בְּגוּלְגֻלְתָּא דְּזַעִיר אֲנָפִין. וְתַנְיִן, גִּי מוּחִי אֵינּוּן, דְּסִתְיִמוּ בְּאֵינּוּן חֲלָלִין.
וּמְשִׁירוּתָא (וּמְשִׁיכוּתָא) דְּמוּחָא עֲלֵאָה סִתְיִמָּאָה דְּעִתִּיקָא קִדְּשָׁא
דְּאַתְמָשִׁיךְ בְּהַהוּא זַעִיר אֲנָפִין, אֲשֶׁתְּכַחוּ ד' מוּחִי. וְאֵלִין ד' מוּחִין, (ס"א דינא
לִית כְּתָרַי מְכַל כְּתָרֵי מְלַכָּא) מְשִׁתְּכַחִין וּמְתַפְּשִׁטִין (ס"א בְּכֹלָא וְאֵינּוּן) בְּכָל גּוּפָא
וְאֵינּוּן ד' רִיָּהֲטִי, דְּאַרְבַּע בְּתֵי דְּתַפְּלִין, דְּאַנַּח קוֹדֶשׁ אַבְרָהָם הוּא.

וּבְגִין כֹּךְ בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַנְחָא בְּכָל יוֹמָא, בְּגִין דְּאֵינּוּן שְׂמָא קִדְּשָׁא עֲלֵאָה
בְּאַתְוִי רְשִׁימוּן, דְּכֹתִיב, (דְּבָרִים כח) וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם יְיָ נִקְרָא עֲלֵיךְ.
וְתַנּוּן, שָׁם יְיָ מְמַשׁ, וְאֵלִין תַּפְּלִין דְּרִישָׁא. (מוּחָא עֲלֵאָה דְּאַתְמַשְׁךְ בְּמוּחָא תַתָּא אֲקָרוּן
תְּרֵי מוּחִין וְאֵינּוּן דְּכֹתִיב חֻמְתוֹת, וּמְתַפְּרִשֵׁן בְּחַד)

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הוּא דְּכֹתִיב, (שְׁמוֹת יג) קִדְּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר, דָּא הִיא כְּתָרָא
דְּכָלִיל וְאַסְתִּים כָּל אֵינּוּן אַחֲרָנִין. (כָּל בְּכוֹר כָּל בְּכוֹר סֵתִם, לְעֵלָאָה) מְשִׁיכוּתָא (ס"א
מְשִׁיכוּתָא) דְּלַעֲיָלָא סִתְיִמָּא בֵּיהּ. (דְּכֹלָא) וְדָא אֲקָרִי פֶטֶר כָּל רְחִים, פְּתִיחוּתָא
דְּכָל מְשִׁיכוּתָא דְּרְחִמֵי, וְיִסוּדָא (נ"א וְנִהִירוּ) דְּלַעֲיָלָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְסִתְיִם בְּיוֹד דְּשְׂמָא קִדְּשָׁא. וְדָא (ס"א יו"ד) חַד בֵּיתָא
דְּתַפְּלִין, דְּהוּא קִדְּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר סֵתִם. מוּחָא (נ"א אבא) עֲלֵאָה, חֻמְתָּא.

בֵּיתָא תַנְיָנָא, וְהִיא כִּי יִבְיָאָךְ יְיָ (אֱלֹהִים). אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מוּחָא דְּתַרְעוּי
נְפִקוּן לְחַמְשִׁין תַרְעוּי. תַרְעוּי סְגִיָּאִין, וְאֵינּוּן לְקַבֵּל זְמַנִּין סְגִיָּאִין דְּכֹתִיב,
(שְׁמוֹת כ) אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. (שְׁמוֹת יג) הוֹצֵאתִיךָ יְיָ מִמִּצְרַיִם. וְאֲדַכְּר
זְמַנִּין סְגִיָּאִין דּוּכְרָנָא דְּמִצְרַיִם. וְאֵינּוּן חֲמִשִׁין לְקַבֵּל חֲמִשִׁין.

וְתַנְיִן בְּסַפְרָא דְּרַב הַמְּנוּנָא סְבָא, דְּאָמַר תַרְעוּי סְגִיָּאִין דְּלַעֲיָלָא וְתַתָּא,
תַבַּר קוֹדֶשׁ אַבְרָהָם הוּא, דְּהוּוּ סִתְיִמִין וּמְתַקְטְרוּן בְּשִׁלְשִׁיָּהוּן, בְּגִין
לְאַפְקָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל (לְבַר). דְּהָא מְאֵלִין תַרְעוּי דְּהַהוּא מוּחָא, מְתַפְּתַחִי
וּמְשִׁתְּרוּ כָּל שְׂאֵר תַרְעוּי. וְאֵלְמָלָא דְּאַתְעָרוּ וְאַתְפְּתַחוּ אֵינּוּן תַרְעוּי דְּהַאי
מוּחָא, לֹא הוּוּ מְתַפְּתַחִין אֵינּוּן אַחֲרָנִין לְמַעַבְדֵי דִינָא, וְלֹא אֲפָקָא לֹון לְיִשְׂרָאֵל
מִן עַבְדוּתָא.

וְכֹלָא סְתִים בְּהַאי דְאֶקְרִי אִימָא עֲלָא, דְמְנָה אֲתַעַר חִילָא לְאִימָא תַתָּא. וּמַאי אִיהוּ. דְכְתִיב בָּהּ (ישעיה נא) וְלֹאֻמִּי אֶלִי הֶאֱזִינוּ. אֶל תִּקְרִי לְאֻמִּי, אֶלָּא לְאֻמִּי. דְלֹא זֶז קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְחַבְּבָה לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, עַד דְקִרְאָה אֻמִּי. וְהַאי נְפָקָא מֵאִימָא עֲלָא, דְהִיא בֵּיתָא תְנַיִנָא, דְאֶקְרִי ה' דְשִׁמָּא קְדִישָׁא, דְאֲתַתְּחָא לְחַמְשִׁין תַרְעִין. וּמַהֲאִי נְפִק רִוְחָא לְחַד נֻקְבָּא דְפְרִדְשָׁקָא דְחוּטְמָא.

וְתַנְיִנֵּן, יוּבְלָא דְנְפִקִין בֵּיהּ עֲבָדִין לְחִירוֹ, בְּהַאי מוֹחָא אֲתַתְּחָד. וְאִינוּן חַמְשִׁין שְׁנִין דְיוּבְלָא. וְאִינוּן חַמְשִׁין יוּמִין דְחוּשְׁבְּנָא דְעוֹמֵר, בֵּיהּ אֲתַתְּחָדוּ. דְבָהוּ נְיִיחִין רִוְחִי דְעֲבָדִין, וּמְפִקִי רִוְחִיהוּן (נ"א ומפיק רוחיה) לְנְיִיחָא. כְּמָה דְכְתִיב, (ישעיה יד) בְּיוֹם הַנִּיחַ יְיָ לָךְ מַעֲצָבָךְ וּמְרַגְזָךְ וּמִן הָעֲבוּדָה וְגו'. וּבְגִין כֵּן, ה' נְיִיחָא דְרוּחָא, וְלֹאֻפְקָא רִוְחָא לְחִירוֹ. וְהַאי בֵּיתָא יִצְיַאת מִצְרַיִם בָּהּ תְלִיָא, וּבָאֵת ה' דְשִׁמָּא קְדִישָׁא, כְּמָה דְאֲתַמֵּר. עַד כָּאן כָּלְלָא דִינָהּ דְשִׁמָּא.

דף רס"ב ע"ב

תָּא חֲזִי, מְסֻטְרָא דְאָבָא נְפִיק חֶסֶד. מְסֻטְרָא דְאָמָא נְפִיק גְבוּרָה. וְכֹלָא אֲחִיד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּמְתַעֲטֵר בָּהוּ, אֶת וְאִיו. (דף רס"ב ע"ב) בֵּיתָא תְלִיתָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבָא. וְאֶהֱבֵת אֶת יְיָ אֱלֹהֵיךְ. תָּאנָא רַבִּי שְׁמַעוּן, דָּא הוּא רְזָא עֲלָא, דְיִשְׂרָאֵל עֲלָא אֲתַעֲטֵר בְּסֻטְרָא דְאָבָא. וּמַאי אִיהוּ. אֲבֵרְהֶם. וְאֲתַעֲטֵר בְּסֻטְרָא דְאִימָא. וּמַאי אִיהוּ. יִצְחָק.

תַנְיִנֵּן, וְאֶהֱבֵת מֵאן דְרַחֲמִים לִיהּ לְמַלְכָא, עֲבִיד יַתִּיר טִיבו חֶסֶד עִם כָּלָא. וְחֶסֶד יַתִּירָא, הַהוּא דְאֶקְרִי חֶסֶד דְאָמָת, דְלֹא בְעֵי אֲגֵר עֲלִיהּ, אֶלָּא בְגִין רַחֲמִימוּתָא דְמַלְכָא, דְרַחֲמִים לִיהּ יַתִּיר, וּבְרַחֲמִימוּתָא דְמַלְכָא תְלִיָא חֶסֶד. וְעַל דָּא אֶקְרִי (ישעיה מא) אֲבֵרְהֶם אוֹהֲבֵי. וּבְגִין דְרַחֲמִים לִיהּ יַתִּיר, אֲסַגִּי חֶסֶד בְּעַלְמָא. וְעַל דָּא, הֲכָא וְאֶהֱבֵת. וּבְרַחֲמִימוּתָא תְלִיָא חֶסֶד, וְדָא הִיא בֵּיתָא תְלִיתָא.

בֵּיתָא רַבִּיעָא, וְהִיא אִם שְׁמוּעָה. הַשְׁמֵרוּ לְכֶם. וְחָרָה אֵף יְיָ. גְבוּרָה תְקִיפָא, וְדִינָא קְשִׁיָא הִיא, וְנִפְקַת מְסֻטְרָא דְאִימָא עֲלָא. וְתַנְיִנֵּן, אֵף עַל גַּב דְלִית הִיא דִינָא, מְסֻטְרָהָא נְפָקָא דִינָא, (דנפק) גְבוּרָה עֲלָא. וְאִי תִימָא, וְהִיא אִם שְׁמוּעָה דְלֹא הִיא דִינָא. לִית כְּתָרָא מְכַל כְּתָרֵי מַלְכָא, דְלֹא יִתְכַלִּיל דִינָא וְרַחֲמֵי, כֹּל שְׁכוֹן גְבוּרָה דְאֲתַכְלִיל טַב וּבִישׁ.

וְאֵלִין אַרְבַּעָה נְטִיל לֹון וְאִיו, וְאֲתַעֲטֵר בָּהוּ. וְאֵלִין אִינוּן תְּפִילִין דְאֲנַח קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. תַנְיִנֵּן, הַאי וְאִיו סְלִיק וְאֲתַעֲטֵר בְּעֵטְרוֹי, וְאֲחִיד לְהַאי וְלְהַאי, וְאֲתַעֲטֵר בְּכֻלְהוּ, וְעַל דָּא וְאִיו, אֲמַצְעִיתָא דְכָלָא, דְעִילָא וְתַתָּא, לְאֲחֻזָּא חֲכָמָתָא שְׁלִימָתָא מְכַל סְטְרוֹי. (שייך לפרשת עקב) (תאני רבי אבא, כתיב (דברים י) רק באבותיך חֶשֶׁק יְיָ. מְכָאן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוּן, אֲבָהֵתָא אִינוּן רְתִיכָא קְדִישָׁא עֲלָא, וּכְתִיב חֶשֶׁק יְיָ. תָּא חֲזִי, כְּמָה דְאִית רְתִיכָא קְדִישָׁא

לתתא, כּד אית רתיכא קדישא לעילא. ומאי ניהו, הא דאמרן, רתיכא קדישא פלא אקרי, וכלא אתקשר דא בדא, ואתעביד פלא חד.

רק באבותיך תלתא, ורתיכא ארבעה, ד' מנלן. דכתיב (דברים ו) ויבחר בזרעם אחריהם. מאי משמע. לאכללא בהו דוד מלכא, דאיהו רביעאה, לאתתקנא ברתיכא קדישא. דתנינן, אבהתא תקונא ושלימותא דכלא, וגופא בהו אשתכלל ואתבני, ובהו אתאחיד. אתא דוד מלכא, ושכליל כלא, ואתקין גופא, ואשלמיה בהו. ואמר רבי יצחק, כמה דזכו אבהתא לאתעטרך ברתיכא קדישא, כּד זכה דוד לאתתקנא בסמכא רביעאה דרתיכא.

אמר רבי יהודה, כתיב ביה בְּדוּד, (שמואל א טז) והוא אדמוני עם יפה עינים וטוב ראי. מאי טעמא אדמוני. משום דחולקא דעדביה גרמא ליה. אדמוני דינא ודאי. עם יפה עינים, דינא ברחמי. כמה דכתיב, (ישעיה נה) חסדי דוד הנאמנים.

אמר רבי יצחק, חסדי דוד, באתריה אוקימנא. אלא והוא אדמוני, כדאמרן. עם יפה עינים, אליו אבהתא. תא חזי, ירושלים וציון, דינא ורחמי. ואף על פי כן כתיב, (מלכים א ח) עיר דוד היא ציון. וכתיב (הושע יא) בקרבך קדוש ולא אבא בעיר, נשבע קודשא בריך הוא שלא יכנס בירושלם ש של מעלה וכו'. אימתי. אמר רבי יהודה, כד אתהדר מלכו בית דוד לאתריה לתתא.

רבי יצחק אמר, ש' דרשימא בתלת קשרי, (דד' קשרין רמיזא היא לתלתא ורמיזא לארבעה, תלת הא דאמרן. ארבעה למהוי רתיכא קדישא כחדא. דהא הוא כללא דתקונא עלאה ומהכא מתפרשן ואתמשכן תתאי באורחיהו ברצועיהון דתליין בהני שערי דרישא דתליין בהו ואתמשכן מנייהו כל אינון אחרנין עד דאתקשרן באתרייהו).

דף רס"ג ע"א

תנינן, ו' נטיל אינון עלאי דאמרן, ואלין תפלין דאנח קודשא בריך הוא. בגין כּד בעי בר נש לאתפארא בהו, עליה כתיב (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם יי' נקרא עליך, שם יי' ממש. ואלין אינון תפלין דרישא, תפלין דדרועא היא שמאלא, דאקרי עז, וירתא מעז, הדא הוא דכתיב, (שמות יג) והיה לאות על ידכה בה"א, והיא ה"א דאוקימנא. זכאה חולקיהון (דף רס"ג ע"א) דישראל. ועל דא, ה"א בתרא נטלא תפלין, דהיא שמאלא.

למאן (נ"א ומאן) אינון אליו ארבעה, דאינון חד גופא, ועל דא פלילן בחד, ומאן אינון. תפארת נצח הוד יסוד. והיא ה"א דיזכה, וכלהו אחידא בה, בגין לאתברכא מנייהו, וכלילא מקלהו.

אָמַר רַבִּי חֲנִיָּא, אִי הָכִי הָא כְּתִיב (שמות לג) וְרָאִיתָ אֶת אַחֲוָרַי, וְתִגְנִינָן דָּא קֶשֶׁר שֶׁל תַּפְלִין. אָמַר לִיה, הָא אוֹקְמוּהָ, וְשִׁפִּיר הוּא, וְכֹלְא בְּרִיךְ דְּמִלָּה. וְעַל דָּא מְהַאי תַּלְיָא רְצוּעָה חַד לְתַתָּא, דְּהָא מְנָה תַּלְיִין תַּתְּאִי, וְאַתְּזִנוּ מְנָה. וְעַל דָּא אִיתְקַרִי אוֹת. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (בראשית ט) זֹאת אוֹת הַבְּרִית. וְכְתִיב (שמות יג) וְהָיָה לְאוֹת עַל יְדָכָה בְּה' וְהָא אוֹקְמוּהָ. (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. אָמַר רַבִּי יִיסָא, יִשְׂרָאֵל סָבָא. רַבִּי יֶצְחָק אָמַר ע' רַבְּרָבָא, לְאַכְלָלָא שְׁבַעִין שְׁמָהוּ, סְהַדוּתָא דְּכֹלְא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְּכְתִיב, (ישעיה א) שְׁמַעוּ שְׁמַיִם. וְכְתִיב (דברים לב) הֶאֱזִינוּ הַשְּׁמַיִם. אוּף הָכָא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. וְכֹלְא חַד מִלָּה הוּא. יְדוּ"ד, רִישָׁא דְּכֹלְא, בְּנֵהִירוֹ דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא. וְהַאי הוּא דְּאַקְרִי א"ב. אֱלֹהֵינוּ, עֲמִיקְתָּא דְּנַחֲלִין וּמְבוּעִין, דְּנַפְקִין וְנִגְדִין לְכֹלְא.

יְדוּ"ד, גּוּפָא דְּאֵילָנָא שְׁלִימוֹ דְּשַׁרְשִׁין. אַחַד, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְכֹלְא חַד שְׁלִימוּתָא, וְאַתְקֶשֶׁר דָּא בְּדָא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח פְּרוּדָא, אֶלָּא כֹּלְא חַד.

תְּנִי רַבִּי יֶצְחָק, רְתִיכָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אַרְבַּע בֵּיתֵי דְּתַפְלִין דְּאַנַח ו'. כְּמָה דְּאַתְמַר. רְתִיכָא קְדִישָׁא אַחְרָא, אַרְבַּע אַחְרָנִין דְּכִלְיָן בְּחַד, דְּאַנַח ה' בְּתַרְאָה כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ.

רעיא מהימנא

(דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְי' אֱלֹהֵינוּ יְי' אַחַד, פְּקוּדָא דָּא, (ד) עֵינִין בְּהַקְדָּמָה י"ג ע"ב) לִיחְדָּא שְׁמִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל יוֹמָא, דְּהָא כְּמָה דְּמִיחְדֵי שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְתַתָּא, הָכִי אֲתִיחְד שְׁמִיָּה לְעֵילָא. אֲשַׁתְּכַח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יַחֲדָאִי עֵילָא וְתַתָּא. מֵאן דְּמִיחְד שְׁמִיָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יְשׁוּי לְבִיָּה וְרַעוּתִיָּה בְּהוּא יַחֲדָא דְּקַאמְרָן, וְיַחַבֵּר כָּל שְׁיִפּוּי בְּהוּא יַחֲדָא בְּהוּא רַעוּתָא לְמַהוּי כְּלָהוּ אַחַד. כְּמָה דְּשׁוּי כָּל שְׁיִפּוּי בְּרָזָא דְּחַד, הָכִי לְעֵילָא מְחַבֵּר כָּל שְׁיִפּוּי עֲלָאִין בְּהוּא יַחֲדָא, לְמַהוּי כְּלָהוּ חַד.

בְּשַׁעְתָּא דְּאַתִּי בַר נֶשׁ לִיחְדָּא שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל חִלְי שְׁמִיָּא כְּלָהוּ, קְיִימִין שׁוּרִין שׁוּרִין, בְּגִין לְאַתְתַּקְנָא וְלְאַתְכַּלְלָא כְּלָהוּ בְּהוּא יַחֲדָא, לְמִיקָם בְּרָזָא דְּחַד בְּיַחֲדָא חַדָּא. כְּלָהוּ מִתְתַּקְנָן בְּתַקוּנִיהוֹן כְּדָקָא יְאוּת. בְּהַאי שַׁעְתָּא קְיִימָא חַד מְמַנָּא שְׁמָשָׁא, דְּקְיִימָא תַּחוּת רַמ"ח עֲלָמִין, וְכֹלְהוּ אַקְרוּן שְׁיִפּוּי דְּגוּפָא. וְדָא אַקְרִי הַלְנִי"ו, קְיִימָא מְחַכָּה לְהוּא יַחֲדָא, וְדָא אִיהוּ מְלַקֵּט שׁוֹשְׁנִים, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שיר השירים ו) וְלִלְקוֹט שׁוֹשְׁנִים. דְּאַיִנוּן שְׁיִפּוּי דְּגוּפָא.

שְׁיִפּוּי עֲלָאִין לְקִיט לֹון שְׁמָא עֲלָאָה, בְּרָזָא דְּיַחֲדָא דְּקָא אֲתִיחְד בְּרָזָא דְּמִי"ב שְׁמָהוּ. וְלְקִיט כָּל אִינּוּן שׁוֹשְׁנִים עֲלָאִין, וְשְׁמָשָׁא דָּא לְקִיט כָּל אִינּוּן תַּתְּאִין, דִּי כְּלָהוּ מְמַנּוּ בְּכֹלְא דְּעִי"ב שְׁמָהוּ, וְאַתְלְקִיטוּ כְּלָהוּ בְּהוּא יַחֲדָא, וְאַתְעַבִּידוּ כְּלָהוּ גּוּפָא חַדָּא. בְּרָזָא חַדָּא. וְהוּא יַחֲדָא סְלֶקָא, וְקָא מְנִיחַד כֹּלְא בְּתַרִּין סְטָרִין בְּיַחֲדָא חַדָּא. בְּהוּא שַׁעְתָּא מִתְלַקֵּטִין שְׁיִפּוּי כְּלָהוּ, וּמִתְחַבְּרָן בְּחַבְּרָא חַדָּא, לְמַהוּי כְּלָהוּ בְּרָזָא דְּחַד, עֵילָא וְתַתָּא, בְּרָזָא דְּיַדוּד אַחַד וּשְׁמוֹ אַחַד.

וְעַל דָּא מְאַרְכִּינּוּ בְּאַחַד, בְּתַרִּי אַתְוּון. לְמַלְקֵט שׁוֹשְׁנִים, לְאַתְיַחְדָּא בְּרָזָא דְּאַחַד בְּיַחֲדָא שְׁלִים. כִּינּוּ דְּאַתְיַחְדוּן שְׁיִפּוּי כְּלָהוּ, בְּרָזָא חַדָּא דְּיַחֲדָא חַדָּא, כְּדִין אֲתַקְרִי כֹּלְא קַרְבָּן שְׁלִים. וְעַל רָזָא דָּא, אֲעִיל לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגוּ עֵדוּן לְאַדָּם קְדָמָאָה, כְּמָה דְּכְתִיב, (בראשית ב) לְעַבְדָּה וּלְשִׁמְרָה. וְתִגְנִין, דְּאַלִּין אִינּוּן קַרְבָּנִין תְּרִין, רָזָא דְּיַדוּד אַחַד וּשְׁמוֹ אַחַד. דְּאַיִנוּן קַרְבָּנִין כְּתִיב, וְלִלְקוֹט שׁוֹשְׁנִים. (ד"א דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ לְקִיט שׁוֹשְׁנִים לְקִיט כֹּל אִינּוּן שְׁיִפּוּי דְּעִילָא וְתַתָּא לְחַבְּרָא לֹון בִּיחֻדָּא בְּהוּא דְּקַאמְרוּן. כְּדִין אַתְעַר מֵאן דְּאַתְעַר לְלַקוֹט שׁוֹשְׁנִים) אֲלִין שְׁיִפּוּי דְּתַרִּין סְטָרִין, דְּאַיִנוּן חַד.

שׁוֹשְׁנִים רָזָא אִיהוּ. דְּכַד מִתְחַבְּרָן כָּל (אִינּוֹן) שְׁיִיפִין כְּחַדָּא, לְמַהּוּי כְּלָהוּ בְּיַחְוּדָא חַדָּא, רָזָא דְקָרְבָן, כְּדִין מִתְעַטֵּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵטְרָה בְּרִישָׁא דְכְתָם פֹּז, לְמַהּוּי בִיקְרוּי מִתְעַטְרָא. וְרָזָא דָא הוּי דְכְתִיב שׁוֹשְׁנִים, רָזָא דְכָל אִינּוֹן שְׁיִיפִין דְעִילָא וְתַתָּא. וְרָזָא דְהוּא פֹז, עֵטוּרָא דְמִתְעַטְרָא וְסִלְקָא מִבִּינְיָהוּ, וְכֻלָּא אִיהוּ בִיה.

דף רס"ג ע"ב

בְּהִי שׁוֹשְׁנִים אֵית בֵּה שִׁית מְאָה וְתִלְסָר פְּקוּדִין, דְאִינּוֹן שְׁיִיפִין דְתַרְוּ סְטְרִין, רָזָא דִּינְדוּד אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. (דף רס"ג ע"ב) וְאֵית בִּיה סְלִיקוּ דְהוּא פֹז, דְקָא סְלִיק מִבִּינְיָהוּ. וְבְכָל אֶתְר דְאִינּוֹן מִשְׁתַּכְחִין, הַהוּא סְלִיקוּ עֲלָא אֲשַׁתְּכַח מִבִּינְיָהוּ לְאֶסְתְּלָקָא. וְרָזָא דָא (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) תַּפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר. וְשׁוֹשְׁנָה בֵין הַחוּחִים. דָּא וְדָא אֲצַטְרִיךְ לְאֶסְתְּלָקָא כְּחַדָּא בְּיַחְוּדָא שְׁלִים. זְפָאָה אִיהוּ מֵאֵן דְקָרִיב קָרְבָּנִין אֲלִין, וְדָאֵי לְרַעְוָא לִיה בְּהַאי עֲלֵמָא וּבְעֲלֵמָא דְאֶתִי.

פְּקוּדָא לִירָאָה (ה) בְּאַרְח כָּלְל, וּבְאַרְח פְּרֻט. וְהָא יְרָאָה אֲוֹקִימְנָא, בְּגִין דְאֵית עֲלִיה דְבַר נֶשׁ לְדַחְלָא מִקְמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְדִיר. כְּמָה דְאֶתְ אֶמֶר, (דְּבָרִים כח) לִירָאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ. וּבְגִין יְרָאָה דָּא, יִסְתַּמֵּר בְּאַרְחוּי. וְיִרָאָה, אֶתְר הוּא דְאֶקְרִי יְרָאָה, בְּגִין דְתַמּוֹן שְׁרִיא דְחַלָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִיהוּ יְרָאָת יְיָ לְדַחְלָא מְנִיָּה, וְדָא אִיהוּ רָזָא דְכְתִיב, וּמִמְקַדְשֵׁי תִירָאוּ בְּהַאי יְרָאָה שְׁרִיא פּוּלְסָא דְנוֹרָא, לְאֶלְקָאָה לֹוֹן לְחִיבִיבִיא, דְלָא נְטְרִין פְּקוּדֵי אֲוִרִיתָא וְעַל דָּא בְּאַרְח כָּלְל, אֵית לְדַחְלָא.

וּבְתַר בְּאַרְח פְּרֻט, כְּד יָדַע בַּר נֶשׁ מֵאֵן אִיהִי יְרָאָת יְיָ, וְדָא אִיהוּ דְחַלָּא דְחַבִּיבוּתָא, דְאִיהִי עִיקָר וְיִסוּדָא לְמַרְחַם לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (בְּתַר) הָאֵי יְרָאָה עֲבִיד לְנִטְרָא כָּל פְּקוּדֵי דְאֲוִרִיתָא, לְמַהּוּי בַר נֶשׁ עֲבַד נְאֻמָּן לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּדָקָא יְאוּת. (יִרְאָה)

פְּקוּדָא (ו) לְאַהֲבָה, וְהָא אֲוִקִימְנָא רְחִימוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְבַעֵי בַר נֶשׁ לְרַחֲמָא לִיה רְחִימוּ סְגִי כְּאַבְרָהָם, דְרַחֲמִים לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכַמְה רְחִימוּ, וּמִסַּר גּוֹפִיָּה וְנַפְשִׁיָּה לְגַבִּיָּה. מִכָּאֵן אֲוִלִּיפְנָא, מֵאֵן דְרַחֲמִים לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִיהוּ מְקַיִים עֶשֶׂר אֲמִירָן עִילָא וְתַתָּא. וְעַל דָּא כָּל אִינּוֹן עֶשֶׂר נְסִיוֹנֵי דְאֶתְנַסָּא אֲבַרְהָם, וְקָאִים בְּכָלְהוּ לְקַבֵּל עֶשֶׂר אֲמִירָן, כָּל נְסִיוֹנָא אֲמִירָא הִיא, וְאֶתְנַסָּא בְּהוּא אֲמִירָא, וְקָאִים בִּיה.

וְעַל דָּא אִינּוֹן עֶשֶׂר נְסִיוֹנֵי, וְכָלְהוּ קָאִים בְּהוּ אֲבַרְהָם, בְּגִין דְאֶתְקַשֵּׁר וְאֶתְדַבֵּק בִּימִנָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְאִיהִי אֲהֲבָה רַבָּה. מֵאֵי טַעֲמָא אִיקְרִי אֲהֲבָה רַבָּה. בְּגִין מֵאֵן דְקָאִים בְּהַאי אֲהֲבָה, אֶתְקַשֵּׁר בְּעֲלֵמָא עֲלָאָה. אֲהֲבַת עוֹלָם, דָּא רָזָא דְעֲלֵמָא תַתָּאָה, דְאֶתְקַשֵּׁר בִּיה רְחִימוּ דִלִּיה, וְכֻלָּא רָזָא חַדָּא, בְּלָא פְרוּדָא, וְהָא אֶתְמַר רָזָא דְאַהֲבָה, רְחִימוּ דָא סְלִיק עַל כָּל פּוּלְחָנִין דְעֲלֵמָא, בְּהַאי אֶתְיִיקֵר שְׁמִיָּה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְתִיר מִכְּלָא, וְאֶתְבְּרַךְ. בְּרִיךְ הוּא לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֲלְמִין, וְרָזָא דְאַהֲבָה אֶתְמַר. ע"כ (קע"ב ע"ב ציצית וכו')

פְּקוּדָא (ז) לְמִקְרֵי קְרִיאַת שְׁמַע ב' זְמַנִּין בְּכָל יוֹמָא. חַד, לְקַבֵּל דְרָגָא דִימְמָא. וְחַד, לְקַבֵּל דְרָגָא דְלִילָא. וְלֹאֲכַלְלָא בִימְמָא דְרָגָא דְלִילָא, וְלֹאֲכַלְלָא בְּלִילָא דְרָגָא דִימְמָא, וְהָא אֶתְמַר. וְעַל דָּא תַרְוֵין זְמַנִּין בְּכָל יוֹמָא, חַד בִּימְמָא וְחַד בְּלִילָא.

פְּקוּדָא לְמִקְבַע בַּר נֶשׁ מְזוּזָה לְתַרְעִיָּה, לְמַהּוּי כָּל בַּר נֶשׁ נְטִיר מְעַם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּד נְפִיק וְכַד עֵייל. וְרָזָא (תְּהִלִּים קכא) יְיָ יִשְׁמַר צִאתְךָ וּבֹאֲךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. בְּגִין דְרָזָא דְמְזוּזָה אִיהוּ קָאִים תְּדִיר לְפַתְחָא. וְדָא אִיהוּ פַתְחָא דְעִילָא, וְדָא אִיהוּ דְרָגָא דְאֶקְרִי שׁוּמֵר, לְאֲשַׁתְּכַחָא בְּנְטִירוּ.

דְּבַר נֶשׁ לָאו אִיהוּ נְטִיר, בַּר נְטִירוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְאִיהוּ נְטִיר תְּדִיר, וְקָאִים לְפַתְחָא, וְבַר נֶשׁ לָגוּ. וְתוּ, דְלָא יְנַשֵּׁי בַר נֶשׁ דּוּכְרָנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֲלְמִין. וְדָא אִיהוּ כְּגוֹנוֹנָא

דְּצִיּוּת, כְּמֵה דְאֵת אָמֵר (במדבר טו) וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ וְזָכַרְתֶּם אֶת וְגו'. כִּינּוּ דְחָמֵי בַר נֶשׁ לְהֵאֵי דוֹכְרָנָא, אֲדָפֵר בְּגִרְמִיָּה לְמַעַבְד פְּקוּדָא דְמֵאֲרִיָּה. וְרָזָא דְמֵהִימְנוּתָא, מְזוּזָה כְּלָלָא דְכַר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא.

בְּסִפְרָא דְשְׁלֵמָה, סְמִיךְ לְפִתְחָא, לְקַבֵּל תְּרִין דְרָגִין, אֲזַדְמֹן חַד שִׁידָא (וּדָא אִיהוּ) וְאֵית לִיה רְשׁוּ לְחַבְלָא. וְאִיהוּ קָאִים לְסִטְר שְׁמָאֲלָא. זְקִיף בַר נֶשׁ עֵינוֹי, חָמֵי לִיה לְרָזָא דְשְׁמָא דְמֵאֲרִיָּה, וְאֲדָפֵר לִיה, וְלֹא יָכִיל לִיה לְאַבְאָשָׁא. וְאֵי תִימָא, אֵי הָכִי כִי נִפְיֵק בַר נֶשׁ מִתְרַעִיָּה לְבַר, הָא הֵהוּא שִׁידָא קָאִים לִימִינִיָּה, וּמְזוּזָה לְשְׁמָאֲלִיָּה, וְהֵיאֵד אֲתִנְטִיר בַר נֶשׁ, אֵי אִיהוּ שְׁאֲרֵי לְשְׁמָאֲלִיָּה.

דָּף רִס"ד ע"א

אֵלָא כָּל מַה דְעַבְד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כָּל מְלָה וּמְלָה אֲתַמְשֵׁד בְּתֵר זִינְיָה. בְּבַר נֶשׁ קִימִין תְּרִין דְרָגִין, חַד מִימִינָא, וְחַד מִשְׁמָאֲלָא. הֵהוּא דִימִינָא אֲקָרִי יֶצֶר הַטוֹב, וְהֵהוּא דְשְׁמָאֲלָא אֲקָרִי יֶצֶר הָרָע. כִּינּוּ דְנִפְק בַר נֶשׁ מִתְרַעָא דְבִיתִיָּה, הֵהוּא שִׁידָא זְקִיף עֵינוֹי, וְחָמֵי לִיֶצֶר הָרָע, דְשְׁאֲרֵי לְשְׁמָאֲלָא, אֲתַמְשֵׁד לְהֵהוּא סִטְרָא וְאֲתַעְדִי מִימִינָא. וּבִהֵהוּא סִטְרָא, קָאִים שְׁמָא דְמֵאֲרִיָּה, וְלֹא יָכִיל לְקַרְבָּא וְלֹאבְאָשָׁא לִיה, וְנִפְיֵק בַר נֶשׁ (דָּף רִס"ד ע"א) וְאֲשַׁתְּזִיב מִנְיָה. כִּד עֵייל, הָא שְׁמָא קִדִּישָׁא לִימִינָא קָאִים, וְלֹא יָכִיל לְקַטְרָגָא בְּהֵדִיָּה.

וְעַל דָּא אֲצִטְרִיךְ בַר נֶשׁ, דְלֹא יַעֲבִיד (ס"א יַעֲבִיר) טְנוּפָא וְלְכְלוּכָא בְּתֵרַעָא דְבִיתִיָּה, וְלֹא יוֹשִׁיד מִיין עֲכוּרִין. חַד, דְלֹא יַעֲבִיד קְלָנָא לְגַבֵי שְׁמָא דְמֵאֲרִיָּה. וְחַד, דְאֵית לִיה רְשׁוּ לְהֵהוּא מְחַבְלָא לְחַבְלָא. וּבְגִין כִּד יִזְדַּהֵר בַר נֶשׁ מֵהֵאֵי, וְיִזְדַּהֵר בַר נֶשׁ דְלֹא יִמְנַע מִתְרַעָא דְבִיתִיָּה שְׁמָא דְמֵאֲרִיָּה.

וְכִד בַר נֶשׁ אֲתַקִּין מְזוּזָה לְפִתְחִיָּה, כִּד עֵייל (ס"א הֵהוּא בַר נֶשׁ), הֵהוּא יֶצֶר הָרָע וְהֵהוּא שִׁידָא בְּעַל כְּרַחֲמֵיָּהוּ נְטִירֵי לִיה, וְאֲמָרִי (תְּהֵלִים קִיח) זֶה הַשְּׁעָר לִינִי צְדִיקִים יָבֹאוּ בּוֹ. וְכִד לֹא קָאִים מְזוּזָה לְפִתְחִיָּה דְבַר נֶשׁ, יֶצֶר הָרָע וְהֵהוּא שִׁידָא מִתְתַקְנִין כְּחָדָא, שׁוּוּ וְדִיִּיָּהוּ עַל רִישֵׁיָּה בְּזַמְנָא דְעֵייל, פִּתְחֵי וְאֲמָרִי, וּוִי לִיה לְפִלְנִיָּא, דְהָא נִפְק מִרְשׁוּתָא דְמֵאֲרִיָּה, מֵהֵהוּא זְמָנָא קָאִים בְּלֹא נְטִירוֹ, דְלִית מֵאֵן דְנְטִיר עֲלֵיה, רְחֻמְנָא לִישׁוֹבָן (צ"א ע"ב פְּקוּדָאֵי לְאוּמָאָה וְכו').

(דְּבָרִים ו') שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד, דָּא אִיהוּ יְחֻדָּא חַד. בְּרוּךְ שְׁם כְּבוֹד מְלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, הָא יְחֻדָּא אֶחָדָא, לְמַהוּי שְׁמִיָּה רְזָא חַד. וְרָזָא דָּא, (מְלָכִים א יח) יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים, דָּא כְּתִיב, כִּד אֵינוֹן בְּיְחֻדָּא חַד.

וְאֵי תִימָא, אֵי הָכִי כְּגוּוֹנָא דְכְּתִיב, (זְכוּרִיָּה יד) יְיָ אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, (נִדְפַס בְּתַרְמוּמָה קַע"א ע"ב) לֹאֵו אִיהוּ יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים, דְאֵי כְּתִיב יְיָ וְשְׁמוֹ הוּא אֶחָד, הוּינָא אֲמָרִי הָכִי, לֹא כְּתִיב אֵלָא יְיָ אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד, וְאֲצִטְרִיךְ לומר בְּגוּוֹנָא דָּא, יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים הוּא, וְיִתְחַזֵּי יְיָ אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד.

אֵלָא כְּלָא חַד, דְכִד אֲתַאֲחַדוּ תְרִין שְׁמֵהוּן אֵלִיו, דָּא בְּיְחֻדָּא חַד, וְדָא בְּיְחֻדָּא חַד, כְּדִין תְּרִין שְׁמֵהוּן אֵלִיו אֲתַעֲבִידוּ חַד, וְאֲתַפְלִיגוּ דָּא בְּדָא, וְהוּי כְּלָא שְׁמָא שְׁלִים בְּיְחֻדָּא חַדָּא, וְכְדִין יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים, דְהָא כְּדִין אֲתַפְלִיל כְּלָא דָּא בְּדָא לְמַהוּי חַד, וְעַד דְאֲתִיִּיחְדוּ כָּל חַד דָּא בְּלַחֲדוּי וְדָא בְּלַחֲדוּי, לֹא אֲתַפְלִילוּ דָּא בְּדָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד.

כְּלָלָא דְכָל אֲוִרִיָּתָא, הָכִי הוּא וְדָאֵי, דְהָא אֲוִרִיָּתָא אִיהֵי תוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְאִיהֵי תוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה. תוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, דְכְּתִיב הָאֱלֹהִים. וּבְגִין דְאֲוִרִיָּתָא אִיהֵי רְזָא דְשְׁמָא קִדִּישָׁא, אֲקָרִי הָכִי.

תורה שבכתב ותורה שבעל פה, דא כָּלל, וְדא פָּרט. כָּלל אַצְטְרִיךְ לְפָרט, וּפָרט אַצְטְרִיךְ לְכָלל, וְאִתְיִיחַדוּ דא בְּדא, וְהוּי כְּלָא חַד. וְעַל דא כְּלָלָא דְאִוְרִייתָא, אִיהוּ כְּלָלָא דְלַעֲיִלָא וְתַתָּא, בְּגִין דְשִׂמְא דא לַעֲיִלָא, וּשְׂמָא דא לְתַתָּא. דא רְזָא דְעַלְמָא עֲלָא. וְדא רְזָא דְעַלְמָא תַתָּא. וְעַל דא כְּתִיב אֵתָּה הָרֵאתָ לְדַעַת כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים, דא כְּלָלָא דְכָלָא, וְכָל דא דְאִמְרוּ, אַצְטְרִיךְ בַּר נֶשׁ לְמַנְדַּע בְּהַאי עַלְמָא.

וְאִי תִימָא, פְּקוּדֵי אִוְרִייתָא אֵן אִינוּן הָכָא, בְּכָלְלָא דא. אֲלָא דא אִיהוּ זְכוּר. וְדא אִיהוּ שְׁמוּר. וְכָל פְּקוּדֵי אִוְרִייתָא בְּהַנִּי כְּלִילוֹ, בְּרְזָא דְזְכוּר, וּבְרְזָא דְשְׁמוּר, וְכָלָא אִיהוּ חַד.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, הָא דְתַנְיָנָן צְלוּתָא דְעַרְבִית חוּבָה אִיהוּ, וְנָדָאי בְּגִין דְקָרִיאתָ שְׁמַע דְעַרְבִית חוּבָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְיִיחַד בְּלִילָא, כְּמָה דְאִתְיִיחַד בִּימְמָא. וּמַדַּת לִילָה אִתְכְּלִיל בִּימְמָא, וּמַדַּת ימְמָא אִתְכְּלִיל בְּלִילָא, וְאִתְעַבִּיד יְחוּדָא. וּמֵאֵן דְאָמַר רְשׁוּת, בְּגִין אִימורִין וּפְדָרִין דְמַתְעַכְּלִי בְּלִילָא. וְהָא אִוְקִימָנָא.

דְּכְתִיב וְאֶהְבֶּתְ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ, הָאִי קָרָא אִוְקִימָנָא, וְאִוְקִימָנָא חֲבָרִיָּא. אֲבָל אִית לְשִׁאָלָא, אִי בְּהַאי יְחוּדָא דְשְׁמַע יִשְׂרָאֵל, אִתְכְּלִיל כְּלָא, יְמִינָא וּשְׂמָאָלָא, אֲמָאי כְּתִיב לְבַתֵּר וְאֶהְבֶּתְ, וְהִיא אִם שְׁמוּעָא, דְהָא בִּיחֻדָא אִתְכְּלִילוּ. אֲלָא הָתֵם בְּכָלְל. הָכָא בְּפָרט. וְהִכִּי אַצְטְרִיךְ.

וּבְרְזָא דְיְחוּדָא דְהָא אִתְעַרְנָא בֵּיהּ, יְחוּדָא אִיהוּ כְּגוּוּנָא דְתַפְלִין דְרִישָׁא, וְתַפְלִין דְדְרוּעָא, בְּתַפְלִין דְרִישָׁא ד' פְּרִשְׁיָין, וְהָא אִתְמַר. וְהָכָא ג' שְׂמָהוּ אִינוּן. הָתֵם אַרְבַּע פְּרִשְׁיָין, וְכָל חַד וְחַד בְּלַחוּדוּי. וְהָכָא ג' שְׂמָהוּ, מָה בִּין הָאִי לְהָאִי.

דף רס"ד ע"ב

אֲלָא אִינוּן אַרְבַּע פְּרִשְׁיָין הָא אִתְעַרוּ בְּהוּ, חַד נְקוּדָה (ס"א עלאה) קְדָמָא. וְחַד רְזָא דְעַלְמָא דְאִתִּי. וְחַד יְמִינָא (דף רס"ד ע"ב) וְחַד שְׂמָאָלָא. אֲלִין רְזָא דְתַפְלִין דְרִישָׁא. וְהָכָא בְּרְזָא דא, יְחוּדָא דא תַלַּת שְׂמָהוּ עֲלָאִין, אִינוּן כְּגוּוּנָא דְאִינוּן אַרְבַּע פְּרִשְׁיָין. יְיָ קְדָמָא, דא נְקוּדָה עֲלָא, רֵאשִׁיתָא דְכָלָא. אֱלֹהִינוּ, רְזָא דְעַלְמָא דְאִתִּי. יְיָ בְּתַרָּא, כְּלָלָא דְיְמִינָא וּשְׂמָאָלָא כְּחַדָא, בְּכָלְלָא חַדָא וְאֲלִין אִינוּן תַּפְלָה דְרִישָׁא, וְדא אִיהוּ יְחוּדָא קְדָמָא.

תַּפְלִין דְדְרוּעָא, כְּלָלָא (גו תַּפְלִין דְדְרוּעָא כְּלָלָא) דְכָל הַנִּי כְּחַדָא, וְדא אִיהוּ רְזָא, בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. (עֵיין בְּהַקְדָּמָה י"ג ע"ב) הָכָא כְּלָלָא דְאִינוּן תַּפְלִין דְרִישָׁא, דְאִתְכְּלִילוּ גו תַּפְלִין דְדְרוּעָא.

וְרְזָא דא, בְּרוּךְ: דא רְזָא דְנְקוּדָה עֲלָא, דְאִיהוּ בְּרוּךְ, דְכָל בְּרַכָּאן נִבְעִין מִתַּמּוּן. וְאִי תִימָא, עַלְמָא דְאִתִּי אִקְרִי בְּרוּךְ. לָאוּ הִכִּי. דְהָא נְקוּדָה עֲלָא אִיהוּ דְכַר, עַלְמָא דְאִתִּי נּוֹקְבָא, אִיהוּ בְּרוּךְ, וְאִיהִי בְּרַכָּה, בְּרוּךְ דְכַר, בְּרַכָּה נּוֹקְבָא. וְעַל דא בְּרוּךְ אִיהוּ נְקוּדָה עֲלָא. שֵׁם: דא עַלְמָא דְאִתִּי, דְאִיהוּ שֵׁם גְּדוֹל. כְּמָה דְאִתְ אִמְר (וְהוֹשַׁע י) וּמָה תַעֲשֶׂה לְשִׁמּוֹךְ הַגְּדוֹל. כְּבוֹד: דא כְּבוֹד עֲלָא, דְאִיהוּ יְמִינָא וּשְׂמָאָלָא, וְכִלְהוּ כְּלִילוֹ בְּהַאי תַּפְלָה שֵׁל יָד, דְאִיהוּ מַלְכוּתוֹ. וְנָטִיל כְּלָא בְּגוּיָה, וּבְהַאי אִתְכְּלִילוּ בְּהַאי מַלְכוּת, עַלְמִין כְּלָהוּ, לְמִיזוֹן לוֹן, וְלִסְפָקָא לוֹן, בְּכָמָה דְאַצְטְרִיכוּ.

וְדא אִיהוּ יְחוּדָא דְתַפְלִין דְרִישָׁא וְתַפְלִין דְדְרוּעָא, כְּגוּוּנָא דְרְזָא דְיְחוּדָא דְתַפְלִין, הִכִּי הוּא יְחוּדָא דְכָלָא. וְדא אִיהוּ בְּרִירוֹ דְמֵלָה. וְהָא סְדִרְנָא יְחוּדָא דא קִמִּי בּוּצִינָא קְדִישָׁא, וְאָמַר לִי דְהָא בְּד' גּוּוּנִין אִתְסִדֵּר יְחוּדָא, וְדא בְּרִירָא דְכִלְהוּ. וְהִכִּי אִיהוּ וְדָאי, וְכִלְהוּ רְזָא דְיְחוּדָא, אֲבָל סְדוּרָא דְתַפְלִין, דא הוּא יְחוּדָא עֲלָא בְּדָקָא יְאוּת.

וּמַגּוּ דְאִתְכְּלִילוּ יְמִינָא וּשְׂמָאָלָא בְּרְזָא דְשִׂמְא חַד בְּאַרְח כְּלָל, אַצְטְרִיךְ לְבַתֵּר לְאַפְקָא לוֹן. בְּאַרְח פָּרט, אֲבָל לָאוּ בְּאַרְח יְחוּדָא, דְהָא יְחוּדָא בְּקָרָאִי קְדָמָאי אִיהוּ, לְמָהוּי יְיָ אֶחָד,

בתפלין דרישא. ושמו אחד, בתפלין דדרועא. והוי פלא חד. פיון ד'חודא אתסדר פלא בכללא, מרישא דנקודה עלאה, אצטריד לבתר לאתעטרא מרישא דנהורא קדמאה, דאיהו רישא דכלא. (עייב רעיא מהימנא).

גליף ואתקין משה, כ"ה אתון ברזא דפסוקא ד'חודא, דכתוב שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד. ואינון כ"ה אתון גליפין, מחקקין ברזא דלעילא. יעקב בעא לאתקנא לתתא, ברזא ד'חודא, ואתקין בכ"ד אתון, ואינון ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ולא אשלים לכ"ה אתון, בגין דעד לא אתתקון משכנא. פיון דאתתקון משכנא, ואשתלים מלה דהנה נפיק מניה, כד אשתלים, לא מליל אלא בכ"ה אתון, לאחזאה דהא אשתלים דא, פגוונא דלעילא, דכתוב, (ויקרא א) וידבר יי' אליו מאהל מועד לאמר, הא כ"ה אתון.

ועל דא כ"ה זינין, לאשלקמא תקוונא דמקדשא, וכל הני אתון אוקימנא באינון אתון גליפין דאוליפנא ממר. ובגין דמשכנא אשתלים ברזין אליו, אקרי כ"ה, ב'חודא דשלימו דמשכנא. ועל דא (תהלים קמה) וחסידיך יברכוכה כתיב, רזא דשלימו דכל משכנא, ותקוונא דיליה.

כ"ה: לקבל כ"ב אתון, ותורה ונביאים וכתובים, דאינון כללא חדא, רזא חדא. בשעתא דישראל קא מיחדי יחודא בהאי קרא, ברזא דכ"ה אתון, דאינון שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד, וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, דאינון כ"ד אתון, ויכוין כל חד בהו, פלהו אתון מתחברן פחדא, וסלקין לחבורא חד, תשע וארבעים תרעין, ברזא דיובלא. וכדין אצטריד לסלקא ועד, לא יתיר. וכדין אתפתחו תרעין, וחשיב קודשא בריך הוא להווא בר נש, כאילו קיים אורייתא פלה, דאיהי אתיא במ"ט פנים בכלא.

דף רס"ה ע"א

ועל דא אצטריד לכוונא רעותא בכ"ה ובארבע ועשרין, לסלקא לון ברעותא דלבא, בתשע וארבעין תרעין דקאמרו, פיון דאתכוון בהאי יתכוון בההוא יחודא דאמר מר, שמע ישראל וגו' ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, כללא דכל אורייתא פלא. זכאה חולקיה מאן דיתכוון בהו, ודאי כללא איהו דכל אורייתא דעילא ותתא. ודא איהו רזא דאדם, שלימו דדכר ונוקבא, ורזא דכל מהימנותא. עד כאן. (דף רס"ה ע"א) רבי אבא שלח ליה לרבי שמעון ואמר ליה, האי דאוקמיה מר בתפלין דמארי עלמא, ד' פרשין אינון קודשא דקודשין, שפיר. משכא דעל תפלין, ואינון רצועין אקרו קדושה, אסמכתא מנלן. שלח ליה (בראשית ג) ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו וגו', דייקא והכי אוקמיה רב המנונא סבא. ואלין אינון דרישא, ודרועא ידכה בה"א, והא אוקמוה.

אמר רבי שמעון, אית מאן דמתני בהאי גוונא, והיה דרועא שמאלא דקודשא בריך הוא, ואקרי גבורה. אי הכי לא אשתאון ברישא אלא תלת. ואינון ארבע. אבל תרין רתיכין קדישין אינון, דא אתקשר בלבא, ודא אתקשר במוחא. ולבא ומוחא, אתקשר דא בדא. וזווגא חד להו, ושפיר קאמרו חבריאי. והיה לאות על ידכה, כמה דאתמר, ולא אקרי אלא אות.

אמר רבי שמעון, בשעתא דבר נש אקדים בפלגות ליליא, וקם ואשתדל באורייתא, עד דנהיר צפרא. בצפרא אגח תפילין ברישיה, ותפילין ברשימא קדישא בדרועיה, ואתעטף בעטופא דמצוה, ואתי לנפקא מתרעא דביתיה. אערע במזוזה, רשימא דשמא קדישא בתרעא דביתיה. ארבע מלאכין קדישין מזדווגין עמיה ונפקין עמיה מתרעא דביתיה, ואזופי ליה לבי כנישתא. ומכרזי קמיה, הבו יקרא לדיוקנא דמלכא קדישא, הבו יקרא לבריה דמלכא, לפרצופא יקרא דמלכא. רוחא קדישא שריא עליה, אכריז ואמר (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר.

השלמה מההשמטות (סימן י"ד)
בתר הכי אית ליה למקרי פרשת בראשית, עד ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. דאיהי עלויא ותושבחתא דכולא. לבתר יתעסק בפרשת הקרבנות לכפרא עלוי. ויימא, צו את אהרן, עד תוקד בו. בגין דכל הרהורין ומחשבין דליליא יתכפרו. לבתר ישבח תושבחתא דדוד, ובגין כך ייעול בר נש בתרעין דבהון כולא ואיהו אתתקנת דרגין.

כיון דמטי ליוצר אור דאיהו שירותא דצלותא דמיושב, כדן כל אינון דרגין פתחין תרעין וכדן (שיר השירים ג) כתימרות עשן כתיב. מה תמרות עשן דקטורת, סלקא ומתחבראן דרגין אליו באליו. אוף הכא איהי צלותא דאיהי כתימרות עשן דמתחבראן ומתקשראן אליו באליו. דהא איהו מקשר לון ואומר, כלם אהובים כלם קדושים וכו'.

לבתר אהבה רבה, לסלקא ולא תקשרא בימינא ויחודא דשמע. ע' רברבא, ד' רברבא. וסימנא ע"ד. היינו דכתיב (שמואל א י"ב) ע"ד ה' בכם. אשתארו אתוון ש"מ במ' פתוחה. לפי שמי פתוחה מלך פתחה, מ"ם סתומה מלך עילאה. אשתארו אתוון ש"מ א"ח, מהאי סטרא ש"מ, ומהאי סטרא א"ח.

אמר רב המנונא סבא כל מאן דמיחד דא בכל יומא, חדוה זמין ליה מלעילא מאתוון אליו. ש"מ מהאי סטרא, א"ח מהאי סטרא. ומצרף אתוון אליו למפרע שרי ובמישר סיים. וסימן אשמח דכתיב (תהלים ק"ד) אנכי אשמח בה'. בה' ממש, והכי איתא בספרא דחנוך.

תו, אית ביה עי"ן רברבא, רמז לאליו שבעין שמחה רזא דאבהו קדישין. ישראל ה' אלהינו ה', אליו ארבע בתי דתפילין דאחיד לון (א"ח). ד' רברבא דא קשר של תפילין דאיהי אחידת בהו, והוא רזא לחפימין ולא אתמסר לגלאה. ותרין רצועין נפקין מסטרא דא ומסטרא דא, רזא דתרין ירכין דהאי א"ח דנביאי קשוט אחידן ביה. ועוד א"ח רמז לפסוק דאמר (שיר

השירים ה) פתחי לי אַחותי, ולבַּתֵּר אָמֶת וַיִּצִיב. וְאַמָּאֵי וַיִּצִיב, דָּא תַרְגּוּמוֹ.
אָלָא דָּא יַעֲקֹב וְדָא יוֹסֵף וְאַצְטְרִיךְ לְאַתְדַּבְּקָא בְתַרְווייהוּ.

וּלְבַתֵּר צְלוּתָא מְעוּמָד. תְּלַת קַדְמָאִין דְּאִינוּן מְגוּן, וּמַחֲיָה, וְהָאֵל הַקְּדוֹשׁ.
מְגוּן, אֵית בֵּיה מ״ב תִּיבִין, רְזָא דְשָׁמָא קְדִישָׁא דְמ״ב אֲתוּוּן. וְאֵית לְאַכְלָא
לֵיה בְּלָבָא וּלְאַתְקַשְׂרָא כְּשִׁלְהוּבָא בְּגַחְלַתָּא בְּרַחֲמֵימוֹ. וְדָא אִיהוּ בְּרַכְתָּא
דִּימִינָא.

מַחֲיָה, אֵית בֵּיה מ״ט תִּיבִין בְּרְזָא דְחַמְשִׁין תַּרְעִין חֶסֶר חַד. וְאֵית שְׁמָא
בְּגִבּוּרָה ה', וְאִיהוּ אֲתִיָּה גְבוּר לְעוֹלָם אֲדַנְיִי. וְרְזָא דִילֵיה אַגְלִיָּא וּבְרְזָא
אַחְרָא יַגְלִיָּא. וְכוּלָּא רְזָא חַדָּא מְגִבוּרְתָּא דְבְּרַכָּאן דִּיהוּדָה, (בראשית מ״ט)
א״תָּה יוֹדוּךְ אַחֲיָךְ, גִּיּוֹר אַרְיָה יְהוּדָה, לִיָּא יָסוּר שֶׁבֶט מִיְהוּדָה, א״יּוֹסְרִי
לְגַפְּן עִירָה. בְּדָא אַתְעָר יְהוּדָה בְּגִבוּרְתָּא קְדִישָׁא וְדָא אִיהִי בְּרַכְתָּא
דְּשָׁמָלָא.

קְדוּשָׁה אֵית בָּהּ אַרְבֵּיסָר תִּיבִין, עֶשֶׂר אַמִּירוֹן וְד' אֲתוּוּן. וְדָא פְּלִיל לְכָל
סְטָרִין וְאַחֲדִי מְסִיפֵי עֲלָמָא עַד סִיפֵי עֲלָמָא. תְּלַת בְּתַרְאֵי לָאו אִינוּן
בְּחוּשְׁבֹן דָּא בְּתִיבִין, וְאִינוּן רְצָה וּמוֹדִים תַּרְוֵן עַמוּדִים תַּמְכִּי דְאֹרִייתָא.

שִׁים שְׁלוֹם אֵילָנָא דְחַיִּי דְאִיהוּ שְׁלָמָא דְבֵיתָא, שְׁלָמָא דְכָלָא. (ש״ז ע״ב)
וּבִינְיֵיהוּ בְּאַמְצַעִיתָא אִינוּן בְּרַכָּאן דְתַקִּינוּ קַדְמָאֵי וְהָכִי אוֹקְמוּהּ.

לְבַתֵּר דְסִיִּים צְלוּתִיהּ וְאוּדֵי עַל חוּבִיָּהּ, נְפִילַת אַנְפִּין. דְהָכִי אוֹקְמוּהּ
דִיעֲבִיד כָּל מָה דְעֲבַד מְשָׁה רַבִּינוּ עֲלֵיו הַשְׁלוֹם (צְלוּתִין וְתַחֲנוּנִים) תַּחֲנוּנִין
וּבְעוּתִין וּנְפִילַת אַנְפִּין, דְכַתִּיב (דְּבָרִים ט) וְאַתְנַפֵּל לְפָנֵי ה'. וְכִיּוֹן דְעָאֵל בְּכָל
אִינוּן דְרַגְוִין עֲלָאִין וְאַתְקַשְׂרָא כוּלָּא בְּכִלְהוּ, אֵית לְנַחְתָּא לְתַתָּא. הוּאֵיל
וּנַחֲתִית לְתַתָּא, אֵיצְטְרִיךְ נְפִילַת אַנְפִּין בְּאַלְפָּא בֵּיתָא.

מֵאֵי טַעְמָא, כִּיּוֹן דְצִלֵי צְלוּתִיהּ וְאוּדֵי עַל חוּבִיָּהּ מְכָאן וּלְהִלָּאָה אַחְזִי
גְרַמִּיָּה דְמָסָר נְפִשִׁיהּ לְמַאֲרִיָּה בְּרַחֲמֵימוֹ דְכַתִּיב (תְּהִלִּים כ״ה) אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי
אַשָׁא. וְנִיחָא לֵיה לְהַהוּא סְטָרָא דְשַׁרְיָא בֵּיה מוֹתָא (דְעֵבִיד) וְעֵבִיד לֵיה נִיחָא.
וְעַל דָּא בְּאַלְפָּא בֵּיתָא דָּא, לֵית בָּהּ, לָא וְאִי וְלָא קוּיָּף וְלָא בִיִּית, וְאֵית
בֵּיה פ' בְּאַתְרִיָּה (ס״א בְּסוֹפִיָּה). מֵאֵי דְמָסָר טַעְמָא, בְּגִין דְנְפִילָה דָּא דְמָסָר בַּר
נֶשׁ נְפִשִׁיהּ לְמוֹתָא אֵיצְטְרִיךְ לְכוּנָא רְעוּתִיהּ וּלְמַעַבְד נַחַת רוּחַ לְהַהוּא
סְטָרָא דְשַׁרְיָא בֵּיה מוֹתָא, כְּמָה דְעֵבִיד הַקּוּף בְּחַרְבָּה בְּהָרִים. אַחְזִי גְרַמִּיָּה
כְּמִית קְמִיָּה חִיוֹת, בְּגִין דְדַחִיל מְנַהוּן. וְכַד קְרִיבִין לְגַבִּיָּה וְחַשְׁיָבִי לְמִיכָל
וּלְקַטְלָא יְתִיָּה, חֲמָאן יְתִיָּה דְנְפִיל וּמִית וְחַשְׁיָבִי דְאִיהוּ מִית וְכַדִּין תַּבּוּן
לְאַחֲרָא. וְעַל דָּא אֲסַתְּלָקוּ תְּלַת אֲתוּוּן אֵלִין, דְלָא יַדְעִי בְּהוּ אָלָא קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּלַחוּדוּי.

וְעַם כָּל דָּא בְּרַעוּתָא דְלָבָא שְׁוִי גְרַמִּיָּה וּמָסָר לֵיה נְפִשִׁיהּ בְּרַחֲמֵימוֹ, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא חָשִׁיב עֲלוּי כְּאֵילוּ נְטִיל נְשַׁמְתִּיָּה מְנִיָּה. בְּגִין דְאֵית חוּבִין דְעֵבִיד

בר נש דלא מתפפראן אלא בשעתא דנפקת נשמתיה מניה מהאי עלמא.
הדא הוא דכתיב (ישעיה כ"ב) אם יכופר העון הזה לכם עד תמותונו.

והשתא דאתחשיד ליה דנטיל קודשא בריה הוא נשמתיה ואיהו יהיב ליה
ברעותא, וההיא שעתא קיימא לכפרה על כל חובוי ואשלים לכל סטרין,
ולההוא סטרא דאתמר דאתמר. ועל כל דא עולה ואסתלקא בין תרין
דרועין בחבוקא דרחימו בדקא יאות, ואיהי מקטרת מור ולבונה מכל
אבקות רוכל.

אמר רבי שמעון, אסיר ליה לבר נש לטעום כלום, עד דיכול מלכא עילאה,
ומאי איהו צלותא. וצלותא דבר נש כגוונא דא, בקדמיתא מזמין
לדיוקניו דחקיקין בכורסייא על אינון בריין דמתפשטי רוחין דילהון (ס"א
יסודא) וחודא בהאי עלמא מנייהו והיינו דכתיב (תהלים ק"ד) מה רבו מעשיך
ה' כלם בחכמה וגו'.

דאיברין דאתחזון לקרבנא רוחא דילהון מתפשטי עלייהו ארבע דיוקנין
ומזמנו על בריין אלין. והיינו דקאמרין והאופנים וחיות הקודש וכל
אינון חילין אחרנין דקא מתפשטי מנייהו.

ולבתר כהנא רבא קאמר חד שפא קדישא, היינו אהבת עולם אהבתנו
וגו'. ויחודא רבא מיחדי, דהיינו (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד.
ולבתר ליואי קא מתערי לנגונא דהיינו (דברים י"א) והיה אם שמוע תשמעו
וגו'. דא נגונא דליואי בגין לאתערא סטרא חד. ולבתר ישראל, דא אמת
ויציב, ישראל סבא דקיימא על קרבנא. דא היא דרגין עלאין פנימאין
וכלא קיימא על פתורא.

אבל לית רשו לחד מנייהו לאושטא ידא ולמיכל מן קרבנא עד דמלכא
עילאה אכיל, והם שלש ראשונות ושלש אחרונות. כיון דאיהו אכיל, יהיב
רשו לארבע דיוקנין ולכל אינון סטרין דמתפרשו מנייהו למיכל.

כדין אדם דאיהו דיוקנא דכליל כל שאר, מאיד ונפיל על אנפוי ומסר
רוחיה וגרמיה לגבי אדם דחקוק על אינון דיוקנין ולא אתערא ליה עליה
כדקא חזי, והיינו אליך ה' נפשי אשא. תלת דיוקנין אחרנין וכל אינון
דמתפשטי מנייהו, תהלה לדוד והיינו זביעו ירננו יאמרו ידברו, כלהו
אכלי ואתהנון כל חד וחד כדחזי ליה.

מפאן ולהלאה לימא בר נש עאקו דלביה (תהלים כ) יענף ה' ביום צרה עאקו
דעוברתא דיתבא בעאקו ומתהפכי כלהו סניגורין עליה דבר נש. ושלש
פסיעות שעושה הכונה בהם למכאי"ל וגבריאי"ל רפאי"ל שיצא משלש
מחנות שכינה ועל דא כתיב (תהלים קמ"ד) אשרי העם שפכה לו אשרי העם
שה' אלהיו. (כדין וגו' רס"ה א' שורה י"ד) (עד כאן מההשמטות)

כדין ההוא רוחא קדישא סלקא לעילא, ואסהיד עליה קמי מלכא
קדישא, כדין פקיד מלכא עלאה, למכתב קמיה כל אינון בני היכליה, כל

אינון דאשתמודען קמיה, הדא הוא דכתיב, (מלאכי ג) ויכתב ספר זכרון
לפניו ליראי יי ולחושבי שמו. מאי ולחושבי שמו. כמה דאת אמר (שמות
לה) (סייא חשב האפוד) וחושבי מחשבות, אינון דעבדין לשמיה, אומנותא
בכלא, אומנותא דתפילין, בבתייהון ברצועיהון וכתיבתהון. אומנותא
דציצית, בחוטיהון, בחוטא דתנלתא. אומנותא דמזוזה. ואלין אינון
חושבי שמו. וכתיב (שס) וחושבי מחשבות.

ולא עוד אלא דקודשא בריך הוא משתבח ביה, ומכריז עליה בכלהו
עלמין, חמו מה בריה עבדית בעולמי. ומאן דייעול קמיה לבי כנישתא, כד
נפק מתרעיה, ולא תפילין ברישיה וציצית בלבושיה, ואומר (תהלים ה)
אשתחוו אל היכל קדשך ביראתך. קודשא בריך הוא אמר, אן הוא
מוראי, הא סהיד סהדותא דשקרא.

אמר רבי יוסי, זכאה חולקיה דמשה, דהכא אמר אלהינו. (נייא אלהיד) דאמר
רבי שמעון, משה בדרגא עלאה יתיר אתאחד, על שאר נביאי מהימני.
ואמר רבי שמעון, אלמלא הווי ידעי בני נשא מלין דאורייתא, לינדעון דהא
לית שום מלה באורייתא, או את באורייתא, דלא אית בה רזין עלאין
ויקירין.

תא חזי כתיב, (שמות יט) משה ידבר והאלהים יעננו בקול. ותנינו, מאי
בקול. בקולו של משה. ושפיר הוא, בקולו של משה דייקא, בההוא קול
דאיהו אחיד ביה, על כל שאר נביאין. (מתמן משה אתון על כלהו) ובגין דאיהו
אתאחיד על כלהו, בההוא קול, דרגא עלאה, הוה אמר להו לישראל, יי
אלהיד, איהו דרגא דאקרי שכינתא, דשרייתא בגווייהו. זכאה חולקיה.

ואמר רבי שמעון, תנינו, קללות שבתורת כהנים, משה מפי הגבורה
אמרן. ושבתמשה תורה, משה מפי עצמו אמרן. מאי מפי עצמו. וכי סלקא
דעתך דאפילו את זעירא באורייתא, משה אמר ליה מגרמיה.

אלא שפיר הוא, והא אתערנא, מעצמו לא תנינו, אלא מפי עצמו. ומאי
איהו. ההוא קול דאיהו אחיד ביה. ועל דא, הללו מפי הגבורה. והללו מפי
עצמו. מפי ההוא דרגא דאתקשר ביה על שאר נביאי מהימני. ועל דא,
בכל אתר אלהיד, והכא אלהינו.

דף רס"ה ע"ב

תא חזי, כמה אית להו לבני נשא לאסתמרא אורחיהו, בגין דישתדלון
בפלחנא דמאריהון, ויזכון לחיי עלמין. תחות כורסייא דמלכא קדישא,
אית מדורין עלאין. ובההוא אתר דכורסייא, מזוזה אתקשר, לאשתזבא
מכמה מארי דינין, (דף רס"ה ע"ב) דזמינין לאתערא בהו בבני נשא, בההוא
עלמא. כגוונא דא עבד קודשא בריך הוא לישראל, ויהב להו פקודי

אורייתא, בגין דישתדלון בה וישתזבון בהאי עלמא, מפמה מארי דיגין, מפמה מקטרגי, דאזדמנון בהו בבני נשא בכל יומא.

רבי חייא אמר, האי מאן דבעי דיסתמר אורחוי, לא יעבר על מיא דאושדין קמי פתחא. בגין דתמן שרי חד שידא, והוא בין תרין דשין דפתחא, ואנפוי לקבליה דפתחא, ואסתכי כל מה דעבדין בביתא, ולא לבעי ליה לאנוש (לאנייש) דישדי מיא בין תרי תרעי. רבי יצחק אמר, מין צלילן לית לן בה. והוא דלא יושיט לון ארח קלנא. מאי טעמא. בגין דאית ליה רשו לנזקא. ולא עוד אלא דיהדר רישיה לקבלי ביתא, ובכל מה דאסתכל אתלטויא.

תלת מאה ושתין וחמש, כחושבון ימי שתא, אית ליה שמשין, דהוא שליט עליהו, וכלהו נפקין עם בר נש, כד נפק מתרעא דביתיה. אמר רבי אלעזר, כל דא בעי קודשא בריה הוא לנטרא לון לישראל, ואתקין שמייה קדישא לעילא, דאיהו אורייתא, ואורייתא כלא חד שמא קדישא איהו, ומאן דאשתדל באורייתא, אשתדל בשמיה.

תא חזי, בעי בר נש בפתחא דביתא לרשמא שמא קדישא, דאיהו מהימנותא דכלא. דהא בכל אתר דשמא קדישא אשתכח, זיגין בישין לא משתכחי תמן, ולא יכלין לקטרגא ליה לבר נש, כמה דכתיב, (תהלים צא) לא תאונה אליך רעה וגו'. (מזוזא אקרי). אתר דפתחא דביתא שריא, כגוונא דלעילא, אתר דפתחא דביתא עלאה שריא, מזוזא אקרי. דהוא תקונא דביתא, ופתחא דביתא. מההיא מזוזא ערקין מארי נימוסין, מארי דדיגין קמיה לא משתכחין. וקבל דא לתתא, כד בר נש אתקין מזוזא לפתחא דביתא, והאי שמא קדישא רשים באתווי, האי בר נש אתעטר בעטרוי דמאריה, ולא קרבין לפתחא דביתיה זיגין בישין, ולא משתכחי תמן.

רבי אבא הוה אתי מלמחמי לרבי שמעון, פגע ביה רבי יצחק, אמר ליה מאן אתי, מאריה דנהורא, גבר דאתדבק בנורא דאכלא כל יומא, הא נהורא עמיה שרי. אמר ליה, תנינן דחיובא עליה דבר נש, לקבלא אפי שכנתא, בכל ריש ירחי ושבתי. ומאן איהו. רביה. כל שכן בוצינא עלאה קדישא, דכל בני עלמא בעאן לקבלא אנפוי. אמר רבי יצחק, אהדרנא עמד, ואקבל אנפי שכנתא, ואטעם מאינון מליו עלאין, דאטעמת קמיה.

פתח רבי אבא ואמר, (תהלים קכג) שיר המעלות אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים. שיר דא, לא כתיב מאן אמרו. אלא בכל אתר דאיהו סתים, רוח הקדש אמרו עליהו דישראל בגלותא. היושבי בשמים, היושב מבעי ליה, מאי היושבי.

אלא אוקימנא, מאן דבעי לצלאה צלותיה קמי מלכא קדישא, בעי למבעי מעמיקתא דכלא, לארקא ברקאן לתתא, כמה דכתיב, (תהלים קל) שיר המעלות ממעמקים קראתיך יי. והאי יו"ד יתיר, עמיקתא דכלא היא, ובהאי בעי למבעי בעותיה, לארקא ברקאן לההוא אתר דאקרי שמים,

לְאַתְּזָנָא מְנִיָּה כְּלָא, וְעַל דָּא הִיוֹשְׁבֵי בְּשָׁמַיִם, בְּשָׁמַיִם מְמַשׁ, דְּכַד אֵינוּן בְּרַכָּאן נְגִידוּ וְאַתְּמַשְׁכוּ מֵהֵהוּא אַתְרַ עוּמְקָא דְכְּלָא, וְאַתְּיִשְׁבּוּן בְּאַתְרַ דְּאַקְרֵי שָׁמַיִם, כְּדִין בְּרַכָּאן מְשַׁתְּכַחֵי בְּעֵלְאֵי וְתַתְּאֵי.

כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוּנִיָּהֶם, מָאֵי כְּעֵינֵי עֲבָדִים. אֵלִין אֵינוּן שְׂאָר רַבְרָבֵי עַמּוּן, דְּלָא אַתְּזָנוּ אֶלָּא מְשִׁיורָא (מְשִׁיורֵי) (ס"א גּוּפָא) נוּפָא דְאַיְלָנָא, דִּישְׂרָאֵל מִתְּדַבְּקֵי בֵּיהּ. וְכַד יִשְׂרָאֵל נִטְלִין בְּרַכָּאן מֵהֵהוּא אַתְרַ, כְּלָהוּ מִתְּבַרְכוּן מִיִּשְׂרָאֵל.

דָּף רִס"ו ע"א

כְּעֵינֵי שְׁפָחָה אֶל יַד גְּבִירְתָּהּ, דָּא הִיא שְׁפָחָה דְּאוּקִימָנָא, דְּקָטִיל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֵילָא דִּילָהּ בְּמַצְרִים, דְּהָא לִית חֵילָא דִּידָהּ, אֶלָּא כַּד אַתְּנָגִיד מִתְּמַצִּית דְּהָאֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאַרְץ יִשְׂרָאֵל (דָּף רִס"ו ע"א) גְּבִירְתָּהּ אֶקְרִי. וְעַל הָאֵי כְּתִיב, (מְשִׁלֵּי ט) תַּחַת שְׁלֹשׁ רַגְזָה אֶרֶץ. מָאֵן אֶרֶץ. דָּא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְּאַתְּמַר. תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ, אֵלִין אֵינוּן עֲבָדִים דְּקֹאמְרוּן. כַּד אַתְּיָהִיב שְׁלֹטְנוּתָא לְחַד מְנַיְיָהוּ. וְדָא הוּא דְכְּתִיב, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים. שְׁפָחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירְתָּהּ (ס"א מָאֵי הִיא) דָּא הִיא שְׁפָחָה דְּקֹאמְרוּן.

תָּא חֲזִי, מְסַטְרָא דְּהָאֵי שְׁפָחָה, נִפְקֵי כְּמָה גְרַדִּינֵי טְהִירִין, מְקַטְרָגִין לְקַבְלֵיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְלְקַטְרָגָא לֹוּן. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד לְהוּ לִישְׂרָאֵל נְטִירוּ, כְּאַבָּא דְּבַעֲי לְנִטְרָא לְבְרִיָּה מִן כְּלָא. אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִישְׂרָאֵל, כְּמָה מְקַטְרָגִין זְמִינִין לְקַבְלֵיָּכוּ, אֲשֶׁתְּדִלוּ בְּפוּלְחָנֵי, וְאַנָּא אֶהָא נְטִיר לְכוּ לְבַר. וְאַתּוֹן תְּהוּוֹן זְמִינִין בְּבִתִּיכוֹן מְלָגוּ, וְנִינְיֵי בְּעַרְסִיכוֹן, וְאַנָּא אֶהָא נְטִיר לְכוּ לְבַר, וְסוּחְרֵי עַרְסִיכוֹן.

וְתָא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּאֵינוּן זִינִין בִּישִׁין קְרִיבִין לְפִתְחָא דְּבַר נֶשׁ זְקַפְן רִישָׁא, וּמְסַתְּפְלוּן בְּשָׁמָא קְדִישָׁא דְּאַתְחֲזִי לְבַר, דְּאִיהוּ שְׂדֵי, דְּמִתְעַטֵּר בְּעַטְרוּי, שְׁמָא דָּא שְׁלִיט עַל כְּלָהוּ, מְנִיָּה דְּחִלְוִין וְעַרְקִין, וְלָא קְרִבִין לְפִתְחָא דְּבַר נֶשׁ.

אֲמַר לִיָּה רַבִּי יִצְחָק, אֵי הָכִי, יִרְשׁוּם בַּר נֶשׁ שְׁמָא דָּא בְּפִתְחָא דְּבֵיתָא, וְלָא יִתִּיר, אֲמַאי כָּל פְּרִשְׁתָּא. אֲמַר לִיָּה שְׁפִיר הוּא, דְּהָא שְׁמָא דָּא לָא אַתְּעַטֵּר, אֶלָּא בְּאֵינוּן אַתְּוֹן כְּלָהוּ, רְשִׁימִין בְּרְשִׁימָא דְּמִלְכָּא, וְכַד אַכְּתַב כָּל פְּרִשְׁתָּא, כְּדִין שְׁמָא דָּא מִתְעַטֵּר בְּעַטְרוּי וְנִפְיֵק מִלְכָּא בְּכָל חִילוּי, כְּלָהוּ רְשִׁימִין בְּרְשִׁימָא דְּמִלְכָּא, כְּדִין דְּחִלְוִין מְנִיָּה, וְעַרְקִין מְקַמִּיָּה.

תָּא חֲזִי, וְהָיָה שְׁמָא קְדִישָׁא, מִתְּתָא לְעֵילָא. וְעַל דָּא, שְׂדֵי אַתְרֵשִׁים מְלָבַר, לְקַבְלֵי שְׁמָא דָּא. וְהִזִּי מְלָגוּ, שְׂדֵי מְלָבַר. לְמַהוּי נְטִיר בַּר נֶשׁ מְכָל סְטְרִין מְלָגָאוּ וּמְלָבַר. אֲמַר רַבִּי אַבָּא, כְּמָה חֲיִלְוִין קְדִישִׁין זְמִינִין בְּהֵהוּא שְׁעֵתָא דְּאַנַּח בַּר נֶשׁ מְזוּזָה לְתַרְעִיָּה, כְּלָהוּ מְכַרְזֵי וְאַמְרֵי (תַּחֲלִים קִיח) זֶה הַשַּׁעַר לִינִי וְגו'.

זָכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, כְּדִין אֲשֶׁתְּמוּדְעוֹן יִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן בְּנֵי מַלְכָּא
קְדִישָׁא, דְּהָא פְּלָהוּ אֶתְרְשִׁימוּ מִנִּיהּ. אֶתְרְשִׁימוּ בְּגוּפִייהוּ, בְּרְשִׁימָא
קְדִישָׁא. אֶתְרְשִׁימוּ בְּלְבוּשֵׁייהוּ, בְּעֵטוּפִייהוּ דְּמִצְוָה. אֶתְרְשִׁימוּ בְּרִשְׁיִיהוּ,
בְּבִתֵּי דְתַפִּילֵי, בְּשִׂמְא דְמֵאֲרִיהוֹן. אֶתְרְשִׁימוּ בִּידֵייהוּ, בְּרְצוּעֵי דְקְדוּשָׁא.
אֶתְרְשִׁימוּ בְּמִסְאֲנֵייהוּ, בְּמִסְאֲנָא דְמִצְוָה. אֶתְרְשִׁימוּ לְבַר, בְּזָרִיעָה בְּחֻצָּא.
אֶתְרְשִׁימוּ בְּבִתֵּיהוֹן, בְּמִזְוָה דְּפִתְחָא. בְּכֻלָּא רְשִׁימִין דְּאִינוּן בְּנֵי מַלְכָּא
עֲלָאָה, זָכָאָה חוֹלְקִיהוֹן.

עד דְהוּוּ אֲזֵלִי, אָמַר רַבִּי אַבָּא, מַאי דְכִתְיִב, (ירמיה ב) אוֹתִי עֲזָבוּ מְקוֹר מַיִם
חַיִּים לְחֻצוֹב לְהֵם בְּאֵרוֹת וְגוֹ'. אוֹתִי עֲזָבוּ, דָּא הוּא מֵאן דְּמִשְׁקַר בָּאֵת
רְשִׁימָא קְדִישָׁא. וּבְמָה מִשְׁקַר בִּיהּ. דְּעֵייל לִיהּ בְּרְשׁוּתָא אַחְרָא, כְּמָה דְאֵת
אָמַר (מלאכי ב) וּבַעַל בֵּית אֵל נִכְר, דְּאֶקְרִי (ירמיה ב) בּוֹרוֹת נְשֻׁבְרִים. דְּהָא עַמִּין
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת אֶקְרוּ בּוֹרוֹת נְשֻׁבְרִים.

וּדְיִשְׂרָאֵל, אֶקְרִי בְּאֵר מְקוֹר מַיִם חַיִּים, דָּא רְשׁוּתָא קְדִישָׁא, מְהִימְנוּתָא
קְדִישָׁא. וְאֶקְרִי בְּאֵר מְבוּעֵי דְמִיין צְלִילוֹן, נְפִקִין וְנִזְלִין מִנָּה, כְּמָה דְאֵת
אָמַר (שיר השירים ד) וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן. (משלי ה) וְנוֹזְלִים מִתּוֹךְ בְּאֶרֶץ. וְכִתְיִב
(שיר השירים ד) מַעַן גְּנִים בְּאֵר מַיִם חַיִּים. סְטָרָא אַחְרָא אֶקְרִי בּוֹרוֹת
נְשֻׁבְרִים. אֲשֶׁר לֹא יִכִּילוּ הַמַּיִם. (ס"א מהו, אלא ההוא וכו').

תָּא חֲזִי, נְהָרָא דְנִגִּיד וְנִפִּיק, אֲשֶׁקִּי לְכָל גִּינְתָּא, (ס"א ורוי לכל גינתא) וְרוֹי לְכָל
אֲתָר וְאֲתָר, כְּמָה דְאֶוּקִימְנָא, עַד דְּמַלִּי (נ"א דמטי) לְהָהוּא אֲתָר בְּגִנְתָּא,
דְּאֶקְרִי בְּאֵר מַיִם חַיִּים. וּמִתְמָן אֲתִזְנוּ עֲלָאִין וְתִתְאִין, (נ"א עלמין תתאין) כְּמָה
דְּאֵת אָמַר (בראשית ב) וּכְמִשֵּׁם יִפְרֹד.

וְכָל אִינוּן סְטָרִין דְּסְטָר שְׂמָאֵלָא, לָא מִשְׁתַּקְיִין מִהָהוּא נְבִיעוּ דְמִיין נְבִיעִין,
בְּגִין דְּאִינוּן מִסְטָרָא דְשָׂאֵר עַמִּין, וְאֶקְרוּ בּוֹרוֹת נְשֻׁבְרִים. וּמֵאן דְּמִשְׁקַר
בְּשִׂמְא (נ"א ברשימא) קְדִישָׁא בְּהָהוּא סְטָרָא, אֲתַדְבֵּק בְּבוֹרוֹת נְשֻׁבְרִים אֲשֶׁר
לֹא יִכִּילוּ הַמַּיִם, וְלֹא עֵיילִי לְתַמָּן. וְהָהוּא דְזָכִי לְנִטְרָא לִיהּ, זָכִי
לְאֲתִשְׁקִיָּא מִהָהוּא נְבִיעוּ דְנִחְלָא (בעלמא דין) בְּעֲלָמָא דְאֵתִי, וְזָכִי דְאֵתְמַלִּי
הָהוּא בְּאֵר עֲלָאָה, לְנִגְדָא בְּרַכָּאן לְעֵילָא וְתִתָּא. זָכָאָה אִיהוּ בְּעֲלָמָא דִין,
וּבְעֲלָמָא דְאֵתִי, עַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה נח) וְהֵייתָ כְּגֹן רוּחַ וּכְמוֹצָא מַיִם אֲשֶׁר
לֹא יִכָּזְבוּ מִימִיו.

דף רס"ו ע"ב

ווי לְמֵאן דְּמִשְׁקַר בְּרְשִׁימָא קְדִישָׁא, דְּהָא מִשְׁקַר (דף רס"ו ע"ב) בְּשִׂמְא עֲלָאָה.
וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְגָרִים לְהָאִי בְּאֵר דְּלֹא אֲתַבְּרָכָא, וְקָרִינָן עֲלִיהּ (דברים כב) כִּי
הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל דִּיִּיקָא. וְאֶוּקִמִּיהּ רַבִּי
שְׂמַעוֹן בְּאֲתָרִיהּ, מֵאן דְּשׁוּי תְּסַקּוּפִי מַלְיָן עַל אֲנִתְתִּיהּ קְדָמִיתָא, וְאֶפִּיק
עֲלָהּ שׁוּם בִּישׁ, כְּמָה דְּאֶפִּיק לְעֵילָא, דְּכִתְיִב כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת
יִשְׂרָאֵל סִתָּם.

וְאֵלֶּה הָא, כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי חִיָּיא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּתוּלָה יִרְתָּא שְׁבַע
בְּרָכוֹת, דְּאִתְבְּרַכָּא בְּשֶׁבַע, בְּגִין דְּבִתּוּלַת יִשְׂרָאֵל יִרְתָּא שְׁבַע בְּרָכוֹ, וְעַל דָּא
אִתְקַרֵּי בֵּת שְׁבַע.

וְאִנְתָּתָא אַחְרָא, מֵאֵן בְּרַכָּאֵן דִּילָהּ. בְּרַכְתָּא דְּבַעֲזוּ וְרוּת, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר,
(רוּת ד) וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעָם אֲשֶׁר בִּשְׁעַר וְהַזְקֵנִים עֲדִים יִתְּנוּ יְיָ אֵת וְגו', דְּוַדַּאי
בְּתוּלָה בְּזוּ אִתְבְּרַכָּא, וְלֹא אִתְתָּתָא אַחְרָא בְּרָזָא דָּא. כִּינּוּן דְּמָטוּ בְּחֻקֵּי חַד,
חֲמוּ אֵילָנִין, יִתְּבוּ תַּחְוּתֵיהוּ. אָמַר רַבִּי אַבְּא, הָא צַחוּתָא דְּמַלֵּי דְאִוְרֵיתָא.
נְתִיב.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה כז) וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וּבָאוּ הָאוֹבְדִים
בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר וְהִנְדָּחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'. וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא, מֵאֵן בַּיּוֹם
הַהוּא. אֵלֶּה הָהוּא יוֹמָא דְאִתְיַדַּע לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָה דְאִתְּ אָמַר (זכריה
יד) וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יוֹדַע לִי. תּוּ, בַּיּוֹם הַהוּא, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר (יחזקאל
לח) בַּיּוֹם בָּא גּוֹג עַל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל.

יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל. מַה לָּן בֵּיהּ, אִי הוּא רַב אוֹ זְעִיר. אֵלֶּה הָהוּא שׁוֹפָר
עֲלָאָה, דְּבֵיהּ נְפִיקוּן עֲבָדִין לְחִירוֹ תְּדִיר, וְהָאִי אִיהוּ יוֹבְלָא, דְּיוֹבְלָא עֲלָאָה
וְרַבְרָבָא הוּא. וְכַד הָאִי אִתְעַר, כָּל חִירוֹ דְעֲלָמִין מִתְעַרֵּין בֵּיהּ, וְהָהוּא אִקְרִי
שׁוֹפָר גָּדוֹל.

וּבָאוּ הָאוֹבְדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר. הָאֹבְדִים מְבַעֲי לֵיהּ, אוֹ הִנְאָבְדִים, מֵאִי
הָאוֹבְדִים. הָאוֹבְדִים מְמַשׁ, בְּגִין דְּאִינוּן בְּאֶרְעָא אַחְרָא, וּמֵאֵן דְּשִׂאֲרֵי
בְּאֶרְעָא אַחְרָא, יְנִיק מְרְשׁוּתָא אַחְרָא וּכְאֵלוּ לֹא שְׂרִיָּא בְּמַהִימְנוּתָא, בְּגִין
כְּדֵּי אוֹבְדִים אִקְרוּן. אוֹבְדִים אִינוּן בְּכָל סְטֵרִין, דְּכַד יִשְׂרָאֵל שְׂרִיֵּין בְּאֶרְעָא
קְדִישָׁא, זְכָאִין, זְכָאִין תְּדִיר בְּכָלָא, זְכָאִין לְעִילָא וְתַתָּא.

השלמה מההשמטות (מחלק א' סימן כ"ב)
וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסַח אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבַעֲשׂוֹר לְחֻדְשׁ סָבוּ דְחֻלָּא דְמִצְרַיִם
וְתַפְסוּן לֵיהּ וְיִהְיֶה אָסוּר וְתַפִּיס תְּלַתָּא יוֹמִין וּבַיּוֹמָא רַבִּיעָאָה אִפִּיקוּ לֵיהּ
לְדִינָא וְאִתְפְּנְשׁוּ עָלֵיהּ לְקַטְלֵיהּ, וְיַחֲמוּן לֵיהּ מִצְרַאֵי הַיָּד אֶתּוֹן עֲבָדִין בֵּיהּ
דִּינָא. וְדָא קְשִׁיא לְהוּ מְכַל מְכַתְּשִׁין דְעַבְד לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִינוּן
דִּינִין דְעַבְדוּ בְּדַחֲלִיהוֹן. לְבַתֵּר דְּיִינִין לֵיהּ בְּנוֹרָא בְּגִין דְכְּתִיב (דברים ז') פְּסִילֵי
אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (שמות י"ב) אֶל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ
נָא, דְלֹא יִימְרוּן בְּתִיאֹוּבְתָא דְדַחֲלָא אֲכַלִּין לֵיהּ, אֵלֶּה אִתְקִינוּ לֵיהּ צְלִי וְלֹא
מְבוּשָׁל דְאִלוּ מְבוּשָׁל יְהִי טְמִיר וְלֹא יַחֲמוּן לֵיהּ, אֵלֶּה תְּקִינוּ לֵיהּ מוֹקְדָּא
בְּנוֹרָא דְרִיחִיהּ נוֹדֵף. וְתוּ רִישִׁיהּ עָלֵיהּ, דְלֹא יִימְרוּן דְחִיָּה אוֹ דְמִלָּה אַחְרָא
הִיא. וְתוּ עֶצֶם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוּ, אֵלֶּה דְיַחֲמוּן גְּרַמוּי רְמָאֵן בְּשׁוֹקָא וְלֹא יִכְלִין
לְשַׁבָּא לֵיהּ וְעַל דָּא כְּתִיב (במדבר ל"ג) וּבִאֲלֵהֶם עֲשֵׂה יְיָ שְׁפָטִים.

הָהוּא קְדַמָּאָה דְאִשְׁתַּכַּח בְּבִי כְּנִישְׁתָּא וְאַרְיָךְ בְּבִי כְּנִישְׁתָּא זְכָאָה חוּלְקִיהּ
דְאִיהוּ קִימָא בְּדַרְגָּא דְצַדִּיק בְּהַדִּי שְׁכִינְתָּא, וְדָא אִיהוּ רָזָא (משלי ח')
וּמִשְׁחָרֵי יִמְצְאוּנִי, דָּא סְלִיק בְּסִלִּיקוּ עֲלָאָה. וְאִי תִימָא הָא תְּנִינָן בְּשַׁעֲתָא
דְאִתִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבִי כְּנִישְׁתָּא וְלֹא אִשְׁכַּח תַּמּוֹן עֲשָׂרָה מִיָּד כּוּעֵס.

לְמַלְכָּא דְשָׁלַח לְכָל מַלְכֵי (ס"א אנשי) מְדִינָתָא דִישְׁתַּכְחוּן עִמֶיהָ בְיוֹם פְּלוֹן
בְּדוּד פְּלוֹן. עַד דְּהוּוּ מְזַמְנֵי גְרַמְיֵיהוּ אִינוּן בְּנֵי מִתָּא אַקְדִים חַד וְאַתָּא
לְהוּוּ אַתְרַ בֵּין פְּדָ וּבֵין פְּדָ אַתָּא מַלְכָּא אֲשַׁכַּח לְהוּוּ בְרַ נֶשׁ דְּאַקְדִים
תַּמּוּן. אָמַר לֵיהָ בְּנֵי מִתָּא פְּלוֹנִית אֵן אִינוּן. אָמַר לֵיהָ, מָאֲרִי, אָנָּא אַקְדִימָנָא
מִנֵּיהוּ וְהָא אִינוּן אַתְיִין אַבְתְּרָאֵי לְפַקוּדָא דְמַלְכָּא. כְּדִין טַב בְּעֵינֵי מַלְכָּא
וְיִתִּיב תַּמּוּן בְּהַדִּיהָ וּמִשְׁתַּעֵי עִמֶיהָ וְאַתְעֵבִיד רַחֲמָא דְמַלְכָּא. בֵּין כְּדָ אַתּוּ
כָּל עַמָּא וְאַתְפִּיִס עִמֵּיהוּ.

אַבְל אֵי בְּנֵי מִתָּא לָא אַתְיִין וְחַד לָא אַקְדִים וְאַשְׁתַּעֵי קָמֵי מַלְכָּא לְאַחְזָאָה
(לאתחזאה) בְּגִינְהוּן. מִיַּד פְּעָס מַלְכָּא. מָה כְּתִיב (ישעיה נ) מְדוּעַ בָּאתִי וְאִין
אִישׁ. וּמָאן דְּאַשְׁתַּעֵי בְּבִי כְּנִישְׁתָּא וְוִי לֵיהָ דְאַחְזֵי פְּרוּדָא. וְוִי לֵיהָ דְגָרַע
מְהִימְנוּתָא, וְוִי לֵיהָ דְלִית לֵיהָ חוּלְקָא בְּאַלְהָא דִישְׂרָאֵל דְאַחְזֵי דְלִית לֵיהָ
אַלְהָא. וְלָא אֲשַׁתְּכַח תַּמּוּן, וְאַנְהִיג קִלְנָא בְּתַקִּיפָא עֲלָאָה. כָּל גּוֹזְנִין טְבִין
בְּחַלְמָא בְּרַ מִתְּכַלָּא בְּגִין דְאַיְהוּ פּוֹרְסִיָּא לְמִידָן דִּינִין דְנִשְׁמַתִּין וְהָא דְרָגָא
חַדָּא אִיְהוּ. אָלָא בְּשַׁעְתָּא דְקִימֵי בְּדִינֵי נַפְשָׁא כְּדִין אִיְהוּ גּוֹזְן תְּכַלָּא וְהָא
אוֹקִימָנָא.

וּבְשַׁעְתָּא דְחָמֵי בְּרַ נֶשׁ לְהָאֵי גּוֹזְן אַדְכֶּר בְּרַ נֶשׁ לְמַעְבַּד פְּקוּדָא דְמָאֲרִיהָ
כְּגוֹזְנָא דְנַחֲשׁ דְהוּוּ חַמְאָן לֵיהָ וְהוּוּ דְחַלִּי מְקַמִּיהָ דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּוּ
וּמְנַטְרִין גְּרַמְיֵיהוּ, וּבְהַהוּוּ דְחִילוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיָּד הוּוּ סְלִקָּא עֲלֵיהוּ מִיָּא
וְאַתְכִּסְיִין. מָאן גְּרַם לוֹן, הַהוּוּ נַחֲשׁ, הַהוּוּ רְצוּעָה דְמִסְתַּכְּלָאן בִּיהָ אוּף
הַכִּי תְּכַלֶּת וְרָאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יְיָ מֵהַהוּוּ דְחִילוּ דִילֵיהָ:
(עד כאן מההשמטות)

דְּבַר אַחַר וּבָאוּ הָאוּבָדִים, מָאן אִינוּן. אֲלִין צְדִיק וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. דְאַקְרוּן
אוּבָדִים. מְנָלוּ. כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְכְּתִיב, (ירמיה ט) עַל מָה אַבְדָּה הָאָרֶץ, אַבּוּדָה
אוּ נְאַבְדַּת לָא כְּתִיב, אָלָא אַבְדָּה הָאָרֶץ, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. צְדִיק, דְכְּתִיב,
(ישעיה נז) הַצְדִּיק אַבְדַּ, אַבּוּד אוּ נְאַבְד לָא כְּתִיב, אָלָא אַבְדַ, וְהָא אוֹקְמוּהָ.

וְאֵי תִימָא, וּבָאוּ, מָאן אַתְרַ אַתְיִין אֲלִין אוּבָדִים. אָלָא, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִן
גְּלוּתָא. צְדִיק, כְּמָה דְאוֹקְמוּהָ, דְכְּתִיב (תהלים קכו) בְּשׁוּב יְיָ אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן,
בְּגִין דִּיִּיתוּב לְאַתְרֵיהָ, וְיִיתִי לְאַתְחַבְּרָא בְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא, וּבָאוּ
הָאוּבָדִים בְּאָרֶץ אֲשׁוּר. וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לֵיָּי בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם, מָאֵי קָא
מִיָּרִי. אָלָא מְלַח דָּא דְהַנְדַּחִים בְּאָרֶץ מִצְרַיִם, כְּבִיכּוּל, יִשְׂרָאֵל לָא יִפְקוּן
מִן גְּלוּתָא, אָלָא בְּשַׁכִּינְתָּא, כְּמָה דְאוֹקְמוּהָ, וְאִינוּן נְדַחִים הַשְׁתַּחֲוּוּ לֵיָּי.

תּוּ אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב, (תהלים קכא) יְיָ יִשְׁמֹר צְאֲתָךְ וּבוֹאָךְ מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם. יִשְׁמֹר צְאֲתָךְ תִּינַח. אָלָא וּבוֹאָךְ, מָאֵי קָא מִיָּרִי, דְהָא מָאן דְעָאֵל
לְבִיתֵיהָ לָא מִסְתַּפִּי. אָלָא הָאֵי בְרַ נֶשׁ דְשׁוּי רְשִׁימָא קְדִישָׁא לְבִיתֵיהָ, בְּמַלְיִן
דְשַׁמָּא עֲלָאָה, הָאֵי אַתְנַטִּיר מְכַלָּא. כְּדָ נְפִיק הַהוּוּ דְמְדוּרִיהָ לְתַרְעָא
דְבִיתֵיהָ, זְקִיף וְחָמֵי רְשִׁימָא קְדִישָׁא, וְעֵינִין (ס"א נעיצ) בְּפַתְחֵיהָ. כְּדָ נְפִיק בְּרַ
נֶשׁ, הוּוּ אוּזִיף לֵיהָ, וְנַטִּיר לֵיהָ. כְּדָ עֵייל לְבִיתֵיהָ, הוּוּ אַכְרִיז קַמִּיהָ,

אזדהרו ביקרא דדיוקנא דמלכא קדישא. וכל דא, בגין ההוא רשימא
דשמא קדישא, דאתרשים בתרעיה.

ולאו די ליה לבר נש דאתנטר בביתיה, אלא קודשא בריה הוא נטיר ליה
כד עייל, וכד נפיק. דכתיב, יי' ישמר צאתה ובוואך מעתה ועד עולם. זכאין
אינון ישראל בהאי עלמא, ובעלמא דאתי.

דף רס"ז ע"א

תא חזי, האי רוהא בישא דשארי (דף רס"ז ע"א) בין תרעי. ווי ליה לבר נש,
דלא נדע לאזדהרא מניה, ולא רשים לפתחא דביתיה שמא עלאה קדישא,
דישתכח עמיה. דהא אית ליה תלת מאה ושתין וחמש שמשין בישיין
מקטרגין, כל חד משמש יומיה, וכלהו משתכחי עמיה כל יומי שתא,
ומקטרגי ביה לעילא ותתא. וכלהו משתכחי ביה ביממא ובלילא.
ביממא, לקטרגא ליה. בלילא, לצערא ליה בחלמיה.

כד נפיק לקטרגא ליה, כד עאל, שוויין ידיהו עליה דכתפיה, ואמרין ליה,
ווי ליה לפלגיא דנפק מרשותא דמאריה. ווי ליה לפלגיא בהאי עלמא,
ובעלמא דאתי. בגין כד בעאן בני מהימנותא, למיהוי רשימין בכלא, למיהוי
רשימין ברשימא דמאריהון, לאזדעזעא מנייהו כל סטרין זינין בישיין,
למיהוי נטירין בהאי עלמא, ובעלמא דאתי. זכאין חולקיהון דישראל,
עלייהו כתיב (ישעיה ס) ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ וגו'. (דברים ו)
ואהבת את יי' אלהיך. רבי יוסי פתח, (ישעיה נב) ועתה מה לי פה נאם יי' כי
לקח עמי חנם וגו'. תא חזי, רחמיותא דקודשא בריה הוא בישראל אף על
גב דחובייהו גרמו לאסתלקא מבינייהו, ואתבדרו ביני עממא, הוא תבע
עלבונא דלהון.

ותא חזי, בשעתא דישראל שראן בארעהון, קודשא בריה הוא משתעשע
בגנתיה, וקריב לגבייהו דישראל, ושמע קליהון, ואשתבח בהו.

כיון דגרמו חובייהו, ואתגלי ישראל מארעא קדישא, קודשא בריה הוא
לא עאל בגנתיה, ולא משתעשע ביה. ולא עוד, אלא דאיהו צווח ואמר,
ועתה מה לי פה נאם יי', וכתוב התם (תהלים קלב) פה אשב כי אנייתיה. כי
לקח עמי חנם, כמה דאת אמר, (ישעיה נב) חנם נמכרתם.

ומההוא יומא דאתגליאו ישראל מארעהון, לא אשתכח חדוותא קמיה
קודשא בריה הוא. הדא הוא דכתיב, (ישעיה ג) אלביש שמים קדרות ושק
אשים כסותם. וכל דא, בגין רחמיותא דלהון, דרחים לון קודשא בריה
הוא, כמה דאת אמר, (מלאכי א) אהבתי אתכם אמר יי'. (ועל דא) ואהבת את
יי' אלהיך. ואהבת: דבעי בר נש לאתקשרא ביה ברחמיותא עלאה, דכל
פולחנא דבעי בר נש למפלח לקודשא בריה הוא, דיפלח ברחימו. דלית לך
פולחנא, כמו רחמיותא דקודשא בריה הוא. רבי אבא אמר, הני מלי כללא

דאורייתא אינון, בגין דעשר אמירו דאורייתא, הכא אתכלילו, והא
אוקמוה חבריא.

תא חזי, לית לך מלה בחביבותא קמי קודשא בריך הוא, כמאן דרחים
ליה כדקא גאות. ומה הוא. כמה דכתיב, בכל לבבך. בכל, מאי קא מיירי,
בלבבך מבעי ליה. בנפשך, במאדך, מהו בכל לבבך. אלא לאכללא תרין
לבין, חד טב וחד ביש. בכל נפשך: חד טב, וחד ביש. בכל מאדך, דא לא
אתיא לדרשא. אמר רבי אלעזר, ואפילו האי לדרשא הוא. מאי טעמא.
בין דנפל ליה ממונא מירותא, או מסטרא אחרא, או בין דאיהו רווח ליה,
ועל דא כתיב בכל מאדך.

אמר רבי אבא, אהדרנא לקרא ואהבת. מאן דרחים לקודשא בריך הוא,
אתעטר בחסד מפל סטרין, ועביד חסד בכלא, ולא חייס על גופיה ועל
ממוניה. מנלן. מאברהם. כמה דאתמר, דהא לא חס ברחימותא דמאריה,
על לביה, (דהוא יצריה) ועל נפשיה, ועל ממוניה. על לביה לא אשגח, על
רעותא דיליה, בגין רחימותא דמאריה. על נפשיה, דלא חס על בריה, ועל
אתתיה, בגין רחימותא דמאריה. על ממוניה, דהוה קאים בפרשת ארחין,
ואתקין מזוני לכל עלמא. בגין כך, אתעטר בעטרא דחסד. כמה דכתיב,
(מיכה ז) חסד לאברהם. ומאן דאתקשר ברחימותא דמאריה, זכה להאי.
ולא עוד, אלא דעלמין פלהו מתברכן בגיניה. הדא הוא דכתיב, (תהלים קמה)
וחסידך יברכוכה, אל תקרי יברכוכה, אלא יברכו כ"ה. (דכתיב, בראשית יב)
ונברכו בד כל משפחות האדמה

דף רס"ז ע"ב

יומא חד, הוה חלש רבי יוסי, עאל (עאלו) לגביה רבי אבא ורבי יהודה ורבי
יצחק, חמו ליה דהוה נפיל על אנפוי ונאים. יתבו. כד אתער, חמו ליה
לאנפוי דחייכין. אמר ליה רבי אבא, מלה חדתא חמיתא. (דף רס"ז ע"ב) אמר
ליה ודאי, דהשתא סלקא נפשי, וחמית יקרא, מאינון דמסרו גרמייהו על
קדושה דמאריהון, דהו עאלין בתליסר נהרי דאפרסמונא דכנא. וקודשא
בריך הוא משתעשע בהו. וחמינא מה דלא יתבו לי רשותא למימר.
ושאילנא לון, אמיןא, האי יקרא דמאן הוא. אמרו לי, מאינון דרחימו
למאריהון בההוא עלמא. וממה דחמית, נפשי ולבאי אתנהיר, ועל דא
אנפאי חייכין.

אמר ליה רבי אבא, זכאה חולקך, אבל אורייתא אסהיד בהו, דכתיב,
(שעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו. אמר ליה רבי
יהודה, הא שאילו חבריא, דא דכתיב יעשה, תעשה מבעי ליה.

אמר ליה, הא אתמר. אבל רזא דמלה, היינו דכתיב, (תהלים כז) לחזות בנעם
י"י ולבקר בהיכלו. ואוקמוה, נעם י"י, ההוא דאתנא מעתיקא קדישא,
דקודשא בריך הוא משתעשע ביה. דהא ההוא נעם מעתיקא נפקא. ולבקר

בְּהִיכְלוֹ, בְּהִיכְלָא עֵילְאָה עַל כֹּלָא. אוּף הָכָא, עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זּוּלְתָדָּ
יַעֲשֶׂה. מֵאן, הֵהוּא עֲתִיקָא סְתִימָא דְכֹלָא, דְּהָא בֵּיה תֵּלְיָא, אָמַר לִיה, וְדָאִי
הָכִי הוּא. זָכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְּאִינוֹן דְּרַחֲמִימוּתָא דְּמֵאֲרִיהוֹן מִתְדַבְּקוֹן בְּהוּ,
לְאֵלִין לִית שְׁעוּרָא לְחוּלְקִיהוֹן בְּהוּא עֲלֵמָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּמָה מְדוּרִין עַל מְדוּרִין אִית לְהוּ לְצַדִּיקָיָא בְּהוּא
עֲלֵמָא, וּמְדוּרָא עֲלָאָה דְכֹלָא, אִינוֹן דְּרַחֲמִימוּתָא דְּמֵאֲרִיהוֹן אֲתִקְשֶׁר בְּהוּ,
דְּהָא מְדוּרִיהוֹן אֲתִקְשֶׁר בְּהִיכְלָא דְסֻלִיק עַל כֹּלָא. מֵאִי טַעֲמָא, בְּגִין
דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּהָאִי אֲתִעֲטֶר.

תָּא חֲזִי, (ס"א כלא אהבה) הִיכְלָא דָּא, אַהֲבָה אֲתִקְרִי, וּבְגִין אַהֲבָה קִיִּימָא
כֹּלָא. כְּמָה דְכִתְיִב, (שיר השירים ח) מִיָּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֲהֲבָה.
וְכֹלָא בְּרַחֲמִימוּתָא קִיִּימָא, דְּהָא שְׁמָא קִדִּישָׁא הָכִי אֲשִׁתְּכַח דְּהָא אוּקְמוּהָ,
י' לֹא מִתְפָּרֵשׁ קוּצָא דְלַעֲיִלָּא מִן י' לְעֵלְמִין. דְּהָא בְּרַחֲמִימוּתָא שְׂרִיא עֲלִיהָ,
וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ מִנִּיהָ לְעֵלְמִין. ה', הָא אוּקְמוּהָ, דִּיּוּד לֹא מִתְפָּרֵשׁ מִנָּה,
וְאֲשִׁתְּכַחוּ כְּחֵדָּא בְּחַבִּיבוּתָא, לֹא אֲתִפְרָשׁוּן דָּא מִן דָּא. כְּגוֹנָא דָּא ה' וְהָא
אֲתִמַּר, כְּמָה דְכִתְיִב, (בראשית ב) וְנָהָר יוּצָא מֵעֵדֶן, יוּצָא תְּדִיר לְעֵלְמִין,
בְּחַבִּיבוּתָא אֲתִדְבְּקוֹן.

וִי'ה כֵּד אֲתִדְבְּקוֹן דָּא בְּדָא, אֲתִדְבְּקוֹן בְּחַבִּיבוּתָא כְּחֵדָּא, חֲתוֹן בְּכֹלָה,
דְּאֲרַחֲמִייהוּ תְּדִיר בְּחַבִּיבוּתָא אֲשִׁתְּכַח. י' בְּה', ה' עִם ו', ו' עִם ה'. וְדָא בְּדָא
אֲתִקְשֶׁר בְּחַבִּיבוּתָא. וְכֹלָא אַהֲבָה אֲקִרִי. וְעַל דָּא מֵאן דְּרַחֲמִים לְמִלְכָּא, הָא
אֲתִקְשֶׁר בְּהוּא אַהֲבָה. וּבְגִין כֵּד, וְאַהֲבַת אֶת יְי' אֱלֹהֵיךָ.

וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (תהלים לה) כָּל עֲצָמוֹתַי תֵּאֲמַרְנָה
יְי' מִי כְמוֹד מְצִיל עֲנִי מִחֲזָק מִמֶּנּוּ וְעֲנִי וְאֲבִיוֹן מִגּוֹזְלוֹ. הָאִי קָרָא דְּוֹד
אֲמַרִּיהָ (אמרו) בְּרוּחָא דְּקוּדְשָׁא, כָּל עֲצָמוֹתַי תֵּאֲמַרְנָה, וְכִי מֵאן חֲמָא גְרַמִּי
דְּאֲמַרו שִׁירְתָּא. אֲלָא הָאִי קָרָא, בְּזִמְנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא זְמִין לְאֲחִיָּיא
מִתְיָיא, וְזְמִין קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְאֲתִקְנָא גְרַמִּי, וְלִקְרָבָא כָּל חַד וְחַד
לְאֲתִרְיָיָהוּ, דְכִתְיִב, (יחזקאל לה) וְתִקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֵצִים אֶל עֲצָמוֹ. וְכִתְיִב (ישעיה
נח) וְעֲצָמוֹתֶיךָ יַחְלִיץ. כְּדִין זְמִינִין אִינוֹן לְמִימַר שִׁירְתָּא.

מֵאִי שִׁירְתָּא אֲמַרִּי. יְי' מִי כְמוֹד (מקדמי) וְדָא שִׁירְתָּא מְעֵלְיָיא, מְמָה דְּאֲמַרו
יִשְׂרָאֵל עַל יַמָּא, דְּהָא אִינוֹן לֹא אֲדַכְרוּ שְׁמָא קִדִּישָׁא, אֲלָא בְּתַר תְּלַת מְלִין,
דְכִתְיִב, (שמות טו) מִי כְמוֹכָה בְּאֵלִים יְי'. וְהָכָא אִינוֹן מְקַדְּמִי לְשְׁמָא קִדִּישָׁא,
דְכִתְיִב יְי' מִי כְמוֹד. מְצִיל עֲנִי מִחֲזָק מִמֶּנּוּ, דָּא יִצֵּר טוֹב, מִיִּצֵּר רָע. בְּגִין
דְּיִצֵּר הָרַע תִּקְיֹף הוּא כְּאֲבָנָא. כְּמָה דְכִתְיִב, (יחזקאל לו) וְהִסִּירוּתִי אֶת לֵב
הָאָבִן. וְיִצֵּר טוֹב הוּא בְּשָׂרָא, דְכִתְיִב, (שם) וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר.

תָּא חֲזִי, יִצֵּר הָרַע לְמָה הוּא דוּמָה. בְּשַׁעֲתָא דְּאֲתִי לְאִזְדוּגָא בְּבַר נֶשׁ, הוּא
כְּפַרְזָלָא, עַד דְּעֵאלִין לִיה בְּנוּרָא. בְּתַר דִּיתְחַמֵּם אֲתַהֲדַר כֹּלָא כְּנוּרָא.

דף רס"ח ע"א

רבי חייא אָמר, יִצָר הָרַע כַּד אָתִי לְאַזְדַּוּוּגָא בִּיה לְבַר נֶשׁ, דְּמִי לְבַר נֶשׁ דְּקָרִיב לְפִתְחָא, וְחָמִי דְלָא אֵית מֵאן דְּמַחֵי בִּידֵיהּ. עָאֵל לְבֵיתָא, וְאַתְעָבִיד לִיה אַרְחָא. חָמָא דְלָא אֵית מֵאן דְּמַחֵי בִּידֵיהּ, וְיִזְיֵל לִיה לְאַרְחֵיהּ. כִּיּוֹן דְּעֵיִל לְבֵיתָא, וְלָא אֵית דְּיִמְחֵי בִּידֵיהּ, אֲתַמְנָא עָלֵיהּ וְאַתְעָבִיד מֵאַרְיָה דְּבֵיתָא (דף רס"ח ע"א) עַד דְּיִשְׁתַּכַּח דְּכָל בֵּיתָא קָאִים בְּרִשׁוּתֵיהּ.

מֵאן אוֹלִיפְנָא. מִפְרָשְׁתָּא דְדוּד אוֹלִיפְנָא. מַה כְּתִיב, (שמואל ב יב) וַיָּבֵא הַלֵּךְ לְאִישׁ הָעֵשִׂיר, הַלֵּךְ דְּקָרִיב לְפִתְחָא, וְלָא בְּעֵי לְאַתְעָבִיד תַּמּוֹן, אֶלְא לְמַהֲדָּ לְאַרְחֵיהּ. כִּד הוּא יִצָר הָרַע, כְּמָה דְמַקְרַב לְבֵיתָא, מְתַקְרַב גְּבִי דְבַר נֶשׁ, אֲתַעַר עָלֵיהּ בְּחוּבָא זְעִיר, דָּא הוּא אוֹרַח עָרָאִי. חָמִי דְלִית דְּמַחֵי בִּידֵיהּ, מַה כְּתִיב, לְעִשׂוֹת לְאוֹרַח הַבָּא אֵלָיו, אֲתַעָבִיד לִיה אוֹרַח אַכְסָנָאִי בְּבֵיתָא, אֲתַעַר עָלֵיהּ בְּחוּבֵי יַתִּיר, יוֹמָא חַד, אוֹ תַרְוֵן יוֹמִין, כְּהֵאִי אוֹרַח דְּשָׂרְאוֹן לִיה בְּבֵיתָא, יוֹמָא חַדָּא, אוֹ ב' יוֹמִין, (בגין דאיהו אורח) כִּיּוֹן דְּחָמִי דְלִית מֵאן דְּמַחֵי בִּידֵיהּ, מַה כְּתִיב, (שם) וַיַּעַשׂ לְאִישׁ הַבָּא אֵלָיו, אֲתַעָבִיד מֵאַרְיָה דְּבֵיתָא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (בראשית מב) הָאִישׁ אֲדוֹנֵי הָאָרֶץ. (רות א) אִישׁ נְעַמִי. כִּד הוּא יִצָר הָרַע, אֲתַעָבִיד לְקַבְלֵיהּ דְּבַר נֶשׁ, אִישׁ, בְּעַל הַבַּיִת, הָא אֲתַקְשֵׁר בַּר נֶשׁ בְּפִילְחָנִיָּה, וְהוּא עָבִיד בִּיה רְעוּתֵיהּ.

וְעַל דָּא בְּעֵי בַר נֶשׁ לְשׁוּאָה מְלִין דְּאוֹרֵייתָא עָלֵיהּ תְּדִיר, בְּגִין דִּיהָא הַהוּא יִצָר הָרַע תְּבִיר בְּהוּ, דְלִית לִיה מְקַטְרַג לְיִצָר הָרַע, בַּר מְלֵי דְאוֹרֵייתָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו', עַל לְבָבָךְ, עַל תַּרְי יִצְרִיךָ, יִצָר הַטּוֹב אֲתַעָטֵר בְּהוּ, וְיִצָר הָרַע אֲתַכְנַע בְּהוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יִצָר הַטּוֹב, מַה בְּעֵי מְלֵי דְאוֹרֵייתָא. אָמַר לִיה, יִצָר הַטּוֹב אֲתַעָטֵר בְּהוּ. וְיִצָר הָרַע, כִּיּוֹן דְּחָמִי בַר נֶשׁ לָא תַב, וְלָא בְּעֵי לְאַשְׁתַּדְלָא בְּאוֹרֵייתָא, כְּדִין הוּא סְלִיק לְעֵילָא, וְאוֹלִיף עָלֵיהּ חוּבָה, הַדָּא הוּא דְכְתִיב, (משלי ג) וַיִּכְסִּילִים מְרִים קְלוֹן.

כַּד אָתָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, הָא וַדָּאִי פְרָשְׁתָּא דְקָרִיאַת שְׁמַע רְמִיזָא בִּיה יִי אַמִּירוֹן כְּמָה דְאוֹקְמוּהָ, וְהָכִי הוּא וַדָּאִי. וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, כְּלָלָא דְעֵשֶׁר אַמִּירוֹן אֵינּוֹן. וּבְגִין כִּד יִי פְקוּדִין אֵית הָכָא, לְקַבֵּל יִי פְקוּדִין דְאוֹרֵייתָא. וּמֵאן אֵינּוֹן. וְשִׁנְנַתְּם לְבַנְיָדָא. וְדַבְרַתְּ בָּס. בְּשַׁבְתָּךְ בְּבֵיתָךְ. וּבְלַכְתָּךְ בְּדַרְךָ. וּבְשַׁכְבָּךְ. וּבְקוּמָךְ. וּקְשַׁרְתֶּם לְאוֹת עַל יָדְךָ. וְהָיוּ לְטוֹטְפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ. וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ. וּבְשַׁעְרֶיךָ. הָא יִי, לְקַבֵּל יִי אַמִּירוֹן. וְעַל דָּא פְרָשִׁין אֵלִין כְּלָל רַב אֵינּוֹן בְּאוֹרֵייתָא, זְכָאָה חוּלְקִיָּה, מֵאן דְּאַשְׁלִים לִיה בְּכָל יוֹמָא תַרִּי זִימְנֵי, דְהָא אֲתַקְדָּשׁ בְּפּוּמִיָּה שְׁמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יָאוּת.

רַבִּי אַחָא, הָוָה קָאִים עִמִּיהּ דְרַבִּי אֶלְעָזָר לִילְיָא חַד בְּתַר פְּלָגוֹת לִילְיָא, וְהוּוּ מְשַׁתְּדְלֵי בְּאוֹרֵייתָא. פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר, (נ"א רבי אחא) וְאָמַר, (דברים לב) כִּי הוּא חִיִּידָא וְאוֹרְךָ יִמִּידָא וְגו'.

תָּא חֲזִי, עַל כָּל תְּנַאֲיִן (נ"א פקודין) דְּגִזֵּר קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא כַּד עָאֵלוּ לְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל, גִּזְרָה דְאִוְרִייתָא הָוָה. מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְשְׂכִינְתָא לָא מְתִישְׁבָא בְּאַרְעָא, אֶלָּא בְּאִוְרִייתָא. וְלָא מְתִישְׁבָא לְעֵילָא, אֶלָּא בְּאִוְרִייתָא.

דְּהָכִי אָמַר (רבי שמעון) אָבָא, תּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פֶה לָא אֲשַׁתְּמוּדַע, אֶלָּא בְּגִין תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. שְׂכִינְתָא לָא מְתִישְׁבָא לְעֵילָא אֶלָּא עִם תּוֹרָה דְלִתְתָא. דְּכָל זְמַנָּא דְאִוְרִייתָא אֲשַׁתְּכַח עִמִּיהָ (דבר נש), וְכָלָא לְמִיקָם בְּעֵלְמָא. (נ"א תורה שבכתב לא אשתמודעא אלא בגין תורה שבעל פה, ותורה שבעל פה לא אשתמודעא אלא מתורה שבכתב, ודאי כלל הצריך לפרט, ופרט הצריך לכלל. שכינתא לא מתיישבא לעילא אלא באורייתא דלתתא. דכל זמנא דאורייתא אשתכחת יכילא למיקם בעלמא) הִדָּא הוּא דְכְתִיב, כִּי הוּא חִיִּיָּךְ וְאוֹרְךָ יִמִּיךָ לְשֶׁבֶת עַל הָאֲדָמָה. עַל הָאֲדָמָה סֵתִם. וְאֵי לָאוּ דְאַפְסִיק מְלִי דְאִוְרִייתָא לָא יְכָלָא לְמִיקָם. דְכְתִיב, (ירמיה ט) עַל מָה אָבִדְהָ הָאָרֶץ. וְכְתִיב, וַיֹּאמֶר יְיָ עַל עֲזָבְסָ אֶת תּוֹרָתִי.

עַד דְּהוּוּ יְתִבִּי, מְאִידָא רַבִּי שְׁמַעוֹן רִישִׁיהָ. אָמַר, וְדָאֵי הָכִי הוּא וְדָא הוּא רָזָא דְאֲשַׁכְּחָנָא בְּסַפְרָא דְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, וְאוּקִיָּם קָרָא דָּא, בְּרָזָא דְכְּנָסֶת יִשְׂרָאֵל, דְכְתִיב, (שמות כא) שְׂאֲרָה כְּסוּתָהּ וְעוֹנֶתָהּ לָא יִגְרַע. וְאֵי אֲתַמְנַעוּ מְנָה, מָה כְּתִיב, וַיִּצְאָה חֲנֹם אֵין כְּסוּף. כְּמָה דְאֵתְ אָמַר, (ישעיה ט) אֵי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוֹת אֲמַרְכֶם אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיהָ. וְכְתִיב, (ישעיה נב) חֲנֹם נִמְכַרְתֶּם וְלֹא בְּכֶסֶף תִּגְאָלוּ. וּמֵאֵין דְּמִנַּע אִוְרִייתָא מְנָה, כְּמֵאֵין דְּנִסְבַּ מְאִרִי (ס"א שארה) דְאֵתְתָא, וּמִנַּע לִיהָ מְנָה, דָּא אֲשַׁתְּאַרְתְּ כְּאַרְמְלִתָּא, וְלָא אֲרַמְלִתָּא. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (איכה א) הִתְּהָ כְּאַלְמָנָה, וְלָא אֲלִמָּנָה.

דף רס"ח ע"ב

יְתִבוּ אֲתַעְסָקוּ בְּאִוְרִייתָא, עַד דְּנָהִיר יוֹמָא. בְּתַר דְּנָהִיר יוֹמָא, קָמוּ וְאָזְלוּ. עַד דְּהוּוּ אָזְלוּ, חָמוּ חַד גְּבַר דְּהָוָה אָזִיל בְּאַרְחָא, וְרִישִׁיהָ עֲטִיף, קָרִיבוּ גְבִיָּה, וְהָוָה רְחִישׁ (דף רס"ח ע"ב) בְּשִׁפְנוּתִיהָ, וְלָא אֲתִיב לֹון מְדִי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאֵי הָאֵי אֲמַלְךָ בְּמֵאֲרִיָּה. יְתִיב רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַחָא וְצִלוּ צְלוּתָא, וְהָוָה גְּבַר קָאִים בְּקִיּוּמִיהָ בְּאַתְרָא אַחְרָא. בְּתַר דְּסִימּוּ צְלוּתָא, אָזְלוּ בְּאַרְחָא, וְהָוָה גְּבַרָא אֲשַׁתְּמִיט מְנִיָּהּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאֵי גְבַרָא, אוּ טַפְשָׁא הוּא, אוּ אֲרַחוּי לָא מְתִישְׁרֹן. אָמַר, נְתַעְסַק בְּאִוְרִייתָא, דְּהָא שְׁעֵתָא הִיא.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי א) כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ וְכִסְיִלִים מֵרִים קָלוּן. כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ, זְכָאִין אֵינּוּן דְּמַתְּעַסְקִי בְּאִוְרִייתָא. עַד לָא פְּתַח מְלָה, קָרִיב הָוָה בְּרַ נֶשׁ גְּבִיָּהּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לִית לֹן לְמַפְסַק מְלִי דְאִוְרִייתָא, דְּכָל מֵאֵין דְּאֲשַׁתְּדַל בְּאִוְרִייתָא, זְכִי לְמִירַת יְרוּתָא דְאַחְסָנָא דְלְעֵילָא, בִּיקְרָא דְמִלְכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא, וְזְכִי לְמִירַת יְרוּתָא דְאַחְסָנָא בְּהָאֵי עֵלְמָא, וּמֵאֵי אִיהוּ. הָוָה דְאַקְרִי כְבוֹד יְיָ, דְלָא פָּסַק מְנִיָּהּ לְעֵלְמָא. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ, הָוָה דְאַקְרִי כְבוֹד יְיָ.

וּכְסִילִים מְרִים קְלוּן, מֵאֵי הוּא. תָּא חֲזִי, כַּד בַּר נָשׁ אָזַל בְּאַרְחַ מִישָׁר קָמִי
קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוּרֵייתָא, הָא הָהוּא כְּבוֹד יְיָ יְרִית לְגַרְמִיחָא,
וְכַמְּה אֶפְטָרוּפְסִין סְנִיגוּרִין אֶשְׁתַּכְּחוּ לְעֵילָא עֲלֵיהּ דְּבַר נָשׁ, וְכִלְהוּ אוּלְפִין
עֲלֵיהּ זְכוּ, קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, וְאֵי בַר נָשׁ לָא אֶשְׁתַּדַּל בְּאוּרֵייתָא, וְלָא אָזַל
בְּאַרְחָא דְּמֵאֲרִיחָא, הוּא עֲבִיד קְטִיגוּרָא עֲלֵיהּ. וְהָהוּא קְטִיגוּרָא שְׂאֵט
בְּאוּרֵיָא (וּאֵזִיל לֵיהּ), וְלָא סְלִיק לְעֵילָא, דְּלָמָּא יְתוּב אָדָם מְחוּבוּי. כִּינּוּן דְּחָמִי
דְּבַר נָשׁ לָא תָּב, וְלָא בְּעֵי לְאַשְׁתַּדַּלָּא בְּאוּרֵייתָא, כְּדִין הוּא סְלִיק לְעֵילָא,
וְאוּלִיף עֲלֵיהּ חוּבָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, וּכְסִילִים מְרִים קְלוּן, וְסְלִיק לְעֵילָא
וְעֲבִיד קְטִרוּגָא.

פְּתַח וְאָמַר, (זְכַרְיָה יד) וְאִם מִשְׁפַּחַת מְצָרִים לֹא תַעֲלֶה וְלֹא בָּאָה וְלֹא עֲלִיהֶם
תִּתְהַיֶּה הַמַּגָּפָה וְגוֹי. מֵאֵי שְׁנָא מְצָרִים הָכָא, מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין, דְּהָא לְכִלְהוּ
כְּתִיב (שם) וְלֹא עֲלִיהֶם יְהִי הַגָּשֶׁם, וְהָכָא לָא. אֶלָּא הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָיא,
דְּהָא אַרְעָא דְּמְצָרִים לָא אֶצְטְרִיד לְמַטְרָא, וְעַל דָּא לָאו הִיא בְּכִלְלָא דְּאֵינוּן
דְּבַעֵן מַטְרָא, אֲבָל אֵינוּן, דִּינָא אַחֲרָא אֶסְתַּלַּק עֲלֵיהּ, וְשִׁפִּיר קָאֲמַרוּ.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (דְּבָרִים יא) כִּי הָאֲרָץ אֲשֶׁר אֲתָה בָּא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא כְּאֲרָץ
מְצָרִים הִיא אֲשֶׁר יֵצְאֲתֶם מִשָּׁם וְגוֹי. דְּהָא נִהְרָא סְלִיק, (וּמְנִיחָא) מְנִיחָא
מִשְׁתַּקְיָיא אַרְעָא, אֲבָל הָכָא לְמַטְרַת הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתַּתָּה מִיָּם, דְּהָא אַרְעָא
קְדִישָׁא מִן שְׁמַיָּיא אֶתְשַׁקֵּיָיא תְּדִיר. וְכַד יִשְׂרָאֵל הוּוּ עֶסְקִין בְּאוּרֵייתָא,
הָוָה אֶתְשַׁקֵּיָיא כְּדָקָא יָאוּת. וּמֵאֵן דְּמִנְע אוּרֵייתָא מְנָה, כְּאֵילוּ מְנַע טַב מִן
כָּל עַלְמָא. עָאֵלוּ לְגוּ מְעַרְתָּא חֲדָא דְּהָוָה בְּאַרְחָא, עָאֵל הָהוּא גְּבַר עַמְהוּן,
יְתָבוּ.

פְּתַח הָהוּא גְּבַרָא וְאָמַר, (שְׁמוֹת לג) וְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה פְּנִים אֶל פְּנִים כְּאֲשֶׁר
יְדַבֵּר וְגוֹי, הָאֵי קָרָא לָאו רִישִׁיָּה סִיפִיָּה וְלָאו סִיפִיָּה רִישִׁיָּה. וְלָא מְלָה דָּא
כְּמְלָה דָּא, בְּקַדְמִיתָא וְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה פְּנִים אֶל פְּנִים שִׁפִּיר, לְבַתֵּר וְשָׁב
אֶל הַמַּחֲנֶה, לְבַתֵּר וּמִשְׁרַתּוֹ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן נַעַר, מֵהוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְדָאֵי
קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אַתְרֵיעֵי בִּיקְרָא דִּילּוֹן, דְּהַשְׁתָּא זְוִיגָא דִּילּוֹן בְּשְׁכִינְתָּא,
וְשְׁכִינְתָּא לָא אַתְרֵעֵדי מְנוּן. מֵאֵן דְּפְתַח פְּתַחָא, יִלְמָא מְלָה.

פְּתַח וְאָמַר, וְדַבֵּר יְיָ אֶל מֹשֶׁה פְּנִים אֶל פְּנִים, בְּכַמְּה דְּרַגִּין עֲלָאִין וְיִקְרִין,
אַתְפָּרֶשׁ מִשָּׁה נְבִיאָה מְהִימְנָא, עַל כָּל שְׂאֵר נְבִיאֵי דְּעַלְמָא. דְּהָא כְּלָהוּ
לְקַבְּלֵיהּ, כְּקוּף בְּפְנֵי בְּנֵי נְשָׂא. שְׂאֵר נְבִיאֵי הוּוּ מְסַתְּפְלֵי בְּאַסְפְּקִלְרֵיא דְּלָא
נְהִיר, וְעַם כָּל דָּא לָא הוּוּ זְקָפּוֹן אֲנַפִּין לְעֵילָא לְאַסְתַּכְּלָא, אֶלָּא כְּמָה דְּכַתִּיב,
(דְּנִיאל ה) וְאֲנִי הֵייתִי נִרְדָּם עַל פְּנֵי וּפְנֵי אַרְצָה. וְלָא עוּד אֶלָּא דְּמַלִּין לָא הוּוּ
גְּבִיחָהוּ
בְּאַתְגְּלֵיא.

דף רס"ט ע"א

וּמִשָּׁה נְבִיאָה מְהִימְנָא לָאו הָכִי, דְּהוּא הָוָה מְסַתְּפַל בְּאַסְפְּקִלְרֵיא דְּנִהְרָא,
וְקָאִים בְּקִיּוּמִיָּה. וְלָא עוּד, אֶלָּא דְּהָוָה זְקִיף רִישָׁא לְאַסְתַּכְּלָא, כְּמֵאֵן

דָּאָמַר לְחַבְרִיָּה, זְקוּף רִישׁוֹ, וַיִּסְתַּכְּלוּן אֲנָפֶךָ בְּאֲנָפִי (באנפאי), בְּגִין דְּתַנְדַּע מְלִי. כִּד מֹשֶׁה, פְּנִים אֶל פְּנִים זְקוּף רִישָׁא, בְּלֹא דְחִילוֹ, אֲנָפוּי זְקַפְּאוֹ וּמְסַתְּפַל (דף רס"ט ע"א) בְּזִיו יִקְרָא עֲלָא, וְלֹא אֲשַׁתְּנִי דְעֵתוּי וְאֲנָפוּי, כְּשָׂאָר נְבִיאִין, דְּכִד הוּוּ (מתנבאו) נְבָאָן (ס"א בעאו) לְאֲסַתְּפַלָּא, נְפָקָא מְרְשׁוּתֵיהוּ וּמִדְעַתֵיהוּ, וְאֲשַׁתְּנִי זִיו אֲנָפֵיהוּ, וְלֹא הוּוּ יַדְעִי מַהֲאֵי עֲלָמָא כְּלוּם.

וּמֹשֶׁה לָאוּ הָכִי, דְּמֹשֶׁה בְּהָהוּא דְרָגָא עֲלָאָה מִמֶּשׁ הָהוּא מְסַתְּפַל, וְלֹא נִפְק מְרְשׁוּתֵיהּ וּמִן דְעֵתֵיהּ, דְּהָא בְּשַׁעֲתָא דְהָהוּא מְסַתְּפַל בְּזִיו יִקְרָא עֲלָאָה, מִיַּד וְשָׁב אֶל הַמַּחֲנֶה, לְמַלְלָא עִמָּהוֹן בְּכָל מַה דְאַצְטְרִיכָאן, וְדַעֲתוּי מְתִישְׁבָּא בֵּיהּ כְּקִדְמִיתָא, וְיַתִּיר. וְדָא הוּא וְשָׁב אֶל הַמַּחֲנֶה. וּמִשְׁרְתוֹ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן נָעַר, וְדָאִי דְהָהוּא יְנִיק מִתּוֹךְ הָאֵהָל, אֹלְיִף לְאֲסַתְּפַלָּא בְּרוּחַ קוּדְשָׁא, כְּמַה דְאַתְּ אָמַר (שמואל א ג) וְהַנֶּעַר שְׂמוּאֵל מִשְׁרַת אֶת יְיָ.

תָּא חֲזִי, כָּל זְמַנָּא דְהָהוּא יְהוֹשֻׁעַ לְגַבֵּי דְמֹשֶׁה, הָהוּא אֹלְיִף (ויניק) וְאֲנִיק מִתּוֹךְ הָאֵהָל, וְלֹא דְחִיל. בְּתַר דְאַתְּפָרַשׁ מִמֹּשֶׁה, וְהָהוּא בְּלַחֲדוּי, מַה כְּתִיב, (יהושע ה) וַיִּפּוֹל יְהוֹשֻׁעַ עַל פְּנֵיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ, דְּלֹא הָהוּא יָכִיל לְאֲסַתְּפַלָּא, וְהָאִי מִחַד שְׁלִיחָא, כָּל שְׁכָן מְאַתֵּר אַחְרָא.

לְבַר נֶשׁ, דְאַפְקִיד מְלָכָא גַבֵּיהּ מְאֵנִי דְהָב וְאַבְנֵי יָקָר, כָּל זְמַנָּא דְמִשְׁתַּפַּח גַּבֵּיהּ, שְׁמִשָּׂא דְבֵיתֵיהּ, אַחִיד בְּהוּ וְאֲסַתְּפַל בְּהוּ. כִּיּוֹן דְסַלְיָק הָהוּא בְּרִנֵּשׁ מַעֲלָמָא, לֹא שְׁבִיק מְלָכָא לְגַבֵּי שְׁמִשָּׂא כְּלוּם, וְאַחִיד פְּקֻדוֹנָא דִילֵיהּ. אָמַר הָהוּא שְׁמִשָּׂא, וּוִי דְאַבְדִית. בְּיוֹמוּי דְמָאָרִי, כָּל אֲלִין הוּוּ בִיַּדִּי.

כִּד יְהוֹשֻׁעַ, בְּיוֹמוּי דְמֹשֶׁה הָהוּא יְנִיק בְּכָל יוֹמָא מִתּוֹךְ הָאֵהָל, וְלֹא דְחִיל. בְּתַר דְשְׁכִיב, וַיִּפּוֹל יְהוֹשֻׁעַ עַל פְּנֵיו. וְאַנָּא בְּגִין דְאַנָּא שְׁכִיחַ בְּגוּוִיכּוֹ, אֲסַתְּפַל בְּמִלֵּי דְאוּרִייתָא, וְלֹא אָהָא דְחִיל. בְּתַר דְאַתְּפָרַשׁ מִנִּיכּוֹ, וְלֹא אִיכּוֹל לְאֲסַתְּפַלָּא בְּלַחֲדוּאִי.

תּוּ פְתַח וְאָמַר, (דברים ו) וְשָׁנַנְתֶּם לְבַבְיָךְ וְדַבַּרְתֶּם בָּם וְגו'. כְּמַה דְאַתְּ אָמַר (תהלים מה) תִּצְיִף שְׁנוֹנִים. דְבַעֵי בְּרִנֵּשׁ לְחַדְדָּא מְלִי דְאוּרִייתָא לְבָרִיָּה, כְּחַרְבָּא דְאִיהוּ שְׁנָנָא בְּתַרִּי סְטְרוּי, בְּגִין דְיִיעוּל לִיהּ חַדוּדָא וְחַדְוָה (דאוּרִייתָא) בְּאוּרִייתָא, וְלֹא יִשְׁתַּפַּח לְבִיהּ בְּטַפְשׁוּתָא. וְדַבַּרְתֶּם בָּם, כָּל מְלִין דְאוּרִייתָא, כָּל חַד וְחַד אֹרְחָא לִיהּ בְּלַחֲדוּי. וְדַבַּרְתֶּם בָּם, וְתַדְבַּר מִבְּעֵי לִיהּ. אֶלָּא בְּעֵי בְּרִנֵּשׁ לְאַנְהָגָא גְרַמִּיָּה בְּהוּ, וְלְאַתְנַהָגָא גְרַמִּיָּה, דְלֹא יִסְטִי לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא.

בְּשַׁבְתָּךְ בְּבִיתְךָ, לְאַנְהָגָא גְרַמִּיָּה בְּבִיתֵיהּ בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל וּבְאַרְחַ תְּקוּנָא, דְיִלְפוֹן מְנִיָּה בְּנִי בֵיתֵיהּ לְאַנְהָגָא גְרַמִּיָּה עִמָּהוֹן בְּנַחַת וּבְחִידוֹ, וְלֹא יִטִּיל דְחִילוֹ בְּבִנֵי בֵיתֵיהּ יַתִּיר, וְכָל עוֹבְדוּי בְּבִיתֵיהּ בְּאַרְחַ תְּקוּנָא. וּבְלַכְתָּךְ בְּדַרְךָ, לְאַנְהָגָא בְּמִלֵּי דְאוּרִייתָא, וְלְתַקְנָא גְרַמִּיָּה בְּהוּ כְּמַה דְאַצְטְרִיךְ, וְלְדַבְרָא גְרַמִּיָּה בְּאוּרְחוּי דְאוּרִייתָא. וּמֵאִי אִיהוּ. כְּמַה דְיַעֲקֹב. לְדוֹרוּן. לְקַרְבָּא. לְצִלוּתָא. וְצִלוּתָא בְּעֵי לְצִלָּאָה לְמָאָרִיָּה, וְעִילָא מְנַהוֹן מְלִי דְאוּרִייתָא.

וּבְשִׁכְבֹּךָ, לְדַבְרָא גְרַמְיָה בְּדַחֲלוֹ דְמַאֲרִיָּה, בְּקַדְוִשָּׁה, בְּעֲנֻוֹה דְלֵא יִשְׁתַּכַּח חֲצִיף לְקַבְלִיָּה דְמַאֲרִיָּה. וּבְקוּמָךְ, לְמִיָּהב וּתּוֹשְׁבְתּוֹן לְמַאֲרִיָּה דְאֲתִיב נִשְׁמַתִּיָּה. דְּהָא בְּכַמְהָ חִיּוּבִין אֲשֶׁתַּכַּח קַמִּי מַאֲרִיָּה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד עֲמִיָּה חֲסֵד, וְאֲתִיב לָהּ לְגוֹפִיָּה. (דְּבָרִים ו) וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל יְדָכָה. הָא אוּקְמוּהָ, עַל יַד כְּהָה, וְדָא הוּא שְׁמַאלָא. וּבְסַפְרָא דְאֲגַדְתָּא אָמַר, עַל יַד כְּהָה. כְּמָה דְאֲתִיב אָמַר (בְּרַאשִׁית טו) כְּהָה יְהִיָּה זְרָעָךְ.

וְחַבְרִיָּיא יְתִבִי דְרוּמָא אוּקְמוּהָ בְּרִזָּא דְלַהוֹן, אַרְבַּע בְּתִי דְתַפְלִין כְּהָאִי גְוּוּנָא. (נִיָּא בְּגוּוּנָא אַחְרָא) קַדְשׁ לִי כָל בְּכוֹר סֵתָם, לְקַבֵּל כְּתָרָא עֲלָאָה דְכָלָא. וְהָיָה כִּי יָבִיאָךְ, לְקַבֵּל חֲכָמָה. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְאָהֲבֵתָ, לְקַבֵּל בֵּינָה. וְהָיָה לְקַבֵּל חֲסֵד. לְבַתֵּר כְּלִילֹן כְּלָהוּ בְּדְרוּעָא שְׁמַאלָא, דְאֲקָרִי עֵז. וּכְתִיב, (יִשְׁעִיָּה סב) וּבְזָרוּעַ עֵזוֹ. וְאִין עֵז, אֲלָא תוֹרָה, וְאִין עֵז, אֲלָא תַפְלִין.

דף רס"ט ע"ב

וּמְלִין לָא מְתִישְׁבוֹן לְגַבְוֹן. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְכְּתָרָא עֲלָאָה הוּא כְּלִיל כְּלָא, דְלָאו הוּא בְּחוּשְׁבָנָא. וְעוּד, וְהָיָה (דף רס"ט ע"ב) כִּי יָבִיאָךְ בִּיְצִיאַת מְצָרִים תִּלְוִיָּא, הֵהוּא אֲתֵר דְאֲשֶׁתַּכַּח בֵּיָה חִירוֹ לְעַבְדִּין, וְעַל דָּא לָא מְתַתְקַנֵּן בְּאַרְחִיָּיָהוּ. וְאַנֵּן מְחַכְמָה שְׂרִיין, וְהָכִי הוּא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְטִיל לוֹן, אַרְבַּע לְעֵילָא, אַרְבַּע לְתַתָּא, אַרְבַּע בְּאַתֵּר דְמוּחָא. אַרְבַּע בְּאַתֵּר דְלַבָּא שְׂרִיָּיא. בְּגִין דְדָא בְּדָא אֲתַקְשֵׁר.

וּבְעֵי בְּרַ נֶשׁ לְאַתְעֵטְרָא בְּהוּ, בְּגִין דְאִיְהוּ שְׁמַא קְדִישָׁא עֲלָאָה. דְכְּתִיב, (דְּבָרִים כח) וְרָאוּ כָל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם יְיָ וְגוֹי. וְכָל מֵאֵן דְמִתְעַטֵּר בְּעֵטְרָא קְדִישָׁא עֲלָאָה דָּא, אֲקָרִי מְלֶךְ בְּאַרְעָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלֶךְ בְּרַקִּיעַ. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) מְלֶךְ אֲסוּר בְּרַהֲטִים. כְּמָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלֶךְ לְעֵילָא, הָכִי נְמִי הוּא מְלֶךְ לְתַתָּא. (וְעַם כָּל דָּא) וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ, בְּגִין דִּיהוּי בְּרַ נֶשׁ שְׁלִים בְּכָלָא, וְיִשְׁתַּכַּח שְׁלִים בְּפִקּוּדֵי דְמַאֲרִיָּה, רְשִׁים לְעֵילָא, רְשִׁים לְתַתָּא, זַכָּאָה חוּלְקִיָּהוּן דִּישְׂרָאֵל.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, תְּרִי קְרָאִי אֲשַׁכְחָנָא, דָּאָף עַל גַּב דְכָלָא בְּחַד דְרָגָא תִלְוִין, לָאו אִינוּן מְדַרְגָּא חַד. חַד קְרָא כְּתִיב, (חֲגִי א) כֹּה אָמַר יְיָ צְבָאוֹת. וְחַד קְרָא כְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה ו) כֹּה אָמַר יְיָ אֱלֹהִים. מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי. אֲלָא בְּזַמְנָא דְכְּתִיב כֹּה אָמַר יְיָ צְבָאוֹת, כְּדִין מְלָה אֲתִיָּא בְּרַחֲמִי. וּבְזַמְנָא דְכְּתִיב כֹּה אָמַר יְיָ אֱלֹהִים, כְּדִין מְלָה אֲתִיָּא בְּדִינָא.

כֹּה אָמַר יְיָ צְבָאוֹת, בְּגִין דְהָאִי כֹה, אֲתַבְרַכָּא מְצַדִּיק וּמְנַצַּח וְהוּד, דְאֲקָרִי יְיָ צְבָאוֹת. וּכְדִין, מְלָה בְּאַתְבַּסְמוּתָא אֲתִיָּיא, דְהָא מְאַתֵּר דָּא קָא אֲתִיָּיא. כֹּה אָמַר יְיָ אֱלֹהִים, כְּדִין הָאִי כֹה יִנְקָא מְסֻטְרָא דְדִינָא, מְאַתֵּר דְגַבּוּרָה עֲלָאָה, וְאוּלִיפְנָא מַאֲבָא, דְדִינָא הוּא בְּרַחֲמִי, בְּגִין דְכְּתִיב יְיָ אֱלֹהִים.

דָּהָא אֱלֹהִים גְּבוּרָה הוּא בְּכָל אֶתְרָא דְנִי, גְּבוּרָה תַּתְּאָה הִיא בְּכָל אֶתְרָא. וְעַל דָּא אֲשַׁתְּמוּדְעֵן מְלִי מְפוּמָּא דְנִבְיָאָה, וְהוּא הָוָה מִתְכַּוֵּינַן לְמִימַר מְלָה מֵאַתְרֵיהּ. וְכַדִּין הוּוּ יַדְעִי אֱלִין בְּנִי מְהִימְנוּתָא, מֵאֵן אֶתְרָא תַלְיָא מְלֵתָא.

פְּתַח רַבִּי אֶחָא וְאָמַר (שׁוֹפְטִים ה) אִוְרוּ מְרוּז אָמַר מְלֵאךְ יְיָ וְגוֹ'. תָּא חֲזִי, הָאִי קָרָא רְזָא הוּא בְּרִזִין עֲלָאִין. בְּשַׁעֲתָא דְמִלְכָּא קְדִישָׁא מְסַר בֵּיתֵיהּ בִּידָא דְמִטְרוּנִיתָא כָּל זַיְיִנִין וְרוּמְחִין וּבִלִּיסְטְרָאוֹת דִּילֵיהּ אֶפְקִיד בִּידָהָא, וְכָל אִינוּן מְגִיחֵי קְרָבָא דִּילֵיהּ אֶפְקִיד עִמָּה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) הִנֵּה מִטְתּוֹ שָׁלְשָׁלְמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל, וְהָא אוּקְמוּהָ, וְכַד אֲגַח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְרָבָא, בְּאִינוּן גְּבוּרִין מְגִיחֵי קְרָבָא דְקָאֲמְרוּן אַגַּח, וְאִינוּן אֶקְרוּן מְלוּמְדֵי מְלַחְמָה.

כְּתִיב (שׁוֹפְטִים ה) מִן שָׁמַיִם נִלְחַמוּ הַכּוֹכְבִים מִמְּסֻלוֹתֵם נִלְחַמוּ עִם סִיסְרָא וְגוֹ'. וְתַנּוּן, בְּהָאִי שַׁעֲתָא דְאַתְנַדְיָבוּ יִשְׂרָאֵל לְגַלְגָּלָה רְשִׁימָא קְדִישָׁא בְּבִשְׂרָהוֹן, כְּדִין הָאִי חָרַב נוֹקְמַת נֶקֶם בְּרִית, כְּנֶשׁ כָּל חִילָא דִּילֵיהּ, וְכָל זַיְיִנִין, וְכָל אִינוּן מְגִיחֵי קְרָבָא, לְאַגְחָא קְרָבָא עִמָּיה (נִי"א דְסִיחָרָא) דְסִיסְרָא. וְכּוֹכְבֵיִיא הוּוּ אוּשְׁדִין נוּרָא מְלַעֲלֵלָא. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל כּוֹכָב וְכוֹכָב אֵית לֵיהּ שְׁמָא בְּלַחוּדוּי, וְכַלְהוּ בְּשְׁמָהוֹן אֶקְרוּן.

אָמַר לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתַעֲתָדוּ לְנִקְמָא נוּקְמָא דְבְנֵי. תְּרִי נוּקְמֵי אָנָּא זְמִין לְאַתְפְּרָעָא מְנִייהוּ. חַד נוּקְמָא דְשִׁית מָאָה רְתִיכִין דְאוּזִיף לֵיהּ לְרַבְרָבָא דְמִצְרָאִי, בְּגִין לְאַגְחָא קְרָבָא בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל. דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת יד) וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בַּחֹר וְכָל רֶכֶב מִצְרָיִם. וְחַד נוּקְמָא דְבְנֵי, דְעָאקוּ לְהוּ עַד הַשְׁתָּא. וּבְגִין כֶּד אֲתַדְנוּ בְּתֵרִין דִּינִין, חַד בְּמִיָּא, וְחַד בְּאִשָּׁא. בְּמִיָּא, דְכְּתִיב, (שׁוֹפְטִים ה) נָחַל קִישׁוֹן גֶּרְפָּס. בְּאִשָּׁא, דְכְּתִיב הַכּוֹכְבִים מִמְּסֻלוֹתֵם.

דף ע"ר ע"א

וּבְאִינוּן כְּכַבֵּיִיא, אֵית כְּכָבָא חַד דְלָא אֶתָּא לְהָהוּא נוּקְמָא, וְאַתְלַטְיָא לְעֲלָמִין, דְכַד שְׁאֲרֵי לְאַנְהָרָא, אֶתָּאן שְׁאֵר כְּכַבֵּיִיא וּבִלְעִין לֵיהּ, וְלְכָל סִיעֲתָא דִּילֵיהּ, וְאַתְאַבִּידוּ כְּלָהוּ כְּחַדָּא. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, אִוְרוּ מְרוּז אָמַר מְלֵאךְ יְיָ. וְכִי רְשׁוֹת אֵית לְמִלְאַכָּא בְּהָאִי. אֶלָּא דָּא הוּא מְלֵאךְ, דְכְּתִיב בֵּיהּ (שְׁמוֹת יד) וַיִּסַּע מְלֵאךְ הָאֱלֹהִים הַהוּלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל. וְדָא הוּא דְכָל קְרָבִין דִּילֵיהּ אִינוּן. (דף ע"ר ע"א)

כִּי לֹא בָאוּ לְעִזְרַת יְיָ, כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם. לְעִזְרַת יְיָ בְּגְבוּרִים, בְּאִינוּן שְׁשִׁים גְּבוּרִים כַּד אֲזַדְמְנוּ קְרָבָא עִם סִיסְרָא. וְדָא מְלֵאךְ, רְזָא דְכָל דִּינִין וְכָל קְרָבִין דְמִלְכָּא בְּרִשׁוֹתֵיהּ. וְעַל דָּא אָמַר, מְלֵאךְ יְיָ. וְדָא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית מ) הַמְּלֵאךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי וְגוֹ', וְהָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא. וְדָא זְמִינָא לְמַהוּי עֲלָאָה וַיִּקְרָא לְזִמְנָא דְאַתִּי. וּבְדָא יִתְרַבֵּי שְׁמָא קְדִישָׁא. וּבְדָא זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְפְּרָעָא מְעַמִּין עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. וְעַל דָּא כְּתִיב, (יחזקאל לח) וְהִתְגַּדְלַתִּי וְהִתְקַדְשַׁתִּי וְגוֹ'. אֲזִלוּ, עַד דְמִטּוּ לְגַבְיָהּ

דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן. כִּי־וַיִּזְכֹּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר, אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הֲאֵל שְׂכִינְתָּא הָכָא. וְדַאי צְרִיכִין אֲנִי לְמַחְזֵק טִיבֵי לְאַנְפֵי שְׂכִינְתָּא.

פְּתַח וְאָמַר (בראשית כט) הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל וְגוֹי. הַאי קָרָא אוֹקְמוּהָ, דְּכַד יִשְׂרָאֵל יִתְעָרוּן תְּשׁוּבָה לְקַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּזִכּוֹ אוֹרִייתָא יְתוּבוּן לְאַרְעָא קְדִישָׁא, וְיִתְכַנְּשׁוּן מִן גְּלוּתָא. דְּהָא וְדַאי יוֹמָא חַד יְהֵא גְלוּתָא לְיִשְׂרָאֵל, וְלֹא יִתִּיר. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (איכה א) נִתְנַנְּנִי שׁוּמְמָה כָּל הַיּוֹם דְּוָה. וְאִי לֹא יְתוּבוּן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר, הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל לֹא עֵת הָאֶסְפִּי הַמְּקַנָּה, בְּלֹא זִכּוֹ וּבְלֹא עוֹבְדִין דְּכַשְׁרוֹן. אֲבָל אֶסְוֵתָא חַד לְכוּ, הַשְׁקוּ הַצֹּאן, אֲשֶׁתְּדַלּוּ בְּאוֹרִייתָא, דְּאֲתַשְׁקִיּוּ מִימֵי אוֹרִייתָא. וְלְכוּ רְעוּ, לְאַתְרֵי דְנִייתָא לְאַתְרֵי טָבָא וְכִסּוּפָא דְאַחְסִינְתִּיכוֹן.

דְּבַר אַחֵר הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל, דָּא הוּא יוֹם דְּאַקְרִי (ישעיה כב) יוֹם מְהוּמָה וּמְבוּסָה וּמְבוּכָה, דִּי בְּהוּא יוֹם אֲתַחְרִיב בֵּי מְקַדְשָׁא, וְנַפְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּגְלוּתָא. וּבְגִין עוֹבְדִין בִּישׁוּן, הַהוּא יוֹמָא אֲתַמְשֵׁף וְאֲתַרְבִּי, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל לֹא עֵת הָאֶסְפִּי הַמְּקַנָּה, בְּגִין דְּאִינוּן מְשַׁכִּין לִיהַּ לְהוּא יוֹמָא. הַשְׁקוּ הַצֹּאן, כְּמָה דְּאֲתַמְרַר בְּמַלְי דְּאוֹרִייתָא, דְּהָא בְּזִכּוֹתָא דְּאוֹרִייתָא יִפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא.

יִשְׂרָאֵל מֵאִי קָא אֲמַרִי. וַיֹּאמְרוּ לֹא נוֹכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל הָעֵדְרִים, עַד דְּיִתְכַנְּשׁוּ כָּל שְׂאֵר יוֹמִין עֲלֵאִין. וְגַלְלוּ אֶת הָאֶבֶן, וְיִגְנְדְרוּן לְהוּא דִּינָא קְשִׁיָּא דְּהוּא יוֹמָא דְּשִׁלְטָא עַל פִּי הַבְּאֵר, וְאֲשֶׁתְּכַחַת הַהִיא בְּאִ"ר בְּגְלוּתָא עֲמָנָא. וְכַד אֲתַגְלִיָּא הַאי בְּאִ"ר, וְהוּא אֶבֶן לֹא שִׁלְטָא עָלֶיהָ, מִיַּד וְהַשְׁקִינוּ הַצֹּאן.

וְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּסוּף יוֹמֵינָא, לְאַהֲדָרָא לְיִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא קְדִישָׁא, וְלֹאֲכַנְשָׁא לִוּן מְגְלוּתָא. וּמֵאֵן אִינוּן סוּף יוֹמֵינָא, הַהוּא דְּהִיא אַחֲרִית הַיְמִים. בְּהַאי אַחֲרִית הַיְמִים, יִשְׂרָאֵל סַבְלוּ גְלוּתָא. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים ד) בִּצֹר לָךְ וּמְצֹאֹף כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיְמִים, וְכִתִּיב (דברים לא) וְקִרְאת אֶתְכֶם הֲרַעַה בְּאַחֲרִית הַיְמִים. בְּאַחֲרִית הַיְמִים דִּיִּיקָא, וְדָא הִיא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּגְלוּתָא. וְעַם אַחֲרִית הַיְמִים דָּא, קְבִילוּ עוֹנְשָׁא בְּגְלוּתָא. וּבְדָא יַעֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נוֹקְמִין לְיִשְׂרָאֵל תְּדִירָא. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (במדבר כד) אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעָם הַזֶּה לְעַמֻּד בְּאַחֲרִית הַיְמִים. וּבְכָל אֲתַר דָּא הִיא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זַמִּין לְאַתְבָּא לֶהּ לְאַתְרָהּ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ב) וְהָיָה בְּאַחֲרִית הַיְמִים נָכוֹן יְהִיָּה הַר בֵּית יְיָ וְגוֹ' וְדָא הוּא יוֹם.

וּמְדַשְׁאֲרֵי צַל לְמַעַבְדַּד בְּשִׁירוֹתָא דִּיּוֹמָא אַחֲרָא, כְּמָה בְּזַמְנָא דְּאֲתַחְרִיב מְקַדְשָׁא הוּוּה, וְנָטָה צַל לְמִיעַל. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה ו) אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יִנְטוּ צְלָלֵי עָרֵב. יוֹם וְצַל, הוּא סוּף גְלוּתָא. וְשִׁיעוּרָא דְּהַאי צַל, שִׁית קְמָצִין וּפְלָגָא. וּבְגוּדֵל דְּמַשְׁחָא דְּבַר נֶשׁ, גְּבַר בֵּין גּוּבְרִין. וְדוּכְרָנָא דְּהַאי רְזָא דְּבִין חֲבַרְיָא, דְכְּתִיב, (איוב ח) כִּי תִמּוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נִדְעַ עַל צַל יְמִינוּ עַלֵי אַרְצָא. כִּי תִמּוֹל אֲנַחְנוּ בְּגְלוּתָא, וְלֹא הוּינָא יְדַעֵי כִּי צַל יְמִינוּ עַלֵי אַרְצָא, לְאַשְׁרָאָה לִוּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַלֵי אַרְצָא.

זָכָאָה חוֹלְקִיָּה מֵאֵן דְּחָמֵי לִיָּה, וְזָכָאָה חוֹלְקִיָּה מֵאֵן דְּלֵא חָמֵי לִיָּה. וּוִי לְמֵאֵן דִּיזְדָּמֵן כִּד יִתְבַּע אַרְיָא רַבְרָבָא, לְאַתְחַבְרָא לְנוֹקְבִיָּה. כָּל שְׁכֹן בְּשַׁעֲתָא דִּיזְדָּוִיגֵן כַּחְדָּא, עַל הָהִיא שַׁעֲתָא כְּתִיב, (עמוס ג) אַרְיָה שְׂאֵג מִי לֹא יִירָא וְגו'.

דף ע"ר ע"ב

תָּא חֲזִי, בְּקַדְמֵיתָא כְּתִיב, (ירמיה כה) שְׂאֵג יִשְׂאֵג עַל נְוָהוּ. וּבַהֲהוּא זְמַנָּא כִּד יִפּוֹק לְקַבְלָא לְבַת זִוְגוּ, כְּדִין אַרְיָה שְׂאֵג מִי לֹא יִירָא יְיָ אֱלֹהִים דְּכַר מִי לֹא יִנְבֵּא. בְּהִיא שַׁעֲתָא כְּתִיב, (דברים ל) וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתֶךָ וְגו'. וְשָׁב מֵאִי הוּא, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׁב כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִגְלוּתָא, וְשָׁב צְדִיק לְאַזְדָּוִיגָא (דף ע"ר ע"ב) בְּאַתְרֵיהּ. כְּדִין כְּתִיב, (תהלים קמ) אַךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנִיךָ.

מִתְנִיתִין, לְכוּן בְּנֵי נָשָׂא, מְאֵרֵי דְחַכְמַתָּא, מְאֵרֵי דְסַכְלַתְנֵן, קְלָא קְרִי. מֵאֵן מְנַכּוֹן דְאַתְחַכֵּם וְיָדַע, בְּשַׁעֲתָא דְרִישָׁא חִיּוּרָא, אֶתְקִין רִישָׁא, רְשִׁימָא מְעִילָא לְתַתָּא, וּמִתַּתָּא לְעִילָא. אֶתְקִין סֵטֶר צְפוֹן, בְּעֵטוּרָא דְקוּנָאֲרִיתָא, בֵּיהּ רְשִׁים עוּמְקָא דְתַהוּמָא עֲלָאָה, דְסַלִּיק וְנַחֲתִית בְּגוּוִיָּה. נַחֲתִית חַד דְרָגָא טְמִירָא, בְּאַלְפֵי וְחֲמֵשׁ מְאָה רְשִׁימִין, דְאַלְפֵי וְחֲמֵשׁ מְאָה עֲלָמִין. (דניאל ד) תַּחֲוֹתֵיהּ תַּטְלֵל חַד חִיּוֹת בְּרָא, (דניאל ה) וְקַרְנֵין עֶשֶׂר לָהּ. וְאַרְוֵי עֵינֵין כְּעֵינֵי אֲנָשָׁא לְחִיּוֹתָא, וּפּוּם מְמַלְל רַבְרָבֵן. כִּד סַלְקָא, אֲזֵלָא בֵּימְמָא, טְמִירָא בְּלִילָא. כִּד נַחֲתָא, טְמִירָא בֵּימְמָא, וְאַזְלָא בְּלִילָא. כִּד נְטִלָא, מִזְדַּעְזְעוֹן אַרְבַּע מְגֵרוּפֵי דְאַחֲזִין בִּידְהָא. וְנְטִלִין עֲמָה שְׁתֵּין פּוּלְסִין דְנוּרָא, כָּל חַד חַרְבָּא שְׁנָנָא עַל יְרִיכֵיהּ.

סַלִּיק בְּרַעוּתָא, לְאַפְקָא בְּרֵשׁ שְׁלִיטָא לְתַתָּא. אֶתְקִין בְּהֵאִי חִיּוֹתָא חַד עַפְרָא דְקִיקָא, כָּלִיל מְכַלָּא. נִשְׁבַּ בֵּיהּ, אֶתְפָּשֵׁט בְּד' סֵטֶרֵי עֲלָמָא. וְד' פּוּלְסִין אֶתְגַּלְגְּלוּ, חַד לְעִילָא, חַד לְתַתָּא, חַד לְצְפוֹן, חַד לְדָרוּם.

אֵילָנָא חַד רַבְרָבָא וְתַקִּיף, אֶתְחַבְרָ וְאַזְדָּוִיג בְּהּ בְּחַד עֲנָפָא שְׁפִירָא, דְחִזּוּ חֲדוּתָא דְכַלָּא. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (תהלים מח) יִפָּה נוֹף מְשׁוּשׁ כָּל הָאָרֶץ. בֵּיהּ אֲזָדָוּוּג, אֶפִּיקוּ חַד רוּחָא טְמִירָא, וּמְלִיא לְהַהוּא גְבִילוּ דְעַפְרָא, וְקָאִים עַל רְגְלוּי, וְאַמְלָכִיָּה עַל כָּל עֲלָמָא, וְשְׁלִטִיָּה עַל כָּלָּא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים ח) תִּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ וְגו'. אֶתְפָּקִיד עַל הַהוּא אֵילָנָא, לֹא נִטֵּר פְּקוּדָא, אֶתִּיב מְלַכָּא רוּחִיָּה לְגַבִּיָּה, וְהַהוּא חִיּוֹתָא נְטִלָא לִיָּה. כְּדִין זְמִינִין מְנָא אַחְרָא, וְקָאִים בִּינֵייהוּ. בְּקוּטְרָא דְגְלִפִּין בֵּין מְלָאכִין קְדִישִׁין, בְּטוּפְסָרָא (ס"א בטפסא) דְעֵטוּרִין אֶתְאַחְדֵּן.

דְרִין בְּתַרְאִין, תְּפִיסִין בְּחוּבֵייהוּ. אֶשְׁתַּלִּיף רוּחִיָּהוּן מִהַהוּא מְאָנָא דְלְבוּשָׁא, לְבַתֵּר אֲגִנִּיז בְּעַפְרָא, בֵּין רְגְבֵי נַחְלָא אֶתְטַמְרוּ וְאַתְגְּנִיזוּ. בְּחַד גְרָמָא תַקִּיף דְהַהוּא מְאָנָא, יִתְבְּנוּן בְּקַדְמֵיתָא, וְיִקוּמוּן חִילִין חִילִין תַנְיִינוּת, בְּאַרְעָא קְדִישָׁא מִתְעָרִין.

וְזָמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְמַגְבֵּל הוּא עֲפָרָא קְדָמִיתָא, דְּהוּא מְאֵנָא מִמֶּשׁ. וְלֹאֲעֵלָא בִּיה גְּבִילוּ דְּקִיק כְּהֵאִי חֲמִירָא דְּעִיסָה. וּמֵהוּא גְּבִילוּ דְּאִיהוּ צְחוּתָא דְּלַעֲיָלָא, יִתְתְּקוּ וְיִתְיַשְׁר מְאֵנָא דְּכִשְׂרָא. כְּגוּוֹנָא דְּאָמַר קָרָא, (יואל ד) וּמַעֲנִן מִבֵּית יְיָ יֵצֵא וְהִשְׁקָה אֶת נַחַל הַשְּׁטִים. בְּגִין דְּהוּא נַחַל אֲסָגִי חֲבִיבוּתָא (ס"א זְכוּתָא) (ס"א זְנוּתָא) בְּעֵלְמָא. וְכֵד הוּא מַעֲיִנָא קְדִישָׁא, יְפוּק וְיִיעוּל לְגַבִּיה, כְּדִין יִתְתְּקוּ וְיִתְיַשְׁר, וְלֹא יְהֵא בְּסוּרְחַנְיָה כְּקְדָמִיתָא.

וְאִינוּן דְּלֹא זָכָאוּ, יְקוּמוּן לְאַתְדָּנָא בְּדִינָא דְּמִלְכָא עֲלָאָה. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפֶר יִקְיָצוּ אֱלֹה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֱלֹה לְחַרְפוֹת וְלִדְרָאוֹן עוֹלָם. וְכְדִין כְּתִיב, (ישעיה סו) כִּי כֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הִחְדָּשִׁים וְהָאָרֶץ הִחְדָּשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה עוֹמְדִים לְפָנַי נְאֻם יְיָ כֹּן יַעֲמוּד זְרַעְכֶם וְשִׂמְכֶם. בְּרִיךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמִלוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פרשת עקב

רעיא מהימנא וְהָיָה עַקֵּב תִּשְׁמְעוֹן אֶת הַמְּשֻׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְגוֹ', וְאֲכַלְתָּ וְשִׁבְעַתָּ וּבִרְכַתָּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְגוֹ'. פְּקוּדָא (י"ח) דָּא לְבָרְכָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כָּל מַה דְּאֲכִיל וְשִׁתִּי, וְאַתְהֵינִי בְּהֵאִי עֲלָמָא. וְאִי לֹא בְּרִיךְ, אֲקָרִי גִזְלוֹן לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכְתִיב, (משלי כח) גִּזְלוֹן אֲבִיו וְאָמֵן. וְהָא אֲוִקְמוּהָ חֲבֵרִיָּא. בְּגִין דְּבִרְכָאוּ דְּבְרִיךְ בְּרַ נֶשׁ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתִי לְאֲמַשְׁכָּא חַיִּין מִמְּקוֹרָא דְּחַיִּי, לְשָׁמִיָּה (קְדִישָׁא) דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְדִישָׁא, וְלֹאֲרָקָא עֲלִיה מֵהוּא מִשְׁחָא עֲלָאָה, וְאַתִּי לְאֲתַמְשְׁכָא מִתַּמָּן לְכָל עֲלָמָא.

דף רע"א ע"א

וְכְתִיב וְאֲכַלְתָּ וְשִׁבְעַתָּ וּבִרְכַתָּ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ (דף רע"א ע"א) וְאִינוּן בְּרַכָּאוּ, אָרִיק בְּרַ נֶשׁ בְּאִינוּן מַלְיָן מֵהוּא מְקוֹרָא עֲלָאָה, וְאַתְבְּרַכָּאוּ כָּל אִינוּן דְּרַגְיָו וּמְקוֹרִין, וְאַתְמַלְיָין לְאַרְקָא עַל כָּל עֲלָמִין. וְאַתְבְּרַכָּאוּ כְּלָהוּ כְּפָדָא.

וְעַל דָּא אֲצִטְרִיךְ בְּרַ נֶשׁ, לְשׁוּאָה רְעוּתִיָּה בְּרַזָּא דְּבִרְכָאוּ, בְּגִין דְּיִתְבְּרַכוּן אֲבָהוּ וּבְנִין, כְּלָא כְּפָדָא. וּמֵאֵן דְּמִבְּרַךְ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲתַבְּרַךְ, וְנִטִּיל חוּלְקִיָּה מֵאִינוּן בְּרַכָּאוּ בְּקְדָמִיתָא דְּכָל עֲלָמָא לְתַתָּא. כִּיּוֹן דְּשָׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתְבְּרַךְ מִתַּמָּן, נְחִית וְשָׂרָא עַל רִישִׁיָּה חוּלְקָא קְדָמָאָה. וְהָא אֲוִקְמֵנָא דְּכְתִיב, (שמות כ) בְּכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי אֲבֵא אֵלֶיךָ

וּבִרְכָתֶיךָ. (אזכיר כמה דאת אמר (תהלים כ) יזכור כל מנחותיך) כִּיּוֹן דְּהֵהִיא בְּרָכָה
אֲתִיָּא וְשָׂרְיָא עַל רִישֵׁיהּ, מִתְּמָן אֲתַפְּשֵׁט בְּכָל עֲלָמָא.

בְּשַׁעֲתָא דְּאִינוּן בְּרָכָאן נְחִתִּין, מִתְּעַטְרֵן גּוֹ חֶקֶל תַּפּוּחִין קִדְיִשִׁין, וּפְגִיעֵי בְּהוּ
כְּמָה דְּרָגִין דְּמִמְנֵן בְּעֲלָמָא, וְנִחְתִּי בְּהוּ, וְאַמְרֵי וּמְכָרִיזֵי דָּא אִיהוּ דּוֹרוּנָא
דְּשִׁדְר פְּלוּנֵי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מֵאֵן אֲתֵר נְחִתִּי, לְבִתֵּר דְּנִחְתִּי מֵאַתֵּר
רִישָׁא חֲדָא דְּצַדִּיק. תְּמָן סְלָקִין, מִתְּעַרֵי לְנִחְתָּא אַחְרָנִין מְלַעֲיָלָא,
וְאַתְּמַלְיָא מְלַעֲיָלָא וּמִתְּתָא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (משלי י) בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק.
כִּיּוֹן דְּהֵאִי דְּרָגָא אֲתַמְלְיָא, אָרִיק לְהֵאִי כְּלָה, וּמִתְּמָן נִגְדִין וְאַתְּמִשְׁכוּ
לְתַתָּא.

כְּדִ סְלָקִין אִינוּן בְּרָכָאן מִתְּתָא, לִית פְּתַחָא וּפְתַחָא לְעִילָא, וְלִית מְמַנָּא
לְעִילָא, דְּלָא פְּתַח כָּל אִינוּן פְּתַחִין. וּמְכָרִיזֵי וְאַמְרֵי בְּכָל אִינוּן רְקִיעִין, דָּא
אִיהוּ דּוֹרוּנָא דְּמַלְכָּא דְּשִׁדְר פְּלוּנֵי, דָּא הוּא דּוֹרוּנָא בְּקִיּוּמָא כְּדָקָא יָאוּת.
וּמֵאֵן אִיהוּ. בְּרָכָה דְּאֲתִיבוּ עֲלֵיהּ אִמּוֹן. דְּכָל בְּרָכָה דְּאֲתִיבוּ עֲלֵיהּ אִמּוֹן, דָּא
אִיהוּ בְּקִיּוּמָא כְּדָקָא יָאוּת.

וְכִיּוֹן דְּהֵאִי בְּרָכָתָא סְלָקָא, כָּל דְּרָגִין דְּלַעֲיָלָא, כְּלָהוּ זְמִינִין לְגַבֵּי הַהוּא
נְהוּרָא דְּלָא נְהִיר, בְּגִין לְאַנְהָרָא לְגַבֵּהּ. וְכָל שְׂכּוֹן אִי הִיא בְּרָכָתָא דְּסַגִּיָּאִין
מְבָרְכוּן לָהּ, וּמְעַטְרִין לָהּ בְּעַטְרִין קִדְיִשִׁין, (עֵיין לְקַמּוֹן סוּד אִמּוֹן רַפְיָה עִיָּא) בְּרָזָא
דְּאִמּוֹן. אִמּוֹן הוּא רְזָא דְּקִשְׁרֵי, דְּכָל יַחוּדָא וּקְדוּשָׁה בְּרָזָא דְּמֵאֲרִיָּהּ. וּמְעַטְר
לְהֵהִיא בְּרָכָתָא בְּעַטְרִין עֲלָאִין כְּדָקָא יָאוּת.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְּהוּ, בְּאִינוּן דְּמְבָרְכוּן לִיהּ, וְתִיאֻבְתִּיהּ
בְּבְרָכָתָא דְּלְתַתָּא, דְּהֵהִיא בְּרָכָתָא סְלָקָא, וְאַנְהִיר בּוּצִינָא דְּלָא נְהִיר,
וְאַתְּקִיף לָהּ בְּתוּקָפָא תְּקִיפָא, לְסְלָקָא לְעִילָא. וְעַל רְזָא דָּא כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל א'
ב) כִּי מְכַבְּדֵי אֶכְבֵּד, אֱלִין אִינוּן דְּמְבָרְכוּן לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבּוּזֵי
יִקְלוּ, אֱלִין אִינוּן דְּלָא מְבָרְכוּן לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמִנְעִין בְּרָכָתָא
מִפּוּמִיָּהּ.

רְזָא דְּרָזִין, לְאִינוּן דְּיַדְעֵי חֲכָמָתָא דְּמֵאֲרִיָּהּ, לְמַנְדַּע רְזָא דְּבְרָכָאן, בְּפִקּוּדֵי
אוּרִיָּתָא, וּבְכָל הַנְּאִין וְכְסוּפִין דְּהֵאִי עֲלָמָא, לְאַרְקָא בְּרָכָאן מְעִילָא
לְתַתָּא.

כְּדִ (סִיָּא בֵּר) בְּרָכָאן דְּצִלוּתָא, דְּאִינוּן תְּקוּנָא דְּמֵאֲרִיָּהּ, מִתְּתָא לְעִילָא
וּמְעִילָא לְתַתָּא. בְּרָכָאן דְּלָאוּ אִינוּן בְּצִלוּתָא, סְלָקִין מִתְּתָא לְעִילָא, עַד
דְּמָטוּ גּוֹ נְהוּרָא דְּלָא נְהִיר, וּמִתְּעַרֵי (לְעִילָא) בְּתוּקָפָא, לְהַהוּא נְהוּרָא דְּלָא
נְהִיר, בְּהֵהִיא בְּרָכָה, וְסְלָקָא אֲתַעְרוּ לְעִילָא, עַד דְּמָטוּ לְכַרְסֵיָּא עֲלָאָה,
מְקוּרָא דְּכָל חֵיין. כְּדִין נְפָקוּ מֵהַהוּא מְקוּרָא עֲלָאָה, בְּרָכָאן אַחְרָנִין,
וְאַעְרְעוּ אֱלִין בְּאֱלִין, וְנִשְׁקִי אֱלִין לְאֱלִין, וְאַתָּאן וְשָׂרְיִין לְרִישׁ צַדִּיק,
לְאַרְקָא לְתַתָּא. וְכַד נְחִתִּין, אֲתַבְּרְכוּ אַבְהוֹן וּבְנִין, וְכָל שְׂרָגִין דְּלַהוּן.

וּרְזָא דְאֵלִין בְּרַכָּאן לְאַתְעָרָא מְעִילָא לְתַתָּא, בְּרְזָא דָא, בְּרוּדָּ: דָּא רְזָא דְמְקוּרָא עֲלָאָה מִפְּלָא, לְאַרְקָא וּלְאַמְשָׁכָא וּלְאַנְהָרָא כָּל בּוּצִינִין. וְאִיהוּ בְּרוּדָּ (נ"א בריד) תְּדִיר, דְּלָא פִּסְקִין מִימּוּי. וּמִתְמָן שִׁירוּתָא דְאַקְרִי עֲלָמָא דְאַתִּי, וְאִיהוּ קָצָה הַשְּׁמִים, דְּהָהוּא קָצָה, קָצָה עֲלָאָה אִיהוּ. בְּגִין דְאַיִת קָצָה פְּגוּוּנָא דָּא לְתַתָּא, וְאִיהוּ עֲלָמָא תַתְּאָה. וְאַקְרִי אוּף הָכִי בְּרוּדָּ, לְקַבֵּל תַתְּאִי, לְאַרְקָא לְתַתָּא, וּלְאַתְעָרָא מִתַתָּא לְעִילָא בְּבְרַכָּאן דְצְלוּתָא. וּבְרוּדָּ (קדמאה) דָּא אַקְרִי הָכָא, בְּרְזָא דְחֻכְמָתָא עֲלָאָה, דְאַמְלִי לְהָהוּא אֶתֶר, בְּחַד שְׁבִיל דְקִיק דְאַעִיל בִּיהּ.

אַתָּה: לְבַתֵּר שְׁאֲרִי לְאַתְגְּלִיָּא, דְּהָא הָאִי בְּרוּדָּ סְתִים אִיהוּ, וּבְגִין כְּדֵּ אַקְרִי בְּאַרְח סְתִים בְּרוּדָּ, מְקוּרָא עֲלָאָה דְלָא אַתְגְּלִיָּא. אַתָּה, שִׁירוּתָא לְאַתְגְּלִיָּא לְבַר, וּבְגִין כְּדֵּ אַקְרִי אַתָּה. וּמֵאֵן אִיהוּ. דָּא רְזָא דִימִינָא, וְאַקְרִי כְּהוּן לְגַבִּי הָהוּא אֶתֶר. וּרְזָא דָּא (תהלים קי) אַתָּה כְּהוּן לְעוֹלָם, מֵאֵן כְּהוּן לְהָהוּא עוֹלָם, אַתָּה. וְדָא אִיהוּ יְמִינָא עֲלָאָה, דְּהָא אֲשַׁתְּכַח לְאַתְגְּלִיָּא.

דף רע"א ע"ב

יְהוָה: דָּא רְזָא דְאַמְצְעִיתָא. רְזָא דְמְהִימְנוּתָא בְּכָל סְטָרִין. (דף רע"א ע"ב) אֶלְהִינוּ: דָּא סְטָרָא דְשְׁמָאֲלָא, דְכָלִיל בִּימִינָא, וְיְמִינָא בִּיהּ, וְאַתְכְּלִילוּ דָּא בְּדָא, לְמַהוּי חַד. וְעַד הָכָא, אַתְקְשְׁרוּ בְּרַכָּאן, דְכִינּוּן דְאֵלִין אַתְבְּרַכָּאן, כְּלָהוּן דְלַתְתָּא אַתְבְּרַכָּאן.

לְבַתֵּר דְאִינוּן אַתְבְּרַכָּאן, וְנִטְלִי בְּרַכָּאן לְגֵרְמִיָּהוּ, אַתְהֲדָרוּ כְּלִילּוֹן כְּחַד לְהָהוּא מְקוּרָא, דְאִינוּן לָא יְכָלִין לְאַתְהֲדָרָא לְגַבִּי הָהוּא אֶתֶר, עַד דְאַתְבְּרַכּוּ. כִּינּוּן דְאַתְבְּרַכּוּ בְּקַדְמִיתָא, אַתְהֲדָרוּ וְעֵאלִין לְגַבִּי הָהוּא אֶתֶר, לְנִטְלָא בְּרַכָּאן יְתִירִין אַחֲרֵינוּ, לְאַרְקָא לְתַתָּא. וְעַד דְאִינוּן אַתְבְּרַכָּאן, לָא עֵאלִין וְלָא תַאֲבִין לְגַבִּיהּ. וּרְזָא דָּא (שמות כג) וְלֹא יֵרָאוּ פְּנֵי רִיקָם.

וְכַד תַּבִּין לְגַבִּי הָהוּא אֶתֶר, וְעֵאלִין תַּמּוּן, כְּדִין אַקְרִי הָהוּא אֶתֶר מְלֻדָּ. וּמְלֻדָּ לָא אַתְקְרִי, בַּר כַּד אִינוּן מִתְקַרְבִּין לְגַבִּיהּ, וּמִתְבְּרַכּוּ. וּמִלְכָּא אִימְתִי אַקְרִי מְלֻדָּ. כַּד רַבְרַבְנוּי אַתְיִין לְגַבִּיהּ עֲתִירִין, מְסַתְּפִקוּן בְּכָל מַה דְאַצְטְרִיכוּ, בְּלָא חֲסָרוּנָא, כְּדִין אִיהוּ מְלֻדָּ. מְלֻדָּ לְתַתָּא, כַּד אֵלִין מְעַטְרִין לִיהּ בְּסַפּוּקָא, בְּעַטְרִין קַדִּישִׁין. וְהָכָא אַקְרִי מְלֻדָּ. וּמֵאֵן אִיהוּ. הָעוֹלָם אֲשֶׁר קַדְשָׁנוּ וְצָנּוּ. וּבְגִין דְאִיהוּ עֲלָמָא דְלָא אַתְגְּלִיָּא לְבַר, וְאִיהוּ סְתִים, קְרִי לִיהּ הָכִי בְּאַרְח סְתִים. וְעַל דָּא לָא אַקְרִי, אֶלָּא בְּאַרְח סְתִים.

וְלְעוֹלָם יְמִינָא אַתָּה, כְּמַה דְאַתְמַר. וְעַל דָּא כְּהוּן, כְּפִיף לְגַבִּי הָהוּא אֶתֶר, בְּרִישָׁא וּבְסוּפָא. וְעֲלָמָא תַתְּאָה, כַּד אַתְקְשְׁר לִימִינָא, וְאַתְדַּבֵּק בִּיהּ, קְרִי מִתַתָּא לְעִילָא בְּרוּדָּ, וְלָא אַקְרִי בְּרוּדָּ, בַּר בְּרְזָא דְמְקוּרָא דְאַתְדַּבֵּק בַּהֲדִיָּה (ביה), וְעִיל בִּיהּ, וְאַמְלִי לִיהּ. אַתָּה, רְזָא דְהָהוּא כְּהוּן, לְאַתְדַּבֵּקָא בַּהֲדִיָּה, וְעַל דָּא, בְּצְלוּתָא בַּר נֶשׁ כּוֹרַע בְּבְרוּדָּ, דְאִיהוּ עֲלָמָא כְּפוּף לְגַבִּי עִילָא, וְדָא

אִיהוּ שְׁנוּי בֵּין בְּרוּךְ דְּצִלוֹתָא, וּבֵין בְּרוּךְ דְּשָׂאֵר בְּרַכָּאוּ. וְכֹלָא בְּרַזָּא עֲלָאָה
אִיהוּ, לְאַרְקָא בְּרַכָּאוּ לְכָל עֲלָמִין.

בְּרוּךְ דְּצִלוֹתָא, בַּר נֶשׁ כּוֹרַע בֵּיהּ בְּבִרְכּוּי, וְגַחֲוִין רִישָׁא בְּאַתָּה, בְּגִין דְּאַתָּה
אַקְרִי רֵאשׁ. וְעַל דָּא כְּהֵן נָטִיל בְּרֵאשׁ, וְאִיהוּ רֵאשׁ תְּדִיר. וּבְגִין כְּדָּ כְּרִיעָה
בְּבִרוּךְ. וְגַחֲוִינוּ דְּרִישָׁא בְּאַתָּה. וְכְּהֵן בְּכָל אֲתֵר דְּאַקְרִי אֲתָה, גַּחֲוִין בְּצִלוֹתָא.
מְלֻךְ בְּתֵר דְּגַחֲוִין, תּוּ לָא זְקִיף, מֵאִי טַעְמָא. קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא אָמַר לָהּ
לְסִיחָרָא, זִילִי אֲזַעֲרִי גְרַמִּידָּ, וְתוּ לָא זְקַפָּא. וּבְגִין דָּא, בְּרַכְתָּא דְּבַר נֶשׁ
בְּרִידָּ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא, אֲתַעֲר לְאַרְקָא בְּרַכָּאוּ מְלַעֲיִלָּא לְעֲלָמִין כְּלָהוּ,
כְּמָה דְּאַתְמַר. זְכָאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְּאַתִּי.

כְּתִיב, (ישעיה סג) כִּי אַתָּה אָבִינוּ כִּי אֲבָרְהֵם וְגו' . תְּנִינָן, לְזַמְנָא דְּאַתִּי אָמַרִין
לִיהּ לְיַצְחָק וְכוּ', בְּגִין דְּשָׂמָא לָא אֲתַכְּלִיל בִּימִינָא, אֲבָל יְמִינָא מְנַלָּן דְּאַקְרִי
אַב. דְּכְתִיב וַיִּשְׁמְהוּ לוֹ לְאַב וּלְכָהֵן, וְאַף עַל גַּב דְּלַעֲיִלָּא אַקְרִי אַב, וְאַפִּילוּ
לְנַהוּרָא דְּלָא נַהִיר בְּשַׁעֲתָא דְּאַתְדַּבֵּק בִּימִינָא אַקְרִי אֲתָה, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר
(שם) אַתָּה יְי' אָבִינוּ גּוֹאֲלֵנוּ וְגו'.

אַדְהֵכִי, סָבָא אֲזַדְּמֵן לְגַבִּיהּ, וְאַמַר, רַעֲיָא מְהִימְנָא, תַּקִּין פְּתוּרָא לְמֵאֲרָךְ,
לִיהּ וּלְמַטְרוֹנִיתָא. מְכַל מִינֵי עֲדוּנִין, לְקִיּוּמָא בֵּיהּ (יחזקאל מא) זֶה הַשְּׁלַחַן
אֲשֶׁר לִפְנֵי יְי'. וְהָא עַד כְּעֵן כְּלָהוּ מְתַעַנְגִי מִפְּתוּרָא דְּמִלְכָּא. הֵדָּא הוּא
דְּכְתִיב, (משלי ט) לָכוּן לַחֲמוּ בְּלַחֲמִי. וְדָא נַהֲמָא דְּאוּרִייתָא דְּבִכְתָּב, וַיִּינָא
דְּאוּרִייתָא דְּבַעַל פָּה. וְתַמֵּן כְּמָה מְטַעַמִים מִינֵי טַעְמֵי תוֹרָה, דְּמַתִּיקִין,
מְכַל מְאַכְלִין וְעֲדוּנִין דְּעֲלָמָא, וְדְּמִלְכָּא.

קָם רַעֲיָא מְהִימְנָא פְּתַח וְאַמַר, אַהֲרֹן כְּהֵנָּא קוּם מְשִׁינְתָּךְ, לְמַדְבַּח תּוֹרִין
וְעֲאֲנִין וְאַמְרִין וְעוֹפִין, וְכָל מִינֵין דְּצָרִיכִין לְסַעוּדָתָא דְּמִלְכָּא. וְלַחֲסֵם הַפְּנִים,
דְּאִינוּן לְקַבֵּל תְּרִין לוּחֵי דְּאוּרִייתָא, (שמות לב) דְּמִזָּה וּמִזָּה הֵם כְּתוּבִים. זֶה:
תְּרִיסָר אַנְפִין. דְּאִינוּן: (במדבר ו) יְבָרְכֶךָ יְי', יָאֵר יְי', יִשָּׂא יְי'. זֶה תְּנַיִנָּא,
אַדְנִי אַדְנִי אַדְנִי אַדְנִי. דְּאִינוּן תְּרִיסָר חִינוּן, דְּאַתְמַר בְּהוּן, (יחזקאל א) וּפְנֵי
אַרְיָה אֵל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּן, וּפְנֵי שׁוּר מְהַשְׂמָאֵל לְאַרְבַּעַתָּן, וּפְנֵי נֶשֶׁר
לְאַרְבַּעַתָּן. וְאַתְמַר עַלִּיהוּ, (שם) אַרְבַּעַת פְּנִים לְאַחַת (להם). וְהֵאֵי אִיהוּ,
(ישעיה ו) וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאַמַר, לְקַבֵּל עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע סְפָרֵי תוֹרָה. וְהֵאֵי
אִיהוּ זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְי'. מְאַנִּין דְּפְתוּרָא דְּמִלְכָּא, אִינוּן מְאַרִי
מִתְנִיתִין, מְאַרִי צְלוֹתִין, דְּתַקִּינוּ לֹון לְקַבֵּל קְרַבְּנִין.

דף ער"ב ע"א

פְּתַח וְאַמַר, (שמות כה) וְעֲשִׂיתָ שֶׁלַחַן עֲצֵי שִׁטִּים וְגו'. תָּא חֲזִי, מְנַהֲגִין טְבִין
וְשִׁפְרִין הוּוּ נַהֲגִי מְאַרִי דְּסַעוּדָתָא דְּמִלְכָּא, לְאַחְזָאָה דְּאִינוּן מְבַנֵּי פְּתוּרָה
דְּמִלְכָּא. חַד (חדא), רְבַרְבָּא מְבַנֵּי סַעוּדָתָא, נָטִיל יְדוּי בְּזַמְנָא דְּיִיעֲלוּן (דייעול)
לְסַעוּדָתָא לְהַסֵּב, גְּדוּל מְסַב בְּרֵאשׁ, תְּנַיִנָּא תַּחֲוִיתִיהּ, וְתַלִּיתָאָה תַּחֲוִת

תַּנְיִינָא. וְאֵלִין אֶתְקֵרִיאוּ גִי מְטוֹת, לְקַבֵּל תְּלַת אַבְהוֹ, וְלְקַבֵּל (דף ע"ב ע"א) כְּהַנִּים לְוִים וְיִשְׂרָאֵלִים. מִפְּאֹן וְאֵילָד, לִית לֹון סֵדֵר, אֶלָּא כֹּל הַקּוּדִם זָכָה.

תַּנְיִינָא, בַּעַל הַבֵּית בּוֹצֵעַ, כְּדִי שְׂיַבְצַע בְּעִין יָפָה. וּמִשְׁלִים בְּרַכְתָּא, וּלְבַתֵּר בּוֹצֵעַ. וְאוֹקְמוּהָ רַבְּנָן דְּמִתְנִיתִין, דְּאִין הַמְּסוּבִין רְשָׁאִין לְטַעוּם, עַד שְׂיִטְעוּם הַמְּבַרְךְ. וְלִית הַבּוֹצֵעַ רְשָׁאִי לְטַעוּם, עַד שְׂיִכְלָה אֲמֹן מִפִּי הַמְּסוּבִין. וְאִם רְעוּתִיהָ לְחַלְקָא כְּבוֹד, הֲרִשׁוּת בִּידִיהָ. וְעוֹד אוֹקְמוּהָ, דְּאוֹרַח מְבַרְךְ, בְּגִין דִּיבְרַךְ לְבַעַל הַבֵּית.

וְאוֹרַח רְזָא, בַּעַל הַבֵּית בּוֹצֵעַ, דָּא עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ קוּ הָאִמְצָעִי. וּבְשַׁבְּתָא צְרִיךְ לְבַצוּעַ מִשְׁנֵי כְּפָרוֹת, דְּאִינוּן ה' ה'. בַּעַל הַבֵּית, דָּא ו' דְּאִמְצָעִיתָא. (וכגוונא דא ובגין דא) וּבְגִין דָּלָא לְאֶתְחַזְּאָה כְּרַעַבְתְּנוּתָא, יְכִיל לְמַבְצַע בָּהּ לְכָל חַד וְחַד כְּבִיצָה. מֵאִי כְּבִיצָה. י' וי'. אִינוּן נְקוּדִין דְּשִׁמְאָא קַדִּישָׁא, אֶתְקֵרִי פְּרוּרִי בְּכַזִּית. וְאֵלִין לְקַבֵּל טַפִּין דְּזָרַע, וּמֵאֹן דְּמִזְלֹזֵל בְּהוֹן, וְזָרִיק לֹון בְּאֶתֵר דָּלָא אֶצְטְרִיךְ, עֲנִיּוּתָא קָא רְדִיף אֶבְתְּרִיהָ, וְאִזִּיל נַע וְנָד. הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (איוב טו) נוֹדֵד הוּא לְלַחֵם אִיהָ. וְלִית לָחֵם אֶלָּא תוֹרָה, וְהוּא צוּחַ אִיהָ מֵאֹן דְּמִרְחַם עָלֶיהָ, וְלֹא יִשְׁכַּח.

וּפְרוּרִים בְּכַזִּית, אִינוּן בְּצַדִּיק, דְּאִיהוּ כְּתִישׁ כְּתִישׁוּ מְאִינוּן זִיתִים. וְאוֹרַח מְבַרְךְ, (משלי ד) וְאוֹרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגֶה. (משלי י) בְּרַכּוֹת לְרֹאשׁ צְדִיק חֵי עֲלָמִין, וּבְגִין דָּא אוֹרַח מְבַרְךְ.

אֲדַהְכִי, הָא בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא אֶתָּא לְגַבִּיהָ. וְאָמַר, רַעֲיָא מְהִימְנָא, יוֹמָא חַד אִזִּילְנָא אֲנָא וְחַבְרִיָּא לְאֶכְסִינָא חַדָּא, וְהוּהוּ תַפְּן וְנוֹקָא חַדָּא. קָם וְתַקִּין לֹן מְנַרְתָּא וּפְתוּרָא אִיהוּ מְגַרְמִיָּה, כְּאֵלוּ הוּהוּ מְעַשְׂרִין שְׁנִין, וְלֹא הוּהוּ אֶלָּא מִבְּן חֲמִשׁ שְׁנִין. וְתַקִּין פְּתוּרָא מִכָּל מִינֵי מְאָכֵל וּמִשְׁתָּהּ. אָמַר, הָא אוֹקְמוּהָ רַבְּנָן דְּבַעַל הַבֵּית בּוֹצֵעַ וְאוֹרַח מְבַרְךְ, אֶבֶל (איוב לב) צַעִיר אֲנִי לְיָמִים וְאַתֶּם יִשְׁיִשִׁים עַל כֹּן זַחְלַתִּי וְאִירָא מִחוּוֹת דְּעֵי אֶתְכֶם. עַד דְּאֶטּוֹל רְשׁוּת מִכֶּם. אָמַר לִיהָ, אִימָא בְּרִי מְלֶאכְאָ דִּיָּי.

אָמַר לֹן, אֶתוּן בְּעִיתוֹן לָחֵם תַּפְּנוּקִי בְּלֹא קֶרְבָּא, אוֹ לָחֵם בְּקֶרְבָּא. דְּהַכִּי אוֹקְמוּהָ רַבְּנָן דְּמִתְנִיתִין, שְׁעַת אֶכִּילָה שְׁעַת מְלַחְמָה. וְאִי בְּעִיתוֹ לְמַהוּי קֶרְבָּא עָלֶיהָ, לִית חַד אֶכִּיל, אֶלָּא מֵאֹן דְּנִצַּח קֶרְבָּא, אִיהוּ אֶכִּיל וּבּוֹצֵעַ לְכַלְהוּ. אָמְרוּ לִיהָ חַבְרִיָּא, בְּרִי אֲנַתְּ זַעִיר, וְעַדִּיין לֹא יַדְעַת אִיךְ מְגִיחִי גְבַרְיוֹן רַבְּרִבִין בְּחַרְבָּא, בְּנַעֲנוּעַ דְּחַרְבָּא. בְּרוּמְחָא, בְּקִשְׁתָּא, בְּגִירִין דְּקִשְׁתָּא, בְּקִירְטָא, בְּאֲבָנִין דְּקִירְטָא.

אָמַר לְהוּ, (מלכים א כ) אֵל יִתְהַלֵּל חוּגְרָא כְּמַפְתַּח. דְּהָא וְדָאִי בְּקִרְיַאת שְׁמַע אוֹקְמוּהָ, כֹּל הַקּוּרָא קִרְיַאת שְׁמַע עַל מְטוֹתוֹ, כְּאֵילוּ אוּחוּז חֶרֶב פִּיפְיוֹת, דְּכָתִיב, (תהלים קמט) רוּמְמוֹת אֵל בְּגִרוּנָם וְחֶרֶב פִּיפְיוֹת בִּיזָדָם. וְנַעֲנוּעָא דְּחַרְבָּא, צְרִיךְ לְנַעֲנוּעָא לִיהָ לְשִׁית סְטֵרִין, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ, כְּדִי שְׁתַּמְלִיכוּהוּ עַל הַשְּׂמִים וְעַל הָאֶרֶץ, וְעַל ד' רוּחוֹת הָעוֹלָם. וְדָא ו', גוּף הַחֶרֶב. י', רֹאשׁ הַחֶרֶב. הִיָּה, תְּרִי פִּיּוֹת. נְרַתְקָא דְּחַרְבָּא, אֲדָנִי.

רוּמְחָא, רמ"ח בקריאת שְׁמַע, עִם שֵׁית תִּיבִין דִּיחֻודָא, הָא רוּמ"ח. מְגִיין
עִם חֻרְבָא, מִיכָאֵל גְּבֵרִיאֵל נוּרִיאֵל שְׁמִשִּׁין דְּגִי אָבְהוֹן. קֶשֶׁת דְּזָרִיק חֻצִים,
וְכָל זֶרַע דְּאִינוּ יוֹרָה פְּחָץ אִינוּ מוֹלִיד. קִירְטָא, דָּא קִרְיָאֵת שְׁמַע. ה' אָבְנִין
דְּקִירְטָא, (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ. לְקַבְּלֵיהוּ, (שמואל א יז) וַיִּקַּח
דָּוִד חֲמִשָּׁה חֲלוּקֵי אָבְנִים מִן הַנַּחֲל. וְכַד שׁוּי לְהוֹן בְּקִירְטָא, דְּאִיהִי שְׁפָה,
וְאִיהִי שְׁכִינְתָא, אֲתַעְבִּידוּ חַד פְּלָהוּ ה', וְקָטִיל לְפִלְשֶׁתָא.

וְעַד פְּעוּן זְרִיקְנָא הָאִי אָבְנָא לְסַמְאֵל, דְּאִיהוּ אָבְן מְצוּר, וְהֶרְסְנָא מְצוּר
דִּילֵיה, וְאֲשַׁפְּלָנָא לִיה לְתַתָּא. וּבְגִין דָּא אָמִינָא לְכוּן, אֵל יִתְהַלֵּל חוּגְר
כְּמַפְתַּח. פְּעוּן יִתְבַּרֵר לְכוּן, דְּאָנָא יִדְעָנָא אִידָּ מְגִיחִין גְּבֵרִין רְבִרְבִין בְּסִיפִין,
בְּרוּמְחָא, בְּקֶשֶׁתָא, בְּקִירְטָא. תְּוֹהֵנָא וְלֹא יִכִּילְנָא לְמַלְלָא קַמִּיה, אָמְרוּ
לִיה רְבִנּוּ, פְּעוּן נְחֻזִי מֵאן יְהֵא מְרוּוח נְהֵמָא, דְּאִיהוּ לְחַס הַמּוֹצִיא.

פְּתַח וְאָמַר, (במדבר טו) וְהָיָה בְּאַכְלֵכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תְּרִימוּ תְּרִימוּ לַיְיָ.
בְּמֵאִי (נ"א בהאי) אֲתַרִּימַת שְׁכִינְתָא, דְּאִיהִי ה' דְּהַמּוֹצִיא, דְּאוּקִימוּ עֲלֵיה
מְאִרִי מִתְנִיתִין, כָּל הַבּוֹצֵעַ, צְרִידָּ לְדִקְדָּק בְּה'. אֵלָא וְדֵאִי הָא אוּקִמוּהָ רְבִנּוּ
דְּמִתְנִיתִין, מוּץ וְתָבֵן פְּטוּרִין מִן הַמַּעֲשֵׂר. וְכַד הָיָא בְּמוּץ וְתָבֵן, אִיהִי בְּבֵית
אָסוּרִין, וְלִית לָהּ רְשׁוּ לְאָרְמָא לְגַבִּי מ', לְמַעַבְדַּ עֲמָה מ"ה. וְהָאִי אִיהוּ
תְּרוּמָה, תְּנֻרָה דְּאִיהִי ה' חוּמְשֵׁי תְּנֻרָה, דְּבָהּ (שמות כד) וַיְהִי מִשָּׁה בְּהָר
אֲרָבַעִים יוֹם

דף ער"ב ע"ב

וּבְמוּץ וְתָבֵן דְּחָטָה, עֲלֵיה אוּקִמוּהָ רְבִנּוּ, (קפ"ח ע"ב) אִילָן שְׁאָכַל אָדָם
הָרֵאשׁוֹן חָטָה הָוָה. קָרִיב ח"ט, דְּאִיהוּ מוּץ וְתָבֵן, לְאֵת ה'. וְאֲסִתְּלִיק מְנִיָּה
י', דְּאִיהוּ עֲשׂוּר דִּילָהּ. וּבְגִין דָּא כַּד אִיהוּ בְּמוּץ וְתָבֵן (שלה), דְּאִינוּן לְקַבֵּל
עֲרָלָה וּפְרִיעָה, פְּטוּר מִן הַמַּעֲשֵׂר. וְלִית רְשׁוּ לְאֵת י', לְחַבְרָא בְּאֵת ה', דְּאִינוּן
אִישׁ וְאִשָּׁה. וּבְגִין דָּא, כָּל הַבּוֹצֵעַ צְרִידָּ (דף ער"ב ע"ב) לְדִקְדָּק בְּה'. וְצְרִידָּ
לְמַבְצַע מֵאֲתַר דְּבִשׁוּלוֹ יָפָה, בְּגִין דְּבִשׁוּל אִיהוּ גְּמַר פְּרִי, וְדָא ו'.

וְעֲשָׂרָה דְּבָרִים צְרִידָּ אָדָם לְמַעַבְדַּ בְּסַעוּדָתָא. חַד, נְטִילַת יָדִים. תְּנִינָא
לְתַקְנָא שְׁתֵּי כְּפָרוֹת לְשַׁבַּת. תְּלִיתָא, לְמִיכַל תְּלַת סַעוּדָתִין, וּלְאוּסָפָא
מַחוּל עַל הַקֶּדֶשׁ. רְבִיעָא, לְאַנְהָרָא פְּתוּרָא בְּשָׂרְגָא. כְּמָה דְּאוּקִמוּהָ, שְׁלַחוּ
בְּצַפּוֹן, וּמְנוּרָה בְּדָרוּם. וְצְרִידָּ הַסֵּבָה, כְּמָה דְּאוּקִמוּהָ הַסֵּבּוּ אֶחָד מְבָרַךְ
לְכֻלָּם.

וּבְשַׁבַּת, בְּכָל מְלוּי, צְרִידָּ לְאֲתוּסָפָא מַחוּל עַל הַקֶּדֶשׁ, בֵּין בְּמֵאֲכָלִיו,
וּמִשְׁתֵּיו, בֵּין בְּלְבוּשׁוֹי, בֵּין בְּהַסְבִּיתִיה. דְּצְרִידָּ לְתַקְנָא לִיה מִסֵּבָה שְׁפִירָא,
בְּכְמָה כְּרִים וּכְסָתוֹת מְרַקְמִין, מְכָל דְּאִית בְּבֵיתִיה, כְּמֵאן דְּתַקִּין חוּפָה
לְכַלָּה. דְּשַׁבְּתָא אִיהִי מְלַכְתָּא, וְאִיהִי פְּלָה. וּבְגִין דָּא הוּוּ נִפְקִי מְאִרִי
מִתְנִיתִין עֲרַב שַׁבַּת לְאֲקֻדְמוּתֵי לְאַרְחָא, וְהוּוּ אֲמָרִי בְּאִי פְּלָה בְּאִי פְּלָה.
וְצְרִיכִין לְאַתְעָרָא שִׁירָה וְחֻדּוּהָ לְפְתוּרָה לְגַבְהָ.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאִית רְזָא אַחְרָא. כְּגוֹנוֹא דְצָרִיךְ לְקַבְּלָא גְבִירְתָּהּ, בְּכַמָּה נְהוּרִין דְשָׂרְגִין בְּשַׁבַּת, וּבְכַמָּה עֲנוּגִין, וּלְבוּשֵׁין שְׁפִירִין, וּבֵיתָא מְתַקְנָא, בְּכַמָּה מְאֵנִי דְתַקְוָנָא, בְּהַסְבָּה יָפָה לְכָל חַד וְחַד. וּבֵהָאִי חֲדוּה וְתַקְוָנָא, גְרַמִּין דְאִשְׁתַּאֲרַת שְׁפָחָה בִישָׂא בְחֻשׁוֹכָא, בְּרַעְבוֹן, בְּבִכְיָה, בְּהַסְפָּד. בְּלְבוּשֵׁין אוֹכְמִין כְּאַרְמְלֵתָא. דְאִי מְלֵאָה זֹו, חֲרַבָּה זֹו.

יְצַר טוֹב, מְטְרוֹנִיתָא קְדִישָׂא. מְלָכוּת הַקֹּדֶשׁ דְנִחְתָּא בְשַׁבַּת. כְּלִילָא מַעֲשֵׂר סְפִירָן. מַעֲטָרָא בְשַׁבַּע שְׁמֵהוּן שְׁאִינָן נְמַחֲקִין. בְּכַמָּה מְרַכְבוֹת דְחִינוּן. וּבְכַמָּה חִיילִין וּמְשָׁרְיִין. וּמְלָכָא נְפִיק לְקַבְּלָא בְכַמָּה מְשָׁרְיִין. וְאִשְׁתַּאֲרַת יְצַר הָרַע שְׁפָחָה בִישָׂא בְחֻשׁוֹכָא, כְּאַרְמְלֵתָא בְלֵא בַעְלָה בְלֵא מְרַכְבוֹת.

וְאֵלִין דְאִתְמַר עֲלֵיהוּ, לְמַזְבְּחִין וְלְמַקְטָרִין לְמַלְכַת הַשָּׁמַיִם וְלְמַזְלוֹת אֲשֶׁר לֹא צוּיְתִי, הוּא פּוֹלְחָנָא דְשְׁפָחָה בִישָׂא, דְשִׁלְטִי בְעַרְבֵי שַׁבְּתוֹת וְעַרְבֵי לֵילֵי רְבִיעִיּוֹת. מַה הוּוּ אֵלִין עֲבָדִין. הוּוּ נְטִלִין לְבוּשֵׁין אוֹכְמִין, וְחֻשְׁכָּאן נְהוּרִין, וְעֲבָדִין הַסְפָּדָא בְלֵילֵי שַׁבְּתוֹת כְּדִי לְאִשְׁתַּתְּפָא בְּהַדָּה כְּמָה דְאִיהִי שְׁרִיא, כִּי (קַהֲלַת ז') גַּם זֶה לְעוֹמֵת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

בְּתַר דְחָאבוּ יִשְׂרָאֵל, וְאִתְחַרְבּ בֵּי מַקְדָּשָׂא, אִתְמַר בְּשִׁכְיִנְתָּא אִימָא קְדִישָׂא, (אִיכָה א) אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד הָעִיר רַבְּתִי עִם הָיְתָה כְּאַלְמָנָה, וּמְכַבִּין בְּלִיל תְּשַׁעָה בְּאֵב נְהוּרִין וְשָׂרְגִין, וְעֲבָדִין הַסְפָּד, וְיִתְבִּין כְּאַבְלִים לְאִשְׁתַּתְּפָא בְּדוּחְקָא דְשִׁכְיִנְתָּא. בְּגִין דְאִינוּן גְרַמוּ לָהּ כָּל הַהוּא תְּבִירוּ.

חֲמִשָּׁאָה, כּוֹס דְוִיכְלוּ. שְׁתִּיתָּאָה, לְמַהוּי עַל פְּתוּרָא מְלִי דְאוּרִייתָא. שְׁבִיעָאָה, לְאַרְכָּאָה עַל פְּתוּרָא, בְּגִין דְעֲנִיִּים יִיתוּן עַל פְּתוּרִיָּה. תְּמִינָאָה, נְטִילַת יְדִים בְּמִים אַחְרוֹנִים. תְּשִׁיעָאָה, בְּרַכַּת הַמְּזוּן. עֲשִׂירָאָה, כּוֹס דְבִרְכָּה. וְצָרִיךְ לְאַחְזָרָא עֲלֵיהוּ, וְלְתַקְנָא לּוֹן בְּרְזָא קְדִישָׂא, דְאִיהִי כְלוּלָה מַעֲשֵׂר סְפִירָאן, וְאִיהוּ פְתוּרָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מַסְטָרָא דְגְבוּרָה. וּבְגִין כְּדִי אוֹקְמוּהָ רַבְּנָן, שְׁלַחן בְּצַפּוֹן.

חַד (עֵינִין לַעִיל בְּרַעִיא מֵהִימְנָא פִּרְשַׁת פִּנְחָס רַמ"ה ע"א. כּוֹנֵת י' דְבָרִים שֶׁל שׁוֹלַחן שַׁבַּת) נְטִילַת יְדִים, דְהַכִּי אוֹקְמוּהָ רַבְּנָן דְמִתְנִיתִין, יְדִים מְזוּהָמוֹת פְּסוּלוֹת לְבִרְכָּה, בְּגִין דְאִינוּן שְׁנִיּוֹת לְטוּמְאָה, דְאִיהוּ אֵב הַטוּמְאָה. דְאִיהוּ רַאשׁוֹן כְּדִי אִינוּן מְסַאָבוֹת, וְכֵד אִינוּן טְהוּרוֹת אִינוּן שְׁנִיּוֹת לְבִרְכָּה. דְבִרְכָּה לֹא שְׁרִיא אֲלֵא עַל טְהָרָה. כְּהֵנָּא דְאִיהוּ אִישׁ טְהוֹר, אִישׁ חֹסֵד, שְׁרִיא עֲלֵיהּ בְּרַכְתָּא. הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים קל"ג) כְּשֶׁמֶן הַטוֹב עַל הָרֹאשׁ וְגו' . וּבְגִין דָּא, (בְּמִדְבָּר ו) דְבַר אֵל אֶהְרֹן וְאֵל בְּנָיו לֵאמֹר כֹּה תְבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' . וְאוֹקְמוּהָ, כְּלִי כְּהוֹן הַמְּבָרָךְ, מִתְבָּרָךְ. וְשְׁאִינוּ מְבָרָךְ, אִין מִתְבָּרָךְ. וְאוֹקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, כְּלִי בְּרַכָּה שְׁאִין בֵּה אֲזַכְרָה וּמְלָכוּת לָאוּ שְׁמִיָּה בְּרַכָּה. מְלָכוּת אֲדָנִי.

וְעוֹד, נְטִילַת יְדִים צָרִיךְ לִיטוֹל לּוֹן עַד פְּרָקָא, דְגָזְרוּ עֲלֵיהּ י"ד פְּרָקִין, בְּהַהוּא שְׁעֵתָא שְׁרִיא יָד יְיָ עֲלֵיהּ, וְאִיהִי יָד דְבִרְכָּה מַסְטָרָא דְחֻסְדָּא דְבִיָּה חֲכָמָה בְּיַד יְמִינֵיהּ. וְאִיהִי יָד דְקְדוּשָׁה, מַסְטָרָא דְגְבוּרָה, וְשְׁרִיא בְּדִינָא. (נ"א וִידָא דְשְׂמַאלָא) וְאִיהִי יָד דְיַחְוּדָא, מַסְטָרָא דְתַפְאָרַת, דְשְׁרִיא בִּי"ד פְּרָקִין

דגופא, דאינון שנים עשר פרקין בתרין דרועין, ותרין שוקין. ותרין בגופא וברית.

ותלת זמנין י"ד, איהו מ"ב, י"י, מן י"ד י"ד, י"ד, רמוז יב"רכך י"אר י"שא, מן הוי"ה הוי"ה הוי"ה. ד' ד' מ"ד י"ד י"ד, אינון רמיזין באדנ"י אדנ"י אדנ"י. ואמר הנביא עליהו, (ירמיה ז) היכל יי' היכל יי' היכל יי' הפה. והאי נטילא ביד דאתקנת.

דף רע"ג ע"א

וכל סטר מג' אנפי חיון, דאינון יי' יי' יי'. ומתלת גדפי חיון, דאינון ד' ד' ד', כלהו צריך למקווי מכח (דף רע"ג ע"א) אדם. ואיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א. כח דיליה, יו"ד וא"ו דל"ת, ה"א אלו"ף, וא"ו אלו"ף וא"ו, ה"א אלו"ף. ומטרוניתא לא שריא בכח דיליה, בפרקין דאצבעו, עד דאתעבר מנייהו זוהמא, שפחה בישא פסולה, אנתו דפסול. ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, זדים מזוהמות פסולות לברכה.

ואינון מיס לדכאה זד, דשרייתא תמן זד יי'. זד יי', דא מיס דאורייתא. דעמי הארץ אינון שרץ, מה מועיל לון טבילה, והשרץ שפחה בישא בידיהו, בגזל דבידיהו. בגזל דברכאון דגזלון לקודשא בריך הוא, דלא ידעי לברכא, ולא ידעי מאי איהי ברכה, ומאי איהי זוהמא.

מיד פשעו מלין אליו חברייא ואנא עמהו, לא זכילנא למסביל דינשלים עשרה מלין דברכה, ואשתתחנא לגביה. ובנדאי לית בר נש דיימא מלין אליו, אלא אנת. דאנת הוא כגוונא דד' מחיצות דגן עדן. דבר נש עאל בהוון (נ"א דכד אנת) במחיצת ינוקין, ואתעביד תינוק. ובמחיצת נערים, ואתעביד נער. ובמחיצת בחורים, ואתעביד בחור. ובמחיצת זקנים, ואתעביד זקן. ובגין כך אתמר עלך, (תהלים לג) 'ממכון' שבתו 'השגית אל כל יושבי הארץ. ואנת הוא דאתמר עלך, (בראשית ו) בשגם הוא בשר, בדרא דדור הפלגה הוית. ובכל דרא ודרא בגלגולא. כגלגל דמתהפך לכמה גוונין. ולא נגלת, אלא בדרא דאתייהב ביה אורייתא על ידך.

מיד דאתכנישת מעלמא, אנת הוא פשמשא דנהיר בכל דרא ודרא, דכד אתכנש שמשא בליליא, נהיר בסיקרא, ובשתין רבוא ככבא. הכי את (אנת), דאנת נהיר בשתין רבוא בכל דרא ודרא. והאי איהו דקא רמו קהלת, (קהלת א) דור הולך ודור בא. ואוקמוה רבנו, אין דור פחות מששים רבוא. ועוד אוקמוה, הדור שהולך הוא שפא, לקיים (שם) מה שהיה הוא שיהיה. מכאן ואילך, אשלים עשרה דברים דפתורא באתגלייא. אמר רעיא מהימנא, בוצינא קדישא זכאה חולקך, דקודשא בריך הוא גלי לך, מה דלא גלי לכל נביא וחזוה, ולא למאן ולמאן.

תַּנְיִינָא, לְמַבְצַע עַל שְׁנֵי כְּפָרוֹת בְּשַׁבַּת, דְּאֵינוּן רְמִיזוּן בְּתַרְי לוחי אורִייתָא, דְּאֵתְיִיהִיבוּ בְּשַׁבַּת זִוגוֹת. דְּבִיוֹמָא תְּלִיתָא נְחִתּוּ, דְּבִיה תְּרִי זְמַנִּי טוֹב, וּבְשַׁבַּת אֲתִייהִיבַת, תְּרִין נוֹקְבִין לְתַרִּין טְבִין. וְאַף עַל גַּב דְּאֻקְמוּהָ דְּשָׂדִים מְמַנְן עַל זִוגוֹת, כְּמָה דְּאֻקְמוּהָ שְׁנֵי בִּיצִים, שְׁנֵי אַגּוּזִים. הִלְכָה לְמִשְׁה מְסִינֵי שְׁלוּחֵי מְצוּהָ אֵינן נְזֻקִין.

וְאִי תִימָא, וְהָא תְּנִינָן, אֵין מִתְחִילִין בְּשַׁנִּי, וְאֵין מְסִימִין בְּד', דְּהֵינּוּ בְּב' ד' עִם עֶרְב רַב, דְּלֹא הוּוּ שְׁלוּחֵי מְצוּהָ, דְּלֹא אֲתַגְיִירוּ לְשֵׁם שְׁמִים, וּלְבַתְר דְּאֲתַעְבְּרוּ מְעַלְמָא, מְנִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנִטְלָא (שְׁמוֹת לד) שְׁנֵי לוחות אֲבָנִים כְּרָאשׁוֹנִים, וְאָמַר, (שס) וְכַתְּבִתִּי עַל הַלוחות אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַלוחות וְגו'.

וְתַרִּין כְּפָרוֹת בְּשַׁבַּת, רְמִיזוּן לְתַרִּין יוֹדִין יֶאֱהַדוֹנְהִי. דְּאֲדַנִּי אִיהִי יְחִידָה מְבַעְלָה בְּשִׁית יוֹמִין דְּחוֹל, וּבְשַׁבַּת נְחִית לְגַבְהָ. וּבְגִין דָּא בְּשַׁבַּת, כָּל נְשָׁמְתִין וְרוּחִין וְנַפְשִׁין נְפָקִין וְנְחִתִּין זִוגוֹת, וְאֵין שְׁטוּן וְאֵין מְזִיק שְׁלִיט בְּיוֹמָא דְּשַׁבַּתָּא. וְאַפִּילוּ גִיהֶנְס לֹא שְׁלִיט, וְלֹא אֻקִּיד בְּשַׁבַּת. וּבְגִין דָּא, (שְׁמוֹת לה) לֹא תִבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבַּת. וְדָא אֵשׁ נוֹכְרָא, אֶלֶּא אֵשׁ דְּקַרְבָּנָא, אֵשׁ דְּקְדוּשָׁה. וְלִית לְאַרְכָּא בְּבִצְיָא דְּלַחוּן, דְּהָא אֲתַמַּר לְעִילָא.

תְּלִיתָא לְמִיכַל שְׁלֵשָׁה סְעוּדָתִין בְּשַׁבַּת, כְּמָה דְּאֻקְמוּהָ רַבְּנָן דְּמִתְנִיתִין, דְּאָמַר חַד מִינֵיהוּ, יְהִי חֶלְקִי עִם גּוֹמְרֵי שְׁלֵשׁ סְעוּדוֹת בְּשַׁבַּת, דְּאֵינוּן שְׁלִימוּ דְּשִׁבְעַ בְּרַכָּאן דְּצְלוּתָא, לְאַשְׁלָמָא בְּהוּן לְעֶשֶׂר. וְרָזָא דְּעֵלְגָא, (בְּרַאשִׁית ב) וְנָהַר יוֹצֵא מַעַדָן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וּמֵאֵן דְּלֹא מְקַיִים לוּן, וְאִית לִיה רְשׁוּ לְקַיִמוּ, אֲתַהֲפֵד לִיה לְנִגְעַ צְרַעַת. וּבְגִין דְּלֹא יִיתִי לְהֵאִי, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְיוֹ עָלֵי וְאַנִּי פּוֹרַע, (ישעיה נח) אִז תִּתְעַנֵּג עַל יְיָ.

רְבִיעָא, לְאַנְהָרָא פְּתוּרָא בְּמִנְרָתָא. כְּמָה דְּאֻקְמוּהָ קְדָמָאִין, שְׁלַחן בְּצַפּוֹן, מְנוּרָה בְּדְרוֹם, דְּפְתוּרָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵכִי צְרִיכָא לְמַהֲוִי.

חֲמִישָׁא, כּוֹס דְּוִיכְלוּ. כּוּ"ס, בְּחֻשְׁבוֹן אֱלֹהִים. וְיִכְלוּ ע"ב, דְּכָלִיל לוּן כְּלָה קְדִישָׁא, דְּהֵאִי כּוֹס מְלֵא יֵינָא דְּאֻרִייתָא, צְרִיךְ לְאַסְהָדָא עַל עוֹבְדָא דְּבְרַאשִׁית.

דף רע"ג ע"ב

שְׁתִּיתָא, לְמַהֲוִי עַל פְּתוּרָא דְּבְרֵי תוּרָה, דְּהֵכִי אֻקְמוּהָ מְאִרֵי מִתְנִיתִין, גִּי שְׁאָכְלוּ עַל שְׁלַחן אֶחָד וְלֹא אָמְרוּ עָלֵיו דְּבְרֵי תוּרָה וְכו'. וְרָזָא דְּמַלְהָ, בְּגִין דְּהָא אֻקְמוּהָ שְׁלַחן בְּצַפּוֹן, וְאֻרִייתָא אֲתִייהִיבַת מִימִינָא. לְחַבְרָא יְמִינָא דְּאִיהוּ רְחִמֵי, בְּשִׁמְאָלָא דְּאִיהוּ דִּינָא. דְּאֻרִייתָא אִיהִי יְיָ מִימִינָא, פְּתוּרָא אֲדַנִּי מְשִׁמְאָלָא, וְצְרִיךְ לְחַבְרָא לוּן. דְּבְגִין דְּפְתוּרָא מְשִׁמְאָלָא, אֻקְמוּהָ רַבְּנָן דְּמִתְנִיתִין, קִשְׁיִין מְזוֹנוֹתֵיו (דף רע"ג ע"ב) שֶׁל אָדָם כְּקַרְיַעַת יַם סוּף. וּבְגִין כֵּן, צְרִיךְ תְּלַמִּיד חֶכֶם לְזַמְנָא עַמִּיהָ, לְמֵאֵן דִּישְׁתַּדַּל בְּפִתְגָמֵי אֻרִייתָא.

שְׂבִיעָאָה, לְאַרְכָּאָה עַל פְּתוּרָא, בְּגִין עֲנִיִּים. וּבְגִין דָּא, כֹּל הַמְּאַרְיָךְ עַל
שְׁלַחְנֵנוּ מְאַרְיָכִין לוֹ יָמֵינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ. וּבְגִין כְּדָּ (מִשְׁלֵי י) וְצִדְקָה תַּצְלִיל מִמּוֹת. דְּעֲנֵי
חֲשׁוֹב כְּמֹת, וְאַיְהוּ מְחִיָּה לִיָּה, אוֹף הֲכִי קוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא מְחִיָּה לִיָּה.

וְעוֹד בְּאוּרַח רְזָא, דְּכִלְהוּ עֲנִיִּים מְסֻטְרָא דְּאֵת ד', דְּאֵתְמַר בְּהָ (תְּהִלִּים קטו)
דְּלוֹתֵי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ. וְאוֹת ד' דְּאֵחַד, דְּצָרִיךְ לְאַרְכָּאָה בְּהָ, הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב
לְהֶאֱרִיךְ יָמִים עַל מְמַלְכְּתוֹ, וּבְגִין דָּא, צָרִיךְ לְאַרְכָּאָה עַל פְּתוּרָא, דְּאִיְהִי
ד', כְּלִילָא מְד' רְגִלִין דְּפְתוּרָא. בְּגִין יִקְרָא דְּאֵת דְּלִיִּית, צָרִיךְ לְאַרְכָּאָה עַל
פְּתוּרָא, בְּגִין עֲנִיִּים.

וּבְגִינִיָּה אוֹקְמוּהָ רַבְּנֵן, דְּבִקְשׁ קוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא מְדָה יָפָה לְיִשְׂרָאֵל, וְלֹא
אֲשַׁכַּח כְּמְדָה דְּדְלוֹת. וְאִקְשׁוּ עָלָה, בְּגִין דְּאוֹקְמוּהָ קְדָמָי, כְּחוֹשְׁבֵן מִינֵי
מִיתוֹת דְּאִינוּן כְּחוֹשְׁבֵן תּוֹצְאוֹת, וְחֲסָרוֹן כִּיס קֶשֶׁה מְכוּלָן, וְאַיִךְ אֲמָרִין
אִינוּן, דְּלֹא אֲשַׁכַּח לְיִשְׂרָאֵל מְדָה יָפָה כְּעֲנִיוֹתָא.

אַלָּא, בְּגִין (דְּכָל עֵמָא וְלִישְׁנָא), דְּעוֹבֵד כּוֹכְבִּים וּמְזֻלוֹת (ישעיה ח) וְהִיָּה כִּי יִרְעֵב
וְהִתְקַצֵּף וְקָלַל בְּמַלְכוֹ וּבְאֵלֵהוּ וּפְנָה לְמַעְלָה. אֲבָל יִשְׂרָאֵל, אִינוּן קִיָּמָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא בְּהַאי מְדָה, וְלֹא אֲכַחִישִׁין בֵּיהָ. וּבְגִין דָּא, בְּמְדָה דָּא
יִתְפָּרְקוּן. הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב, (שְׁמוּאֵל ב כב) וְאֵת עִם עֲנִי תוֹשִׁיעַ. וְעֲנִי לִישְׁנָא
דְּעֲנוּי, דְּאֲפִילוּ אֵית לִיָּה לְבַר נָשׁ עוֹתְרָא, וְאַיְהוּ בְּמַרְעִין וּבְמַכְתְּשִׁין, עֲנִי
אֲתַקְרִי, אוֹ דְּדַחֲקִין לִיָּה בְּגִינִיָּה, וְצַעֲרִין לִיָּה כֹּל יוֹמָא. כֹּל שְׁכֹן מֵאֵן דְּאִיְהוּ
רֶשׁ מִנִּיָּה, וְאַיְהוּ הוֹלֵךְ מְאַתֵּר לְאַתֵּר.

וְעוֹד אֵית עֲנִי, דְּאֲסַתְלֵק מִנִּיָּה דְּעֵתִיָּה, כְּגוֹן אִיּוֹב. דְּאֵתְמַר בֵּיהָ, (אִיּוֹב לד)
אִיּוֹב לֹא בִדְעַת יַדְבָּר. אוֹף הֲכִי אִיְהִי ד', דְּאִיְהִי שְׂכִינְתָּא, כְּדֵ אֲסַתְלֵק מִנְּהָ
אִיָּח דְּאִיְהוּ עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא, דְּאֲקָרִי דְּעַת. וְהַאי לִית לֵה חוּבִין בְּמַלְכָּה
דְּיִימָא. וְעוֹד, אִיָּח אִיְהוּ תוֹרָה, כְּלִיל תְּרִיִּיג פְּקוּדִין הִדָּא הוּא דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹת
ג) זֶה שְׁמִי לְעוֹלָם וְגוֹ'. שְׁמִי עִם יִיָּה שִׁיָּה. זְכָרִי עִם וִיָּה רַמִּיָּח. וּבְגִין דָּא
אוֹקְמוּהָ, אִין עֲנִי אֲלֹא מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמְּצוֹת דְּשָׂאָר עֲנִי לָאוּ אִיְהוּ אֲלֹא
עֲנוּי. וְאֵת ד' מִן אֲדָנִי, אוֹף הֲכִי אִיְהִי עֲנִי בְּלֹא יְהוֹיָה.

תְּמִינְנָאָה, מִיָּס אַחְרוּנִים דְּתַקִּינוּ לוֹן, בְּגִין מַלַּח סְדוּמִית, הַמְּסַמָּא אֵת
הַעֲיִנִּים. אֲמָאִי אֲקָרוּן חוּבָה. אֲלֹא בְּאוּרַח רְזָא, סָם הַמּוֹת שְׁרִיָּא עַל יְדוּי
מְזוּהָמִין, דְּעַבְדֵי בְּהוּ בְּרָכָה. וְעַל כּוֹס דְּמַבְרָכִי עָלִיָּה בְּלֹא טְהָרָה, אֲקָרִי
טְמֵא. וּמַה כּוֹס דְּשׁוֹתִין בּוֹ, טְמֵא לְבָרְכָה עַד דְּהוּוּ מְטְהָרִי לִיָּה בְּהַדְּחָה מְלָגוּ
וּמְלָבַר. כֹּל שְׁכֹן יְדוּי. וּבְגִין דָּא, מִיָּס אַחְרוּנִים חוּבָה. וְרְזָא דְּמַלְכָּה, (וִיקְרָא כ)
וְהִתְקַדְשִׁתֶּם: אֵלוּ מִיָּס רַאשׁוֹנִים. וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים: אֵלוּ מִיָּס אַחְרוּנִים.
כִּי קְדוֹשׁ: זֶה שְׁמִן עָרֵב. לְקַבֵּל, קְדֹשׁ קְדֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת. וּבְגִין דָּא
וְהִתְקַדְשִׁתֶּם וְגוֹ', לְאַשְׁתַּמוּדְעָא דְּאֵתוֹן בְּנִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא, הִדָּא הוּא
דְּכִתִּיב, (דְּבָרִים יד) בְּנִים אַתֶּם לִיָּי אֱלֹהֵיכֶם.

תְּשִׁיעָאָה, כּוֹס דְּבָרְכָה. וְאוֹקְמוּהָ מְאָרִי דְּמִתְנִיתִין, עֲשֶׂרָה דְּבָרִים נְאֻמְרוּ
בְּכוֹס דְּבָרְכָה וְאַלִּין אִינוּן. עֲטוּוֹר. עֲטוּוֹר. הִדְחִיָּה. שְׁטִיפִיָּה. חִיִּי. מְלִיָּא.

וּמְקַבְּלוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו. וְנוֹתְנוּ בְּיָמָיו. וּמִסְלָקוֹ מִן הַקְּרָקַע טַפַּח. וְנוֹתְנוּ עֵינָיו בּוֹ. וּמִשְׁגָּרוֹ בְּמִתְנָה לְאֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ. וְעַכְשָׁיו, אֵין לָנוּ אֶלָּא אַרְבַּעַה שְׁהוּ הַדְּחָה. וְשִׁטְיָהּ. חֵי. מְלֵא. וַיֵּשׁ אֲוֹמְרִים חֵי מִן הַחֲבִית, וַיֵּשׁ אֲוֹמְרִים חֵי, הַפּוֹס שְׁלָם. שְׁשִׁבִירְתוֹ זֹה הִיא מִיתְתוֹ.

כּוֹס עַל דְּרָךְ הַחֲכָמָה, הוּא אֱלֹהִים. וְהוּא (מֵלֵא בִי"ה וְהֵם) וְהָכֵא שְׁלָם, כִּי"ס בְּלֵא ו' כְּמוֹ כֵס שֶׁהוּא פְּגוּם וְחִסָּר בְּלֵא אֶלְפִי, כֵּן הוּא חִסָּר בְּלֵא וַיִּי, וְהוּא פְּגוּם. הַכִּסִּי"א כֵּן עוֹלָה בְּגִימָטְרִיָּא כּוֹס.

כּוֹס הִיא ה"א, וְצָרִיךְ עֲשֶׂרָה דְּבָרִים, כְּנֶגֶד י'. וְהֵם: עֲטוּ"ר בְּסוּד הָעֲטָרָה, עֲטָרַת תְּפָאֶרֶת. וְזֶהוּ סוּד עֲטוּר, שְׁאֲמָרוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה מְעֻטָּרוֹ בְּתַלְמִידִים, וְהִיא עֲטָרַת הַבְּרִית. עֲטוּ"ף, (תְּהִלִּים קב) תְּפִלָּה לְעַנִּי כִּי יַעֲטוּף. שְׁפָל הַבְּרָכוֹת וְהַתְּפִלוֹת מִתְעַטְפִּים, עַד שֶׁתְּעַלֶּה תְּפִלַּת הָעַנִּי.

הַדְּחִי"ה וְשִׁטְיָפִי"ה, כְּמוֹ (וַיִּקְרָא טז) וְטַהֲרוּ וְקַדְּשׁוּ. הַטְּהָרָה מִיָּמִין הַחֲסָד. וְהַקְּדוּשָׁה מִשְׁמָאל דְּגְבוּרָה. כּוֹס דְּבִרְכָה מְלָכוֹת מְצַד בִּינָה הַנְּקִרָאֵת אֱלֹהִים. וְנִקְרָא עֲטָרָה מְצַד הַכְּתָר. חִי"י, מְצַד יְסוּד, הַנְּקִרָא שְׁלוֹם, שְׁנֶאֱמַר (יִשְׁעִיָּה נד) וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא תִמוּט אֲמַר מִרְחֻמְךָ יי'. מְלֵא, מְצַד תְּפָאֶרֶת. מְקַבְּלוֹ בְּשֵׁתֵי יָדָיו, ה' ה' ה'.

דף עד"ר ע"א

וְנוֹתְנוּ בְּיָמָיו, כִּי ה' עֲלִיוֹנָה לְחֲסָד, ה' שְׁנִיָּה לְגְבוּרָה. וּמִסְלָקוֹ מִן הַקְּרָקַע טַפַּח, בְּסוּד יו"ד כִּי סְלוּק ה' הוּא יו"ד. וְנוֹתְנוּ עֵינָיו בּוֹ, שְׁהֵם בְּסוּד יְאֵהֲדוֹנְהִי. יי' (ד"א יו"ד) מְאִיר בְּבֵת עֵין. ידו"ד בְּשִׁלְשָׁה צְבָעֵי הָעֵין. אֲדָנִי מְאִירָה בְּשֵׁנֵי כְּרוּבֵי הָעֵין, וְאִישׁוֹנֵי עַפְעָפֵי הָעֵין. וּמִשְׁגָּרוֹ בְּמִתְנָה לְאֲנָשֵׁי (דף עד"ר ע"א) בֵּיתוֹ. הִיא בִּינָה, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ, יִשְׁמַח מִשָּׂה בְּמִתְנַת חֶלְקוֹ.

עֲשִׂירָאָה, בְּרַכַּת מְזוֹנָא, הֵא אֲוִקְמוּהָ רַבְּנוּ, בְּשִׁלְשָׁה, צָרִיךְ כּוֹס. וְרָזָא דְּמַלְכָּה, בְּגִין דְּאִיהִי (יִרְמִיָּה ב) אֲהַבַּת כָּלוּלוֹתֶיהָ, דְּאִינוּן אֲבָהוֹן, בְּכ"ל מְכ"ל כ"ל. וְלִית לְאֲרַכָּאָה יְתִיר.

בְּרַכַּת הַמְּזוּן מִן הַתּוֹרָה מְנִין. שְׁנֶאֱמַר, וְאֶכְלֶתְ וּשְׁבַעְתְּ וְגו'. וְשְׁנִינּוּ בְּבִרְיִיתָא, וּבְרַכַּת זוֹ בְּרַכַּת הַזֶּן. אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ זוֹ בְּרַכַּת הַמְּזוּן. עַל הָאֶרֶץ, זוֹ בְּרַכַּת הָאֶרֶץ. הַטּוֹבָה, זוֹ בּוֹנָה יְרוּשָׁלַיִם. וְכֵן הוּא אֲוֹמֵר, (דְּבָרִים א) הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוּן. אֵין לִי אֶלָּא לְאַחֲרָיו, לְפָנָיו מְנִין. שְׁנֶאֱמַר אֲשֶׁר נָתַן לָךְ, מִשְׁעָה שְׁנָתוֹן לָךְ, חַיִּיב אֶתְּהָ לְבָרְכוּ.

וְדָרְשׁוּ חֲכָמִים זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה, מִשָּׂה תִיקוֹן לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל בְּרַכַּת הַזֶּן, בְּשִׁעָה שְׁיָרַד לָהֶם הַמֶּן. יְהוֹשֻׁעַ תִּיקוֹן לָהֶם בְּרַכַּת הָאֶרֶץ, בְּשִׁעָה שֶׁהַכְּנִיסוֹן לְאֶרֶץ. דוּד וְשִׁלְמָה תִקְנוּ בּוֹנָה יְרוּשָׁלַיִם. עוֹד נִמְצָא בְּפָרְשַׁת הַמֶּן, רְמֵז לְבְּרַכַּת מְזוּן

בְּמִן עֲצָמוֹ, שְׁנֵאמַר (שמות טז) וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לֶחֶם וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רָזָא דְאִינוּן שִׁבְעָה זַיִינִין דְרִשְׁיָמִין בְּתַפְלִין, דְהוּא ז' שְׁבַעִין (נ"א שבשינוי), דְרַמְיִזִין לְז' אוּגִי דְרִיָּאָה דְבַר נֶשׁ, דְבַהוּן שְׂאִיב רוּחָא, וּמְנִיָּה מְפִיק צוּצִיתָא דְנֹר, דְדָלִיק מְפוּמִּיָּה. וְעוּד דְאִינוּן רְמִזֵּי לְשִׁבְעָה יוֹמֵי וּשְׁבוּעֵי דְמַפְסַח לְעֶצְרָת. וְעוּד דְאִינוּן רְמִיזִין לְשִׁבְעָה קִנֵּי מְנַרְתָּא, דְאִית עַלְיֵיהוּ שִׁבְעָה בּוּצִינֵי קִדִּישִׁין. וְעוּד דְאִינוּן רְמִיזִין לְשִׁבְעָה כְּכַבֵּי לְכַת, דְאִינוּן מְנַהֲרֵי בְרַקִּיעָא. וְעוּד דְאִינוּן רְמִיזִין לְשִׁבְעָה מְדַרְגִין, דְעֲלָמָא עַלְיֵיהוּ קִיָּמָא. וְאִינוּן יְסוּדָא וְשִׁרְשָׁא וְעִיקָרָא דְכָלָא. וְעַלְיָהוּן אֲמַרֵי חֲבַרְיָא, כֹּל מֵאן דְבָעֵי לְאַנְחָא תַּפְלִין דְרִישָׁא, מְבַעֵי לֵיה לְאַסְתַּכְלָא בְּאִינוּן תַּרֵּי שִׁינִין, דְאִינוּן רְמִיזִין לְאִינוּן ז' זַיִינִין, דְאִית בְּהוּן רְמִזֵּי סְתִימִין, עֲמִיקוּן רְמִיזִין ע"כ.

כִּי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאֲדֹנֵי הָאֲדָנִים הָאֵל הַגָּדוֹל וְגוֹ'. תַּנִּינָן, (יחזקאל א) וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. אֵלִין לָאו אִינוּן כְּאִינוּן כְּרוּבִים, אִינוּן אֲנָפֵי רַבְרָבִין, כְּרוּבִים אֲנָפֵי זּוּטְרִין, כְּרַבָּא. פְּנֵי אָדָם, כֹּל דְיִוְקָנָא כְּלִילָן בְּהוּ, בְּגִין דְאִינוּן אֲנָפֵי רַבְרָבִין, וּמִתְצַיִירִין בְּהוּ צִיּוּרִין גְּלִיפִין, בְּגִלּוּפֵי שְׁמָא דְמַפְרָשׁ, בְּד' סְטְרִין, מְזַרְיַח מְעַרְיַב צְפוּיָן דְרוּ"ם.

מִיכָא"ל רְשִׁים בְּרִשְׁיָמוֹ לְסִטְר דְרוּם, וְכָל אֲנָפִין מְסַתְּפִילִין לְגַבֵּי פְּנֵי אָדָם, פְּנֵי אַרְיֵיהָ פְּנֵי נְשִׁיר פְּנֵי שׁוּ"ר. אָדָם אִיהוּ דְכַר וְנוֹקְבָא, וְלֹא אֲתַקְרִי אָדָם בַּר הַכִּי. וּמְנִיָּה אֲתַצְיִירִין צִיּוּרִין, (תהלים סח) דְרַכְּב אֱלֹהִים רַבּוּתִים אֲלֵפֵי שְׁנָאן.

שְׁנָאן, כְּלָלָא דְכְּלָהוּ צִיּוּרֵי, שׁוּ"ר, נְשִׁיר, אַרְיֵיהָ, וְ דָא אִיהוּ אָדָם. פְּשִׁיטוּ דְאֲתַכְלִיל כְּחָדָא, בְּרָזָא (דדכר) דְכַר וְנוֹקְבָא. וְכְּלָהוּ אֲלֵפִין וְרַבְבּוֹן, כְּלָהוּ נְפִיקוּן מִהֵי רָזָא שְׁנָאן. מִהֵי דְיִוְקָנִין מִתְפַּרְשׁוּן כֹּל חַד וְחַד בְּסִטְרֵיהוּ, כְּמָה דְאֲתַחֲזִי לֹון.

אֵלִין אִינוּן דְקָא מְשַׁלְבָן חַד בְּחַד, וְכְּלִיל חַד בְּחַד, לְמַהוּי כֹּל חַד כְּלִיל בְּחֲבַרְיָה, שׁוּ"ר נְשִׁיר אַרְיֵיהָ אָדָם, אֲתַנְהֶגוּן בְּרָזָא דְאַרְבַּע שְׁמָהוּ גְלִיפּוּן סְלִיקוּן לְאֲתַנְהֶגָא וְלְאַסְתַּכְלָא.

סְלִיק לְאֲתַנְהֶגָא וְלְאַסְתַּכְלָא שׁוּר לְאַנְפֵי אָדָם, סְלִיק שְׁמָא אַחֲרָא, מִתְעַטְרָא מְחַקְקָא בְּרָזָא דְתַרִּין גּוּוּנִין, וְאִיהוּ אֵל. כְּדִין אֲתַהֲדַר לְאַחֲרָא, וְכַרְסִיָּא חֲקִיק וְגְלִיף לֵיה, וְאֲתַרְשִׁים לְאֲתַנְהֶגָא בְּרָזָא דְשְׁמָא דָא.

וְסְלִיק לְאֲתַנְהֶגָא וְלְאַסְתַּכְלָא נְשִׁיר לְאַנְפֵי אָדָם, סְלִיק שְׁמָא חָדָא, מִתְעַטְרָא מִתְנַהֲגָא בְּרָזָא דְתַרִּין אֲנָפִין וְגּוּוּנִין, לְאֲתַנְהֶגָא לְאַסְתַּכְלָא בְּסְלִיקוּן בְּעִטּוּרָא, וְאִיהוּ גְדוֹל, כְּדִין אֲתַהֲדַר לְאַחֲרָא, וְכַרְסִיָּא חֲקִיק וְגְלִיף לֵיה, וְאֲתַרְשִׁים לְאֲתַנְהֶגָא בְּרָזָא דְשְׁמָא דָא.

סְלִיק לְאֲתַנְהֶגָא וְלְאַסְתַּכְלָא אַרְיָה לְאַנְפֵי אָדָם, סְלִיק שְׁמָא חָדָא מִתְעַטְרָא מְחַקְקָא בְּרָזָא דְתַרִּין אֲנָפִין וְגּוּוּנִין, לְאַתְתַּקְפָּא וְלְאַתְקַשְׂרָא

בתוקפיה, ואיהו גבור. כְּדִין אֶתְהַדֵּר לְאַחוּרָא, וּפְרָסִיָּא חֲקִיק וְגַלִּיף לִיה, וְאֶתְרָשִׁים לְאֶתְנַהֲגָא בְרָזָא דְשָׁמָא דָא.

אָדָם אֶסְתַּכַּל בְּכִלְהוּ, וְכִלְהוּ סְלָקִין וּמְסַתְּפָלִין בֵּיה, כְּדִין כִּלְהוּ אֶצְטִיָּרִין בְּגִלּוּפֵיהוּ בְּצִיּוּרָא דָא, בְּרָזָא דְשָׁמָא חַד, דְּאֶקְרִי נּוּרָא. וְכִדִּין כְּתִיב עֲלֵיהוּ, וּדְמוּת פְּנִיהֶם פְּנֵי אָדָם. כִּלְהוּ כִּלְלִין בְּהַאי דִּיוֹקְנָא, וְהַאי דִּיוֹקְנָא כִּלְלִין לֹון.

וְעַל רָזָא דָא, אֶתְקִרִי קוּדְשָׁא בְרִיָּךְ הוּא, הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא. דְּהָא שְׁמָהּ אֵלִין גְּלִיפִין אֵינוּן לְעִילָא, בְּרָזָא דְרֵתִיכָא עֲלָא, כִּלְלָא בְּאַרְבַּע אֶתְנוּן יְדוּד, דְּאִיהוּ שְׁמָא דְכִלְלִין כָּל דִּיוֹקְנִין, אֵלִין מְחַקְקוּן גְּלִיפִין בְּפְרָסִיָּא, וּפְרָסִיָּא גְלִיפָא מְרַקְמָא בְּהוּ. חַד לִימִינָא, וְחַד לְשָׁמְאַלָא, וְחַד לְקַמָּא, וְחַד לְאַחוּרָא. רְשִׁימָא בְּדִי סְטֵרִין דְעֲלָמָא.

כְּרָסִיָּא כַּד סְלָקָא, רְשִׁימָא בְּאַרְבַּע דִּיוֹקְנִין אֵלִין. אֵלִין אַרְבַּע שְׁמָהּ עֲלָאִין, נְטִלִין לְהַאי כְּרָסִיָּא. וּפְרָסִיָּא אֶתְכַלֵּל בְּהוּ, עַד דְנִקְטָא וְלִקְטָא אֵינוּן עֲנוּגִין וְכִסּוּפִין, נַחְתָּא מְלִיָּא כְּאֵילָנָא דְמִלֵּי עֲנַפִּין לְכָל סְטֵר, וּמְלִיָּא אֵיבִין. כִּיּוֹן דְנַחְתָּא, נִפְקוּ אֵלִין דִּי דִּיוֹקְנִין, מְצוּרִין בְּצִיּוּרֵיהוּ, גְלִיפִין מְנַהֲרוּ, נְצִיָּו מְלַהֲטוּ, וְאֵינוּן זְרַעִין זְרַעָא עַל עֲלָמָא.

שופטים

פרשת

דף עד"ר ע"ב

רעיא מהימנא (דף עד"ר ע"ב) (דברים ט"ז) שופטים ושופטים תתן להם בכל שְׁעָרֵךְ אֲשֶׁר יִי אֶלְהֵיךָ נֹתֵן לָךְ וְגו'. בְּפִקּוּדָא דָא, מְנִי שׁוֹפְטִים וְשׁוֹטְרִים. וְעוּד (תהלים עה) כִּי אֶלְהִים שׁוֹפֵט, כִּי יִי (מִי, מִנִּיה) יוֹיֵד דְּחֹשֶׁבְנִיה כִּי, כְּתָר (בתר) הָכָא, כִּי אֶלְהִים שׁוֹפֵט, זֶה יִשְׁפִּיל הִיא הִיא (הִיא), וְזֶה לָרִים דָּא (וִי) וִי.

פְּקוּדָא בְּתֵר דָּא, לְדוּן בְּסִיף. לְדוּן בְּחֻנְק. לְדוּן בְּדִין סְקִילָה. לְדוּן בְּדִין שְׂרִיפָה. לְדוּן בְּסִיף לְמָאן, לְסַמְאַל. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה לד) כִּי רִוַּחְתָּה בְּשָׂמִים חֲרָבִי הִנֵּה עַל אֲדוּם תֵּרֵד.

חֲרָב דְּקוּדְשָׁא בְרִיָּךְ הוּא, יִי רִישָׁא דְחֲרָבָא. וִי גוּפָא דְחֲרָבָא. הִיא הִיא, תְּרִין פִּיפִיּוֹת דִּילָהּ. צְדָק צְדָק תֵּרְדוּף, חֲתִכִּין תְּרִין דִּינִין, דִּינָא מְפִי בֵית דִּין דְלְעִילָא, וְדִינָא מְפִי בֵית דִּין דְלְתַתָּא. וּמַהֲכָא אֶשְׁתַּמוּדַע, אֵין אָדָם נֹקֵף אֶצְבָּעוּ מְלַמְטָה עַד שְׁנַתָּן לֹו רְשׁוֹת מְלַמְעָלָה.

נִרְתָּקָא דְחֶרֶבָא אֲדַנִּי. תַּמָּן אֲשַׁתְּכַח דִּינָא. בְּקִרְיַאת שְׁמַע יְדוּד. חֶרֶבָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, עָלָה אֲתַמַּר (תהלים קמט) רוּמְמוֹת אֶל בְּגָרוֹנִים וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בַּיָּדִים. בְּצַדִּיק חַי עֲלָמִין, כְּלִיל חַיִּי בְּרַכָּאן, דְּבִיָּה אֲדַנִּי שְׁפַתֵּי תַפְתַּח וּפִי, בִּיָּה עָל חֶרֶבָא בְּנִרְתִּיקָה, (אסתר ז) וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ שְׂכָכָה, וּמִתְחַבְּרִין תַּרְוֵן שְׁמָהוּ יְאַהֲדוֹנָהּ.

לְדוּן בְּחִנְק, זֶרְקָא. תַּמָּן קו, יי פְּרִיכָא בִּיָּה, וְקו, וי דְּאֲתַפְּשָׁטָא מְנִיָּה. בִּיָּה תַפִּיס לְסַמְאֵל, (במדבר יג) וַיִּשְׁאֹוּהוּ בַּמוֹט בְּשָׁנִים. מֵאִי מוֹט דְּהָהוּא רְשָׁע. אָדָם דְּאִיָּהוּ יוֹיֵד הִיא וְאִיוּ הִיא, מִיָּה, וְדִ אֲתוּוֹן יְדוּד, הָרִי תַשְׁעָה וְאַרְבַּעִים, כְּחוֹשְׁבֵן תַשְׁעָה וְאַרְבַּעִים אֲתוּוֹן, דְּאִינוּן בְּשִׁית תִּיבִין דִּיחֻוּדָא עֲלָהָה, וּבְשִׁית תִּיבִין דִּיחֻוּדָא תַתְּאָה, דְּאִינוּן וי וי, וְהָאִי הוּא וַיִּשְׁאֹוּהוּ בַּמוֹט בְּשָׁנִים, בְּפִרוּדָא מְנִיָּהוּ, בְּלָא א' בְּאֲמַצֵּעַ וְיו, דְּלִית יְחֻוּדָא לְסַטְרָא אַחְרָא, אֲלָא וַיִּשְׁאֹוּהוּ בַּמוֹט בְּשָׁנִים, סַמְאֵל וּבֵת זֹוּגִיָּה, עוֹלָם הַנְּפָרְדִים.

בְּחָבֵל דִּיחִנְק בָּהּ, אֲחִידָן הִיא הִיא, בָּהּ אֲצַבְעָאן דִּיז יְמִינָא, וּבָהּ דִּיז שְׁמָאֵלָא. וי חָבֵל. יי חֲנִיקָא דְלָהוּן. שְׁמָא דִּיזְוִיֵד, מִיָּתָה לְסַמְאֵל וְנַחֲשׁ, וְחַיִּים לְיִשְׂרָאֵל. (עיין בראשית כ"ב ע"ב) וּבְגִין דָּא (דברים לב) רָאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עַמְדִי. אֲנִי אֲמִית לְאֱלֹהִים אַחְרִים בְּשָׁמִי, וּלְכֹל דְּלָא הִימְנוּ בִּי. וְאַחֲרָה לְאִינוּן דְּהִימְנוּ וְנִטְרִין פְּקוּדִין דִּילִי.

לְדוּן בְּסַקִּילָה לְסַמְאֵל, בְּאָבֵן דְּאִיָּהִי יוֹיֵד, זֶרְיקָ לָהּ (צדיק) לְגַבִּיָּה, בְּחַמֶּשׁ אֲצַבְעָאן דְּאִינוּן ה', וּבְקִנָּה דְּדְרוּעָא דְּאִיָּהוּ וי, וּבְכַתְּף דְּתַמָּן ה'. וְזֶרְיקָ לָהּ לְגַבִּיָּה מִחֻשְׁבָּה, דְּאִיָּהוּ שְׁמָא מְפָרֶשׁ יוֹיֵד הִיא וְאִיוּ הִיא.

לְדוּן בְּשֶׁרְפָה לְסַמְאֵל. עֲצִים לְאֲדֻלְקָא בְּהוּן נוּרָא. זַפְּאָה אִיָּהוּ גוּפָא דְּאִיָּהוּ עַץ, וְאַבְרִים דִּילִיָּה עֲצִים, לְאֻקְדָא בְּהוּן אֲשָׁא, דְּאִיָּהוּ נֵר מְצוּהָ, בְּכָל אֲבָר, לְאֻקְדָא לְסַמְאֵל, בְּשְׁכִינְתָא עֲלָהָה, בְּעַץ דְּאִיָּהוּ תַפְּאָרֶת, וּבְכָל עֲצִים דְּאֲחִידָן בִּיָּה. דְּבִזְמַנָּא דָּאֵשׁ עַל גְּבוּהָ נְחִית הָוָה, עַל גְּבִי עֲצִים דְּקֶרְבָּנָא, (במדבר א) וְהָזַר הַקֶּרֶב יוֹמֶת, דְּאֲתוּקֶד בִּיָּה. הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (ויקרא ו) וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תִּוקֶד בּוֹ. זַפְּאָה אִיָּהוּ מֵאֵן דְּאֲחִיד בְּאִילָנָא דְּחַיִּי, בְּגוּפִיָּה, בְּאַבְרִים דִּילִיָּה, נֵר כָּל עֲנַפָּא וְעֲנַפָּא נֵר מְצוּהָ בְּרַמִּיחַ פְּקוּדִין דִּילִיָּה.

כִּד אֲחִידָן בִּיָּה תַרְוִוִיָּהוּ, יְתַקִּיִּים (שמות ג) וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנֶה בּוֹעֵר בְּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אִינְנוּ אוֹכֵל. וְסַמְאֵל וְנַחֲשׁ וְכָל מְמַנְן דִּילִיָּה, דְּאִינוּן קוּצִין, אֲתוּקֶדוּ. וְעַנְפִין דְּסֵנָה, וְאַיְבָא דִּילִיָּה, וְעַלִין דִּילִיָּה, לָא אֲתוּקֶדוּ. דָּא אַחֲזִי לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא.

דף ער"ה ע"א

אָמַר בּוּצִינָא קְדִישָׁא, וְדָאִי יִשְׂרָאֵל אִינוּן עֲצִים יְבֻשִׁים בְּאוּרִיָּתָא, בְּגִין דְּאֲחִידוּ בְּאֵשׁ דְּהִדְיוּט, לָאוּ אִינוּן כְּדָקָא חֲזִי, לְמַעַבְדַּ בְּהוּן נִיסָא, מִיָּד דְּאֲנַתְּ נְחִיתַת עֲלִיָּהוּ בְּאוּרִיָּתָא, בְּגִינְדָּ נְחַת עֲלִיָּהוּ אִילָנָא דְּחַיִּי, וּמְצוּהָ דְּאִיָּהוּ

גַּר יִי וְאַחִידַת בְּהוֹן וַיְהוֹן חֵייוֹ. וְאוֹמִין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת דְּעֻלְמָא,
אֲתוּקְדָן בְּהוּא גַר. וְהֵאֵי אֵיהוּ דְאָמַר נְבִיא, (ירמיה מו) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עֲבָדֵי
יַעֲקֹב וְאַל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי אֲתָד אֲנִי וְגוֹ'. (ארבעים יכנו וגו' ר"פ ע"ב) (דף ער"ה ע"א)
(דברים י"ט) לֹא יָקוּם עַד אֶחָד בְּאִישׁ לְכָל עוֹן וְגוֹ'. עַל פִּי שְׁנֵי יָעִיד אוֹ עַל פִּי
שְׁלֹשָׁה יָעִיד יָקוּם דְּבַר. פְּקוּדָא דָּא, לְהַעֲיֵד יָעִיד עֵדוֹת בְּבֵית דִּין, דְּלֹא יִפְסִיד
חֲבֵרִיה מְמוֹנָא בְּגִינִיה, אִי אֵית לִיה עֵדוֹת בְּהֵדִיה. וְלִית סְהַדוּתָא פְּחוּת
מִתְרִין, הֵדָא הוּא דְכָתִיב עַל פִּי שְׁנַיִם יָעִיד וְגוֹ' יָקוּם דְּבַר, לֹא יָקוּם עַל פִּי
עַד אֶחָד. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מְאִרֵי מְתַנִּיתִין, מִי מַעֲיֵד עַל הָאָדָם, קִירוֹת
בֵּיתוֹ. וְלֹא עוֹד אֶלָּא אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ מַעֲיֵדִין עֲלָיו. מֵאֵי קִירוֹת בֵּיתוֹ. אֵינּוּן
קִירוֹת לְבוֹ. (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֲזַקִּיהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר, וְאוֹקְמוּהָ רַבָּנָן, מְלַמְּד
שְׁהַתְּפִלַּל חֲזַקִּיהוּ מִקִּירוֹת לְבוֹ.

אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ, אֵינּוּן רַמִּיחַ אֲבָרִים דִּילִיה. דְּהֵכִי אוֹקְמוּהָ מְאִרֵי מְתַנִּיתִין,
רְשַׁע עֲוֹנוֹתֵינוּ חֲקוּקִים עַל עֲצֻמוֹתֵינוּ. וְהֵכִי צְדִיק, זְכוּתֵינוּ חֲקוּקִים לוֹ עַל
עֲצֻמוֹתֵינוּ. וּבְגִין כֶּדָּ אָמַר דְּוֹד (תהלים לט) כָּל עֲצֻמוֹתַי תִּאֲמַרְנָה. וּבְגִינָה אֲתַמַּר,
וּמִי מַעֲיֵדִין עַל הָאָדָם קוֹרוֹת בֵּיתוֹ. גְּרַמִּין בְּנוּיִין עַל מוֹחָא דְאֵיהוּ מֵיא.
וְעַלִּיהוּ קֹא רַמִּיז, (תהלים קד) הַמְּקַרֵּה בְּמַיִם עַלִּיוֹתֵינוּ, הַמְּקַרֵּה לְשׁוֹן קוֹרוֹת.

וְאַמְאֵי בְּגַרְמִין יִתִּיר מִבְּשָׂרָא וְגִידִין וּמִשְׁכָּא. בְּגִין דְּגַרְמִין אֵינּוּן חֲנוּרִין,
וְכַתִּיבָא אוֹכְמָא, לֹא אֲשַׁתְּמוּדְעָא אֶלָּא מְגוֹ חֲנוּרוֹ. כְּגוֹנוּנָא דְאוֹרִייתָא,
דְאֵיהִי חֲנוּרוֹ מְלָגָאוּ, אוֹכְסֵי מְלָבַר. אוֹכְסֵי וְחֲנוּר, חֲשֵׁד וְאוֹר. וְאֵית חֲשֵׁד
תַּכְלַת, וְאַתְמַר בֵּיה (תהלים קלט) גַּם חֲשֵׁד לֹא יִחְשִׂיד מִמֶּךָ. וְתַכְלַת אוֹכְסֵי,
אֵיהוּ נוֹקְבָא לְגַבֵּי חֲנוּרוֹ.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְגוּפָא עַל גְּרַמִּין עֵתִיד לְמִיקָם. וּבְגִין דָּא זְכוּוֹי וְחוּבוֹי
חֲקוּקִין עַל גְּרַמִּין דִּילִיה, וְאִם יִזְכֶּה יָקוּם גּוּפָא עַל גְּרַמִּין דִּילִיה. וְאִי לֹאוּ,
לֹא יָקוּם, וְלֹא יְהֵא לִיה תַּחֲיִית הַמֵּתִים. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא תְרִין סְהַדִּין אֵינּוּן
עַל בְּרַ נֶשׁ, עֵין רוּאָה וְאוּזוֹן שׁוּמְעַת, וּבֵית דִּין סוֹפֵר, וְדוֹן חוּבוֹי. וְלֹא עוֹד,
אֶלָּא שְׁמֵשָׁא וְסִיְהָרָא סְהַדִּין עַל בְּרַ נֶשׁ, כְּמָה דְאוֹקְמוּהָ (תהלים פא) תִּקְעוּ
בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר בְּפֶסַח לְיוֹם חֲגִנּוֹ. מֵאֵי בְּפֶסַח. בְּיוֹמָא דְסִיְהָרָא מְתַכְּסָה.
וְאַמְאֵי מְתַכְּסַת. בְּגִין דְּכַד מְטִי רֵאשׁ הַשָּׁנָה, יִיתִי סְמָאֵל לְמַתְבַּע דִּינָא לְבְנוֹי
קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְהוּא יִימָא לִיה דִּיִּיתִי סְהַדִּין. וְהוּא יִיתִי לְשְׁמֵשָׁא
עֲמִיה. אֶזְל לְמִיִּיתִי סִיְהָרָא, וְהֵיא מְתַכְּסָא. בְּאֵן אֲתֵר מְתַכְּסַת. אֶלָּא
סְלִיקַת, לְהֵהוּא אֲתֵר, דְאֲתַמַּר בֵּיה בְּמַכּוּסָה מִמֶּךָ אֵל תַּחְקוֹר, לְפִיִּיסָא לִיה
עַל בְּנָהָא.

וְהֵאֵי הוּא דְאָמַר קָרָא, תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר בְּפֶסַח לְיוֹם חֲגִנּוֹ. לְאֲתֵר דְּבִיה
סְלִיקַת שְׁכִינְתָא, דְאֲתַמַּר בֵּיה וּבְמַכּוּסָה מִמֶּךָ אֵל תַּחְקוֹר. וְחוּבִין
בְּאַתְכְּסִיָּא, תַּמָּן צְרִידָה לְמִידוֹן בֵּינוּ לְבִין קוֹנוֹ. וְחוּבִין דְאֲתַגְלִיָּא דְעֵבֶד לוֹן,
אֲתַמַּר (משלי כח) מְכַסֶּה פְּשָׁעָיו לֹא יִצְלִיחַ. דְשְׁכִינְתָא מְסַטְרָא דְכַתֵּר אֵיהִי
עֻלְמָא דְאַתְכְּסִיָּא, וְאוֹקְמוּהָ מְאִרֵי מְתַנִּיתִין, דְצְרִידָה בְּרַ נֶשׁ לְחֲבֵרָא לָהּ
לְהֵהוּא אֲתַרָא. בְּהֵהוּא זְמָנָא מְטִי זְמָנָא דְרַחֲמֵי, וְאַעֲבַר דִּינָא. וּבְגִין דָּא
לְחֲבֵרִיה אָמַר לְזַכָּאָה לִיה בְּעֵדוּתִיהָ, אֲבָל לְרְשַׁע אֵין מְזַכִּין לוֹ.

ועוד, קודשא בריך הוא ושכינתיה סהדין על בר נש, הדיא הוא דכתיב, (דברים א) העדותי בכם היום את השמים ואת הארץ. את השמים, ההוא דאתמר ביה (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים. ואת הארץ, ההוא דאתמר בה (ישעיה סו) והארץ הדום רגלי. ועוד, תרין סהדין: עמודא דאמצעיתא, וצדיק. ואינון ע"ד, מן שמ"ע אחד. עד, מן ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת, דא סמאל, מת מעקרו (במדבר יג) וישאוהו במוט בשנים. לא יומת על פי עד אחד, דלא יהא ליה חילקא באל אחד.

כי יקום עד חמס באיש וגוי ודרשו השופטים היטב וגוי, ועשיתם לו כאשר זמם וגוי. פקודא דא לדרוש ולחקור העדים בז' חקירות, קודם דידין ליה בעונשא דמותא, בשבע חקירות, שבע לקבל (זכריה ד) שבעה אלה עיני יי המה משוטטים בכל הארץ. בהון (ויקרא כו) ויסרתי אתכם אף אני שבע.

פקודא בתר דא, לעשות לעד זומם כאשר זמם לעשות לאחיו. תרין סהדי שקרא דאינון סמאל ונחש, אי ייתון לאסהדא סהדותא דשקר על ישראל, דטעו בין ו' לז' דאינון אתוןון זו. והאי איהו (ישעיה מג) עם זו יצאתי לי תהלתו יספרו.

דף ער"ה ע"ב

ולא יתייחד ו' עם ז', אלא בשרפת חמץ, דבין ו' לז'. ואף על גב דמדאורייתא איהו עד סוף שית, גזרו רבנן, אוכלין כל ארבע, ותולין כל חמש, ושורפין בתחלת שש. ואולפי מארי מתניתין מסהדותא דשעתה דחמץ, לסהדותא דבדיקות דסהדי, דההוא דהרג את הנפש. וכלא מפרש במתניתין. ויקיים בהון, ארי בפתגמא דחשיבו מצראי למידן וכו'. והאי איהו ועשיתם לו כאשר זמם. (דף ער"ה ע"ב)

פקודא בתר דא, לקבל בית דין הגדול עליהו, בינה, מסטרא דגדולה אקרי אלהים, בית דין הגדול, רב בדינוי, ורב בזכווי, כגוונא דאתמר שום תשים עליך מלך בפקודא, שום לעילא, תשים לתתא. הכי לקבל עליה בית דין רברבא, אף על גב דקביל עליה בית דין זעירא. בית דין זעירא, בית דין של שלשה, מסטרא דשכינתא תתאה. בית דין רברבא, מאלין סנהדרי גדולה.

אמר בוצינא קדישא, שבעים סנהדרי גדולה הוו, ואנת רברבא על כלהו, (שמות יח) והיה כל הדבר הגדול יביאו אליך וכל הדבר הקטן ישפטו הם. אלו. (הם סנהדרי גדולה, סנהדרי קטנה). סנהדרי גדולה מסטרא דשכינתא עלאה, סנהדרי קטנה מסטרא דשכינתא תתאה.

מִשֶׁה שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִלְכָא, אֶהְרֵן שׁוֹשְׁבֵינָא דְמִטְרוּנֵי תָא. וְעַמְהוֹן שְׁבַעִין וַיִּתְרִין
סְנֵהדְרִין, כְּמַנְנֵן חֶסֶד, וַיִּמְהַכָּא סְנֵהדְרִין גְּדוּלָּה. סְנֵהדְרִין קְטִנָּה, מִסְטָרָא
דְשִׁמְאָלָא, (בראשית א) אֶת הַמָּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשָׁלַת הַלְיָלָה.

וַיִּגְיִן דָּא, תַּפְאָרַת אֶת הַמָּאֹר הַגְּדוֹל לְמַמְשָׁלַת הַיּוֹם, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים
מב) יוֹמָם יִצְוֶה יְיָ חֶסֶדוֹ. אֶת הַמָּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשָׁלַת הַלְיָלָה, (שם) וַיְבַלְיָה
שִׁירָה עַמִּי. שִׁיר דְלוּיִים, וְדָא יְסוּד. (שמואל א כ) בֶּן יִשִׁי חִי עַל הָאֲדָמָה. דְּתַקִּין
עֶשֶׂר מִינֵי תְהֵלִים, בְּשִׁירָה. וְאִיהוּ צְדִיק לְשִׁמְאָלָא, אֶת הַמָּאֹר הַקָּטָן, וְדָא
שְׁכִינְתָא, דְּאִתְנַטִּילַת מִשִׁמְאָלָא. ע"כ (יתרו כ"ג, כבד את אביך וכו') כִּי תִצּוֹר אֶל
עִיר וְכוּ' עַד בְּהַאי עֲלֵמָא נִדְפַס בְּפִרְשַׁת בִּלְק דְּף קִצְיוֹ ע"א.

פרשת כי תצא

כי יהיה לאיש בן וכו', ורישי ישיבות נדפס בפרשת בלק דף קצ"ו ע"א

לא תלין נבלתו וכו', עד כבהמות נדמו. נדפס בפרשת נשא באדרא דף
קמ"ג ע"ב

דברא קודשא בריך הוא עלמא וכו', עד ובעלמא דאתי. נדפס בפרשת
קדושים דף פ"ו ע"א

רעיא מהימנא (דברים כ"ב) וְעֲנֵשׂוּ אוֹתוֹ מֵאָה כֶּסֶף וְגוֹ'. פְּקוּדָא דָּא,
לְדוֹן בְּדִין מוֹצִיא שֵׁם רָע. הֵדָּא הוּא דְכִתְיב, וְעֲנֵשׂוּ אוֹתוֹ מֵאָה כֶּסֶף וְנִתְּנוּ
לְאָבִי הַנֶּעְרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. רַבְּנָן, וְהֵאֵי אִיהוּ בְּתֵר
נְשׂוּאִין, דְּאָמַר לָא מְצִאתִי לְבִתְדָּ בְּתוּלִים, וְלָאוּ כָּל שֵׁם רָע שְׁקוּל, דְּמִרְגְּלִים
דְּאִפִּיקוּ שׁוּם בֵּישׁ עַל אַרְעָא, אֲתַעֲנֵשׂוּ בְּגִינָה, וּמִיתוּ וְלֹא זָכוּ לָהּ. וְאִתְּתָא
קְרַקַּע אִיהִי בְּאַרְעָא, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ, אֶסְתֵּר קְרַקַּע עוֹלָם הֵיִתָּהּ.

וְאִי תִימְרוּן שׁוּם בֵּישׁ עָלָהּ, דְּאֶסְתַּאֲבַת בְּאַחְשׁוּרוֹשׁ, וְזָכְתָה לְאִתְּלַבְּשָׁא בְּהָ
רוּחָא דְקִדְשָׁא. הֵדָּא הוּא דְכִתְיב, (אסתר ה) וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מְלָכוּת. הָא אָמַר
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (ישעיה מב) אֲנִי יְיָ הוּא שְׁמִי וְכַבֹּדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן
וְתֵהֱלֵתִי לְפָסִילִים. וְרוּחָא דְקִדְשָׁא שְׁכִינְתָא הוּת, דְּאִיהִי שֵׁם דְּאִתְּלַבְּשַׁת
בְּאֶסְתֵּר.

אָבֵל רַבְּנָן, וּוִי לְאִינוּן דְּאֶכְלִין תְּבֻן תֵּבֵל דְּאוּרִייתָא (חמור דאורייתא דאתחשיב
ח"כס מ'ופלא וירב ר'בנו) וְלֹא יָדַע בְּסִתְרֵי דְּאוּרִייתָא, אֶלָּא קִלְיִן וְחִמּוּרִין
דְּאוּרִייתָא, קִלְיִן תְּבֻן דְּאוּרִייתָא, חוּמְרָא דְּאוּרִייתָא, חֲטָה, חֲטָה ה', אֵילָנָא

דף רע"ו ע"א

לית דַּרְכָּא דְּמַלְכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא, לְמַרְכָּב על חֲמָרָא, אֶלְא על סוּסוֹן. הַדָּא הוא דְּכְתִיב, (חבִּקוּק ג) כִּי תִרְכַּב על סוּסִיךָ מִרְכָּבוֹתֶיךָ יִשׁוּעָה. דָּאִין מְזַלְזֵלִין בְּמַלְכוּתָא, לְמַרְכָּב מְטְרוֹנִיתָא על חֲמָרָא. כָּל שְׂכָן מַלְכָּא, לית דִּין אֶתְר הֶדְיוּט עֶבֶד, דְּאָרְחִיה לְמַרְכָּב על חֲמָרָא. וּבְגִין דָּא כְּתִיב בֵּיה בְּמַשִּׁיחַ, (זכריה ט) עֲנִי (דף רע"ו ע"א) וְרוֹכֵב על חֲמור. עֲנִי אִיהוּ תַּמָּן בְּסִימָן, עֲרוּבִין נְדָה יְבָמוֹת, וּשְׂאֵר מִתְנִיתִין בְּכָל. וְלֹא אֶתְקַרִי תַּמָּן מְלָךְ, עַד דְּרָכִיב בְּסוּסִיא דִּילִיה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוא פֶּד אִיהוּ לְבַר מְאֲתָרִיה, לֹא אִיהוּ מְלָךְ. וְכַד אֶתְהַדֵּר לְאֲתָרִיה, (זכריה יד) וְהָיָה יְיָ לְמַלְכָּךְ. וְהָכִי יִשְׂרָאֵל, אֶתְמַר בְּהוֹן, כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים. כְּגוֹוֹנָא דְּאַבָּא, אִינוֹן בְּנוֹי. לֹא אִינוֹן בְּנֵי מַלְכִים, עַד דִּיהַדְרוֹן לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. וְאִי תִימָא דְּהֶדְיוּט דָּא, אָף על גַּב דְּאִיהוּ הֶדְיוּט לְגַבֵּי מְאָרִיה, עֲלִיה אֶתְמַר, אֵל תְּהִי בְּרַפְתְּ הֶדְיוּט קִלְה בְּעִינֶיךָ. וְהֶדְיוּט דָּא לְגַבֵּי מַלְכָּא עֶבֶד מְטְרוֹן. וְאַדָּם קְדַמָּה דְּלֹא נָטַר יְקַר דִּיהַבּוּ לִיה, נַחְתּוּ לִיה לְמִיכַל עִם חֲמוּרִים (חמריה), וְאַמֵּר אֲנִי וְחֲמוּרִי נֹאכַל בְּאַבוּס אָחַד. וְיִשְׁשַׁכֵּר בְּהֵאִי חֲמָרָא, זָכָה לְאֶתְקַרִי (בראשית מט) יִשְׁשַׁכֵּר חֲמור גָּרָם.

וּרְבִנָּן מְאָרִי מִתְנִיתִין, מְטְרוֹנִיתָא אֶתְמַר בֵּיה (תהלים קג) וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, בְּתַר דְּאֶתְלַבְּשָׁא בֵּיה אֶסְתֵּר, שְׁלִיטַת אֶסְתֵּר על אַחְשׁוּרוּשׁ וְאוּמְתִיָּה. וְאַתְמַר בְּהוּ (אסתר ט) וְהָרוּג בְּשׁוֹנְאִיהֶם. וְאִי תִימָא דְּאֶתְיַחַד עֲמָה. אָף על גַּב דְּהוּוּ בְּבִיתָא חֲדָא, חַס וְשְׁלוֹם. אֶלְא, כְּגוֹוֹנָא דִּיוֹסָף, דְּאַתְמַר בֵּיה, (בראשית לט) וַתִּנַּח בְּגָדוֹ אֶצְלָה, וְלֹא לְבוּשׁוֹ, אֶלְא בְּגָדוֹ, לִישְׁנָא (ישעיה כד) דְּבוּגָדִים בְּגָדוֹ.

וְהָכָא סְתָרָא רַבְרָבָא. וּבְגִין דָּא, אֶסְתֵּר, לִישְׁנָא דְּסְתָרָאָה, (תהלים לב) אֶתְה סְתֵר לִי, שְׁכִינְתָּא אֶסְתִּירַת לָה מְאַחְשׁוּרוּשׁ, וְיָהִיב לִיה שִׂידָה בְּאַתְרָה, וְאַתְהַדְרַת אִיהִי בְּדְרוּעִיה דְּמַרְדֳּכִי. וּמַרְדֳּכִי דְּהוּוּ יָדַע שְׂמָא מְפָרֵשׁ, וְשִׁבְעִין לְשׁוֹן, עֶבֶד כָּל דָּא בְּחֻכְמָתָא. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ מְאָרִי מִתְנִיתִין, דְּאַפִּילוּ בְּלֹא דָּא, אִית לִיה לְבַר נֶשׁ קוּדָם דִּיתִיחַד עִם אֶתְתִּיה, לְמַלְלָא עֲמָה, בְּגִין דְּשְׂמָא שִׂידָה אֶתְחַלְפָּא בְּאַתְתִּיה.

וְדָא בְּאַתְתָּא מְאִילָנָא דְּטוּב וְרַע, אֶבֶל אִם הִיא מְשְׁכִינְתָּא, לִית לָה שְׁנוּי, הַדָּא הוא דְּכְתִיב, (מלאכי ג) אֲנִי יְיָ לֹא שְׁנִיתִי. אֲנִי, דָּא שְׁכִינְתָּא. וְלִית לָה דְּחִילוּ מִכָּל סְטֵרִין אַחְרָנִין. הַדָּא הוא דְּכְתִיב, (ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין נִגְדוּ.

וּבְאַתְרָא דְּשְׁכִינְתָּא תַּמָּן, כְּמָה סְגוּלוֹת תַּמָּן. וּבְגִין דְּאַסְתֵּר אֶתְלַבְּשַׁת שְׁכִינְתָּא בֵּיה, חֲזִיא הוּת לְמַעַבַּד עֲמָה כְּמָה סְגוּלוֹת (ס"א צומות). כְּגוֹוֹנָא דְּשָׂרָה, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוא נְטִיר לָה, בְּגִין שְׁכִינְתָּא דְּהוּת עֲמָה, נְטִיר לָה

מפרעה, ואפילו לבושה ותכשיטיה בכלהו שוי קודשא בריך הוא סגולות, בגין שכינתא. ובגין דא, אתא פרעה לסנדלא, מחא ליה עמיה. והכי נמי בכל תכשיטין דילה. בכל תכשיט ותכשיט דהוה נגע ביה, מחי ליה, עד דאתפרש מנה ההוא טמא, ואחזר לה לבעלה.

ואי בתכשיטין דילה כד, כל שכן מאן דנגע בגופא. ואפילו באצבע דילה, לסטרא דחודא, (במדבר א) והזר הקרב יומת. דקודשא בריך הוא לא יחייב ליה רשו למקרב גבה, הדא הוא דכתיב, (ישעיה מב) אני יי' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתון.

ובגין דא, לא כל שם רע שקול. מרגלים דאפיקו שום ביש על ארעא דישראל מיתו. מאן דאפיק שום ביש על שכינתא, כל שכן דלקיין בנשמתהון. דאלין דאפיקו שום ביש על ארעא, לקו בגופייהו, ומיתת גרמייהו מיתו. אבל מאן דאפיק שום ביש על שכינתא, נשמתא דלהון לקאה. והאי למאן דידע רזא דא, ועינוי פתחין. אבל מאן דעינוי סתימין, לית ליה עונשא כל כד.

ומה דרבנן דמתניתין שויין קמייהו, דאתתא אנוסה מותרת לבעלה. ודאי איסור והיתר דמתניתין לא ממלל אלא במיליה דבר נש, ואתתא דאיהי מאילנא דעץ הדעת טוב ורע. אבל אתתא דאיהי מאילנא דחיי, לאו לה דינא כאלין, (דאינון מאילנא דעץ הדעת טוב ורע) דההוא דאילנא דחיי, צדיק וטוב לו. ובגיניה אתמר, (משלי יב) לא יאונה לצדיק כל און, ולא לבת זוגו צדקת. ואוליפנא משרה בביתא דפרעה, דלא הוה ליה רשו למקרב בהדה.

ומאן דאיהו צדיק ורע לו, האי דאיהו מאילנא דטוב ורע, דכיון דרע עמיה, (קהלת ז) אין צדיק אשר לא יחטא בההוא רע, בתר דאיהו עמיה. רשע וטוב לו, דאתגבר יצר הרע על יצר טוב, אתמר וטוב לו, טוב איהו תחות רשותיה, ובגין דרע שליט על טוב, רשע איהו, דההוא דאתגבר נטיל שמא. רשע ורע לו, אל אחר סמאל, ורע לו, סם המות דילה עבודת פוכבים ומזלות, (תהלים לד) תמותת רשע רעה. ובגין דא, אנוסה לאו איהי, אלא אי אית בה תערובת בההיא נשמתא, דטוב ורע.

דף רע"ו ע"ב

ואורייתא דאתבריא (נ"א דאתייהיבת), אתברו לוחין דילה, דאינון משולים לבתולים. וקודשא בריך הוא הדר יחייב לון לישראל, לנטרא לה, אורייתא דבעל פה אתקריאת הלכה למשה מסיני. וחתן דידה, תבר בתולים דילה. ומאן דאפיק שום ביש עלה, דיימא דהא ההיא אורייתא לאו איהי דא, דהא לוחין דילה אתברו. קודשא בריך הוא יימא ליה, דאיהו אבי הנערה. בת, דאיהו בתיבת בראשית, איהי ברתא דמלכא, קודשא בריך הוא אמר ופרשו השמלה, ואתפתחת יריעה מספר תורה, ויחזון דאתמר ביה, (שמות

לד) פֶּסֶל לָךְ שְׁנֵי לוחות אֲבָנִים כְּרָאוֹשׁוֹנִים וְכַתְּבֹתַי עַל הַלּוּחוֹת אֶת הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר הָיוּ עַל (דף רע"ו ע"ב) הַלּוּחוֹת הֶרְאוֹשׁוֹנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ.

מִיַּד קָם אֱלֹהֵינוּ, וְכָל מְאֹרֵי מְתִיבְתָא, וּבְרִיכוּ לֵיהּ, וְאָמְרוּ סִינֵי סִינֵי, הֲכִי
אֶתְחַזְּיָא לְמִשְׁמַע מַלְיָן דִּילְךָ וְלִשְׁתּוּקָא, אֲבָל בְּרִשׁוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְשְׁכִינְתֵיהּ, אֲנָא בְּעֵי לְמַלְלָא מְלָה לְגַבְדָּךְ, לִיקְרָא דִילְךָ. אָמַר לֵיהּ אִימָא.

פְּתַח וְאָמַר, רַעֲיָא מְהִימְנָא, הָאִי כְּלָה דִילְךָ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהֵב לָהּ
לְאַבְרָהָם לְגַדְלָא לָהּ לְגַבְדָּךְ, וּבְגִין דְאִיהוּ נְטִיר לָהּ, אֶתְקַרִיאת בְּרַתֵיהּ. הֲדָא
הוּא דְאֶתְמַר, בַּת הַיְתֵה לּוֹ לְאַבְרָהָם וּבְכָל שְׁמָהּ. וּבָהּ קֵיִים כָּל אוֹרֵייתָא
כְּלָהּ, וְאֶפִּילוּ עִירוּבֵי תַבְשִׁילִין. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית כו) וַיִּשְׁמֹר
מִשְׁמֵרְתֵי וְגו'. וְאִיהוּ הָוָה לְגַבְהָ אוֹמֵן, כְּגוֹן (אסתר ב) וַיְהִי אוֹמֵן אֶת הַדְּסָה.
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיךְ לֵיהּ בְּגִינָהּ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית כד) וַיְיָ בְּרִיךְ
אֶת אַבְרָהָם בְּכָל. וְגַדִּיל לָהּ מְכָל מַדּוֹת טְבִין, וְגַמִּיל לָהּ חֶסֶד, וְסָלִיק לָהּ
בְּגַדְוִלָהּ בְּמַדַּת חֶסֶד דְאַבְרָהָם, וְהָוָה בֵּיתֵיהּ בְּגִינָהּ פְּתוּחַ לְרוּחָהּ, לְמַגְמַל
חֶסֶד עִם כָּל בְּאֵי עוֹלָם.

וּבְגִין דְאִיהוּ גַמִּיל חֶסֶד עִמָּהּ, כַּד בְּנוֹי דְאַבְרָהָם הָווּ מְמוּשְׁפָּנִין בְּכַמָּה חוּבִין
בְּמַצְרִים, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָךְ רַעֲיָא מְהִימְנָא, זִיל וְגַמִּיל טִיבוּ, לְמַאן
דְּגַמִּיל לֵיהּ עִמָּךְ, דְּדָא כְּלָה דִילְךָ, יְהִיבַת לָהּ לֵיהּ, לְגַדְלָא לָהּ בְּמַדּוֹת טְבִין,
וְאִיהוּ גַדִּיל לָהּ בְּתַלְיָסָר מְכִילָן דְרַחֲמֵי, דְרַמִּיזִין בְּתַלַּת תִּיבִין וְהָיוּ אֲנִיִּי
וְהָיוּ, דְאִינוּן וְאִיוּ. דְכְּלִיל בְּהוֹן ע"ב שְׁמָהּ, כְּמַנְיָן חֶסֶד. דְבַהוֹן הָוָה אֶתְגַבֵּר
אַבְרָהָם עַל ע"ב אוֹמִין וּבְכָלָהּ דִילְךָ, הָוָה לֵיהּ סְגוּלָה בְּע"ב שְׁמָהּ, וְהָוָה
נֶצַח לְכָל אוֹמָה וְלִישָׁן.

וּבְגִין דָּא, (ישעיה סג) מוֹלִיךְ לִימִין מִשָּׁה זְרוּעַ תַּפְאָרְתּוֹ. וּבוֹקַע מִים, דִּימָא
קַרְעַת לֵיהּ קָדָם בְּנוֹי, בְּתַרְיָסָר קַרְעִין, בְּחוּשְׁבָן וְיָו, וּבְזָכוֹת א' (ס"א ובגינה)
עֲבַרְתָּ (ס"א עבדת) יִמָּא יַבְשֶׁתָא. וּבָהּ טוּבְעוּ מַצְרִים, דְלָא מְהִימְנִין בְּוָאִיו
דְאִיהוּ אַחַד. וּלְזַמְנָא דְאֶתִי, (מיכה ז) כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ
נִפְלְאוֹת, יִתְקַיִים בְּיִשְׂרָאֵל זְרַעַא דְאַבְרָהָם. וּבְדָ יִתְקַיִים, (דאנת) מוֹלִיךְ
לִימִין מִשָּׁה זְרוּעַ תַּפְאָרְתּוֹ (זרע דאברהם) וּבוֹקַע מִים דְאוֹרֵייתָא קַדְמָהוֹן,
לְמַהוּי לָךְ שֵׁם עוֹלָם. וְתַמָּן תַּרְוִיחַ כְּלָה דִילְךָ.

וּבְגִין דְבַת דָּא, אֶתְיִיְהִיבַת לְיִשְׂרָאֵל, דְאִיהִי הֶלְכָה דִילְךָ, מְסַטְרָא
דְשְׁמָלָא, הֶלְכָה לְמִשָּׁה מְסִינֵי. דְהָא מְסַטְרָא דִימִינָא, ה' הֶלְכָה דִילְךָ,
מְסַטְרָא דְשְׁמָא דְאַבְרָהָם. י' דִּינְצַחֲקָא. וְכֵלָא ה"י מִן אֱלֹהִים. וְאַנְתָּ וְאִיו,
מְלָא דִילָהּ, שְׁלִימוֹת דִילָהּ, כּוֹס מְלָא. בְּקַדְמִיתָא כ"ס י"ה, וּלְבַסוּף כּוֹס
מְלָא בְּרַכְתָּ י"י.

וּבְגִין דְאֶתְיִיְהִיבַת לְיִשְׂרָאֵל עַל יְדָךְ, דְאִינוּן מְסַטְרָא דְעַמּוּדָא דְאֶמְצַעִיתָא,
אִית לְגַלְתָּה אֶמְאִי אֶתְיִיְהִיבַת לוֹן דְהָא וְדָאִי אַבְרָהָם הָא אֶתְמַר אֶמְאִי
אֶתְיִיְהִיבַת לֵיהּ. וְאַנְתָּ גַמִּילַת חֶסֶד עִם בְּנוֹי, כְּגוֹנוֹנָא דְגַמִּיל הוּא עִמָּךְ.
לִינְצַחֲקָא יְהֵב לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֵיהּ וּלְזַרְעֵיהּ, לְנִטְרָא (נ"א לעטרא) לָהּ

מאילנא דטוב ורע. ועבדו לה כמה גדרין, וחתוכו לה כמה לבושין, דאינון לבושי דהבא, בכמה פסקות. והווי חולקין ומקשין עלייהו על אלן פסקות, לתקנא לה בכמה פרוקין, לקשט לה בכמה מיני קשוטין, לשבתות וימים טובים, למהוי מקשטא לגבד בזמנא דתיתי לגבה בפירקנא בתרייתא, דאתמר בה (קהלת א) מ"ה ש"הקה ה"וא. (חסר כאן)

ובגין דאינון גרמו לך, ועבדו עמך טבין, אנת סבילת בגינייהו כמה מכתשין, בגין דלא יתקטיל משים בן יוסף, דאתמר ביה (יחזקאל א) ופני שור מהשמאל, מזרעא דיוסף, דאתמר ביה (דברים לג) בכור שורו הדר לו. ובגין דלא יתחילל הוא וזרעיה בין עובדי פוכבים ומזלות, בחוביה דירבעם דעבד עבודה זרה, הנה הוא לאתחיללא בעובדי פוכבים ומזלות הוא וזרעיה, בגין דירבעם בן נבט מזרעיה איהו, בגינייה אתמר בך, (ישעיה נג) והוא מחולל מפשעינו וגו', ובחבורתו נרפא לנו.

וישראל בגין דאינון כלין ימינא ושמאלא, תמן היי דילך בשלימו הנה, אית לך לאתיחדא עמה בינייהו. ובגין דאתמר בך, כי הוציא שם רע על בתולת ישראל, אתמר בך ולו תהיה לאשה, לא יוכל לשלחה כל ימיו, בגלותא לא יכיל למפרש ליה מנה כל יומיו.

ואיך הוא שם רע דאפיקת עלה. אלא בתר דאתייהבת איהי לישראל, כל מאן דאפיק שום ביש על ישראל, כאילו אפיק עלה. ושום ביש הנה, דאמרת לקודשא בריך הוא, (שמות לב) למה יי יחרה אפך בעמך. וקודשא בריך הוא אמר, וכי אנת אפיק שום ביש על ישראל דעבדו ית עגל, לך רד כי שחת עמך. ערב רב ודאי, דאנת גיירת לון עבדו ית עגלא. ובגין דא כי הוציא שם רע על בתולת ישראל ולו תהיה לאשה.

דף רע"ז ע"א

קם רעיא מהימנא, נשיק ליה באנפוי, ועל עינוי ובריך ליה, ואמר ליה, תהא מברך מפומא דקודשא בריך הוא ושכינתיה, בכל מדה ומדה דיליה, ובעשר ספירן דיליה, ובכל שמהן דיליה, ובכל מארי מתיבתאן, ובכל מלאכין. וענו פלהו ואמרו אמן. וקודשא בריך הוא ושכינתיה הודו בברכתיה. אליהו, קום אפתח פומך בפקודין עמי, דאנת הוא עוזר דילי, מכל (דף רע"ז ע"א) סטרא, דהא עלך אתמר בקדמיתא, (במדבר כח) פנחס בן אלעזר בן אהרן הפהו, בן אהרן ודאי, בן אח דילי הוא, (משלי יז) ואח לצרה יולד. (נשא קכ"ד ע"א פקודא לדון בדיני סוטה)

כי ימצא איש נערה בתולה אשר לא אורשה וגו'. פקודא דא, לדון במפתח חמשים פסף. הדא הוא דכתיב, כי ימצא איש נערה בתולה אשר לא אורשה. אלן ישראל, מסטרא דשכינתא אתקריאו בת. ותפשה ושכב עמה ונמצאו ונתן לאבי הנערה חמשים כסף ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו. רבנן וכל מארי מתיבתא, איש, אלן ישראל, מסטרא

דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וּתְפִשָּׂה, בְּקִשׁוּרָא דְתַפְּלִין. וּתְפִשָּׂה, בְּכַנְפֵי מְצֻה. אֲשֶׁר לֹא אֹרְשָׁה, בַּת יְחִידָה, דָּא נִשְׁמָה. וְשָׁכַב עִמָּה, בְּצִלוֹתָא דְשְׂכִיבָא, בְּהַשְׂפִּיבְנוּ. וְנָתַן לְאַבִּי הַנְּעָרָה חֲמִשִּׁים כֶּסֶף, כִּיָּה כִּיָּה אֲתָנוּן דִּיחֻדָּא.

קוּם רַעֲיָא מְהִימְנָא, דְּוֹדָאי מֵאן דְּאֲשַׁתְּדַל בְּהִלְכָה שְׁלֵא לְשָׁמָה, וְרוּחַ הַלְכָה, וְדָאי בְּתַפְּיִשָּׁה אִיהִי לְגַבִּיָּה. וְעַם כָּל דָּא אֹקְמוּהָ, לְעוֹלָם יַעֲסוּק אָדָם בַּתּוֹרָה אֲפִילוּ שְׁלֵא לְשָׁמָה, שְׁמַתּוּדָא שְׁלֵא לְשָׁמָה בָּא לְשָׁמָה. וְהֵאֵי הַלְכָה מִסְטָרָא דְנַעַר טוֹב, דְּאֲתַפְּרֵשׁ מֵאִילָנָא דְטוֹב וְרַע, דְּאִיהוּ אִיסוּר וְהִיתֵר, טוֹמְאָה וְטְהָרָה, כְּשֶׁר וּכְפִסוּל. וְעַל שֵׁם נַעַר, אֲתַקְרִיאַת אִיהִי נַעֲרָה. דְּעֵתִיד לְקַיָּים בָּהּ, (אִיּוֹב ל"ח) וְיִנְעָרוּ רְשָׁעִים מִמֶּנָּה, דְּאִינוּן אִיסוּר טְמֵא וּכְפִסוּל, סְמָאֵל וּמְשָׁרְיִיתָהּ.

דְּבַר אַחַר כִּי יִמְצָא אִישׁ נַעֲרָה בְּתוּלָה, אֲלִין יִשְׂרָאֵל, דְּכַתִּיב, (הוֹשַׁע י"א) כִּי נַעַר יִשְׂרָאֵל וְאוֹהֲבָהּ, נַעַר מִסְטָר דְּמִטְטָרוּיִן. וְאִין אִישׁ אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, שְׁנַאֲמַר (שְׁמוֹת טו) יְיָ אִישׁ מְלַחֲמָה. כִּי יִמְצָא אִישׁ נַעֲרָה בְּתוּלָה, בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל, דְּאֲתַמַּר בָּהּ (עֲמוֹס ה') נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. (הוֹשַׁע ב') הִנֵּה אֲנֹכִי מִפְּתִיָּה וְהוֹלְכַתִּיָּה הַמְדַבֵּר, וּלְבַתֵּר אֲפַתַּח לוֹן חֲמִשִּׁין תַּרְעִין דְּחִירוֹ, דְּאִינוּן חֲמִשִּׁין תַּרְעִין דְּרַחֲמֵי, מִסְטָרָא דְאַבְרָהָם אָבוּהוּן. וְהֵאֵי אִיהוּ וְנָתַן לְאַבִּי הַנְּעָרָה חֲמִשִּׁים כֶּסֶף, וְכֶסֶף מִדְּרָגָא דְחֶסֶד, דְּרָגָא דְאַבְרָהָם.

דְּבִמְפָקְנוּ דְּמַצְרִים, חֲמִשִּׁין תַּרְעִין דְּחִירוֹ אֲפַתַּח לוֹן, מִסְטָרָא דְּדִינָא דְשְׁמָאֵלָא, דְּאִיהוּ אֲדָנִי, דְּתַמָּן (בְּרֵאשִׁית טו) דָּן אֲנֹכִי. קִדָּם דִּינָא דָּן אֲנֹכִי, וּלְבַתֵּר נִפְקוּ. אֲבָל בְּפִירְקָנָא בְּתַרְיִיתָא, (ישעיה נד) וּבְרַחֲמֵים גְּדוּלִים, מִסְטָרָא דְאַבְרָהָם, וּגְדוּלָה דְּרָגָא דְאַבְרָהָם, דְּבִינָה, תַּמָּן אִיהִי יַד הַגְּדוּלָה, תַּמָּן אִיהִי נִי כֶּסֶף. וּלְבַתֵּר לֹא יוּכַל שְׁלַחָה בְּגִלוּתָא כָּל יָמָיו, בְּגִין דְּלוֹ תַּהֲיָה לְאַשָּׁה, כְּמָה דְּאֲתַמַּר (הוֹשַׁע ב') וְאַרְשִׁתִּיךָ לִי לְעוֹלָם. וּקְרָא אַחֲרֵינָא, (ישעיה נד) כִּי בּוֹעֲלִיךָ עוֹשִׂיךָ יְיָ צְבָאוֹת שָׁמוֹ. (ישעיה סב) לֹא יֵאמָר לְךָ עוֹד עֲזוּבָה. דְּאִף עַל גַּב דְּשְׂכִינְתָא אִיהִי בְּגִלוּתָא, קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לֹא זֶז מִנָּה.

פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לִישָׂא אֲנוּסָתוֹ. דְּוֹדָאי אֲנוּסָה אִית מְתַרִין סְטָרִין, אֲנוּסָה בְּרַחֲמֵי דִילִיָּה לְגַבָּה, וְאִיהִי לֹא רַחֲמִית לִיָּה. וְאִית אֲנוּסָה דְּרַחֲמִית אִיהִי לִיָּה, וּדְחִילַת לְאִזְדִּיּוּגָא עֲמִיָּה בְּלֹא קְדוּשִׁין וּבְרַכָּה, וְאִיהִי לֹא בַעֲאֵת אִם הִיא הִדְיוּטָא לְגַבִּיָּה, וְלוֹ תַּהֲיָה לְאַשָּׁה.

בְּסַתְרֵי תּוֹרָה, אִית לָן לְהַמְשִׁיל מְשָׁל, נִשְׁמַתָּא אִית דְּאִיהִי מְטָרוּנִיתָא. וְנִשְׁמַתָּא אִית, דְּאִיהִי אָמָה. כְּגוֹן (שְׁמוֹת כ"א) וְכִי יִמְכּוֹר אִישׁ אֶת בֵּיתוֹ לְאָמָה. וְנִשְׁמַתָּא אִית, דְּאִיהִי שְׁפָחָה הִדְיוּטָא דְּבַר נֶשׁ. אוּף הָכִי, אִית דְּאִיהוּ עֶבֶד שְׁפָחָה לְגַבִּי נִשְׁמַתָּא. וּלְזַמְנִין נִשְׁמַתָּא אֲזֵלָא בְּרָזָא דְּגִלְגּוּלָא, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (בְּרֵאשִׁית ח') וְלֹא מִצָּאָה הַיּוֹנָה מְנוּחַ לְכַף רַגְלָהּ, וַיֵּצֵר הָרַע רְדִיף אֲבַתְרָהָא, לְאַעֲלָא בְּגוּפָא, דְּאִיהוּ שְׁפָחָה לְגַבִּי יֵצֵר הָרַע. אִיהוּ שֵׁד יְהוּדִי. וְנִשְׁמַתָּא י', אָמָה הַעֲבָרִיָּה. וּבָהּ הֵהוּא שֵׁד, אֲתַהֲדֵר שְׂדֵי, דְּנָטִיר לָהּ לְהַהִיא נִשְׁמַתָּא, וְתַב בָּהּ בְּתִיּוּבָתָא, וּמְבַרְךָ בָּהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּכָל יוּמָא

בְּבְרוּךְ. וּמְקֹדֵשׁ בָּהּ לְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּקֹדֵשׁ קֹדֵשׁ קֹדֵשׁ. וּמִיחַד עֲמָה
לְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּקֹרִיאַת שְׁמַע.

מַה דְּהוּא אִיהוּ שֵׁד, אֶתְהַדָּר מְלֶאךָ דִּידִיָּה מְטָטְרוֹן, (רוחא מנייה) וְאֶתְהַדָּר שְׂדִי
דְּהָכִי סְלִיק (מטטרוון) בְּמְטָטְרוֹן, בְּחוּשְׁבוֹן שְׂדִי. וּמִיָּד יִתְקַיֵּים בֵּיהּ, וְלוֹ תְהִיָּה
לְאִשָּׁה לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָה כָּל יָמָיו. וְאִי לֹא חֲזַר בְּתִיּוּבְתָא, אִיהִי לְגַבִּיָּה
מְשִׁתְּעַבְדָּא בְּחוּבִין דְּעַבְדָּת, וְיִתְקַיֵּים בֵּיהּ (שמות כא) הָאִשָּׁה וְיִלְדִיָּה תְהִיָּה
לְאִדוּנִיָּה. וְאֶתְמַר בְּהַהוּא שֵׁד בְּעַל חוּבִיָּה, וְהוּא יֵצֵא בְּגַפּוֹ. וְהֵאִי שֵׁד, אִיהוּ
כְּמִטָּה דְּמִשָּׁה, דְּאֶתְהַפְּדָּ מִמִּטָּה לְנַחֲשׁ, וּמִנַּחֲשׁ לְמִטָּה, הָכִי הֵאִי שֵׁד,
אֶתְהַפְּדָּ מִשֵּׁד לְמִלְאָךְ, וּמִמְלָאָךְ לְשֵׁד, כְּפּוּם עוֹבְדוּי דְּבַר נָשׁ.

וְעַל שֵׁם שְׂדִים דְּאֶתּוֹ מֵהֵאִי, אוֹקְמוּהָ מְאִרִי מִתְנִיתִין, דְּאִית מְנַהוֹן כְּמִלְאָכִי
הַשְּׂרֵת, וְאִינוּן תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים דְּיַדְעִין מֵאִי דְּהוּא, וּמַה דְּעֵתִיד לְמַהוּי.
וְאִינוּן בְּדִיוֹקְנִיָּהוּ בְּאַרְעָא, אִינוּן מְאִרִי פִּילוֹסוֹפִיָּא, אֶצְטַגְנִינִי יִשְׂרָאֵל,
דְּיַדְעִין מֵאִי דְּהוּא, וּמֵאִי דְּעֵתִיד לְמַהוּי, מְאוֹתוֹת דְּחַמָּה וְסִיְהָרָא, לְקוֹתָא
דְּלַהוֹן, וְכָל כְּכָב וּמְזֵל, וּמָה אַחֲזִי בְּעֵלְמָא.

דף רע"ז ע"ב

וְאִית מְנַהוֹן (דף רע"ז ע"ב) כְּבִהְמָה, פְּרִין וְרַבִּין כְּבִהְמָה, דִּיוֹקְנָא דְּלַהוֹן לְתַתָּא
אִינוּן עַמֵּי הָאָרֶץ, וְאוֹקְמוּהָ מְאִרִי מִתְנִיתִין, דְּאִינוּן שְׂקָךְ, וּבְנוֹתִיָּהוּן שְׂרָךְ.
וְעַל בְּנוֹתִיָּהוּן נְאֻמַר, (דברים כז) אָרוּר שׁוֹכֵב עִם כָּל בְּהֵמָה. וְאִינוּן שׁוֹנְאִים
לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים מְאִרִי מְשֻׁנָּה, דְּאִינוּן מְלֶאכִי הַשְּׂרֵת מִמֶּשׁ. וּבְגִין דָּא
אוֹקְמוּהָ מְאִרִי מִתְנִיתִין, עַל בְּרַ נֶשׁ אִי יְהֵא (מלאכי א) כְּמִלְאָךְ יִי צְבָאוֹת
תּוֹרָה יִבְקֶשׁוּ מִפִּיהוּ, וְאִי לָאוּ לֹא יִבְקֶשׁוּ תּוֹרָה מִפִּיהוּ.

וְאִית אַחֲרָנִין מְאִרִי סְתָרִי תּוֹרָה, מְאִרִי מְדוֹת, דְּאִינוּן יִרְתִּין נִשְׁמַתִּין
מִסְטָרָא דְּמַלְכוּתָא קִדִּישָׁא, דְּאִיהוּ כְּלִילָא מְעֵשֶׁר סְפִירָן. דְּמֵאֵן דִּירִית לָהּ,
וְזָכִי לָהּ, זָכִי לְעֵשֶׁר סְפִירָן בְּלֹא פְרוּדָא, עֵשֶׁר וְלֹא תִשַׁע, דְּאִי הוּוּ יִרְתִּין
לְמַלְכוּתָא יְחִידָאָה, הוּוּ תִשַׁע בְּפְרוּדָא מְנָה, בְּגִין דְּלִית תַּמָּן פְּרוּדָא, אָמַר
בְּעַל סֵפֶר יִצִּירָה עֵשֶׁר וְלֹא תִשַׁע.

וְאִי תִימָא דְּסְלִיקַת לְעִילָא מְעֵשֶׁר. שְׁמָא מְפָרֵשׁ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, הָא
עֵשֶׁר, יו"ד דְּמִתְיַחַד בָּהּ, וְלֹא סְלִיק לְעִילָא מְעֵשֶׁר. וּבְגִין דָּא י', וְלֹא י"א.
אַבְל מֵאֵן דְּמַחְבֵּר יו"ד, דְּאִיהִי אוֹת בְּרִית, בְּשַׁפְּחָה. וּמְטָרוֹנִיתָא כְּלִילָא
מִי, בְּשֵׁד דְּעַבְדָּה זָרָה סְמָא"ל אֶתְדָּן בְּגִיָּהֲנָם.

דְּמֵאֵן דִּירִית בְּרֵתָא דְּמַלְכָּא מַלְכוּת, לֹא זָכִי לָהּ, אֶלָּא בְּרָא דְּמַלְכָּא,
דְּאֶתְקָרִי (שמות ד) בְּנִי בְּכוֹרִי יִשְׂרָאֵל, דְּמִסְטָרָא דָּא אֶתְקָרִיאֵו יִשְׂרָאֵל בְּנִין
לְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (דברים יד) בְּנִים אַתֶּם לִי אֱלֹהֵיכֶם,
וּמַלְכוּת דָּא דְּאַצִּילוֹת.

וְאִית לְקַבְּלָהּ מַלְכוּת דְּבְרִיאָה, וְאִיהִי מַלְכוּת לְמַלְאָכִים דְּבְרִיאָה. וְאִיהִי נַעֲרָה דְּמִטְרוֹנִיתָא, מִשְׁמֵשָׂא דִילָהּ, וְאִיהִי דִיוֹקְנָא דְגַבְרִיתָא דִילָהּ, כְּלוּלָהּ מִי. הָאִי בְּחוּבִין דְיִשְׂרָאֵל, יְכִילַת לְאַתְחַלְלָא בִּין אוּמִין דְעֵלְמָא. אָבַל מַלְכוּת דְאַצִּילוֹת דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, עָלָה אֶתְמַר (ישעיה מב) אֲנִי יְיָ הוּא שְׂמִי וְכְבוֹדִי לְאַחַר לֹא אֶתֵּן וְתַהֲלֵתִי לְפָסִילִים, לֹא יִהְיֶה לָּהּ לְמֵאן דְּמַחְלֵל שְׁבִתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, אֲלֵא לְמֵאן דְּאִיהוּ בְרָא דְמַלְכָּא, וְנָטִיר אוּרִיתָא וּפְקוּדִין, בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוֹ דְמֵאֲרִיָּה, וְלֹא עַל מְנַת לְקַבְּל פְּרָס, אֲלֵא כְּבוֹן דְּאִיהוּ מְחוּיָב לְמַעַבְד צוּוּיָהּ דְאַבּוּי, דְעָלִיָּה אֶתְמַר (שמות כ) כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ. אֶת אָבִיךָ דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְאֶת אִמְךָ דָּא שְׂכִינְתָּא. וְעַם כָּל דָּא, מֵאן דְּמַחְלֵל נַעֲרָה דְמַלְכָּא, אֶתְחַשֵּׁיב לִיָּה כְּאֵלוֹ מַחְלֵל מִטְרוֹנִיתָא דִילָיָה.

וּרְבָנּוּ, כָּל שְׂדִין לָאוּ אֵינוֹן שְׁקוּלִין, וְלֹא כָּל עֲבָדִין דְשְׂכִינְתָּא, דְכֹתִיב בְּהַ, (תהלים קג) וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. אֵית לָהּ כְּמָה נַעֲרוֹת עֲבָרִיוֹת, וּשְׁפָחוֹת עֲבָרִיוֹת. וְאֵית לָהּ עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת נְכָרִיוֹת, בְּגִין דְלֹא יִשְׁתַּבַּח מַלְכוּתָא אַחֲרָא בְּעֵלְמָא, בְּזִמְנָא דְאִיהִי שְׁלֵטָא.

וְאֵלִין שְׁפָחוֹת נְכָרִיוֹת, מְסֻטְרָא דְסַם הַמּוֹת, נּוֹקְבָא דְסַמְאֵל. דְשְׁפָחָה הָוֹת לְמִטְרוֹנִיתָא. נּוֹקְבָא וְסַמְאֵל אֵל אַחַר, עֲבָד הָוֹה לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, לְבַתֵּר דְעֵבִידוֹ גְרַמְיָהּ אֱלוֹהוֹת, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֵתִיד לְאַעְבֵּר לוֹן מַעֲלָמָא, וְלִמְמַחֵי לוֹן.

וְאִי תִימְרוּן, אִי בְּנֵי נְשָׂא עֲבָדִין לוֹן אֱלוֹהוֹת, וְלֹא בְרַעוּתָא דְלַהוֹן, אֲמַאי אֶתְעַנְשׂוּ. אֲלֵא כַּד הוּוּ דוֹר הַמְּבוּל וְדוֹר הַפְּלָגָה יַדְעֵי בְּהוֹן, וְהוּוּ מְקַטְרְגִין (נִי"א מְקַטְרִין) לוֹן, וְסַגְדִין לוֹן, וּבִתְהוּא חִילָא דְהוּוּ מְקַטְרְגִין (נִי"א מְקַטְרִין) לוֹן, וְסַגְדִין לוֹן, הוּוּ נַחְתֵּי לְגַבְיָהּ, וְעֲבָדֵי רַעוּתֵיָּהּ, וּמְמַלְלֵן בְּהוֹן בְּאֵינוֹן צוּלְמִין, הָא אֶתְעַבִּידוֹ אֱלוֹהוֹת וְעַבְדֵּת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת. בְּגִין דָּא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֵתִיד לְאַעְבֵּרָא לוֹן, וְיִמְחֵי לוֹן מַעֲלָמָא, צוּלְמִין דְלַהוֹן דְהוּוּ פְּלַחִין בְּהוֹן, וְאֶשְׁתַּאֲבוּ מְנַהוֹן רוּחִין וְצוּלְמִין.

וְכַד אֵית בְּעֵלְמָא עֲרַב רַב, נַחְתִּין לְאַתְגַּשְׁמָא בְּהוֹן, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יַעְבֵּר לוֹן מִן עֵלְמָא, הִדָּא הוּא דְכֹתִיב, (זכריה יג) וְאֶת רוּחַ הַטּוֹמְאָה אֶעְבִּיר מִן הָאָרֶץ. וְאִי תִימְרוּן, בְּזִמְנָא דְגְלוּתָא בְּתַרְאָה, לִית עַבְדֵּת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, בְּגִין דְלֹא יַדְעִין בְּנֵי עֵלְמָא בְּהוֹן. וְאֵינוֹן דִּידְעִין בְּעֲרַב רַב תַּמּוֹן, אֶשְׁתַּכַּח לוֹן דְּמַכְעִיסִין לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתֵּיהּ, וְיִשְׂרָאֵל בִּינֵיָּהּ, וְעֲרַב רַב מַצְלִיחִין בְּהוֹן, לְקַיִים מַאי דְכֹתִיב, (דברים ז) וּמִשְׁלֵם לְשׁוֹנְאֵיו אֵל פְּנֵיו לְהַאֲבִידוֹ.

קִמּוּ כְּלַהוּ תַנְאִין וְאַמוֹרָאִין וּבְרִיכוֹ לְרַעֲיָא מְהִימְנָא, וְאַמְרוּ לִיָּה סִינֵי סִינֵי, מֵאן יְכִיל לְמַלְלָא קְדָמְךָ, דְאַנְתְּ בְּדִיוֹקְנָא דְמֵאֲרָךְ, דְבְּזִמְנָא דְמַלְלִיל בְּטוֹרָא דְסִינֵי, כָּל חִיּוֹן דְמַלְאָכִין, וְחִיּוֹן דְכְּרִסְיָא, וְעֵלְאִין וְתַתְאִין, שְׁתַּקּוּ, וְלֹא אֶשְׁתַּכַּח דְבוּר אַחֲרָא אֲלֵא דִילָיָה. וּבְגִין דְאַתְּ בְּרִיָּה בְּדִיוֹקְנָא דִילָיָה, צְרִיךְ לְמִשְׁמַע כְּלַהוּ מֵאֲרִי מְתִיבְתָא מְלִין מְפוּמָּךְ, אֵל תֵּתֵן שְׁתִּיקָה לְמַלּוּלְךָ. (קרח)

דף רע"ח ע"א

כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא וגו'. ושםח את אשתו אשר לקח. פקודא (טו) דא, חתן למחדי באתתיה שתא חד, דכתיב נקי יהיה לביתו שנה אחת. ואינון י"ב ירחין אינון מדילה. דהא שנה איהי פלה, ולית פלה בר בי"ב ירחין, דכתיב, (מלכים א ז) עומד על שנים עשר בקר. והואיל ולית תקונא דכלה, בר בי"ב, אצטריד חתן למחדי לה, ולביתה, לה ולתקונהא, פגוונא דלעילא. ועל דא יעקב פתיב ביה, (בראשית כח) ויקח מאבני המקום. אבני המקום י"ב הון, ומאן דחדי לכלה, חדי לעולימתהא, (דף רע"ח ע"א) ועולימתו י"ב הון. וכלא איהו רזא דשנה. פגין פד אצטריד לחתן למחדי באתתיה שנה אחת.

והא אוקימנא, דחדנה דא, לאו דיליה היא, אלא דילה. דכתיב ושםח את אשתו. וישםח את אשתו לא פתיב, אלא ושםח, יחדי לכלה. פגוונא דא, לאו חדו לכלה, בר בגופא ותקונהא. ומאן חדי לון. צדיק. ועל דא נקי יהיה לביתו. נקי, דלא יעמול במלי דעלמא, דיהא ביה רעוא למחדי לה. נקי מפלא. נקי למסין ולארנונין וגולגלתין. נקי דלא יפוק לחילא לאגחא קרבא. לאשתכחא חדנה עילא ותתא, ולא תערא חדנה לעילא. זכאין עמא קדישא, דמאריהון חדי בהון, זכאין אינון בהאי עלמא, וזכאין אינון בעלמא דאתי. (פקודא י"ו למיהד בר נש באורחוי דקודשא בריך הוא, פקודא י"ז לאורחא וכו' פ"ה ע"ב) (דברים כ"ד) ביומו תתן שכרו וגו'. פתח רעיא מהימנא ואמר, פקודא בתר דא, לתת שכר שכיר בזמנו. הדא הוא דכתיב, ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש. מארי מתיבתאן עלאי ותתאי, שמעו. מטטרון איהו שכר שכיר, מחיי עלמין, שליח דיליה, לקבלא חיי ברקאן דצלותא, בכל יומא, תלת זמנין. ובגין דא, ביומו תתן שכרו, דא צלותא דשחרית. ולא תבא עליו השמש, דא צלותא דמנחה, דאי עבר יומו, בטל קרבנו. כי עני הוא (דצדיק) ודאי, עני הוא בגלותא, לית ליה מדיליה, אלא מאי דיהבינן ליה בצלותא, בגין דא צלותא תפלה דיליה, (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטוף, בעטיפת ציצית, תפלה דיד איהי.

ואליו הוא נושא את נפשו, דא תפלת ערבית, דאיהי אמורים ופדרים, שיורין דקרבינן דיומא. ואינון פגון פרט הכרם, (ויקרא יט) ופאת שדך, דעלייהו אתמר, שיירי מצוה מעכבין את הפורענות. לעני ולגר תעזוב אותם, דעמודא דאמצעייתא בר מאתריה, גר אתקרי. ובגין דא, אנא דדרגא דילי עמודא דאמצעייתא, קרינא גרמאי גר בגלותא קדמאי. הדא הוא דכתיב, (שמות ב) גר הייתי בארץ נכריה, דאיהו בגלותא רביעא בגינייהו.

שאילו ליה מארי מתניתין, רעיא מהימנא, הא פקודא דא הון מקיימין ישראל בארעא דישראל (או לא). אמר לון, בגין לאתערא רחמי, על אלן

דַּמְתַּרְכִּי מֵאֲתַרְיֵיהּ. דְּבַר נֶשׁ כַּד אִיהוּ לְבַר מֵאֲתַרְיָה, גִּיּוֹרָא אֲתַקְרִי, כֹּל שְׂפָן עַל נִשְׁמַתִּין דְּאֲזֵלִין עֲרִטִילָאִין מֵהֵהוּא עֲלָמָא, וְאֲתַיִן לְעֲלָמָא דִּין. בְּגִינְיֵיהּ, הָאִי אִיהוּ דְּאָמַר קְרָא, (משלי כז) כְּצַפּוֹר נוֹדֶדֶת מִן קִנְיָה, דָּא נִשְׁמַתָּא, דְּשְׁכִינְתָּא לֹא זָזָה מִנָּה. כֹּן אִישׁ, דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (שמות טו) יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה, נוֹדֶד מִמְקוֹמוֹ, דְּאִיהוּ נַע וְנָד מֵאֲתַרְיָה, דְּאִיהוּ עֲלָמָא דְּאֲתִי, בִּינָה. וְנָד אֲבַתְרָה בְּעֲלָמָא דִּין, עַד דְּתִשְׁלִים יוֹמִין דְּאֲתַחֲיִיבַת לְמִיזַל לְבַר מֵאֲתַרְהָא. וְאִיהוּ נָטִיר לָהּ, עַד דְּיַחֲזִיר לָהּ לְאֲתַרְהָא. וְאוּמִי דְּלֹא יַחֲזוֹר אִיהוּ לְאֲתַרְיָה, עַד דְּיַחֲזִיר לָהּ לְאֲתַרְהָא. וַיִּמָּן דְּחִזְרַת בְּתִיבְתָא, כְּמָאן דְּאֲחִזְרַת לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתָּא לְאֲתַרְהָא. וְדָא רְזָא דְּפוּרְקָנָא, דְּאָמַר (תהלים צה) הַיּוֹם אִם בְּקוּלוֹ תִשְׁמְעוּ.

אָמַרוּ מְאָרִי מִתְנִיתִין דְּמִתִּיבְתָא עֲלָאָה וְתַתְּאָה, רַעֲיָא מְהִימְנָא, אָנּוּ שְׁלִיחוֹ דְּמְאָרִי עֲלָמָא לְגַבְדָּא, זְכָאָה חוּלְקָדָא, דְּאֲנַתְּ בַּעַל תְּשׁוּבָה, שְׁקוּל לְשִׁתִּין רַבּוּן דִּישְׂרָאֵל, וְאֲנַתְּ הַדְרַת לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ לְאֲתַרְיָה, עֵילָא וְתַתְּא. וּבְגִינְךָ יִתְפָּרְקוּן יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲזִירוּ לְאֲתַרְיֵיהּ. וְלִית חֵילָא לְמִשְׁיַחוֹ. לְמִפְרַק לְיִשְׂרָאֵל, בַּר מִינְךָ. וּבְגִינְךָ אֵינוֹן מִתְעַכְבִּין. אֲשֵׁלִים מְלִין יְקָרִין אֵלִין, דְּעֲלִיֵיהּ אֲתַמַּר, (תהלים יט) הִנְחַמְדִּים מְזִהָב וּמִפָּז רַב וּמִתּוּקִים מִדְּבֶשׁ וְנוֹפֶת צוּפִים.

אָמַר לוֹן, מְאָרִי מִתִּיבְתָאן, בְּגִין הָאִי שְׁכִיר, דְּאִיהוּ עֲבָד, דְּאֲתִי לְקַבְלָא תַלְת צְלוֹתִין, תַּקִּינוּ מְאָרִי מִתְנִיתִין דְּלָכוֹן, לְמַהוּי בַר נֶשׁ, בְּתַלְת בְּרַכָּאן קְדָמָאִין, כְּעֲבָד דְּמַסְדֵּר שְׁבַחִין קִמִּי מְאָרִיָּה. וּבְאֲמַצְעִיּוֹת, כְּעֲבָד דְּמִקְבַּל פָּרַס מְמָרִיָּה. וּבְבַתְרָאִי, כְּעֲבָד דְּנִטְל פָּרַס מְמָרִיָּה, וְאֲזִיל לִיהּ.

וּבְגִין דָּא, עֲבָד אַבְרָהָם, וְרַבְקָה, אִיהוּ אֲמַתְלָא לְהָאִי, כַּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִשְׁלַח לְמַטְטְרוֹן דְּאִיהוּ עֲבָדָא דִּילֵיהּ, בְּגִין צְלוֹתָא אִיהוּ יִימַר לְגַבֵּיהּ, (בראשית כד) אוּלִי לֹא תֵאבֶה הָאִשָּׁה לְלַכְת אַחֲרַי. כְּלוּמַר, אוּלִי צְלוֹתָא לֹא בְּעִי לְמִיזַל אֲבַתְרָאִי. אָמַר לִיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְנִקִּית מְשִׁבּוּעַתִי זֹאת. דְּחִכְמָה אִיהוּ אָבָא, דְּנַחֲתִית בְּצַדִּיק, לְנִטְרָא שְׁכִינְתָּא בְּגְלוֹתָא, וּמִתְפָּן שְׁלַח בְּגִינָה.

דף רע"ח ע"ב

אָמַר לִיהּ הֵהוּא שְׁלִיחַ, הַב לִי סִימְנִין, לְאֲשִׁתְמוּדְעָא בְּצְלוֹתָא, דְּתַמָּן בְּרַתָּא, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָיָה הַנְּעֵרָה אֲשֶׁר אוֹמַר אֵלֶיהָ הִטִּי נָא כַּדְךָ וְאֲשִׁתָּה וְאֲמַרְהָ שְׁתֵּה. (דף רע"ח ע"ב) וְאִם לֹא, אֶלָּא דְּאֲשַׁכַּח כֹּל אַבְרָהִין דְּגוּפָא מְלִיִין חוּבִין, וְלֹא אֲשַׁכַּחַת בֵּיהּ אָבֵר (נ"א באפי אברהם) לְשִׁרְיָא בֵּיהּ תּוֹרָה, דְּאִיהוּ בְּדִיוּקָנָא דְּעַמּוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא. וְלֹא מְצָוָה, דְּאִיהוּ דִּיוּקָנָא דְּרַבְקָה, דְּהוּהוּ (שיר השירים ב) שׁוֹשְׁנָה בֵּין חוּחִים, דְּאֵינוֹן רְשָׁעִים גְּמוּרִים. מְנִי לְעַבְדֵיהּ מְטַטְרוֹן, (בראשית כד) הִשְׁמֹר לָךְ פֶּן תִּשְׁיב אֶת בְּנֵי שָׁמָּה, דְּאִיהוּ רוּחָא דְּקוּדְשָׁא, דְּהָא מְצָוָה אִיהוּ נְפִשָׁא, רוּחָא אִיהוּ תּוֹרָה.

וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מְאָרִי מִתְנִיתִין, לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעִיקָר אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה. וּבְאַתְרַּא אַחְרָא אָמְרוּ, כֹּל שְׂרֵאֲת חֲטָאוּ קוֹדְמַת לְחַכְמָתוּ, חַכְמָתוּ מִתְקַיִּמַת וְכוּ'. יִרְאֵת חֲטָאוּ, אִימָא עֲלָא, תְּשׁוּבָה. חַכְמָה, אַבָּא עֲלָא. כַּד אֶקְדִּים ה' זְעִירָא, דְּאִיהִי מְצוּה, שְׂרֵיָא עֲלִיהָ תּוֹרָה, דְּאִיהוּ ו'. וְכַד אֶקְדִּים יִרְאֵה לְחַכְמָה, דְּאִיהִי ה' עֲלָא, שְׂרֵיָא עֲלִיהָ חַכְמָה, דְּאִיהִי י'. וְאֶקְרִי בֵּן. וּמְפָאן, (דְּבָרִים יד) בְּנִים אַתֶּם לִי אֱלֹהֵיכֶם.

וְהֵאֵי אִיהוּ (שְׁמוֹת ג) זֶה שְׁמִי יִיָּה לְעוֹלָם, וְזֶה זְכָרִי וִיָּה. שְׁמִי עִם יִיָּה, שְׁסִיָּה. זְכָרִי עִם וִיָּה, רַמִּיָּח. וְכִלְהוּ תַרְיִיג. דְּהֵינּוּ תַרְיִיג פְּקוּדִין, דְּאַתְיִיָּהִיבוּ לְבַנְיָן קַדִּישִׁין, לְמַהוּי לֹון חוֹלְקָא בְּשִׁמְיָה, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (דְּבָרִים לב) כִּי חִלַּק יְיָ עִמּוֹ.

וְכַד אֶקְדִּים תּוֹרָה לְמְצוּה, אוֹ חַכְמָה לְיִרְאֵה. אֶתְהַפֵּד שְׁמִיָּה עֲלִיהָ לְנוֹקְבָא, מִדַּת הַדִּין, כְּגוֹנָא דָּא הוּא יִיָּה. דְּאַתְהַפֵּד לִיָּה כֹּלָא לְדִינָא, וְקָשִׁין מְזוֹנוֹתֵיו בְּאוּרִיָּתָא, כְּקָרִיעַת יָם סוּף. וְכְגוֹנָא דָּא פּוֹרְקָנָא, אִם זְכוּ יִפְקוּן בְּרַחֲמֵי, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה סו) בְּטָרָם יָבֵא חֶבֶל לָהּ וְהִמְלִיטָה זְכָר, וְיִפְקוּן בְּרַחֲמֵי. וְאִי לָאוּ אֶקְדִּים רַחֲמֵי, וְיִפְקוּן בְּצַעֲרָא. וְשְׁפִיר דְּאֶקְדִּים צַעֲרָא וְדִינָא לְרַחֲמֵי. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ רַבּוּתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה, מְאָרִי מִתְנִיתִין לְפִיָּם צַעֲרָא אֲגָרָא.

וּמְפָקְנוּ דְנִפְשָׂא, מְקוּדָם דְנִפְקַת אִית לָהּ צַעֲרָא, לְבִתְר דְנִפְקַת בְּרַחֲמֵי. וְרָזָא דְמַלְהָ (יִרְמִיָּה לא) בְּבָכִי יָבֵאוּ, לְבִתְר וּבִתְחִנוּנִים אוּבִילָם, וּבְגִין דָּא, (יִרְמִיָּה ל) וְעַת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמְמַנְה יוֹשֻׁעַ, וְיִפְקוּן בְּרַחֲמֵי. וְכְגוֹנָא דְשִׁלַּח קוֹדֶשָׁא בְרִידָא הוּא לְיוֹנָה, וְלֹא אֲשַׁכַּח אַתְר לְשְׂרֵיָא. הֵכִי שִׁלַּח לָךְ רַעֲיָא מְהִימְנָא בְּקַדְמִיתָא.

וּמָה כְּתִיב בְּהוֹן. (שְׁמוֹת ב) וַיִּפֹּן כַּה וְכַה וַיִּרְא כִּי אֵין אִישׁ. דְּכִלְהוֹן חִיָּיבִין, וְלֹא אֲשַׁפְחַת בְּהוֹן אִישׁ זֹכֶה לְאַפְקָא מִן גְּלוּתָא. וּבְגִין דָּא סַרְבַּת לְמִיזַל תַּמָּן, וְאַמְרַת, (שְׁמוֹת ד) שִׁלַּח נָא בִיד תִּשְׁלַח. וְהֵא אַנְתָּ כְּגוֹן בְּהֵוָא זְמָנָא, בְּדָ יִתְקַיִּים עִם יִשְׂרָאֵל, (מִיכָה ז) כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת. וּבְגְלוּתָא בְּתַרְאֵה, תַרְיִין מְשִׁיחִין יִשְׁלַח עִמָּךְ, לְקַבֵּל תַרְיִין גְּדַפִּין דְיוֹנָה. דְּאַנְתָּ כְּגוֹפָא בְּגְלוּתָא רַבִּיעָא, לִית לָךְ גְּדַפִּין. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא בְּקַדְמִיתָא הוּוּ יִשְׂרָאֵל כְּגוֹפָא, וְאַנְתָּ וְאַהֲרֹן, כְּתַרְיִין גְּדַפִּין דְיוֹנָה, וּבְהוֹן פְּרַחוּ יִשְׂרָאֵל.

השלמה מההשמטות (סימן ט"ו)
צוּלְמָא עַל בַּר נֶשׁ כּוּרְסִיָּא מְרוּבַעַת בְּאַרְבַּע חִינוּן וְאַדָּם לְשֶׁבֶת עַל הַכֶּסֶּא. כֹּל אַבְרָ וְאַבְרָ דְּהֵאֵי צוּלְמָא אִיהוּ מְלֵאָדָּ דְּאִיהוּ מְמַנָּא עַל כֹּל פְּקוּדָא וּפְקוּדָא כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ מְאָרִי מִתְנִיתִין עֲשֶׂה מְצוּה אַחַת קָנָה לוֹ פְּרַקְלִיט אַחַד.

צוּלְמָא בְּרִשְׁעִיָּא עֲבוּדָה זָרָה, דִּי חִינוּן דִּילִיָּה, עוֹן מְשַׁחִית אַף וְחַמָּה דִּי אַנְפִּין דְּעֲבוּדָה זָרָה נְדָה, שְׁפָחָה, גּוֹיָה, זּוֹנָה. וּבְגִין דָּא (בְּרַאשִׁית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, דָּא מְטַטְרוּוֹן. מֵאֵן אֱלֹהִים דְּבְרָא לִיָּה, דָּא אֱלֹהִים חִיִּים וּמְלָךְ עוֹלָם.

בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אוֹתוֹ סַמִּיאַל, דְּמַנִּיהַ אֱלֹהִים אַחֲרִים דְּאַתְמַר בֵּיהּ (שמות כ) לֹא יִהְיֶה לָּךְ אֱלֹהִים אַחֲרִים עַל פְּנֵי. אִם זָכָה בָּרָא לִיהּ אֱלֹהִים בְּצוֹלָמָא דַּמַּטְרוּוִין, עֶבֶד תַּחֲוֹת רַבִּיהּ. וְהָאִי אִיהוּ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, בְּהָאִי דִּיּוֹקְנָא. וְאִם לֹא זָכָה צֶלֶם דְּסַמִּיאַל.

תְּנִינָא מְלֵאךְ הַמְּוֹת דְּאִיהוּ תַּחֲוֹת רְשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִידָן בֵּיהּ בַּר נֶשׁ בְּגִיהֶנְס, (שׁיח ע״א) אִם לָאוּ הוּא צְדִיק. וּבְגִין דָּא וַיִּצְר, יְצִירָה לְטַב, מַטְטְרוּוִין. לְמַעַבְד (למַהוּ) לִיהּ עוֹזַר בְּאוֹרִייתָא בְּפִקוּדִין, וְהָאִי אִיהוּ אַעֲשֶׂה לוֹ עֹזַר. וְאִם לֹא זָכָה, יְצִירָה לְבִישׁ, סַמִּיאַל. דְּאִיהוּ כְּנַגְדוֹ לְמַחֲטִי לִיהּ לְמִידָן לִיהּ בְּגִיהֶנְס. וְתַרוּיְהוּ אֶזְלִין עִם בַּר נֶשׁ בַּתְרִין צוֹלָמִין.

וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשָׁמַת חַיִּים, דָּא צוֹלָמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׂכִינְתָא דְּאַתְמַר בֵּיהּ וּמְלֻכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהָאִי צוֹלָמָא שְׁלִיט עַל תַּרוּיְהוּ. וְהָאִי צוֹלָמָא תַּיִבַת נַח. עוֹרַב וּבַת זוּגוֹ לְקַבֵּל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתִּיהּ בְּגְלוּתָא, אַרְמִיז רְזָא דָּא.

וַיִּשְׁלַח אֶת הָעוֹרַב בְּקַדְמִיתָא, דָּא יְצַר הָרַע דְּשִׁלַּח לִיהּ עִם בַּר נֶשׁ בְּהָאִי עַלְמָא דְּאַקְדִּים, כְּגוֹוְנָא דְּאַקְדִּים לְיַעֲקֹב וּכְגוֹוְנָא דְּתַבְּוֹן דְּאַקְדִּים לַחֲטָה. אִי אֲשַׁכַּח הָהוּא גּוֹף מְחוּיָב בְּכַמְהָ חוּבִין, מְלוּכְלָךְ בְּטַנוּפִין דְּעִבְרִוּת. אַתְמַר בֵּיהּ, וְלֹא חֲזַר עוֹרַב בְּשְׁלִיחוּתָא דְּמֵאַרְיָה. לְבַתַּר וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה מֵאֲתוֹ, דָּא יְצַר הַטּוֹב : (עד כאן מההשמטות)

לִית פְּקוּדָא, דְּלֹא אֲתַכְלִילוּ תַמָּן עֶשֶׂר סְפִירוֹת. בְּתִיבָה תַּחְתִּיִּים שְׁנַיִים וּשְׁלִישִׁים תַּעֲשִׂיהּ. לְאַכְלָלָא בֵּיהּ, כְּהַנִּים לוּיִם וַיִּשְׂרָאֵלִים. תִּיבָה שְׂכִינָה עֲמַהוּן, תּוֹרַת יִי, אִיהִי רַבִּיעִית הַהִין, ה' רַבִּיעָא. וּמְשׁוּלְשֶׁת בֵּיהּ יוֹ, לְאַשְׁלָמָא בֵּיהּ יָדוּד. וְעֶשְׂרָה דְּרַגִּין דְּאַתַּכְלִילוּ בֵּיהּ, דְּאַיִנוּן יוֹיִד הִיא וְאַיִו הִיא. לְאַתְקַיִמָא בֵּיהּ בִּישְׂרָאֵל, (דְּבַרִּים ד) וְאַתְסֵם הַדְּבָקִים בִּינֵי אֱלֹהִיכֶם וְגוֹי, (דְּבַרִּים יד) בְּנִים אַתְסֵם לִינִי אֱלֹהִיכֶם. הָאִי שְׂמָא שְׁלַטְנוּתִיהּ בְּצוֹלָמָא דְּבַר נֶשׁ, וְעַל כָּל אַבְרָ וְאַבְרָ דִּילִיהּ.

פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לְדוּן בְּדִינֵי חֲגָבִים, דְּאַתְמַר דְּגִים וְחֲגָבִים אֵינָן טְעוּנִין שְׁחִיטָה, אֶלָּא אַסִּיפְתָם הִיא הַמְתַּתְרַת אוֹתָם. הֵכִי מְאַרִי מְתַנִּיתִין, אֵינָן צְרִיכִין שְׁחִיטָה, אֶלָּא דְּאַתְמַר בְּהוּן וַיִּגְוַע וַיִּאָסֶף עַל עַמּוּוֹ. מַה נוּנִי נִמָּא, חִיּוּתָן בִּימָא, אוֹף תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, מְאַרִי מְתַנִּיתִין, חִיּוּתִיּהוּ בְּאוֹרִייתָא, וְאִי אֲתַפְרָשׁוּן מְנָה מִיַּד מֵתִים. תְּנִינָא (נִיאַ תְּנַאִין) דְּמְתַנִּיתִין, דְּבֵיהּ אֲתַרְבּוּ תְּנִינֵי נִמָּא. וְאִי אֵינּוּן דְּבִיבְשֶׁתָא יַעֲלוּן (נִיאַ יַפְלוּן) לְמִיָּא, וְלֹא יַדְעִין לְשִׁטְטָא, אֵינּוּן מִיִּיתִין. אֶבֶל אָדָם דְּאַיִנוּן מְאַרִי קַבְלָה, אֵינּוּן לְעִילָא מְפֻלְהוּ, בְּהוּ אַתְמַר (בְּרַאשִׁית א) וַיִּרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם, דְּאַיִנוּן מְאַרִי מְתַנִּיתִין, תְּנִינָא. הַתְּנִין הַגְּדוֹל, (ישעיה כז) נָחַשׁ בְּרִיחַ, לְקַבֵּל (שמות כז) וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכוּן בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים.

בְּזַמְנָא דְּתַנִּינָן (דְּתַנִּינָן) מְאַרִי מְשָׁנָה, אֵית בְּהוּן מְחֻלּוּקַת, וּמְקַשִּׁין דָּא לְדָא, בְּלַע לְחַבְרִיהּ. וְהָאִי אִיהוּ תַּלְמִיד זְעִיר, שְׁלֹא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה, וּמוֹרָה, חִיִּיב

מיתה. ואי אינון שוין דא לדא, ואית בהון מחלוקת וקושיא, אתמר בהון לסוף, (במדבר כא) ואת זהב בסופה, ואוקמוה אהבה בסופה.

דף רע"ט ע"א

אדהכי, הא נוניא רבא אזדמן לגביה, ואמר רעיא מהימנא, (במדבר כד) איתן מושבך ושים בסלע קנך. תניא דמסייע לך. דהא נונין בסלע קנא דלהון, איתן בהפוכא, תניא. איתנים בהפוך אתון, תנאים. אסתמר מנייהו, דהא אנת כבד פה וכבד לשון, ומאן דבעי לאתקפא בסלע דנוני גמא, דמארי מתניתין, דאינון תנאים, בעי למיהוי תקיף, לישנא חדידא חריפא, (דלינקוב) לינקוב עד דמטי לתהומא רבא דתמן. (חבוק ב) כי עוד (דף רע"ט ע"א) חזון למועד ויפח לקץ ולא יכזב, ואוקמוה דהאי קרא נוקב ויורד, עד תהומא רבא. מאן הוא דנחית לתהום רבא, לאשפחא זמנא דא, אלא אנת, דאתמר בך (תהלים לו) צדקתך כהררי אל משפטך תהום רבה. כמה מארי מתניתין, דבעו לנחתא לעומקא דהלכה, לאשפחא תמן קץ דפרקנא, ונחתו תמן, ולא סליקו. ואף על גב דלישנהון הות כפטיש יפוצץ סלע, חליש פטיש דלהון, לנקבא בההוא סלע. ומאן דנקיבו דיליה בההוא סלע בלא רשו, אתא חוץ לנשכא ליה. ואית אחרנין דנקיבו לה, עד דמטו לתהומא רבא, ולא סליקו מתמן.

ובזמנא דנוקבא פתיחא, כל מאן דהנה נפיל תמן, לא הנה סליק. ומשיח בן דוד נפל תמן עם משיח בן יוסף. דחד איהו (זכריה ט) עני ורוכב על חמור. וחד איהו, (דברים לג) בכור שורו, דא משיח בן יוסף. והאי איהו (שמות כא) כי יכרה איש בור ולא יכסנו ונפל שמה שור או חמור. ובגין דא אקרי משיח, בר נפלי. ואיהי נפלת בתרייהו, ואתמר עלה, (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל. ואנת הוא (שמות כא) בעל הבור ישלם כסף ישיב לבעליו. והמת יהיה לו, דא משיח בן יוסף, דעתיד לאתקטלא. (מצאתי כאן חלק כמו ד' שורות ונראה שחסר)

נחת בגיניה. דודאי ארבע גליות הוו, תלת, לקבל תלת קליפין דאגוזא, דאינון תהו, קו ירוק, קליפה ירוקא דאגוזא. תנינא בהו, אבגין מפולמין, דאינון סלעים תקיפין, דמכל מקום פסקו מינייהו כמה פסקות, ונקיט לון, לאפקא מיא דאורייתא. ובגין דא אתקריאו אבנים מפולמות, דמנייהו מין נפקין. קליפה תליתאה, דקיקא, גלותא תליתאה, דהנה זעיר, והאי איהו וחשך. גלותא רביעאה, תהום רבה, חלל דאגוזא. והאי איהו, (בראשית א) וחשך על פני תהום.

ואתקרי בור, דנפל שמה שור, דא דכתיב ביוסף, (דברים לג) בכור שורו הדר לו. דאתמר ביה, (בראשית לו) וישליכו אותו הבורה. נוקבא בישא. והבור רק, דכורא (ני"א דבורא), רק בלא תורה, אבל נחשים ועקרבים יש בו. ודא גלותא רביעאה, דור דרשעים מלא נחשים ועקרבים, רמאים כנחשים ועקרבים, דעקרין מלי דרבנו, ודינין לשקרא, עלייהו אתמר, (איכה א) היו

צָרִיחַ לְרֹאשׁ. (שמות ב) וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיִּרְא כִּי אֵין אִישׁ דְּיִשְׂרָאֵל, בְּאֵלִין רְשִׁיעֵיָא עֲרַב רַב, וְדָא בְּסוּף גְלוּתָא. וּבְגִין דָּא קֶץ דְּפוּרְקָנָא נֹקֵב עַד הַתְּהוּם רַבָּה. וְרַעֲיָא מְהִימְנָא, תְּהוּם הוּא הַפּוֹת בְּהִיפּוּף אַתְּוּוּ, וְלִית מוֹת אֶלָּא עֲנִיּוּתָא, אַנְתָּ נְחִיתַת תַּמּוֹן. וְהָא קָא אַתְּבְּרִיר לְעִילָא, קַמֵּי תַנְאִים וְאַמוּרָאִים, וְכִלְהוּ נְחִיתִין בְּגִינְדָּ בַתְּהוּמָא לְסִייעָא לָךְ.

וְאַנְתָּ תַנְיָא דְמַסִּיעָא לָךְ יַתִּיר מְכֻלְהוּ, בְּגִין דְּאַנְתָּ לְוִיתָן (נחש בריח) דְיִמָּא דְאוּרִייתָא, מְאַרִיחַ דְכָל נוּגִין לְוִיתָן אַתְּקָרִי, עַל שֵׁם אוּרִייתָא, דְאַתְמַר בֵּיהַ (משלי א) כִּי לְוִיתַת חוֹן הִים לְרֹאשְׁךָ. וּבְךָ (תהלים לו) אָדָם וּבַהֲמָה תוֹשִׁיעַ יְיָ. אָדָם דְאַתְמַר בֵּיהַ (במדבר יט) אָדָם כִּי יָמוּת בְּאַהֲלֵי, וְאוֹקְמוּהָ מְאַרִי מִתְּנִיתִין, אֵין הַתּוֹרָה מִתְּקַיְמַת אֶלָּא בְּמִי שְׂמִמִּית עֲצָמוֹ עֲלֶיהָ, וְלִית מִיתָה אֶלָּא עֲנִיּוּתָא. וּבַהֲמָה, אֵלִין עַמֵּי הָאֲרָץ, דְּאֵינוּן מִתְּכַפְּיִין פְּסוּס כְּפָרְדַּ תַּחוּת מְאַרִי מִתְּנִיתִין.

אַדְהֲכִי הָא בּוֹצִינָא קְדִישָׁא אַתָּא, פִּתַח רַעֲיָא מְהִימְנָא וְאַמַּר, מְאַרִי מִתְּנִיתִין מֵאַן אִיהוּ לְוִיתָן. אַמַּר לִיהַ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, הָאִי אִיהוּ דְדַרְגָּיָה עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא, וְצָדִיק, דְאַתְמַר בֵּיהַ, גּוֹף וּבְרִית חֲשַׁבִּינָן חַד. וְאַתְרַבִּי בְיִמָּא דָּא, דְּאִיהִי אִימָא עֲלָאָה, יָם, דְּבַהּ מְיִיחְדִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִּיִּה כִּיִּה אַתְּוּוּ, דְּאֵינוּן יָם בְּחוּשְׁבֹן, וְאִיהוּ בָּהּ. אַמַּר רַעֲיָא מְהִימְנָא, וְדָאִי לְוִיתָן דְּקָאִים עַל שְׁפַת הַיָּם, וְעֲלָמָא קָאִי עַל סַנְפִּירוֹי, דָּא (משלי י) צָדִיק יִסוּד עוֹלָם, דְּכָל עֲלָמָא קָאִים עֲלוּי. אַמַּר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, זְכָאָה חוּלְקָךְ רַעֲיָא מְהִימְנָא. (כאן חסר)

בַּת קוֹל בְּגְלוּתָא, עַד דְּתִיתִי אַנְתָּ לְגַבְהַ, דְּאַנְתָּ קוֹל דִּילָהּ, דְּכָל אִשָּׁה בַּת בְּעִלָּהּ, כְּמָה דְּאַתָּ אַמַּר וְתַהִי לוֹ לְבַת. מְאוּרְשָׁה אִיהִי לָךְ, עַדִּין לָא עֲבַדַת (דִּיא עאלת עמיה) עֲמָה לְחוּפָּה.

אַתְמַר, צַעֲקָה הַנְּעֵרָה הַמְּאוּרְשָׁה וְאֵין מוֹשִׁיעַ לָהּ. הֲכִי שְׂכִינְתָּא, אִימָא דִּילָהּ (נִיא עלאה), צוּעֲקַת עַל בְּנָה, וְאֵין מוֹשִׁיעַ לָהּ, עַד דְּיִיתִי עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא בְּגִינָה, דְּאִיהוּ מוֹשִׁיעַ. דְּבְּגִינָה אַתְמַר, (זכריה ט) הִנֵּה מִלְכָּךְ יָבֵא לָךְ צָדִיק וְנוֹשֵׁעַ. הוּא מוֹשִׁיעַ לְעִילָא, וְאַנְתָּ לְתַתָּא. וּבְגִין דְּאַנְתָּ בְּדִיּוֹקְנִיָּה, אַתְמַר בְּךָ, (דברים ה) וְאַתָּה פֶּה עֲמוּד עֲמָדִי. דְּכִלְהוּ יִשְׂרָאֵל אֶהְדְּרוּ לְאַהֲלִיָּהוּן, וְאַנְתָּ לָאוּ, עַד פּוּרְקָנָא בְּתַרִּיתָא. וּמֵאַן גְּרַם דָּא, עֲרַב רַב. דְּבְּגִינִיָּהוּ, (שמות לב) וַיִּשְׁלַךְ מִיָּדוֹ אֶת הַלּוּחוֹת. וּמֵהֵיא שְׁעֵתָא נְפֻלָּה, וְלָא אַתְפְּרַקַת מֵעֲרַב רַב, דְּאַתְמַר בְּהוֹן (שמות יב) וְגַם עֲרַב רַב עָלָה אִתָּם. בְּכָל דָּא לָא אַתְפְּרָשׁוּן מִיִּשְׂרָאֵל. וְשַׁפְּחָה מְגַבְרַתָּהּ, עַד פּוּרְקָנָא בְּתַרִּיתָא.

דף רע"ט ע"ב

אַנְתָּ בְּרָא דְמִלְכָּא, כְּגוֹנוֹנָא דִּילָךְ אַתְמַר בְּעֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא (דף רע"ט ע"ב) בְּכֻלָּא, חֲדוּה דִּילָךְ, כְּחֲדוּה דִּילִיָּה יְהָא, כְּדַ יִיתִי לְמַפְרַק לְכֻלְתִּיָּה, (תהלים יט) וְהוּא כְּחֲתָן יוֹצֵא מִחוּפְתּוֹ וְגוֹי. דְּהָא לְבוּשִׁין דִּילָהּ בְּגְלוּתָא חֲשׂוּכִין, וּבְזַמְנָא

דַּאִיְהִי מִתְלַבֶּשֶׁת בְּהוֹן, אִיְהִי אֶמְרָה (שִׁיר הַשִּׁירִים א) אֶל תִּרְאוּנִי שְׁאֲנִי
שְׁחַרְחֹרֶת. וְאֵלֶּיךָ קְלִיפִּין אֵינּוּן, מִשְׁחִית אֶף וְחִמָּה, נּוֹקְבָא בִישָׂא, שְׁפַחָה
בִישָׂא, שְׁבַתַּי, (מִשְׁלִי ט) וְשְׁפַחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ, דַּאִיְהִי שְׁבַת מְלַכְתָּא.
מִשְׁחִית אֶף וְחִמָּה, סְחָרִין לְתַלְתָּא אַבְהוֹן.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא מַה דְּהוֹת בְּרַתָּא דְּמִלְכָּא, יִי עַל הוּיָהּ, דְּכָלִּילָן בְּאַבְהוֹן, הִי
קְדַמָּה בְּאַבְרָהָם. הִי תִנְיִינָא בִּיצְחָק. וִי בִּיעֻקֵּב. וְהוֹת יִי רִישָׂא עַלְיָהּ.
אֲתַמַּר, (אִיכָה ה) נְפִלָה עֶטְרַת רֵאשֵׁנוּ. וְאַמְתִּילוּ רַבְּנָן מְתָלָא, לְמִלְכָּא דְּהוּהָ
לִיָּה עֶטְרָה עַל רִישִׁיהָ, וְאֵלֶּיךָ יָאָה קְדַמִּיהָ, אֲתִיָּא לִיָּה שְׁמוּעָה בִישָׂא, אֲרַמִּי
עֶטְרָה יַעַל רִישִׁיהָ. וְיַמָּה דְּהוֹת יִי עַל הוּיָהּ. יִי לְעֵילָא, אֲתַהֲדַר הוּהִי, יִי
לְתַתָּא. וּבְגִין דָּא אֲמַר דְּוֹד, (תְּהֵלִים קיח) אֶבְרָהָם מְאַסּוּ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֵאשׁ פְּנֵה
מֵאֵת יִי הִיתָה זֹאת.

קוּם רַעִיָּא מְהִימְנָא, טוּל אַבְנָא דָּא בִּידְךָ, דְּאַתְמַר בָּהּ, (זְכוּרִיָּה ג) עַל אֶבְרָהָם אַחַת
שְׁבַעָה עֵינִים. לְתַבְרָא קְלִיפִּין דְּאַגּוּזָא, דְּהָא כְּמָה רוּעִים פְּרַנְסִי דְּרָא,
אֲתַכְנָשׁוּ עַל הָאִי אַבְנָא, דַּאִיְהִי סַלְע דִּילְךָ, לְאַפְקָא מִיָּא מִתַּמָּן, דְּכַלָּה דִּילְךָ
מִעֵין הַחֲכָמָה. בְּהָאִי סַלְע, דְּנִבְיַעָא דִּילָהּ בְּאוּרִיָּתָא, בְּרִזִּין סְתִימִין לִית
סוּף. וְעַלָּה אֲתַמַּר, (אִיּוֹב כח) וְהַחֲכָמָה מֵאִין תִּמְצָא.

וְכָל תּוֹקְפָא דְּלָהוֹן לְאַעְבְּרָא קְלִיפָה דְּלְעֵילָא, וְכַד מְטוּן לְקְלִיפָה תִנְיִינָא,
דַּאִיְהִי תַקִּיפָא, אִיְהִי קְשִׁיָּא לוֹן, וּמְחָאן בָּהּ כָּל יוֹמִיהוֹן כְּלָהוּ, בְּלִישְׁנָהוֹן
דְּאֵינּוּן תַקִּיפִין כְּפִטִישִׁין, וְלִית לוֹן רְשׁוּ לְאַפְקָא מִיָּנָה מִיָּא. אֶלָּא אֵלֶּיךָ טְפִין
דְּנַפְקִין עַל יְדֵךָ, בְּזַמְנָא דְּאַתְמַר בָּהּ, (בְּמַדְבַּר ט) וַיֵּךְ אֶת הַסַּלְע בְּמִטְהוּ פְּעַמִּים.
וּבְמַחָאָה תִנְיִינָא נְפָקִי אֵלֶּיךָ טְפִין. וְאֵלֶּיךָ אֵינּוּן רְמִיזִין דְּחֲכָמָה, רְמִיזִין
דְּקַבְלָהּ, דְּאֵינּוּן בְּחִגִּיגָה, וּשְׂאָר מִתְנִיתִין. וְהָאִי אֶבְרָהָם לִית מֵאִן דְּאַפִּיק מִיָּנָה
חֲכָמָה, דַּאִיְהִי מְלַגָּאוּ, דְּלִית לָהּ סוּף, (דַּאִיְהוּ מוּחָא מְלַגָּאוּ) בְּרַתָּא, דְּאַתְמַר בְּךָ
הֲלָכָה לְמִשָּׁה מְסִינִי.

פְּתַח רַעִיָּא מְהִימְנָא וְאַמַּר, סְבָא סְבָא, אִית סַלְע, וְאִית סַלְע, אִית אֶבְרָהָם,
וְאִית אֶבְרָהָם. אִית אֶבְרָהָם דְּשִׁמָּא דִּיהוּיָהּ, עַלָּה אֲתַמַּר (דְּנִיָּאל יב) וְאַבְנָא דִּי מְחַת
לְצִלְמָא הוֹת לְטוּר רַב. וְאִית אֶבְרָהָם דַּאִיְהִי (וִיקְרָא כו) אֶבְרָהָם מְשִׁפִּית, דְּלִית תַּמָּן
נְבִיעוּ דְּמִיָּא דְּחֲכָמָתָא, וְלֹא דְּבוּר.

אֶלָּא אֶבְרָהָם דַּאִיְהִי (חֲסִד) סַלְע, דְּמִשָּׁה, עַלָּה אֲתַמַּר (בְּמַדְבַּר כ) וְדַבְרַתְּם אֶל הַסַּלְע
לְעִינֵיהֶם וְנָתַן מִימִיו. דַּאִיְהִי בֵּת קוֹל וְלֹא תִלְיָא בָּהּ אֶלָּא דְּבוּר וּפְיוּסָא.
אַבְל שְׁפַחָה, סַלְע אַחְרָא, דַּאֲתַקְרִיאַת (קְלִיפָה) מְשִׁנָּה. נּוֹקְבָא דְּעַבְדָּ נְעַר. עַלָּה
אֲתַמַּר, (מִשְׁלִי כט) בְּדַבְרִים לֹא יוֹסֵר עַבְדָּ, אֶלָּא דְּמַחָאן וּמִתְבְּרִין מִיָּנָה כְּמָה
פְּסָקוֹת, וְלִקְטִין לוֹן, וְאַתְקָרוּן לְקוּטוֹת. וְעַל דְּמִלְקִטִי לוֹן, אֲתַקְרִיאוּ
לְקוּטוֹת, בְּלֹא נְבִיעוּ דְּחֲכָמָה וְקַבְלָהּ.

אַבְל סַלְע דִּילִי, אִיְהִי בְּרַתָּא דְּמִלְכָּא, בְּגִינָה אֲתַמַּר, וְדַבְרַתְּם אֶל הַסַּלְע
לְעִינֵיהֶם וְנָתַן מִימִיו, בְּדְבוּר וּפְיוּס, כְּבְרַתָּא דְּמִלְכָּא. וּבְגִין דְּמַחִינָא בָּהּ,
לְקִינָא עַלָּה, וְאַתְגַּזֵּר עַלְנָא מוֹתָא. דְּמֵאִן דְּמְסַרְב לְמִטְרוּנִיתָא, חֲיִיב מִיתָה.

כָּל שָׁכֵן מֵאֵן דְּמִחָא לְבִרְתִּיהָ דְּמִלְכָּא. וּבְגִין דָּא אֲתַגְזֹר עָלֵי, דְּלֹא אִיעוּל
לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, וְאַנָּא קְבוּר בְּאַרְעָא נּוֹכְרָאָה, וְאַתְעַבְרַת מִינִי. וְאַתְמַר,
(שמואל ב כג) וַיֵּרֶד אֵלָיו בְּשַׁבָּט. וְהָאִי שַׁבָּט, אִיהוּ חַד מִשַּׁבְּטֵיָא דִּילִי, דְּאַנָּא
עָתִיד לְנַחְתָּא תַּמָּן לְמַהוּי עִם יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא. וְכֹלֹא אֲתַרְמִיז, וּבִבְאָתֵר
אוֹחְרָא אוֹקְמוּהָ מְאַרִי מִתְנִיתִין. (חסר)

דְּבִי מְקֻדְשָׁא, וְשָׁמָא דְּמִשִּׁיחַ, אֲתַקְרִיאוּ בְּשֵׁם יְדוּד. וְדָא אַרְבַּע אֲנָפִי אָדָם,
וְאִינוּן דְּשַׁבְּטָא דְּלוּי, אִינוּן נְפֻקוּן מִחִינוּן דְּאִינוּן שְׂאֵר שַׁבְּטִין, וְעָאלוּ
בְּחוּלְקָא דְּאָדָם, דְּאִינוּן אַרְבַּע אֲנָפִין דִּילִיהָ. וּמִשָּׂה אִיהוּ אָדָם בְּדִיוֹקְנָא
דְּהוּא אָדָם קְדָמָה דְּלַעֲלֵלָא. (משלי ט) מַה שָּׁמוּ וּמַה שֵׁם בְּנוּ. וּבְגִין דָּא,
כְּהִנְיָא וְלִינוּאִי, מְזוּנִיהוּן עַל יְדָא דְּמִלְכָּא אָכִיל בְּפִתּוּרִיהָ, וְשְׂאֵר חִיָּלִין
דְּמִלְכָּא, כָּל חַד יְהַבִּין לִיהָ לְמִיכַל בְּבֵית מוֹשֵׁב דִּילִיהָ. וְרַעֲיָא מְהִימְנָא אִיהוּ
כְּבָרָא דְּמִלְכָּא, קְרִיב לְמִלְכָּא יִתִּיר מֵאֵלִין דְּאָכְלִין לְפִתּוּרִיהָ, דְּלִית מֵאֵן
דְּקְרִיב לְמִלְכָּא מְכַל בְּנֵי מְלָכוּתָא, כְּבָרִיהָ.

קִם בּוּצִינָא קְדִישָׁא וְאַמַר, סָבָא סָבָא, בְּמִלִּין דִּילְךָ אֲשַׁתְּמוּדַע מֵאֵן אֲנִתָּ.
אֲנִתָּ הוּא אָדָם קְדָמָה. מַה שָּׁמוּ, אֲתַמַר עֲלֵךְ. מַה שֵׁם בְּנוּ, אֲתַמַר עַל רַעֲיָא
מְהִימְנָא. וּבְגִין דְּאִיהוּ חַדֵּשׁ כְּמַה חַדוּשִׁין בְּאוּרִייתָא, חַדְוָה זְמִינָא לְגַבְדָּךְ,
(משלי י) דִּבְרִן חֲכָם יִשְׁמַח אָב. (חסר)

דף ר"פ ע"א

רַעֲיָא מְהִימְנָא, בְּפִרְשֵׁתָא דָּא, הֵוָה אֲדַכְּר כְּנִישׁוּ דִּילְךָ לְהוּא עֲלָמָא,
דְּכְתִיב (במדבר כז) (עלה) (דף ר"פ ע"א) אֵל הַר הַעֲבָרִים הַזֶּה הַר נְבוֹ וְגוֹ', וְרַאֲיִתָּ
אוֹתָהּ וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל עַמֶּךָ וְגוֹ', כְּאֲשֶׁר נֶאֱסַף אֶהְרֹן אַחִיךָ וְגוֹ'. וּבְהָאִי פִרְשֵׁתָא,
אִית לְךָ לְאַהֲדָרָא לְעֲלָמָא וְלַחַיּוֹת, וְלֹאֲעֲלָא לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, וְלֹאֲתַחְבְּרָא
בְּפִרְשֵׁתָא דָּא בְּכֻלָּהּ דִּילְךָ, דְּכְתִיב בָּהּ, (במדבר כה) הִנְנִי נוֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי
שְׁלוֹם. וּבְגִין דָּא לֹא אֲמַר לְךָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָכָא רַד, אֲלֵא עֲלֵה. דְּמַנִּיהָ,
אֲנִתָּ תַּהֵא עָאל לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל.

וּמַה דְּאֲמַר בְּךָ, (דברים לד) וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְיִ לְאִינוּן
אַטִּימִין לְבָא, סְתִימִין עֵינִין, דְּלֹא יָדַעִי קְבוּרָה דִּילְךָ, דְּהוּיִת אֲנִתָּ בְּעִי
רַחֲמֵי מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא יִיעוּל לְךָ בְּהוּא קְבוּרָה, דְּבָה אֲנִתָּ מִתְקַרִי
מֵת. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (יהושע א) מִשָּׂה עֲבָדִי מֵת. וְאִינוּן טַפְּשָׁאִי אֲמַרִין, וְכִי
מִשָּׂה הֵוָה מְפַחַד מִמִּיתָה, לְנַפְקָא מְהָאִי עֲלָמָא, לְעֲלָמָא דְּאֲתִי, כְּשְׂאֵר
בְּרִיין. וְאִינוּן לֹא יָדַעִין דְּקְבוּרָה דִּילְךָ, וּמוֹתָא דִּילְךָ אִיךָ הִיא.

דְּהָכִי אוֹקְמוּהָ מְאַרִי מִתְנִיתִין, דְּמִתִּי חוּצָה לְאַרְצָא אִינָם חַיִּים. לֹא אֲמַרִי
דְּאִינָם עֲתִידִים לְהַחַיּוֹת, דְּאֲלָמְלִי כְּךָ הוּוּ כְּפָרִין בְּתַחֲנִיית הַמֵּתִים. אֲלֵא
הָכָא רָזָא רַבְרָבָא, קְבוּרָה דִּילִיהָ בְּצוּלְמָא דְּלֹאוּ הַגּוֹנָה לִיהָ, דְּאִיהִי (תהלים
מב) אַרְצָא צִיָּה וְעֵינָף בְּלִי מִים, וְלִית מִים אֲלֵא תוֹרָה, וּבָהּ (ישעיה נג) לֹא תֵאָר

לו ולא הָדָר. וּמֵאֵן דְּחָזִי לִיהּ בְּהֵוֹא צוּלְמָא, וְנִרְאֵהוּ וְלֹא מִרְאֵה וְנִחְמַדְהוּ. וּבְגִין דָּא, נְבוֹאֵת יִשְׁעִיָּה (ישעיה נב) הִנֵּה יִשְׁפִּיל עַבְדֵי, קָא רְמִיז עָלֵיהּ.

וּבְגִין הֵוֹא קְבוּרָה, הָוֵה בְּעֵי רַחְמֵי דְלֹא יְמוּת תַּמָּן בְּחוּצָה לְאַרְצָא, לְפֻם דְּהָוֵה בְּאַרְצָא צִיָּה רַעֲב וְעֵינֵי וְצָמָא בְּלֵי מַיִם, דְּאִיְהִי אֲוִרִייתָא. וּבְגִין דָּא אֲתַמַּר עָלֵיהּ, עָלָה אֶל הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה. מִשְׁפְּלוּתָא דִּילֵיהּ, אַחֲזִי לִיהּ מַעֲלֵתִיהּ, אֲפֵּי עַל גַּב דְּאַנְתָּ קְבוּר בְּאַתְר דְּלֹאוּ הִגּוּן לָךְ, עָרוּם בְּלֹא לְבוּשֵׁין דִּילָךְ, דְּאִינוּן עוֹר וּבָשָׂר (תלבישני), נַע וְנָד מֵאַתְר דִּילָךְ, וּמְטַלְטַל וְגַלִּי. הָא פְּנִיחָס דְּעַבְדַּת טִיבוּ עֲמִיָּה, דְּאַתְמַר עָלָךְ, הִנְנִי נוֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם, הָא אִיהוּ יַעֲבִיד טִיבוּ עֲמָךְ, וּבִיָּה תִסְתַּלַּק בְּפִרְשֵׁתָא דִּילֵיהּ. דְּבַה פְּלָה דִּילָךְ, תַּמָּן תִּתְיַחַד עֲמָהּ, כְּחַתָּן עִם כְּלֵתִיהּ.

דְּהָא אַנְתָּ (תועלת גדול לישראל בקבורתך), אִי לֹא הָוִית קְבוּר לְבַר מְאַרְעָא קְדִישָׁא, לְבַר מְפָלָה דִּילָךְ, לֹא הָוִי יִשְׂרָאֵל נִפְקִין מְגֻלוּתָא. וּבְגִין דְּאַתְמַר, (ישעיה נג) וְהוּא מְחוּלָל מִפְּשָׁעֵינוּ. אֲתַעֲבִידַת חוּל בְּגִין חוּבָה וּפְשָׁע דִּישְׂרָאֵל בְּקְבוּרָה דִּילָךְ, דְּאַתְמַר בְּךָ (דברים לד) וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּגִיא. וּמַה כְּתִיב בְּקְבוּרָה דִּילָךְ. (ישעיה מ) כָּל גֵּיא יִנְשָׂא, כָּל שְׁפֵל וְנִמּוּדָא יִנְשָׂא בְּגִינָךְ, דְּאִינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּאִינוּן שְׁפָלִים מְכָל אוּמָה וְלִישָׁן. וְכָל הַר וְגִבְעָה יִשְׁפְּלוּ, דְּאִינוּן רְשִׁיעֵיָּא, וְגִסֵּי הַרוּחַ.

וְהָאִי אִיהוּ, (ישעיה נג) וּבְחַבּוּרְתּוֹ נִרְפָּא לָנוּ, (בחבורא) בְּחַבּוּרָה דְּאַתְחַבְּר עֲמָנָא בְּגֻלוּתָא, נִרְפָּא לָנוּ. דְּאַנְתָּ הוּא כְּשִׁמְשָׁא דְנִהִיר, דְּאֲפֵּי עַל גַּב דְּאַתְכְּנַשׁ בְּלִילָא, נִהִיר הוּא בְּסִיָּהֲרָא, וּבְכָל כְּכַבֵּיא וּמְזִלֵי. הִכִּי אַנְתָּ נִהִיר, בְּכָל מְאַרִי הַלְכוּת וְקַבְלוּת. וְלָךְ אֲשַׁתְּקִין בְּגִינִיזוּ, כְּמַבּוּעָא דְּאֲשָׁקִי לְאִילָנִין תַּחוּת שְׁרִשֵׁיהוֹן בְּגִינִיזוּ, עַד דְּאַתְבָּקַע מִימּוֹי בְּאַתְגַּלְיָא. הִדָּא הוּא דְּכְתִיב, (משלי ה) יִפּוּצוּ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוּצָה.

דְּאַנְתָּ הוּא אוּף הִכִּי, כְּשִׁמְשָׁא דְּאֲזִיל בִּימֵי הַחוּרְף תַּחוּת מַבּוּעֵין, וְכַד מְטִי פּוּרְקָנָא, תִּהֵא כְּשִׁמְשָׁא דְּאֲזִיל בְּקִיץ לְעֵילָא מִמַּבּוּעֵין, וְיִהוֹן צוּנְנִין בְּרַחְמֵי. דְּכַד אַנְתָּ תַּחוּתִיָּהוּ, אִינוּן חַמִּין בְּדִינָא. אֲתָא רַעֲיָא מְהִימְנָא, וּבְרִיךְ לְבוּצִינָא קְדִישָׁא, וְאָמַר וְדָאִי אַנְתָּ הוּא דְּנִהִיר לִי, בְּזִמְנָא דְּאַתְמַר עָלִי, (בראשית כח) כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ, כָּבַה הַשֶּׁמֶשׁ, דְּאַחֲשִׁיף נְהוּרִיָּה. יְהֵא רַעֲוָא, דִּידוּיֵד נְהִיר שְׁמִיָּה עָלָךְ.

וְעוֹד אָמַר בּוּצִינָא קְדִישָׁא, וְדָאִי אַנְתָּ הוּא כְּלָא, (ס"א ויאמר וגו') דְּאָמַר, (במדבר יב) אִם יִהְיֶה נְבִיאֲכֶם וְגוֹ'. וּבְגִין דָּא, כַּד אַתְגַּלְיָא אִימָא עֲלָאָה לָךְ, אֲמַרְתָּ (שמות ג) אֲסוּרָה נָא וְאַרְאֵה אֶת הַמְּרָאָה הַגְּדוֹל הַזֶּה מִדּוּעַ לֹא יְבַעַר הַסָּנָה. בְּגִין דְּאִיְהִי רַחְמֵי, אֲתַמַּר בָּהּ לֹא יְבַעַר הַסָּנָה.

וְחָמֵשׁ נְהוּרִין אִית לָהּ, דְּאַתְקַרִּיאוּ קַרְנֵי חַמְפָּה, עַד הוּד, וּמִתַּמָּן עַד הוּד, הָוִי נְהִרִין בְּךָ רַעֲיָא מְהִימְנָא, וְהָאִי אִיהוּ וְנָתַן הוּד לְמִשָּׁה, לְאַשְׁתְּמוּדְעָא דְּכְלָהוּ לָךְ אֲתִיָּהִבוּ, אֲפִילוּ עַד הוּד. וּבְגִין דָּא, פְּנִי מִשָּׁה כְּפִנֵי חַמְפָּה. וְאַלְיִן

דף ר"פ ע"ב

ובאלין חמש דאתמר, דאינון חמש אור דיומא קדמא, דאינון לקבל חמש אצבען דימינא אתחזיא לך בסנה. בגין דעתיד אנת לאפקא זרעא דאברהם מן גלותא, דאיהו דרגא (דאברהם) ימינא. ומתמן בינה איהו רחמים גמורים, יד הגדולה. (אבל) מסטרא דגבורה, יד החזקה, חמש רקיע, ביום שני, לקבל חמש אצבען דשמאלא. אבל מסטרא דדרגא דילך, (שמות יד) ובני ישראל יוצאים ביד רמה. דגוף ותרין דרועין ותרין שוקין, לקבל חמש אצבען, ה' ה' ה' ה' אצבען דיד ימין, וה' דיד שמאל, ותרין דרועין ותרין (דף ר"פ ע"ב) שוקין וגוף, דאינון חמש דסלקין י"ה.

אמר ליה רעיא מהימנא, בריך אנת לאמא עלאה. אבל האי י"ה שווא לי (ני"א ל"י"ה) ה', בגין מטה האלהים, דאיהו ו'. ואמר ודאי הכי הוא. אמר ליה רעיא מהימנא, בוצינא קדישא, לאתתקפא מלין דילך, דמראה איהי לימינא, חשוב במראה דאתמר ביה (במדבר יב) במראה אליו אתודע, ותשפח רמיח, דסליק בחשבון אברהם. אמר בוצינא קדישא, בקדמיתא אתחזי לך האי חיזו, דאתמר ביה במראה אליו אתודע. ולבתר דאמרת, (שמות ג) אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה. דאדכיר ביה ה' זמנין הסנה. כען אתגלייא לך חיזו דא, ברמיח פקודין אליו, דאינון בחמשה חומשי תורה. קם רעיא מהימנא, ונשיק ליה, ובריך ליה.

אמר ליה בוצינא קדישא, האי מראה, לזמנין איהו באות ה' המראה הגדול. ולזמנין איהו באות ב', במראה אליו אתודע. ולזמנין במ"ם, (יחזקאל א) ממראה מתניו ולמטה. ולזמנין בכ' (שם) כמראה אדם עליו. ולזמנין בו', (שמות כד) ומראה כבוד יי'. ולזמנין למראה. לא הוה ליה למיהוי תוספת את כלל, בר ב' מן במראה. אלא ודאי, האי מראה כלילא איהי מעשר ספירן, וכל את אחזי ספירה דילה, כגון כמראה באות כ', אחזי על קתר, והכי שאר אתון, כל חד אחזי על ספירה דילה. ולא צריך לארכא הקא, ולחכימא ברמיזא.

וכמה חזיונות אית לה, ודמיונות ומראות אית לה, וכלא אשתמודע בעין השכל דלבא, דאתמר בה הלב יודע הלב מבין. ומה דאמר, (הושע יב) וביד הנביאים אדמה. דמיון לאו איהו, אלא בשכל דלבא, ולאן כדמיון דעינא. הדא הוא דכתיב, (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשונה. (ישעיה מ) ואל מי תדמיון אל. ואית חזיונות כגון החוזים בפוכבים, אבל חזיון דנבואה איהו כחזיון לילה.

דמיונות וחזיונות, כגון המבין דבר מתוך דבר, והמדמה דבר לדבר. אבל מראה דאיהי בעין השכל, איהי כאור דנהיר בבת עינא. דבת עינא איהי

אופקמא. שְׁחוּרָה אָנִי וְנֶאֱוָה, אֹר דְּנֶהִיר בְּהַּ הַהוּא חֲנוּרוּ דְלָגוּ. וְהֵאֵי בַת
עֵינָא, אֵיהִי (משלי ו) גַּר מְצֻוָּה. נְהוּרָא דְנֶהִיר בְּהַּ מְלָגוּ, וְתוּרָה אֹר.

אָמַר בּוּצִינָא קִדִּישָׁא הֵינּוּ מֵאֵי דְאִמִּינָא דְכָעָן בְּאוּרִייתָא אֲתַגְלִיא לָךְ
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ, וְהֵאֵי אֵיהִו יְהוּ"ה, בְּמִרְאָה אֱלִיו אֲתוּדַע.
בְּמִרְאָה, אִימָא עֲלָאָה. אֲתִידַע, לָךְ בְּדַעַת. בְּן י"ה. בְּחִלּוּס אֲדַבֵּר בּוּ, ה"א
בְּתִרְאָה.

חֲלֵמָא, בְּסִתִּימוּ דְעֵינִינּוּ. וּבְגִין דָּא אֲתַקְרִיאת אֲסַפְקִלְרִיאָה שְׁאֵינָה
מְאִירָה. נְבוּאָה אֵיהִי מְרָאָה בְּפִתְיחוּ דְעֵינִינּוּ. וְשְׁלֶשָׁה גְוּוּנִין בְּעֵינָא, לְקַבֵּל
תְּלַת אַבְהֵן. דְּבַהוֹן נְהִירָא בַת יְחִידָאָה, תְּרִין כְּנַפֵּי עֵינָא, נְצַח וְהוּד. מְרָאָה
לָא אֲתַחֲזִיא אֲלָא בְּהוֹן, כַּד אֵינּוּן פְּתַחֲוּ, אֵיהִי מְרָאָה בְּהַקִּיץ. וְכַד אֵינּוּן
סְגִירִין, אֵיהִו מְרָאָה בְּחִלּוּס.

אָמַר לִיה רַעֲיָא מְהִימְנָא, בְּרִיךְ אַנְתְּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, קוּם אֲשָׁלִים
פְּקוּדִין, לְאַנְהִירָא מְרָאָה עֲלָאָה בְּהוֹן, לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. אָמַר לִיה בּוּצִינָא
קִדִּישָׁא, י', אֵיהִי בַת עֵינָא, כִּי גַר מְצֻוָּה וְתוּרָה אֹר ה"ו מְנַהִיר בְּהַּ ה', ג'
גְוּוּנִין דְעֵינָא, וְתִרִין כְּנַפֵּי עֵינָא. חֲמֵשׁ אֹר נְהִירִין בְּהַּ מְלָגָאוּ, ה' עֲלָאָה דְאֵיהִי
אֹר הַמְרָאָה. (אורה מראה) ע"כ (פרשת צו, כ"ז ע"א פקודא לעשות העולה)

השלמה מההשמטות (סימן ט"ז)
פְּקוּדָא לְנִבְסָא אֲשֶׁת הָאָח. וְרָזָא דָּא הָא אוּקִימְנָא, דְאֵיהִו עֵבִיד טִיבּוּ וּקְשׁוּט
עִם אַחוּהִי מִייתָא, דְלָא לִישְׁתַּצִּי מֵהָהוּא עֲלֵמָא. בְּגִין דְּהָהוּא בְּרַשׁ נֶשׁ דְּמִית
בְּלָא בְּנִין לָא אַעֲבַר כּוּתְלָא דְפְרָזְלָא לְמִיעֵל גּוּ פְּלִטְרִין דְּמִלְכָא. בְּגִין דְּכַתְלָא
דְּפְרָזְלָא קִימָא בֵּין הָאֵי עֲלֵמָא לְעֲלֵמָא אַחְרָא, וּבַתֵּר הָהוּא כּוּתְלָא קִימָן
אֲלָף וְשִׁיתִין רִיבּוּא מְלָאכִי חַבְלָה, וְכַלְהוּ אַקְרוּן מְאִרִי תְרִיסִין, מְאִרִי
דְּבַבּוּ. סִיפֵי שְׁנַן דְּנִוְרָא מְלַהֲטוּן בִּידִיָּיהוּ.

וְגוּ הָהוּא כּוּתְלָא אֵית גַּבִּיהָ [שִׁיתִין אֲלֵפֵי הֵיכְלִין דְּחֲשׁוּכָא. וְכַל הֵיכְלָא
וְהֵיכְלָא אֵית בֵּיה פּוּין פְּתִיחוּן לְגִיהֶנְס. וְכַל אֵינּוּן דְלָא זְכוּ בְּבִנּוּן בְּהֵאֵי
עֲלֵמָא, כַּד נְפִקוּן מִינִיהָ וְאֲזִלִין לְאֲעֲלָא לְהָהוּא עֲלֵמָא אַחְרָא וּפְגַעוּ גּוּ הָהוּא
כּוּתְלָא. וְנְפִקוּן כָּל אֵינּוּן מְאִרִי תְרִיסִין וְטְרַדִין לוֹן, וְעֲאֲלִין לוֹן גּוּ אֵינּוּן
הֵיכְלִין וְיִתְבִּין תַּמּוּן עַד דִּיתְפְּרָקוּן.

וּבְכָל יוּמָא וְיוּמָא טַעֲמִין טַעֲמָא דְגִיהֶנְס, אָף עַל גַּב דְאֵיהִו זְכָאָה. בְּרַשׁ אֵי
זְכוּתִיהָ סְגִי וּזְכוּתָא דְאַבְהֵן. וְהֵנִי אֵינּוּן דְאֲשְׁתַּדְלוּ בְּהוּ וְלָא יְכָלוּ. בְּגִין דְּכָל
אֵינּוּן דְלָא אֲתַפְּשׁוּט מְנַהוֹן דִּיוּקְנָא דְלַעֲיָלָא בְּהֵאֵי עֲלֵמָא לָא עֲאֲלִין גּוּ הָהוּא
עֲלֵמָא. וְכַל אֵינּוּן דְלָא אֲשְׁתַּדְלוּ בְּהֵאֵי עֲלֵמָא בְּבִנּוּן כַּד נְפִקִי מֵהֵאֵי עֲלֵמָא
קְרִיבּוּ גּוּ הָאֵי כּוּתְלָא וְנְפִקוּן הֵנִהוּ מְאִרִי תְרִיסִין וְטְרַדִין לוֹן בְּנִוְרָא
מְלַהֲטָא.

וְגוּ אֵינּוּן הֵיכְלִין אֵית הֵיכְלָא חֲדָא. וְהָהוּא הֵיכְל אַקְרִי הֵיכְל פּוּעֲלִי אָוּן,
וְנִטְלִין לִיה וְעֲאֲלִין לִיה בְּהָהוּא הֵיכְלָא וְתַמּוּן אֲתַטְרִיד בְּכָל יוּמָא וְדָא קֶשֶׁה
מְגִיהֶנְס. אֵי אֵית לִיה פְּרוּקָא, יֵאוּת. וְאֵי לָאו, לָא נְפִיק מִתַּמּוּן לְעֲלֵמִין. וְעַל

דָּא פֿתִיב (תהלים קכ"ז) אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם וְגו'. כִּד אֵית לֹן פֿרוֹקא לְאִינוֹן דְּלֵא זְכוּ, אִינְצִטְרִיךְ לְהֵיא אֲתֵתָא מִמֶּשׁ. דְּהוּא שְׂבֹק תַּמָּן, בְּאַתֵּר דְּנִפְשִׁיה וְרַעוּתִיה הָוָה שׁוּי תְּדִיר וְאֲדַבֵּק בְּרַעוּתָא וְתִיאוּבְתָא. וְכִד אֲשַׁתְּמֵשׁ בְּהוּא אֲתֵר אַחוּהָ דְּמִיתָא, הוּא דְּבִיקוּ דְּתִיאוּבְתָא דְּנִפְשָׁא דְּשְׂבֹק בְּהוּא אֲתֵר אֲתֵר בְּאַתְעָרוּתָא דְּאַתְתִּיה דְּאַתְעָרַת לְגַבִּיה וְאַחוּהָ דְּשׁוּי רַעוּתִיה בְּאַחוּהָ בְּהוּא אֲתֵר. כְּדִין אֲתֵעְרוּ דָּא מִתְעַר לְהוּא מִיתָא בְּאִינוֹן הִיכְלִין וְנִפְק מִתַּמָּן.

וְחַד מִמֵּנָא מְאִינוֹן מְאִירִי תְּרִיסִין אֲתִי עֲמִיה וְאַתְהֲדֵר בְּרֵ נֶשׁ לְהוּא אֲתֵר וְיִשׁוּב לִימִי עֲלוּמִיו. הוּא מִמֵּנָא קָרִי עֲלִיה, וְוִי דְּנִפְיִק אֲגֵרִיה בְּטִיקוּלִיה. מֵאֵן דְּהוּא סִיב אֲתֵהֲדֵר רַבִּיא לְחִיכָא בִּיה. וְעַם כָּל דָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַעוּתִיה לְמַעַבְד עֲמִיה טִיבו לְאַתְתִּקְנָא בְּהֵאִי עֲלָמָא, וְדָא אִיהוּ דְּמֵאֲרִיה אֲתֵרְעִי בִּיה. רַבִּיא מִתְרִיסֵר שְׁנִין דְּלֵא אֲשֶׁלִּים לְעֲשָׂרִין אוּ דְּאִיהוּ רַבִּיא דְּלֵא נְסִיב, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲעָקֵר לִיה, וְשִׁתִּיל לִיה לְבַתֵּר בְּסִטְרָא דְּאָבוּי בְּקִשְׁי, וְדָא לֵא אֲזִיל לְהוּא כּוֹתְלָא.

בִּין גּוֹן עֵדוֹן וְגִיהֲנָם אִיכָא חַד טִינְרָא וְדָא הוּא טִינְרָא דְּמַחְלוּקַת. אֲמֵאִי אֲקָרִי הַכִּי, בְּגִין דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא עֲבָדִין פְּלִיגָא בְּמֵאֲרִיהוֹן עַל הוּא רַבִּיא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָמִי בִּיה דְּלֵא יִצְלַח, דְּאִי אֲתִקְשִׁי לֵא אֲתִנְטַע בְּנִטְיַעָא שְׁפִיר. וְהִשְׁתָּא דְּאִיהוּ רַכִּיכָא וְיֵאוּת לְאַתְעָקְרָא, אֲתֵעָקֵר וְשִׁתִּיל לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

כִּד אֲתֵעָקֵר עֲאֵל לְגַבִּיה הוּא טִינְרָא וְתַמָּן הִיכְלִין יְדִיעָאֵן לְאִילִין וְחִילִין וּמִשְׁיִרְיִין סְגִיאִין קִיִּימִין תַּמָּן דְּמִמוּנִין עֲלִיִּיהוּ. וְכִלְהוּ בְּחוּשְׁבָנָא קִיִּימִי, וְקִיִּימִי תַּמָּן עַד דְּאַתְפְּרִיקוּ בְּסִטְרָא דְּאָבוּי. וְאִי לֵאוּ אָבוּי, זְמַנִּין דְּקִיִּימִי לְחַמְשִׁין שְׁנִין וְעָבִיד בִּיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טִיבו וְאִיפְרָק בְּקָרִיבָא דְּקָרִיב לִיה אוּ אַחוּהָ.

וְכַמְּה פְּרוּקִי אֲזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְהוּא בְּרֵ נֶשׁ. גּוּפָא קְדָמָאָה מָה תְּהֵא מְנִיה. שְׂאֵלְתָא שְׂאִילוֹ קְמִיה חֲבֵרִיא, אִי יִתְקַיִים הוּא גּוּפָא, אִי לֵאוּ. אִי תִימָא דְּלֵא יִתְקַיִים, וְכִי יִיבְדוֹן עוּבְדִי יְדוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אִי חִיבָא הָוָה סְגִי וְלֵא אֲתִחַזִי לְאַתְקִימָא, לֵא שְׂאִילָנָא. דְּוִדָּאִי אֲתֵאָבִיד וְלֵא אֲתִקַּיִים.

אַבְל כְּמָה אִינוֹן דְּאַתְהֲדֵרוּ לְהֵאִי עֲלָמָא וְאַתְתִּקְנוּ גּוּפָא מָה תְּהֵא מְנִיה. הוּא גּוּפָא לֵא אֲתֵאָבִיד, דְּהֵא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֵא יֵאָבִיד עוּבְדִי יְדוּי וּבְרִיִין זְמִינִין לְמַעַבְד מְנִיִּיהוּ. וְאִינוֹן הָווּ גּוּפִין דְּאַתְהֲדֵרוּ (ש"ז ע"ב) בְּלֵא רוּחָא.

כִּד זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲזִיא מִתְיֵיא, אֲלִין יִתְבְּנוֹן וּיְקוּמוֹן אַרְבַּעִין יוּמִין בְּלֵא רוּחָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֵס עֲלִיִּיהוּ וּמִשְׁדֵּר עֲלִיִּיהוּ רוּחָא דְּנִשִּׁיב בְּגִנְתָּא דְּעֵדוֹן וּיְקוּמוֹן בְּקִיּוּמִיהוֹן וְיֵהוֹן שְׁמִשִּׁין לְצִדִּיקִיא

דַּמְתַּעֲסֻקִין בְּאוֹרֵי־תָא. וְאֵלִין יְמוּתוֹן כְּמַלְקָדְמִין וּלְבַתֵּר יִקְיָמוּן לֹון, וְעַל
דָּא כְּתִיב (קהלת ד) וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׁכָבָר מִתּוֹ, מִקְדָּמַת דְּנָא.

כַּד יִקְוּמוּן יִנְדַּעוּן לְמַאֲרִיהוֹן יְדִיעָה דְּלָא בְּרִירָא כְּשָׂאָר בְּנֵי נֶשָׂא וְאֵלִין
שְׁמִשְׁיָן דְּעָמָא קְדִישָׁא. בְּסַפְרָא דְּשִׁלְמָה עַל אֵלִין גּוֹפִין כְּתִיב, (דניאל י"ב)
וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרָא קִיצוּ אֵלֶּה וְגוֹי וְאֵלֶּה וְגוֹי. בֵּין זְכָאִין בֵּין חַיִּיבִין
יִקְוּמוּן, וְעַל דָּא כְּתִיב בְּהוּ בְּאוֹרַח סְתִים, וְרַבִּים. וְלָא כְּתִיב מֵאֵן אֵינוֹן.

וּבְגִין כָּל דָּא אִף עַל גַּב דְּאִמְרִינָן דְּאִתְּבְּרוּ לָאוּ הֲכִי. דְּהָא לִית לָן גּוֹפָא מֵאֵלִין
דְּלָא יִקְוּמוּן מְדוֹר הַמְּבוּל וְדוֹר הַפְּלָגָה, וְיִתְבְּרוּן כְּמַלְקָדְמִין. דוֹר הַמְּבוּל
מָה כְּתִיב בְּהוּ כִּי הִשְׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דָּרְכוֹ, מִחֲבַלִּין הֵהוּא שְׂיִיפָא. בְּגִין
כֶּךָ אֲתַעֲנִשׁוּ. אוּף הֲכָא כָּל אֵינוֹן דְּלָא זְכוּ לְבָנִין, לִית לֹון חוּלְקָא בְּהֵהוּא
עֲלֵמָא עַד דְּמִתְתַּקְּנוּ. וְאִפִּילוּ לְחַמְּשִׁין דְּרִין אֶהְדֵּר לֹון קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
כְּמָה דְּאִתְּמַר. פְּקוּדָא לְחֻלּוּץ אֶת יְבַמְתּוֹ, הָא אִתְּמַר הוּאִיל וְלִית רְעוּתָא
דְּהָאִי אוּ דְּהָאִי, וְלָא אִתְּתַקְּנוּ בְּחַבִּיבוּ, אִית לְחֻלּוּץ.

וְאִי תִימָא בְּאַתֵּר דְּשַׁרְיִין חַיִּים אִית סַנְדַּל בְּשַׁפִּירוּ דְּתִקּוּנָא דְּרַגְלִין, דְּכְתִיב
(שיר השירים ז) מָה יָפוּ פְּעַמְיָךְ בְּנַעֲלִים בַּת נְדִיב וְגוֹי בְּגִין דְּדָא אִיהוּ אִתֵּר
דְּשַׁרְיִין בִּיהַ חַיִּים. וּבְאַתֵּר דְּשַׁרְיָא בִּיהַ מוּתָא לִית סַנְדַּל כָּלֵל, בְּגִין דְּאִיהוּ
סַטְרָא דְּלִית בִּיהַ תִּיקוּנָא דְּרַגְלִין דְּבַר נֶשׁ. וּבְגִין כֶּךָ לִית בִּיהַ סַנְדַּל. וְכָל
אֵינוֹן סַטְרִין דְּמִתְפַּשְׁטִין מִנִּיהַ, כּוּלְהוּ מְשַׁנְיִין רַגְלִין עַד דְּאִשְׁתַּנְיִ כְּרַגְלָא
דְּתִרְנַגּוּלָא.

מְלַכְתָּ שְׂבָא כְּתִיב (מלכים א י) וַתְּבֹא לְנִסּוֹתוֹ בְּחִידוֹת, חֲדָא דְּעֵבִיד לְרַגְלוֹי
סַנְדַּלָא דְּסַטְרָא אוּחְרָא. מָה כְּתִיב (מלכים א י) וַיִּגַּד לָהּ הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל לְבָבָהּ,
וְלָא כְּתִיב וַיַּעַשׂ לָהּ. גְּלִי לָהּ רָזָא וְלָא אֶצְטְרִיד לְמַעַבְדָּ לָהּ סַנְדַּלָא, דְּלָאוּ
אוּרְחָא לְהָאִי סַטְרָא בְּהָאִי.

וּבְגִין כֶּךָ מֵאֵן דְּחַמֵּי בְּחַלְמִיהַ דִּינְהָבִין לִיהַ סַנְדַּלִין לְרַגְלוֹי, וְדָאִי חַיִּין
אֲתַמְסְרִין לִיהַ. וּמֵאֵן דְּחַמֵּי דְּאֶעְדָן מִנִּיהַ סַנְדַּלָא, בְּדִינָא סַטְרָא אוּחְרָא
יְתַמְסֵר, אִי לָא יְתוּב. וְעַל דָּא אִית לְאֶשְׁלַפָּא לְהָאִי וּלְמִיחַב לִיהַ גּוֹ עֶפְרָא,
רָזָא דָּא סַנְדַּלָא דְּאִיהוּ רַגִּיל בִּיהַ לָא תִשְׁלוּף, בְּגִין דְּלָא לְאֶעְדָּא מִנִּיהַ. אֲבַל
אִיֶּצְטְרִיד סַנְדַּלָא אֲחֵרָא לְמִשְׁלָף מִנִּיהַ, וְכַמָּה אֵינוֹן.

וְאֵלִין מְאֵרִי תְרִיסִין בְּהֵהוּא סַטְרָא דְּמִתְכַּנְפִּי תַמְן לְאֶנְעֵלָא הֵהוּא סַנְדַּלָא
לְהֵהוּא סַטְרָא, וְלָא יְכַלִּין. אֶהְדֵּר לְגַבִּיהַ הֵהוּא מִיתָא וְקָא טְעִין עֲלִיהַ
קַמִּיהַ דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְמִיחַס עֲלִיהַ. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא חַס עֲלִיהַ.

וּבְגִין הֵהוּא סַנְדַּלָא, אֶהְדֵּר לְהֵהוּא אֲתֵר אֲרַבְעִין יוּמִין וְאֲתַעְדִּי מֵהֵהוּא
מִיתָא וְכָל אֵינוֹן מְאֵרִי תְרִיסִין דִּילִיהַ. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא יְהִיב לִיהַ עוֹנֶשָׁא
וּפְרִיק לִיהַ, אֲבַל לָא עָאל גּוֹ מִקְדָּשָׁא. וְאַתֵּר מִתְתַּקְּנָא לְהוּ לְבַר מְגוּנְתָא
דְּעַדוֹן וְתַמְן קִימִין וְאוּדוֹן וּמִשְׁבַּחוֹ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא וְחִמָּאֵן לִיהַ מִרְחִיק
וְהֵהוּא נְהִירוֹ דְּעֵדוּנָא דְּצַדִּיקֵיָא בְּגִנְתָּא דְּעַדוֹן וְאֶכְסַפּוֹ בְּעוּבְדִין. זְכָאִין

אינון צדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי. (עד כאן מההשמטות) (דברים כ"ה) ארבעים יפנו לא יוסיף וגו', פקודא דא להלקות לרשע, דאיהו סמאל, דעתיד קודשא בריך הוא למחאה ליה חמשין מחאן. בגין דעבד גרמיה אלוה. ייתי חודא, דמייחדן ביה ישראל בכל יומא, בכ"ה אתוון, וימחי בהון, למאן דשוי גרמיה אלוה, ולא איהו אלא עבד מטונף. ואלין דסרחו בה' תקין לון קודשא בריך הוא, (למחאה) ביו"ד ה"א וא"ו, דאינון ארבעים חסר חד. ובהאי שמא, מחא קודשא בריך הוא עשרה מכתשין לאדם. ועשרה לחנה. ועשרה לנחש. ותשעה לארעא. בגין דכלהו סרחו באת ה'. ובגין דא, (בראשית ג) כי עשית זאת. (ע"כ) (משפטים קי"ז ע"ב מדבר שקר תרחק) (דברים כ"ה) כי ישבו אחים יחדו ומת אחד מהם וכן אין לו וגו', יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה. פקודא דא, ליבם אשת אח דאשת אח איהי ד', ועם א"ח איהי אהד. ואם חס ושלום לביה לאו איהו, למייתי אח על ד', דאיהי אשתיה בת זוגיה דא"ח, עביד פרודא, ועאל סמאל אל אחר באמצעיתא, ואתמר ביה, (בראשית לח) ושחת ארצה לבלתי וגו', דאסתלק קוצא דאת ד' מן אהד. ובגין דא, והיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה לבלתי נתן זרע לאחיו. והשחתת זרעא, מנע מניה כמה ברכאן, ופרודא דייחודא. ובגין דא ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' וימיתהו ה'.

דף רפ"א ע"א

וייחודא דאח עם ד' בצדיק. ובעז בגין דאתתקף על יצריה, אקרי צדיק. והאי איהו בוע"ז, ב"ו ע"ז, תקיף ביצריה. (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר, ודא יה"ו (דף רפ"א ע"א) דכלילן תלת אתוון (ס"א אבהו) בצדיק, ליבם ה'.

ובינה בן י"ה, בגינה אתמר, (רות ד) וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים כל דבר. הקא קא רמיז שנוי השם, ודא מצפ"ץ הקא, וזאת לפנים בישראל. ודא שנוי מקום, אהי"ה, איה מקום כבודו להעריצו. יה"ו, איהו אהי"ה, ודא שנוי מקום. שנוי מעשה, אדנ"י, אי אדנ"ד, יי ידוד, תרווייהו משתנים באדנ"י.

וזאת התעודה בישראל, התעודה, אימא עלאה, (ישעיה ח) צור תעודה חתום ותורה בלמודי. איהו חותם דעלמא, חותם דשמאי וארעא. על התמורה, שכינתא ותפאה. באן אתר אתטמרת. בעולימא דילה, מטטרו"ן, וישנה תמן, איהי משנה. ואדם דאתמר ביה (ישעיה מד) כתפארת אדם לשבת בית, (איוב יד) משנה פניו ותשלחהו.

ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, לא כשאני נכתב אני נקרא בעולם הזה, נכתב ידוד, ונקרא אדנ"י. והא פתיב (מלאכי ג) אני יי לא שנית. בכתובה לא אשתני, אבל בקריאה אשתני. דכתובה דאיהו אתריה, לא אשתני. בקריאה דאיהי לבר מאתריה, אשתני. (שמות כג) השמר מפניו ושמע בקולו

אל תמר בו. בגין דשפחה דיליה אדניי, שמה פשם מטרוניתא. וקודשא
ברוך הוא ביה אשתני, בגין דאיהו נער. ביה רזא (רוחא) (איוב לג) ישוב לימי
עלומיו.

אבל שכונתא אצל קודשא ברוך הוא לא משתנית, וקודשא ברוך הוא
לגבה לא אשתני, הדא הוא דכתיב, (מלאכי ג) אני יי לא שניתי, אני,
שכונתא. יי, עמודא דאמצעיתא. שלף איש נעלו, דא סנדלפון, סנדל איהו
לגבי קודשא ברוך הוא, ונעל לגבי שכונתא. אבל תפארת, דכליל שית
ספירן, איהו גופא לידון"ד. ומלכות, גופא לשכונתא, דאיהו אדני. (דברים
כ"ה) ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו מעל רגלו וגו'. פקודא
דא, לחלוץ. והאי איהו חליצת רוחא מההוא גופא, דבעי לאנהגא עמיה
כאח, וההוא קשירא דאחונה דעם אחוה מתיר מניה, וההוא רוחא אזיל
נע ונד, עד דאשפח פרוקא. הדא הוא דכתיב, (ויקרא כה) או דודו או בן דודו
יגאלנו או משאר בשרו וגו'. ואי לא אשפח, והשיגה ידו ונגאל. פאורח
דאזיל מאתר לאתר, או פעבד דאזיל בשלשלת על צואריה, עד דאשפח
פדיון מאדון דיליה על חוביה. ווי למאן דלא אנה בן למפרק יתיה.

ואליהו ורפנן ומארי מתיבתאן, הכא רמיז, אין חבוש מתיר עצמו מבית
האסורין. דאיהו קשור בקשורא דתפלין דיד, ואסור בתפלין דרישא, פד
לית (ליה) בן למפרק ליה, מסטרא דבן י"ה. ביההוא קשירו איהו אח חבוש
ואסור, דלית ליה רשו למפרק ית גרמיה, דאיהו ד' עצמו דאח, (בראשית ב)
עצם מעצמי קרא לה לגביה, בקרקפתא דתפלין דרישא. ובשר מבשרי
קרא לה מסטרא דלבא.

ולא למגנא אמר קודשא ברוך הוא, כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים
ומתפלל עם הצבור, מעלה אני עליו פאלו פדאני לי ולבני מבין עובדי
כוכבים ומזלות. וכמה בני נשא דקא משתדלי באורייתא, ועבדי גמילות
חסדים, ומצליו, ולא אתפרק קודשא ברוך הוא ושכונתיה וישראל. אלא
דישתדל באורייתא, לחבר יתה בקודשא ברוך הוא. וגמילות חסד, הא
אוקמוה, דהא אין חסיד אלא המתחסד עם קונו, דכל פקודין דעביד,
למפרק בהו שכונתיה, ובהא עביד חסד עם קודשא ברוך הוא.

מאן דגמיל חסד בשכונתיה, עם קודשא ברוך הוא גמיל. בגין דכד חבו
ישראל, וקודשא ברוך הוא הנה בעי ליסרא לון, אימא הות רביעא עליהו,
עד דנפקו לתרבות רעה. קודשא ברוך הוא מה עביד. תריץ בני מלכא
ומטרוניתא. ואיהו אומי, דלא יהדר לאתריה, עד דמטרוניתא אתהדרת
לאתרהא. ומאן דהדר בתשובה, וגמיל חסד בשכונתא, ובכל אורייתא
ובפקודין דילה, ולא איהי (איהו) אלא למפרק שכונתא, דא עביד חסד עם
קונו, וכאילו פריק ליה ולשכונתיה ולבנוי.

אמר אליהו וכל ראשי מתיבתאן, רעיא מהימנא, אנת הוא האי בר נש,
אנת הוא בר מן מלכא ומטרוניתא, דאשתדלותא דילך לגבי קודשא ברוך
הוא, לאו כמאן דעביד חסד עם קונו, אלא כברא דמחוייב לשווייה גרמיה

וְתוֹקֶפֶיָהּ לְמִפְרָק אָבָא וְאִמָּא, וּמָסַר גְּרָמִיָה לְמִיָּתָה עֲלֵיָהּ. דְּמֵאן דְּלָאוּ
אִיהוּ בְּרָא דְּמִלְכָּא, וְעָבִיד טִיבּוּ עִם מְלָכָא וְעִם מְטְרוֹנִיתָא, וְדָאִי הָאִי
אֶתְחַשֵּׁיב דְּעָבִיד חֶסֶד עִם קוֹנּוּ.

דף רפ"א ע"ב

קָם רַעֲיָא מְהִימְנָא, וְאֶשְׁתַּטַּח קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְכָה, וְאָמַר כֵּן יְהִי
רַעֲוָא דִּילֵיהּ, דְּיִחַשֵּׁיב לִי כְּבֹר, דְּעוֹבְדִין דִּילִי לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְשְׂכִינְתֵיהּ יְהוֹן לְגַבֵּיהּ כְּבָרָא דְּאֶשְׁתַּדַּל בְּהוֹן בְּתֵר אַבּוּי וְאִמָּיה, דְּרַחֲמִים לוֹן
יִתִיר מְגֵרָמִיָה וְנִפְשִׁיָה רּוּחִיָה וְנִשְׁמָתִיָה, וְכָל מַה דְּהוּה לִיהּ הוּה חֲשִׁיב לוֹן
לְאִין, (דף רפ"א ע"ב) לְמַעַבְד בְּהוֹן רַעֲוִיתִיהּ דְּאָבָא וְאִמָּא, וּלְמִפְרָק לוֹן בְּהוֹן.
וְאָף עַל גַּב דְּיַדְעֵנָא דְּכֻלָּא בְּרִשׁוּתִיָהּ, רַחֲמֵנָא לְבָא בְּעִי. בְּהוּא זְמָנָא אֶתָּא
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְנִשְׁיַק לִיהּ, וְאָמַר, רַעֲיָא מְהִימְנָא, וְדָאִי אֶנְתָּ הוּא בְּרָא
דִּילִי, וְדִשְׂכִינְתָּא. רַבָּנּוּ וּמְלָאכִין נִשְׁקוּ בְּרַ קָמוּ כְּלָהוּ וְנִשְׁקוּ לִיהּ, וְקָבִילוּ
לִיהּ לְרַב וּמְלָכָא עֲלֵיָהּ. (נִשְׂא קִמְיָא עֵיב יִבְרַךְ ה') (דְּבָרִים כ"ה) וְהִזְהֵר בְּהִנִּיחַ יְיָ
אֱלֹהֵיךָ וְגוֹ', תִּמְחַח אֶת זִכְרֵ עַמְּלֵךְ וְגוֹ'. פְּקוּדָא דָּא, לְהַכְרִית זִרְעוֹ שֶׁל
עַמְּלֵךְ. דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֹמֵר, דְּלָא יַחְזוֹר עַל פְּרָסִיָה, עַד דְּיִטּוּל
נוֹקְמָא מֵנִיָה. פְּתַח רַעֲיָא מְהִימְנָא וְאָמַר. וְדָאִי, בְּגִין דָּא הוּוּ אֲזִלִי בְּמַדְבְּרָא
וְעַל יַמָּא, וְלֹא יִיעֲלוּן בְּאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל, עַד דְּיִטּוּל נּוֹקְמָא מֵנִיָה דְּעַמְּלֵךְ.

עַמְּלֵךְ מֵאן הוּא לְעִילָא, דְּהָא חֲזִינָן דְּבַלְעָם וּבְלַק מִתְמָן הוּוּ נִשְׁמָתִין דְּלְהוֹן,
וּבְגִין דָּא הוּוּ שְׁנֵאִין לְיִשְׂרָאֵל יִתִיר מְכָל אֹמָה וְלִישָׁן, וּבְגִין דָּא עַמְּלֵךְ רְשִׁים
בְּשִׁמְהוֹן, עֵיִם מִן בַּלְעָם, לִיַּק מִן בְּלַק, וּדְכָר וְנוֹקְבָא אֵינּוּן עַמְּלֵקִים.
וְעֲלֵיָהּ אֶתְמַר, (בְּמַדְבַּר כג) לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל.

כְּגוֹוָנָא דְּאִית בְּיִשְׂרָאֵל אַרְבַּע אַנְפִּין, יַעֲקֹב, יִשְׂרָאֵל, רַחֵל, לָאָה. יִשְׂרָאֵל עִם
לָאָה, יַעֲקֹב עִם רַחֵל, לְקַבֵּל, (יַחְזַקְאֵל א) וּפְנִי נִשְׂר לְאַרְבַּעַתָּם. הִכִּי אִית אַרְבַּע
אַנְפִּין לְעַמְּלֵךְ, קָסָם, וְנַחֲשׁ, עַמְּל, וְאָוֶן. עַמְּל רְשִׁים בְּעַמְּלֵךְ. וְהָמֵן דְּהוּה
מִסְטָרָא דְּעַמְּלֵךְ, (תְּהִלִּים ז) יָשׁוּב עַמְּלוּ בְּרֵאשׁוּ. וְכָל אֶלּוּפֵי עֲשׂוּ מַעַמְּלֵךְ הוּוּ.
וְלַעֲלִילָא עַמְּלֵךְ, סְמָאֵל. עַמְּל, נַחֲשׁ, אָוֶן, וּמְרָמָה. דְּמִפְתִּי לִיהּ לְבַר נֶשׁ לְמַחֲטִי
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. קָסִים, ק' מִן עַמְּלֵךְ סִים מִן סְמָאֵל. נַחֲשׁ, אִיל
מִסְמָאֵל (כֵּאן חֲסֵר)

עֲלִיָה אֶתְמַר לְאַבְרָהָם, (בְּרֵאשִׁית יב) יֵלֶךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ,
בֵּית מוֹלַד דִּילְךָ, מֵאֵלִין בְּתֵי סִיְהָרָא, אוּ בְּתֵי שְׁבַתָּאִי, אוּ בְּתֵי מֵאָדִים.
דְּבְתֵי מֵאָדִים וּבְתֵי שְׁבַתָּאִי וּלְבָנָה, עֲלֵיָהּ אֶתְמַר, אִין מִתְחִילִין בְּבִ"ד (אִין
מִתְחִילִין בְּב' וְאִין מִסִּימָן בְּד'). דְּמֵאָדִים סוּמְקוּ דְּחַמְפָּה, גִּיהֲנָם, אִימָא דְּעֲשׂוּ,
דְּאֶתְיִלִּידַת בְּיוֹמָא תְּנִינָא. וְסִיְהָרָא, אִיהוּ טוֹב וְרַע, טוֹב בְּמִלּוּאָה. וְרַע
בְּחֶסְרוֹנָה.

וּבְגִין דְּאִיָּהּ כְּלִילָא מְטוֹב וְרַע, מוֹנִין בְּהּ יִשְׂרָאֵל וּמוֹנִין בְּהּ בְּנֵי יִשְׁמַעֵאל.
וְכַד לְקַת בְּמִלּוּאָה, סִימְנָא לָא טַב לְיִשְׂרָאֵל. וְכַד לְקַת בְּחֶסְרוֹנָה, סִימָן רַע

לִישְׁמַעְאֲלִים. וּבַהֲאֵי (ישעיה כט) וְאַבְדָּה חֲכֻמַּת חֲכָמָיו, חֲכָמָה דִישְׁמַעְאֲלִים, וּבִינֵת נְבוֹנִים תִּסְתַּתֵּר, דְּאִינוּן לָא יִדְעוּן בְּבְרִיאַתּוֹ, אֶלְא בְּשִׁמוּשָׁא דִילְהוֹן, כְּפִי שְׁנוּי עֲלָמָא בְּהַלִּיכְתּוֹ וְשִׁימוּשׁוֹ. וְסִיְהֵרָא אֶתְבְּרִיאַת בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה, וּבְחֻסְרוֹנָה דִילָהּ עֲנִיּוֹת, אֶתְבְּרִיאַת לִילִית, שְׁבַתְאֵי, דְּאִיהוּ רַעֲב וְצָמְאוֹן וְלְקוּתָא דְנְהוּרִין. עֲלָה אֶתְמַר, יְהִי מְאֵרַת חֶסֶר. (משלי ג) מְאֵרַת יְיָ בְּבֵית רְשָׁע. (קהלת ז) וְחוּטָא יִלְכָד בָּהּ, בְּבֵית הַסְּהַר דִילָהּ, וְצָדִיק יִמְלֵט מִמָּנָה.

וְאִית כְּכָבָא אַחְרָא, נְקוּדָה זְעִירָא, נְקוּדָה עַל שְׁפָחָה (נ"א סִיְהֵרָא) דְּאִיהוּ מְאֵרַת, וְדָא חוּלָם, בֵּת מְלָךְ, שְׁבַת מְלָכְתָא. דְּשִׁלְטָנוּתָא דְתַרְוּוּיָהּ בְּיוֹם שְׁבִיעִי, דְּאֶתְמַר בֵּיהּ, (דברים ה) לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וְאֶמְתָּךְ. דְּסִדְר בְּרִיאַתּוֹ לָאוּ כְּסִדְר שְׁמוּשׁוֹ. וּבְגִין דָּא חֲמִיָּה וּמִיָּאֲדִים סוּמְקֵי דְגִיְהֵנְס, אֶתְבְּרִיאֵי בְּיוֹמָא תַנְיִנָא. לְבָנָה שְׁבַתְאֵי, אֶתְבְּרִיאֵי בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה, כְּפָנָא וְחֲשׂוֹכָא. וּבְגִין דָּא אִין מִתְחִילִין בְּב"ד, בְּגִין דְּגִיְהֵנְס אֶתְבְּרִי בְּיוֹמָא תַנְיִנָא, וְלְקוּתָא דְנְהוּרִין בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה.

כְּכ"ב, עֲלִיָּה אֶתְמַר, (במדבר כד) דְּרָךְ כְּכָב מִיַּעֲקֹב. דְּדִרְגִיָּה בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה. וּבִיָּה (שמות יט) וַיְהִי בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיּוֹת הַבֶּקֶר, דְּבִיָּה נְחִית קוּדְשָׁא בְּרִיָּךְ הוּא לְמִיָּהב אֶרְיִיתָא לְיִשְׂרָאֵל, בֵּת יְחִידָה, לְמַהּוּי עֲמִיָּה שְׁבַת מְלָכְתָא. דְּאִיהוּ יוֹם שְׁלִישִׁי, כְּלִיל תְּלַת עֲנַפֵּי אֲבָהּוֹן, ש', בֵּת (מלכתא) יְחִידָאָה, דְּשִׁלְטָנוּתָא דִילָהּ בְּלִיל שְׁבַת, בִּיָּה אֶתְעֵבִידַת שְׁבַת.

וּבְגִין דָּא חוּלְקִין מְאֵרֵי מִתְנִיתִין עַל מַתָּן תוֹרָה, בֵּת יְחִידָה. דָּא אָמַר, בְּשִׁלְשִׁי נִתְּנָה תוֹרָה. וְדָא אָמַר, בְּשְׁבִיעִי נִתְּנָה תוֹרָה. וְאִיָּה בֵּת יְחִידָה, דְּאֶחִידַת בְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, תְּלִיתָאָה לְאַבְהוֹן. וּבְצָדִיק, שְׁבִיעִית לִיָּה בֵּת יְחִידָאָה. וְכַד אִיָּה עֵטְרָה עַל רִישִׁיָּה, אֶתְקַרֵּי בִיָּה שְׁבִיעִי, דְּהוּא שְׁשִׁי הוּא, דְּכָב דִילָהּ צָדִיק, וּבֵת יְחִידָה שְׁבַת מְלָכְתָא אֶתְקַרֵּי צָדִיק. וּבְגִין דָּא, תוֹרָה אֶחִידָא בִּין יוֹם ג' וְז'.

וְאִיָּהוּ כ"ב מִן כּוֹכְבֵי, כ"ו (תהלים פד) כִּי שָׁמַשׁ וּמַגֵּן יִדּוּ"ד צְבָאוֹת, שְׁכִינְתָא מְלָכוֹת הַקֹּדֶשׁ, (בראשית מח) בָּךְ יִבְרָךְ יִשְׂרָאֵל, כ"ב אֶתְוּוֹן דְּאֶרְיִיתָא. כּוֹכָב, כְּלִילָא מִתְּלַת דְּרָגִין, כ', כְּתָר. ב' בִּינָה. יִדּוּ"ד כְּלִיל תַרְוּוּיָהּ, חֲכָמָה. וְכָלְא כְּלִיל כּוֹכְבֵי, דְּרָגָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא.

דף רפ"ב ע"א

וּשְׁכִינְתָא אִיָּה לְבָנָה, לְבוֹן הַהֲלָכָה, רַחֲמֵי, בְּסִטְרָא דְחֻסְדָּא. וְאֶתְקַרֵּיאַת חֲמָה, בְּרָה כְּחֲמָה, מְסִטְרָא דְגְבוּרָה, פְּנֵי מִשָּׁה כְּפָנֵי חֲמָה. סִיְהֵרָא אֶפְיָלָה, מְעוּט דְּסִיְהֵרָא, שְׁפָחָה דִילָהּ גִיְהֵנְס, חֲמָה בִישָׁא. שְׁפָחָה דִילָהּ שְׁבַתְאֵי, לְקוּתָא דְנְהוּרִין, חִילוּל שְׁבַת. שְׁפָחָה, דְּאֶהְדְּרַת עוֹרְףָּ לְגְבִירְתָּהּ בְּכָל יוֹמָא (דף רפ"ב ע"א) וְיוֹמָא וְאֶתְגְּבַרְתָּ עֲלָהּ בְּחוּבִין דִישְׂרָאֵל בְּנְהָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי ט) וְשְׁפָחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירְתָּהּ. דְּשׁוּלְטָנוּתָא דְשְׁפָחָה, לָא הוּי אֶלְא בְּיוֹמָא

תַּנְיִנָּא, בְּגִיחָנָם. וּבְרַבִּיעֵי, בְּלִקוּתָא דְנְהוֹרִין. וְאִתְהַדְרַת לְשִׁלְטָאָה בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא.

וּבֵת מְלָךְ, אֲסִירָא בְּסַרְכוֹת, בְּבֵית הַסֵּהר, בְּגָלוּתָא דִּילָהּ. וְאִיהִי קִינָא דְסַמְאֵל בִּין כְּכַבְיָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אוֹמִי, (עובדיה א) אִם תִּגְבִּיחַ כְּנֶשֶׁר וְאִם בִּין כְּכַבִּים שִׁים קִנְדָּה מְשֵׁם אוֹרִידָדָה נָאִם יִי. וְשִׁכְיִנְתָּא נְגָה, וְנְגָה לְאֵשׁ, וּמְהַכָּא קְרוֹי לְבִי כְּנֶשֶׁתָּא אֵשׁ נוֹגָה.

אֵשׁ מְאָדִים לִישְׁנָא דְאוּדָם, (שמות כח) טוֹר אוּדָם פְּטָדָה. נוֹגָה אֲשָׁא חִינְרָא. וְתַרְוּוּיָהּוּ פְּנִי חַמָּה וּפְנִי סִיחָרָא, נְצַח וְהוּד, אֵינּוֹן דְנִטְלוּ חִוּרוֹ מְחֻסְדָּה, וְסוּמְקוֹ מְגִבוּרָה. אֲהֵרֹן וְדוֹד מְתַמָּן הוּוּ, חַד נְטִיל רַחֲמִי, וְחַד נְטִיל דִּינָא, דְדוֹד מְסַטְרָא דְשְׁמַמְלָא, (שמואל א טז) וְהוּא אֲדַמוּנִי. אֲהֵרֹן אִישׁ חֻסְדָּה, וְתַרְוּוּיָהּוּ נְבִיאִי קְשׁוּט מְתַמָּן. פְּנִי מְשָׁה הוּוּ נְהִירִין בְּנְבוּאָה דְבִינָה, אִיהוּ חַמָּה (אימא) עֲלָאָה מְתַמָּן נְבוּאָה דִּילִיָּהּ.

בְּהוֹן עֵשׂוֹ חִיבָא עֶבֶד אֲדוּם, וְנוֹקְבָא דִּילִיָּהּ מְאָדִים, אִיהִי שְׁפִיכוֹת דְמִים דִּישְׂרָאֵל, וְגִרְמָה דְמְטְרוֹנִיתָא אֲתַקְיִים בְּהָ, (איכה א) נְתַנְנִי יִי בִיּוֹדִי לֹא אוֹכַל קוּם, (שם) נְתַנְנִי שׁוּמְמָה כָּל הַיּוֹם דְּוָה. הוּד, דְּוָה אֲתַהַדְרָה. דְנְצַח וְהוּד לְקַבְלִיָּהּוּ. יִכִּין וּבוּעֵז. שְׁתִּיחָן (שנייה) אֲשֶׁר הַבַּיִת נִשְׁעַן עֲלֵיהֶם. דְבִי כְּנֶשֶׁתָּא אֲתַקְרִיאַת עַל שְׁמִיָּהּוּ אֵשׁ נוֹגָה כְּדָקָא אֲמִינָא.

וְשִׁפְחָה רְעָה אִיהִי קְבוּרָה, וּבְהָ אֲסִירָא לְגִבְרִיתָא. וְאִיהִי שְׁבַתָּאִי, קְרָה וּיְבִשָּׁה, בְּקְבוּרָתָא דְעַפְרָא, וְאִיהִי מוֹת דְעֵנִיּוּתָא דְאוֹרִייתָא, וְאִיהִי קְבוּרַת עֲנִי, מְכוּסָה בְּהָ בְּשִׁבְעַת מִינֵי מְדוּרוֹת, דְאִיהִי כְּלִילָא מְשִׁבְעַת כְּכַבְיָא, כְּמָה דְשִׁבְתָּ מְלַכְתָּא כְּלִילָא מְשִׁבְעַת. וְאֵינּוֹן שְׁבַע כְּכַבְיָא מְסַטְרָא דְגִבוּרָה (ס"א דגבירתא) (בראשית מא) שְׁבַע שְׁנֵי הַשְּׁבַע, מְסַטְרָא דְשִׁפְחָה שְׁבַע שְׁנֵי הַרְעֵב. דְעֲלִיָּהּוּ אֲמַר נְבִיא (עמוס ח) לֹא רָעַב לְלֶחֶם וְלֹא צָמָא לְמִים כִּי אִם לְשִׁמוּעַ אֶת דְבַרֵי יִי. (מכאן עד תיבת לא יטמא ליתא בדפוס וילנא ונראה דהוא השמטת הצנוור - מהמגיה מו"ל).

גְּבִירְתָּהּ גֵּן. שְׁפָחָה אֲשִׁפָּה מְטוּנְפָת, מְסַטְרָא דְעֵרְב רַב אֲשִׁפָּה מְעוּרְבַת בְּגֵן, לְגַדְלָא זְרַעִים, מְסַטְרָא דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. מְסַטְרָא דְעֵבוּדָה זָרָה, אֲתַקְרִיאַת שְׁבַתָּאִי, לִילִית, אֲשִׁפָּה מְטוּנְפָת, בְּגֵן דְצוּאָה מְעוּרְבַת מְכָל מִינֵי טַנוּף וְשִׁרְץ, דְזִרְקִין בְּהָ כְּלָבִים מִתִּים וְחַמּוּרִים מִתִּים. בְּנִי עֵשׂוֹ וְיִשְׁמַעֲלָל קְבוּרִים בְּהָ. עוּבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת דְאֵינּוֹן כְּלָבִים מִתִּים, קְבוּרִים בְּהָ. וְאִיהִי קְבֵר דְעֵבוּדָה זָרָה, דְקַבְרִין בְּהָ עֲרִלִים, דְאֵינּוֹן כְּלָבִים מִתִּים, שְׁקֵץ וְרִיחַ רַע, מְטוּנְפָה, (מוסרח) מְסוּרַח, מְשִׁפְחָה בִּישָׁא אִיהִי סְרַכָּא, דְאֲחִידָא בְּעֵרְב רַב, מְעוּרְבִים בִּישְׂרָאֵל. וְאֲחִידַת בְּעֵצָם וּבִשְׂרָא, דְאֵינּוֹן בְּנֵי עֵשׂוֹ וְיִשְׁמַעֲלָל, עֵצָם מִת, וּבִשְׂרָא טַמָּא, בִּשְׂרָא בְּשָׂדָה טְרַפָּה, דְעֲלָה אֲתַמַּר, (שמות כב) לְכַלֵּב תִּשְׁלִיכוּן אוֹתוֹ.

וּכְגוּוֹנָא דְאִית תְּרִיסָר מְזֻלוֹת, מְסַטְרָא דְטוֹב. הִכִּי אִית תְּרִיסָר מְזֻלוֹת, מְסַטְרָא דְרַע. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית כה) שְׁנַיִם עֶשֶׂר נְשִׂאִים לְאִמָּתָם. (קהלת ז) דְזָה לְעִמַּת זָה עֵשָׂה הָאֱלֹהִים, וְרִשְׁיַעֲיָא אֵינּוֹן אֲבִי אֲבוֹת הַטוּמְאָה,

דַּאיִנוּן טַמָּא מֵת וְשָׂרָץ, דְּמִטְמָא לְבַר נֶשׁ מְאֹוִירוֹ וּמֵתוּכּוֹ וּמִגְבוּ. וְאַפִּילוּ תוֹדֵי תוּכּוֹ דְכֹהֲנָא מִסְתַּאֲב בְּהוֹן. וּבְגִין דָּא (וויקרא כא) עַל כָּל נַפְשׁוֹת מֵת לֹא יָבֵא. דְרָשַׁע קְרוּי מֵת. וּבּוֹצִינָא קְדִישָׁא, לְאַבּוּי וּלְאִמּוּ לֹא יְטַמָּא. (ע"כ).

הָכָא אֲשַׁכְחָנָא אֲסוּוֹתָא לְגַבִּי, דְאַתְמַר בִּי (ישעיה נג) וַיִּתֵּן אֶת רִשְׁעִים קִבְרוֹ. בְּתַר דְקִבּוּרָה דָּא בְּגִין אַבָּא וְאִמָּא, דַּאיִנוּן בְּגְלוּתָא עִם יִשְׂרָאֵל, אֲתַקְיָים בִּי קָרָא וְלֹא יְטַמָּא. אֲלֵיָהוּ, לֹא תִתְעַכֵּב מְלַנְחַתָּא, דְאַף עַל גַּב דְאַנְתָּ כֹּהֲנָא, לְאַבּוּי וּלְאִמּוּ (לא) יְטַמָּא. דְהָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ בְּגְלוּתָא, דַּאיָהּ קִבּוּרָה לוֹן, וְאַנָּא קִבּוּר בִּינֵיָהּ. בְּאוּמָאָה עֲלָדָּה, בְּשֵׁם יְיָ חַי וְקַיִים, לֹא תִתְעַכֵּב מְלַנְחַתָּא. מְלַאכִין קְדִישִׁין, מְאַרִי דְגַדְפִּין, בְּאוּמָאָה עֲלֵיכּוֹ, טוּלוּ אוּמָאָה דָּא, וְסִלִּיקוּ לָהּ עַל גְּדַפְיָכּוֹ. שְׁבוּעַת יְיָ בְּחַיִּי צְדִיק וְקַיִים עֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא. טוּלוּ אוּמָאָה דָּא, וְסִלִּיקוּ לָהּ עַל גְּדַפְיָכּוֹ. בְּמִטְרוּנֵיתָא בִּיקְרָא דִילָהּ, לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

מְלַאכִין עֲלֵאִין, שְׁלִיחֵן דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מִימִינָא. וּמְלַאכִין שְׁלִיחֵן דִּילֵיהּ, מְשַׁמְאָלָא. וּמְלַאכִים דְאַבָּא וְאִמָּא, יְהוֹן סְתָרִין (סחרין) לָהּ עֵילָא וְתַתָּא, וּמְכַסִּין לָהּ בְּאֵת ו', בְּשִׁית גְּדַפִּין דִּילֵיהּ. דְאַתְמַר בִּיהּ (ישעיה ו) שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפִים וְגו' בְּשִׁתִּים יְכַסֶּה פְּנֵיו דְשְׁבוּעָה דִּילֵיהּ, דַּאיָהּ ה', רְבִיעָאָה. וּבְשִׁתִּים יְכַסֶּה רַגְלֵיו דִּילָהּ, וּבְשִׁתִּים מְעוֹפְפִים לָהּ.

דף רפ"ב ע"ב

וְאַנְתָּ אֲלֵיָהוּ, דְסִלִּיקַת לְעֵילָא, לְעֵילַת הָעֵילוֹת, וְהוּא טְעִין לָדָּ מִכָּל טוֹב, נְחִית לְגַבֵּהּ, וְתִהְוִי כְּרוּב תְּחוּתָא, לְנַחַתָּא לָהּ מְלָאָה כָּל טוֹב. וּמְלַאכִין דְאַבָּא וְאִמָּא, דַּאיִנוּן יְיָהּ, (ס"א אסתרו לה) אֲסַחְרוּ לָדָּ, בְּנַחֲתוֹ דִּילָהּ. וּמְלַאכִין דְבַעֲלָהּ, בְּרָא דְאַבָּא וְאִמָּא, ו', כְּסִיאוֹ לָהּ, וּמְעַפְפִין לָהּ, מְשִׁית גְּדַפִּין (דף רפ"ב ע"ב) אַבִּיג ית"ץ, וּבְלִיּוֹ דְתַלְגִּין מְנַיְהוּ כְּחֶשְׁבוֹן לִיּוֹ. וְדַאי אִיהוּ שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ. וּנְחִיתַת ה' (נ"א י"ה) דִּילֵיהּ, טְמִירָא מְכוּסָה בְּהוֹן. וּמְלַאכִין דַּאיִנוּן דְצְדִיק חַיִּי עֲלָמִין, אֲסַמִּיכוּ לָהּ עֲלֵיכּוֹ כְּחִינוּן דְסַמְכֵי לְכַרְסֵיאָא.

דְאַף עַל גַּב דְהַ"א דְאַצִּילוֹת, דְשַׁמָּא דִּיְדוּ"ד, אִיהִי סְמִיכַת לְכֹלָהּ, לִית לְכוּן לְפָרְחָא לְעֵילָא, וּלְנַחַתָּא לְתַתָּא, בַּר מִינָהּ. כְּאַבְרִין דְגּוּפָא, דְלִית לָהּוֹן תְּנוּעָה בַּר מְנַשְׁמַתָּא, דַּאיבְרִין דְאִית לָהּ, אֲתַפְּשֵׁטוּ עֲלֵיכּוֹ, לְסַמְכָא לְכוּן בְּהוֹן. דְהַכִּי אִיהִי ה', כְּנִמָּא, אִי אִית לָהּ מְאִינִין, מְתַמְלִינִין מְנָה, וּמְתַפְּשֵׁטִין בְּהוֹן, כְּנַחֲלִים דְמְתַפְּשֵׁטוּן מִן יַמָּא עַל אַרְעָא. וְאִי לָאוּ, אִיהִי ה' בְּגִרְמָא יְחִידָאָה, בְּלֹא אֲתַפְּשֵׁטוּתָא דְנַחֲלִין.

הַכִּי מְאִינִין דְשְׂכִינְתָא, אִינּוּן מְלַאכִין קְדִישִׁין לְעֵילָא, וְיִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, אִי אִית בְּהוֹן מְאַרִי מְדוּת, מְאַרִי חֶסֶד חֲסִידִים, גְּבוּרִים מְאַרִי תוֹרָה, נְבִיאִים וְכַתוּבִים, צְדִיקִים, אֲנָשִׁי מְלָכוֹת, דְאַתְמַר בְּהוּ (דניאל א) וְאַשֶׁר כָּח בָּהֶם לְעֲמוּד בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ, בְּעֲמִידָה דְצְלוּתָא. בְּהִיכְלָא דְמְלַכָּא אֲדַנְיִי, מְלַכָּא

דִּילָה יִדְוִיִּד. וְהִם חֲכָמִים וְנִבְוֹנִים רְאִישֵׁי יִשְׂרָאֵל. וְלֹא רְאִישֵׁי עָרֵב רַב, דְּאִתְמַר בְּהוֹן, (אֵיכָה א) הָיוּ צָרִיחָ לְרֹאשׁ. אִיהִי אֲתַפְשִׁטַּת עַלְיָהּוּ בְּעֶשֶׂר סְפִירָן דִּילָה. בְּהֵוֹא זְמַנָּא, נְחִית עַלְת הָעֵלוֹת, בְּיֹוד הִיא וְאִיו הִיא, לְנַחְתָּא עַלְיָהּוּ, לְאֶקְמָא שְׁכִינְתָּא עַלְיָהּוּ.

וּבְזְמַנָּא (שְׁמוֹת ב) דְּוִיפְּו כַּה וְכַה וְיִרָא כִּי אִין אִישׁ, אִיהִי אֲמַרְת, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) שְׁלָמָה אֶהְיָה כְּעוֹטְיָה, מְעוֹטְפַת בְּגָרְמָא דְלֹא אֲתַפְשִׁטַּת עַלְיָהּוּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא צְוּוח עֲלָה וְאָמַר, (אֵיכָה א) אִיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד.

אֲדַהְכִי, קָם בּוֹצִינָא קְדִישָׁא וְאָמַר, רַבּוֹן עַלְמָא, הָא הֲכָא רַעִינָא מְהִימְנָא. דְּאִתְמַר בֵּיה (בְּמַדְבַּר יב) וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנּוּ מֵאֲד, עַד כְּעוֹן וְיִרָא כִּי אִין אִישׁ. הָא הֲכָא וְהָאִישׁ מֹשֶׁה, דְּשָׁקִיל לְשַׁתִּין רַבּוּא דְיִשְׂרָאֵל. וּבֵיה (תְּהִלִּים לג) מִמְּכוּן שְׁבַתּוֹ הַשְּׁגִיחַ. דְּבֵיה אִתְמַר לְגַבֵּי דְרָא דְגְלוּתָא בְּתַרְאָה, (יִשְׁעִיָּה נג) וַיְיָ הַפְּגִיעַ בּוֹ אֶת עֵוֹן כְּלָנוּ. וְאִיהוּ כְּלִיל בְּעֶשֶׂר מְדוֹת, דְּבִגִּינִיָּהּוּ אֲמַרְת (בְּרֵאשִׁית יח) לֹא אֲשַׁחִית בְּעִבּוֹר הָעֶשְׂרָה. נְחִית עַלְיָה, לְאֲשַׁגְחָא עַל עַלְמָא, וְקִיִּים מִיְלָד, דְּאִנְתָּ קְשׁוּט, וְכָל מִיְלָד קְשׁוּט.

דְּאִיהוּ גַּמֵּל חֲסָד עִם שְׁכִינְתָּא, וְקָטִיר שְׁפַחָה דִּילָה בְּגַבּוּרָה, לְמַהּוֹי שְׁפַחָה אֲסִירָא תְּחוֹת גְּבִירְתָּה, בְּקִשׁוּרָא דְתַפְלִין. וְאֲשַׁתְּדַל בְּגִינָה, בְּתוֹרַת אֲמַת. (מִלְאכֵי ב) תּוֹרַת אֲמַת הִיָּתָה בְּפִיָּהּוּ. וְאֲשַׁתְּדַל בְּהָ, בְּנִבְיָאִים וְכְתוּבִים. בְּנִבְיָאִי, בְּכַמָּה נְחִמוֹת. בְּכְתוּבִים, בְּעֶשְׂרָה מִינֵי תְּהִלִּים. בְּצַדִּיק, בִּיִּיח בְּרַכָּאן דְּצְלוּתָא.

וּמֵאֲרֵי מְתַנִּיתִין, לֹא אֲשַׁתְּמוּדְעוֹן לִיה לְרַעִינָא מְהִימְנָא. אֲלִיָּהּוּ, בְּאוּמָאָה עַלְדָּ בְּשִׁמָּא דִּידְוִיִּד, וּבְשִׁמְיָה מְפָרְשׁ, גְּלִי לִיה לְכָל רִישֵׁי מְאֲרֵי מְתַנִּיתִין, דְּיִשְׁתְּמוּדְעוֹן לִיה, וְלֹא יִתְחַלֵּל יִתִּיר, דְּאִתְמַר בֵּיה, (לְגַבֵּי עֵלְמָא) (יִשְׁעִיָּה נג) וְהוּא מְחוּלָּל מִפְּשַׁעֵינוּ. לִית לָד צוּרָד לְמִיטַל רְשׁוֹ דְהָא אֲנָא שְׁלִיחָא דְמֵאֲרֵי עַלְמָא, וְיִדְעֵנָא דְאִי אֲנַתְ עֵבִיד דָּא, דִּיּוּדִי לָד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַלְיָה, וְיִסְתַּלְקוֹן בְּנָד בְּגִינָה, עֵילָא וְתַתָּא. וְלֹא תַתְעַכְבַּ לְמַעַבְד, לֹא שְׁבוּעַ וְלֹא חֲדָשׁ וְלֹא שָׁנָה, אֶלָּא מִיָּד. (כָּאן חֲסַר)

רַעִינָא מְהִימְנָא, מְאֲנִי דְפַסְחָא, בְּזְמַנָּא דְשְׁלִיט עַלְיָהּוּ לִיל שְׁמוּרִים, כְּלָהּוּ צְרִיכִים לְמַהּוֹי שְׁמוּרִים, וְנִטוּרִים מְחַמְץ וּשְׁאוּר בְּכָל שְׁהוּא, וְכָל מְאָכְלִים וּמְשָׁקִים (ס"א מֵאֲנִי דְפַסְחָא) כְּלָהּוּ נִטוּרִין. וּמֵאֲן דְנִטִּיר לֹון מְחַמְץ וּשְׁאוּר. גּוּפִיָּה, אִיהוּ נִטִּיר מִיְצַר הָרַע לְתַתָּא, וְנִשְׁמַתָּא (וּנְשַׁמְתִּיָּה) לְעֵילָא. וְאִתְמַר בֵּיה, (תְּהִלִּים ה) לֹא יְגוּרָד רַע. בְּגִין דְהָא אֲתַעֲבִיד גּוּפִיָּה קְדָשׁ, וְנִשְׁמַתִּיָּה קְדָשׁ קְדָשִׁים. וְאִתְמַר בְּיִצַר הָרַע (וּיִקְרָא כב) וְכָל זֶר לֹא יֵאכַל קְדָשׁ, (בְּמַדְבַּר א) וְהִזְר הַקֶּרֶב יוֹמַת.

פַּסְחָא, דְרֹעָא יְמִינָא דְאַבְרָהָם, כְּסָף מְזוּקָק. מֵאֲן דְעָרַב בֵּיה עוֹפְרָת, מְשַׁקֵּר לִיה. הֲכִי מֵאֲן דְעָרַב חֲמֵץ אוּ שְׁאוּר כָּל שְׁהוּא בְּמַצָּה, כְּאֵלוּ מְשַׁקֵּר חוֹתְמָא (בְּמוֹנִיָּטָה) דְמִלְכָּא. וְהֲכִי מֵאֲן דְעָרַב בְּטַפָּה דִּילִיָּה שׁוּם תְּעָרוּבַת, כְּאֵלוּ מְשַׁקֵּר חוֹתְמָא דְמִלְכָּא, דָּא בְּדָא תְּלִיָּא.

ראש השנה, דרועא שמאלא דיצחק. תמן דיני נפשות, ועקדה דיצחק תמן הנה. דעקיד ליה אברהם. קשורא דתפלה דיד, דומיא דעקדה דיצחק. זכאה איהו ברא דאתעקד באבוי, ואתקשר ביה, למעבד עובדוהי, באורייתא ובמצוה. וזכאה עבד דאתקשר תחות רביה, למעבד רעותיה, איהו באתר דברא דמלכא.

מטטרוין, זכאה אנת, וזכאין בנד, דאינון קשירין ועקידין בתפלין תחות רשותא דמארד. ובגין דא, אף על גב דאנת עבד למארד, מלכא אנת על כל ממנן דשאר עמין. מלכא על כל מלאכין. מלכא, דשדים וכל משרייתיה, דחלין מנד. מאן גרים דא, בגין דאנת שרפרף למארד, ואנת משמש למארד. שדי דמזוזה לבר, שומר הפתח. ידו"ד דאיהו מארד, מלגאו.

דף רפ"ג ע"א

והכי איהו פד קודשא בריך הוא נחית לשלטה על עץ הדעת טוב ורע, דאיהו טוב מטטרוין. רע סמאל, שד, מלכא דשדים. (דף רפ"ג ע"א) מטטרוין מלאד, מלכא דמלאכים. אבל מסטרא דאילנא דחיי, שדי איהו יסוד. ובגין דא למטה, שנים, עבד ורב, דלאו אינון יחודא חדא, ולמעלה, אחד. תפארת יסוד, דגוף וברית חשבינן חד, דאיהי עמודא דאמצעייתא וצדיק.

כגוונא דתפלין דראש, דאיהו בינה על תפארת, מסטרא דאילנא דחיי דאצילות, ומלכות תפלה דיד. הכי לתתא באילנא דחיי דבריאה, מסטרא דכרסניא עלאה, תפלין דראש מטטרוין. תפלין דיד דיליה, כסא תחתון. והאי איהו דאמר נביא עליה, (ירמיה יז) כסא כבוד מרום מראשון.

אבל מסטרא דעץ הדעת טוב ורע, בקשורא דתפלין, אתקשר יצר הרע תחות יצר הטוב, כעבדא תחות מאריה, בקלא דאורייתא, בקלא דצלותא, בקול דשופר. קלא איהו רומיח לגביה. ודא קול השופר, קול דעמודא דאמצעייתא, דאיהו כליל אשא מיא ורוחא. דאינון תלת אבהן, דבהון הי"ו, ה' באברהם, י' ביצחק, בכל אתר ה' דשליט על י' דינא הוא, והאי איהו הי"ו מן אלהים. ובגין דא (תהלים מז) עלה אלהים בתרועה. וי מן ואלהי יעקב, ודא רוח השופר, שכנתא מנא דכלהו תלת, ואיהו ה' מן השופר.

דאינון י' שופרות, דאינון קשר"ק קשר"ק קר"ק, מתלבשין בהון הי"א יו"ד וא"ו הי"א, דכל אתון אליו (ס"א אינון) דינין לסטרין אחרנין ולחייבא.

השלמה מההשמטות (סימן י"י)
וכל אתון אליו אינון (ס"א דינון) לסטרין אחרנין ולחייבא, אינון כשלשלאין ורומחין לשויפין. תרועה שלשלת ותרין תרועות בעשרה שופרות ואינון חד מן קשר"ק, ותננינא מן קר"ק, ואינון עמודא דאמצעייתא.

וְתִנָּא צְדִיק כָּל חַד עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא יִשְׂרָאֵל. שְׁלִישִׁיָּה לְתַקִּיעָה דְאַבְרָהָם רַחֲמִין פְּשׁוּטִים וְלִשְׁבָרִים דִּי צָחַק דִּינִין תְּבַרִין דְּלָבָא, דְּשִׁבְרִים לְשׁוֹן תְּבִירוֹ אִינוּן, הִדָּא הוּא דְכָתִיב (שְׁמוֹת כ"ג) שֶׁבַר תִּשְׁבֵּר מִצְבוֹתֵיהֶם. צְדִיק אִיהוּ שְׁלִשְׁלַת תְּלִיתָא מְמוּצָע בֵּין צְבָאוֹת דִּילִיָּה תְרִין שְׁפָוּוֹן, תַּקִּיעָה לְפָנֶיהָ וְתַקִּיעָה לְאַחֲרֶיהָ.

שְׁתֵּי חֲצוּצְרוֹת כְּסָף אֲתַקְרִיאוּ כַּד נָטְלִי מְרַחֲמֵי דְאִיהוּ יְמִינָא, שְׁנַיִם כְּרוּבִים זָהָב אֲתַקְרִיאוּ מְסֻטָּרָא דְגְבוּרָה דְתַמָּן כְּרוּבִים, וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְׁמַאל. וְכִלְהוּ עֶשֶׂר אֲתַקְשְׁרוּ בְּקֶשֶׁר אַחַר דְאִיהוּ סִימָן קִשְׁיָר תַּקִּיעִיָּה שְׁבִרִיִּים תְרוּעִיָּה.

לְקַבְלִיָּה קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין וְאוּקְמוּהָ רַבְּנָן, הִרְאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמוֹשֶׁה קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין וְדָא עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא קְשׁוּרָא דְתַלְתַּת אַבְהוֹן לְעִילָא, וְצְדִיק קְשׁוּרָא דְנֶצְ"ח הו"ד יְסוּ"ד. וְהֵאֵי אִיהוּ קֶשֶׁר בְּתוּךְ קֶשֶׁר, חוֹתֵם בְּתוּךְ חוֹתֵם לְמַהוּי חֲמָרָא דְאוּרִייתָא נְטִיר מְלַגָּאוּ, וְהֵכִי חוּלְיָא לִית פְּחוֹת מִתַּלְתַּת כְּרִיכוֹ. וְדָא שְׁכִינְתָא דְאִיהִי בֵּת יַחֲדָא קְשׁוּרָא בְּשִׁין דְשִׁבְתָּ, אִיהוּ אוֹת דְתַפְלִין קְשׁוּרָא בְּשִׁין דְתַפְלִין דְאִיהִי תַלְתַּת עַנְפֵי דְאַבְהוֹן. וְדָא י"ש דְשִׁדְיִי אֲשַׁתָּאָר דְלִי"ת לְמַהוּי אַרְבַּע בְּתֵי דְתַפְלִין.

בְּהֵאֵי קְשׁוּרָא אֲתַקְשְׁר ש"ד בְּשִׁלְשֻׁלַת, בְּקְשׁוּרָא דְתַפְלִין בְּזַמְנָא דְאִיהוּ קִשְׁיָר. אִם יִצִּילְהוּ אֱלוֹהֵי יִפְטוֹר גְּרַמִּיָּה מִשְׁלִשְׁלָאָה דְמִלְכָּא. בְּגִין דְתְרוּעָה אִיהִי בְדַעַת וְאִיהִי עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, קֶשֶׁר תַּלְתַּת אַבְהוֹן. אֲשֶׁרֵי הַעֵם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, וְלֹא אָמַר שׁוֹמְעֵי. וּמִיָּד דְאֲתַקְשְׁר שְׁמַאלָא בְיַמִּינָא, אֲתַכְפִּיִּיא (ש"ט ע"א) דִּינָא וְאַתְגַּבֵּר רַחֲמֵי.

וְקְשׁוּרָא דְתְרוּוִיָּהוּ דַעַת. שְׁלִשְׁלַת קְשׁוּר בְּתַקִּיעָה וּשְׁבָרִים. וְעַל דָּא פְּסַח יְמִינָא, רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁמַאלָא, עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא מִתָּן תוֹרָה. וְאִינוּן שְׁבַעָה בְּשִׁבְעָה מוּצָקוֹת, וְאִינוּן שְׁכִינָה עֵילָאָה כְּלִילָא מְשַׁבַּע סְפִירִין. שְׁכִינָה תַתָּאָה בֵּת שְׁבַע וְאִינוּן אַרְבִּיסָר. עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא כְּלִיל תְרוּוִיָּהוּ בְיַד יְהוָה יו"ד ה"א וְאִיו ה"א. וְכָל שְׁבַע מְסֻטָּרָא דְשְׁכִינְתָּא. הִדָּא הוּא דְכָתִיב (תְּהִלִּים קי"ט) שְׁבַע בַּיּוֹם הִלְלִיתִיד, לְקַבְלָהָ עַבְדִּין שְׁבַע הַקְּפוֹת.

סוּפָ"ה יֵאֵהָדוּ"נְהִי, כִּיּוּ ה"ס. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לּוּלָב, וּשְׁכִינְתָּא אֲתְרוּג. לּוּלָב דּוּמָה לְגוּפָא וְאַתְרוּג לְלָבָא. וּבְגוּפָא אִית ח"י חוּלְיִין, לּוּלָב ח"י נַעֲנוּעִין דְלוּלָב. בְּנִטְיִלַת לּוּלָב ח"י נַעֲנוּעִין בְּאַנָּא ה', ח"י נַעֲנוּעִין בְּהוּדוֹ לְה', ח"י נַעֲנוּעִין תַּחֲלִילָה וְסוּף ע"ב, לְמַבְרַח בְּהוּן ע"ב מְמָנָן דְמְמָנָן עַל רוּחִין בִּישִׁין וְטַלְלִין בִּישִׁין.

שְׁבַעַת יוּמֵי דְסוּפָה שְׁבַע סְפִירִין. סוּפָה אִימָא עֵילָאָה דְמְסַכְכָּא עַלְיָהוּ. נְסוּף הַפִּיִם וְנִיסוּף הַיִּין מְסֻטָּרָא דִימִינָא וּשְׁמַאלָא וְחַג שְׁמִינֵי חַג עֲצָרַת שְׁכִינְתָּא תַתָּאָה, בְּרַתָּא דְמִלְכָּא וּמְטְרוּנִיתָא. אֱלָה מוּעֲדֵי ה' מְקַרְאֵי קִדְשׁ אֲשֶׁר תַּקְרָאוּ אוֹתָם בְּמוּעֲדָם, לְצִיפְרָא דְמְצַפְצְפִין לָהּ בְּנָהָא בְּכָל יוּמָא

בְּכֶמָה צְפֻצוּפִין, וְאִיהִי רְבִיעַת עֲלֵייהוּ. בְּתֵר דְּאֶתְרַבִּיאוּ גְדַפֵּייהוּ דְּבִנְהָא,
פְּרָחוּ כְּלָהוּ בְּתֵר אֵימָא.

צִיַד חַד הָנָה חֲפִים, בְּעָא לְצִיַדָא לֹון. מָה עֶבֶד צִיַד, נָטַל לְאֵימָא דִּילָהוּן
וְקִשִּׁיר לָהּ, וְאִיהִי צְוֹחַת בְּגִין בְּנָהָא, שְׁמַעוּ בְּנִין קָלָה וְנַחְתוּ לְגִבָּה וְקִשִּׁירוּ
לֹון. כְּגֹוּנָא דָא אֵימָא עֵילָאָה דְּאֶתְמַר בָּהּ (דְּבָרִים כ"ב) וְהָאִם רוּבְצַת עַל
הָאֶפְרוּחִים אוּ עַל הַבְּצִים וְאֵינֹון יִשְׂרָאֵל מְצַפְצָפִין לָהּ בְּכֶמָה צְפֻצוּפִין
דְּצִלוּתִין וְכוּ' : (עַד כֹּאן מֵהַחֲשַׁמְטוֹת)

כְּשִׁלְשָׁלָאִין וְרוּמְחִין וְסִיפִין. תְּרוּעָה שְׁלִשְׁלַת אִיהִי. וְתִירֵי תְרוּעוֹת אֵית
בְּעֶשְׂרָה שׁוּפְרוֹת. וְאֵינֹון חַד. (חֲסֵר)

דְּאֶתְמַר בָּהּ וְהָאִם רוּבְצַת עַל הָאֶפְרוּחִים (אוּ עַל הַבְּצִים וְאֵינֹון). יִשְׂרָאֵל
מְצַפְצָפִין לָהּ בְּכֶמָה צְפֻצוּפִין דְּצִלוּתִין, וְאִיהִי לֹא בְּעָא לְנַחְתָא לְגִבֵּייהוּ.
יִשְׂרָאֵל מָה עֶבֶדִין. נָטַלִין אֵימָא דְּאִיהִי שְׁכִינְתָא בְּהַדִּייהוּ, וְקִשִּׁרִין לָהּ
בְּקִשׁוּרָא דְּתַפְלִין. כַּד מְטָאן לְקִרְיַאת שְׁמַע, קָרְאוּ בְּנִין דִּילָהּ בְּשִׁית תִּיבִין
דְּיִחוּדָא, דְּאֵינֹון (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד, הָא קָא נַחְתִּין
לְגִבֵּי אִמְהוּן, קִשִּׁרִין לֹון עֲמָה. וְהָאִי אִיהִי (וִיקְרָא כג) אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אוֹתָם,
דְּאִיהוּ עוֹנְתָהּ, כְּמוֹ מוֹעֲדִי.

הַכִּי בְּגֹוּנָא דָא מְצָה, בָּהּ מְזַמְנִין לְשַׁבְּעָה יוֹמִין דְּפִסְחָא. מְזַמְנִין לְשַׁבְּעָה
יוֹמִין דְּסַכּוֹת, בְּשַׁבְּעָה מִינֵי, דְּאֵינֹון לוּלֵב, וְאֶתְרוּג, וְגִי הַדְּסִים, וְבִ' בְּדִי
עֲרֵבָה. (בְּשַׁבּוּעוֹת) שְׁבוּעוֹת, קָרְאוּ לֹון בְּאוֹרֵייתָא. רֵאשׁ הַשָּׁנָה יוֹמָא דְּדִינָא,
כָּל חַד בְּמִינֵיהּ.

כָּל מָאן דְּקָרָא, כָּל דְּרָגָא בְּמִינֵיהּ, יִתְקַיֵּים בֵּיהּ, (יִשְׁעִיָּה נח) אֲזַ תִּקְרָא וְיִי
יַעֲנֵה. אִיז, זִ' יוֹמִין דְּסַכּוֹת, וְחַג שְׁמִינֵי עֶצְרַת. אִיז, מְצָה, וְזִ' יוֹמִין דְּפִסְחָא.
אִיז, סוּפָה, וְזִ' מִינֵין דְּלוּלֵב, דְּאֵינֹון שְׁלֵשׁ הַדְּסִים, וְשְׁנַיִ עֲרֵבוֹת, לוּלֵב,
וְאֶתְרוּג, וְכִלְיָן בְּדִ', הָא חַד סְרִי, כְּחוּשְׁבֹון הִיּוּ. וְצִרִיךְ לוֹמַר הִלַּל עֲלֵייהוּ,
הַלְלוּיָהּ, לְאֲשִׁלְמָא שֵׁם יְדוּד.

וְצִרִיךְ לְסַלְקָא לָהּ בְּמַחְשְׁבָהּ, בְּאַרְבַּע מִינֵין, הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז)
אִמְרַתִּי אֶעֱלֶה בְּתֵמַר. אֶעֱלִיָּה סִימֹון: אֶתְרוּג, עֲרֵבִיָּה, לוּלֵב, הַדְּסִים.
וּמַחְשְׁבָהּ שְׁמָא מְפָרֵשׁ, אֲשֶׁתְּלִים בָּהּ יִיד, כְּגֹוּנָא דִּיִיד פְּרָקִין דִּיִידָא
דִּימִינָא, דְּבִיָּה צִרִיךְ לְנַטְלָא לוּלֵב. הִרִי מַתָּן תּוֹרָה, שְׁבַעוֹת, שְׁבַעוֹת בְּשַׁבְּעָה
יִיד. בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, יִיד בְּקוֹל הַשׁוֹפָר, וּבְעֶשֶׂר שׁוּפְרוֹת, כְּדֹאוּקִימָנָא לְעִילָא.

בְּפִסְחָא, אִיהִי שְׁכִינְתָא יִיד הַגְּדוּלָהּ, מְסַטְרָא דְּחִסְדָּא. בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אִיהִי
יִיד הַחֲזָקָה, מְסַטְרָא דְּגִבּוּרָה. בְּמַתָּן תּוֹרָה, יִיד רְמָה, מְסַטְרָא דְּעַמּוּדָא
דְּאִמְצָעִיתָא. וְתַלְתָּ זְמַנִּין יִיד, מִיב. וְתַלְתָּ אֲבָהוּן דְּתַלְתִּין מִנֵּיהוּ, סַלְקִין
חֲמִשָּׁה וְאַרְבַּעִים, כְּחוּשְׁבֹון יוֹיִיד הִיּוּ וְאִיּוּ הִיּוּ. בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן
יְמִלוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. (קפ"ז ע"ב, פִּיקוּדָא לִיתָן מַחְצִית הַשְּׁקַל)

דף רפ"ג ע"א

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל. רַבִּי חִזְקִיָּה פָתַח, (ישעיה סג) מוֹלִיךְ לַיָּמִין מֹשֶׁה זְרוּעַ תַּפְאָרְתוֹ בּוֹקֵעַ מִיָּם מַפְנִיחֵם וְגו', וְכַאֲשֶׁר אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְּהוּ, וּבְגִין דְּאֲתַרְעֵי בְּהוּ, קָרָא לֹון בְּנִין (דף רפ"ג ע"א) בּוֹכְרִין קְדִישִׁין, אַחִין (כביכול), נַחַת לְדִיּוּרָא עֲמַהוּן. הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (שמות כה) וְעָשׂוּ לִי מִקֹּדֶשׁ וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכָם. וּבְעָא לְאַתְקַנָּא לְהוּ כְּגוֹנָא דְּלַעֲיָלָא, וְשָׂאֲרֵי עַלְיָהּ שְׁבַעַה עֲנַנֵי יָקָר, שְׁכִינְתָּיה אֲזֵלָא קַמֵּיהוּ, הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב, (שמות יג) וַיְיָ הוֹלֵךְ לַפְּנֵיהֶם יוֹמָם.

תַּלְתָּ אַחִין קְדִישִׁין אֲזֵלִין בִּינֵיהוּ, וּמֵאֵן אֵינוֹן. מֹשֶׁה, אַהֲרֹן, וּמֵרָרִים. וּבְזִכְוִתְהוֹן, יָהֵב לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִתְּנֵן עֲלֵאִין (והא אתמר). כָּל יוֹמוֹי דְּאַהֲרֹן, לֹא אַעֲדוּ עֲנַנֵי יָקָר מִיִּשְׂרָאֵל. וְהָא אֲוִקְמוּהָ, (בגין) דְּאַהֲרֹן דְּרוּעָא יְמִינָא דְּיִשְׂרָאֵל הָוָה. וְהֵינּוּ דְּכַתִּיב, (במדבר כא) וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ עָרְד וְגו', כִּי בָא יִשְׂרָאֵל דְּרִךְ הָאֲתָרִים וְגו'. כְּבַר נֶשׁ דְּאֲזִיל בְּלֹא דְּרוּעָא, וְסַמֵּיךְ גְּרַמֵּיהָ לְכָל אֲתָר, וּכְדִין וַיִּלְחַם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁבַּ מִמֶּנּוּ שְׁבִי, בְּגִין דְּהוּ בְּלֹא דְּרוּעָא יְמִינָא. (ועל דא אצטריכו ישראל למנדר נדר עליה הדא הוא דכתיב, (במדבר כא) וידר ישראל נדר ליי ויאמר אם נתן נתן וגו')

תָּא חֲזִי, אַהֲרֹן דְּרוּעָא יְמִינָא דְּגוּפָא הָוָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה סג) מוֹלִיךְ לַיָּמִין מֹשֶׁה זְרוּעַ תַּפְאָרְתוֹ. וּמֵאֵן אֵיהוּ. אַהֲרֹן.

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה, מֵאֵי וַיֵּלֶךְ, לְאֵן הֵלֵךְ. אֶלָּא וַיֵּלֶךְ, כְּגוּפָא בְּלֹא דְּרוּעָא. כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר, (איכה א) וַיִּלְכּוּ בְּלֹא כַח לַפְּנֵי רוּדְף. דְּהָא מִית אַהֲרֹן דְּרוּעָא יְמִינָא, וּבְעָא לְאַסְתִּלְקָא גּוּפָא. (כל יומוי דמשה שמשא נהיר בעלמא).

כָּל יוֹמוֹי דְּמֹשֶׁה, אֲכָלוּ יִשְׂרָאֵל לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. כִּיִּן דְּאַתָּא יְהוֹשֻׁעַ, מַה כְּתִיב (יהושע ה) וַיִּשְׁבּוּת הַמֶּן מִמַּחֲרַת וְגו'. וַיִּאֲכָלוּ מִעֲבוּר הָאֲרָץ מִמַּחֲרַת הַפֶּסַח. מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֶלָּא דָּא מְלַעֲיָלָא וְדָא לְתַתָּא. (מכאן אוליפנא) כָּל זְמַנָּא דְּמֹשֶׁה אֲשַׁתְּכַח, גּוּפָא דְּשִׁמְשָׁא שְׁלִיט, וְנַהִיר לְעֵלְמָא. כִּיִּן דְּאַסְתִּלְקָא מֹשֶׁה, אֲתַכְנֵשׁ גּוּפָא דְּשִׁמְשָׁא, וְנַפִּיק גּוּפָא דְּסִיְהָרָא.

כְּתִיב (שמות לג) אִם אֵין פְּנִיךְ הוֹלְכִים אֵל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה וּבְמָה יוֹדַע אַפּוּא וְגו', הַכִּי אֲוִלִּיפְנָא, כִּיִּן דְּאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה (שמות לב) הִנֵּה מְלַאכֵי יֵלֶךְ לַפְּנֵיךְ, אָמַר מֹשֶׁה, וּמַה קְסִטִּיפָא דְּשִׁמְשָׁא דִּיתְכַנֵּישׁ, וַיְדַבֵּר סִיְהָרָא, גּוּפָא דְּסִיְהָרָא לֹא בְּעִינָא. אִם אֵין פְּנִיךְ הוֹלְכִים, גּוּפָא דְּשִׁמְשָׁא בְּעִינָא, וְלֹא

דְּסִיְהָרָא. כְּדִין גּוּפָא דְשִׁמְשָׁא אֲתִנְהִיר, וְאֲתַעְבִּיד מִשָּׁה, כְּגוֹנוֹנָא דְגּוּפָא דְשִׁמְשָׁא קַמִּיּהוּ דִּישְׂרָאֵל. כִּיּוֹן דְּאֲתַכְנִישׁ מִשָּׁה, אֲתַכְנִישׁ שִׁמְשָׁא, וְאֲתִנְהִיר סִיְהָרָא, וְהוּהוּ יְהוּשַׁע מְשַׁתְּמַשׁ לְנְהוּרָא דְּסִיְהָרָא. וּוִי לְהֵהוּא כְּסוּפָא. (דְּבָרִים לֵא) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְגוֹי. הֵיּינוּ דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַרְבַּעִין שָׁנִין נְהִיר שִׁמְשָׁא לֹוּן לִישְׂרָאֵל, וְאֲתַכְנִישׁ לְסוּף אַרְבַּעִין שָׁנִין, וְנְהִיר סִיְהָרָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְדָאִי הֲכִי הוּא, הֵיּינוּ דְּכַתִּיב, (מְשָׁלִי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מְשַׁפֵּט וְהָא אֲתַעְרוּ חֲבַרְיָא. וְאַנּוֹן נּוֹקִים לִיָּה לְקָרָא. אָבֵל עַל מַה דְּאֲתַעְרוּ חֲבַרְיָא כְּלֹא הוּא אֲצִטְרִיךְ לְעַלְמָא, לְגַלְגָּא (ס"א לתועלתא דְּבַר נֶשׁ), דְּבַר נֶשׁ דִּיתַכְנַשׁ עַד לֹא מְטוֹן יוֹמוֹי.

תָּא חֲזִי, וְהָא אֲתַמַּר, דְּכָל רוּחִין דְּנַפְקִין מְלַעֲיָלָא, דְּכַר וְנוֹקְבָא נַפְקִי, וּמְתַפְרָשׁוּ. וְלִזְמַנִּין תַּפּוּק נְשַׁמְתָּא דְּנוֹקְבָא, עַד לֹא נַפְקַת דְּכַר, דְּהוּא בְּרַזוּגָה. וְכָל זְמַנִּין דְּדְכוּרָא לֹא מְטָא זְמַנְיָה לְאִזְדִּיּוּגָא בְּהַדִּי נּוֹקְבִיָּה, וְאֲתִי אַחְרָא וְאֲתַנְסִיב בְּהַדָּה, כִּיּוֹן דְּמְטָא זְמַנָּא דְּהָאִי לְאִזְדִּיּוּגָא, כִּד אֲתַעַר צְדָק בְּעַלְמָא, לְמַפְקַד עַל חוּבֵי עַלְמָא. כְּנִישׁ לִיָּה לְהָאִי אַחְרָא, דְּהוּהוּ נְסִיב בְּהַדָּה, וְאֲתִי אַחְרָא וְנָטִיל לָהּ. וְעַל דָּא קִשְׁיִן זְוִיגִין קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְכָל דָּא בְּגִין דְּסַרְח דְּכוּרָא עוּבְדוּי, וְאַף עַל גַּב דְּלֹא סַרְח כָּל כְּדָּ עוּבְדוּי בְּחַטָּאִיָּה, אֲתַכְנִישׁ בְּהֵהוּא זְמַנָּא, עַד לֹא מְטוֹן יוֹמוֹי. דְּלֹא עֲבִיד הֲכִי בְּמִשְׁפָּט. וְעַלִּיָּה כְּתִיב, (מְשָׁלִי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מְשַׁפֵּט. וְאַעְרַע בֵּיָּה דִּינָא דְּצְדָק בְּחוּבוֹי, בְּגִין דְּמְטָא זְמַנְיָה דְּאַחְרָא, וְנְסִיב לָהּ, דְּהָא דִּידיָה הִיא.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאַמְאִי, יַפְרִישׁ לֹוּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַיִּיתִי אַחְרָא וַיְהִיב לִיָּה. אָמַר לִיָּה דָּא הוּא תוֹעַלְתָּא דְּבַר נֶשׁ, וְטִיבוּ דְּעֲבִיד עֲמִיָּה, דְּלֹא יַמְטִי (ס"א יחמי) אֲתַתִּיָּה בִּידָא אַחְרָא.

דָּף רַפִּי"ד ע"א

וְתָא חֲזִי, אִי הָאִי (דָּף רַפִּי"ד ע"א) לֹא כְּשֶׁרֶן עוּבְדוּי, אַף עַל גַּב דְּדִילִיָּה הִיא הֵהִיא אֲתַתָּא, לֹא אֲתַדְחִי הָאִי אַחְרָא מְקַמִּיָּה.

תָּא חֲזִי, שְׁאוּל מְלָכָא נָטַל מְלָכוּ. (אמאי) בְּגִין דְּעַד לֹא מְטָא זְמַנְיָה דְּדוּד לְהָאִי. דְּהָא מְלָכוּ הָוָה וְדָאִי דְּדוּד, וְאֲתָא שְׁאוּל וְנָטִיל לִיָּה. כִּיּוֹן דְּמְטָא זְמַנְיָה דְּדוּד לְמִירַת דִּילִיָּה, כְּדִין אֲתַעַר צְדָק (מַלְכוּתָא דְּלַעֲלֵלָא) וְכְנִישׁ לִיָּה לְשְׁאוּל בְּחוּבוֹי, וְאֲתַדְחִי מְקַמִּי דוּד, וְאֲתָא דוּד וְנָטַל דִּילִיָּה.

וְאַמְאִי לֹא אַעְדִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשְׁאוּל מְמַלְכוּ, וְלֹא יָמוּת. אֶלָּא טִיבוּ עֲבִד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲמִיָּה, דְּכְנִישׁ לִיָּה בְּמַלְכוּתָא, וְלֹא יַחְמִי עֲבִדִּיָּה שְׁלִיט עַלִּיָּה, וְנָטִיל מַה דְּהוּהוּ דִּילִיָּה בְּקַדְמִיתָא. כְּדָּ הָאִי. בְּגִין כְּדָּ, בְּעִי בְּרַזוּגָא נֶשׁ לְמַבְעֵי רַחְמֵי קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּד אִזְדִּיּוּג, דְּלֹא יַתְדְחִי מְקַמִּי אַחְרָא.

כְּתִיב, (דברים א) וַיֹּאמֶר יְיָ אֱלֹהֵי רַב לְךָ אֵל תּוֹסֵף דְּבַר אֱלֹהֵי וְגו' וְהָא אֲוֹקִימָנָא, אָמַר לִיה קוֹדֶשׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְמִשָּׁה, מִשָּׁה, תְּבַעֵי לְאַחֲדָשָׁא (ס"א לאכחשא) עֲלָמָא, חֲמִית מִן יוֹמָדָּה שְׁמִשָּׁא פִּלַח לְסִיחָרָא. חֲמִית מִן יוֹמָדָּה דִּישְׁלוֹט סִיחָרָא בְּעוֹד דְּשְׁמִשָּׁא קִימָא. אֶלָּא, הֵן קָרְבוּ יָמִידָּה לְמוֹת קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ. יִתְכַנֵּיִשׁ שְׁמִשָּׁא, וַיִּשְׁלוֹט סִיחָרָא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אֵי אַנְתָּ תִיעוֹל לְאַרְעָא, יִתְכַנֵּיִשׁ סִיחָרָא מִקְמָדָּה, וְלֹא יִשְׁלוֹט. וְדָאֵי שׁוֹלְטָנוּתָא דְּסִיחָרָא מְטָא, וְלֹא תִשְׁלוֹט בְּעוֹד דְּאַנְתָּ קִימָא בְּעֲלָמָא. (דברים לא) קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְגו'. וּמָאֵי קָאֶמַר הֵנָּד שׁוֹכֵב עִם אֲבוּתִידָּהּ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְגו'. וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא, דְּפָקִיד קוֹדֶשׁא בְּרִידָּהּ הוּא לִיהוֹשֻׁעַ, אֶלָּא לְמִשָּׁה. דְּאָמַר לִיה לְמִשָּׁה כָּל הָאֵי. דְּכְתִיב, (דברים לא) וַעֲזָבֵנִי וְהִפֵּר אֶת בְּרִיתִי, וְחָרָה אַפֵּי בּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא. וְעַתָּה כְּתָבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלַמָּדָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁימָה בְּפִיהֶם, אֵי הַכִּי מֵהוּ וְאַצְוֵנוּ.

אֶלָּא קָרָא אָמַר, הֵנָּד שׁוֹכֵב עִם אֲבוּתִידָּהּ, אָמַר לִיה קוֹדֶשׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְמִשָּׁה, אָף עַל גַּב דְּאַנְתָּ תִשְׁכּוֹב עִם אֲבִהֶתְךָ, הָא אַנְתָּ קִימָא תְּדִיר לְאַנְהָרָא לְסִיחָרָא. כְּמָה דְּשְׁמִשָּׁא, דְּאָף עַל גַּב דְּאַתְכַנֵּיִשׁ, לֹא אֲתַכְנֵיִשׁ אֶלָּא לְאַנְהָרָא לְסִיחָרָא. וְכַדִּין אֲנַהִיר לְסִיחָרָא, כַּד אֲתַכְנֵיִשׁ. וְעַל דָּא, הֵנָּד שׁוֹכֵב לְאַנְהָרָא, וְדָא הוּא וְאַצְוֵנוּ. וְכַדִּין (ס"א אתכשר) אֲתַבְּשֵׁר יְהוֹשֻׁעַ לְאַתְנַהָרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, הֵנָּד שׁוֹכֵב עִם אֲבוּתִידָּהּ, לְאַנְהָרָא לִיהוֹשֻׁעַ, וְדָא הוּא וְצוֹ אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְחִזְקָהוּ. וְצוֹ אֶת יְהוֹשֻׁעַ כְּלָהוּ לְאַנְהָרָא.

כִּי אֶתָּה תִבְא, וְלִבְתֵּר תִּבְיָא מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֶלָּא חַד תִּבְא, לְבִשְׂרָא לִיה דִּיעוֹל לְאַרְעָא, וְיִתְקַיֵּים בָּהּ. וְחַד תִּבְיָא, לְבִשְׂרָא לִיה שְׁלִטָּנוּתָא עַל יִשְׂרָאֵל, וְאַתְבְּשֵׁר עַל קִיּוּמָא דְּגֵרְמִיָּה, וְאַתְבְּשֵׁר עַל שְׁלִטָּנוּ דִּישְׂרָאֵל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח, (ישעיה כד) מִכְּנֶגֶד הָאָרֶץ זְמִירוֹת שְׁמַעְנוּ צְבִי לְצַדִּיק וְגו', וְוִי לֹון לְבַנֵּי נְשָׂא, לְאַיְנוֹן דְּלֹא מִשְׁגַּחִין וְלֹא מִשְׁתַּדְּלִין בִּיקְרָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן, וְלֹא מִסְתַּכְּלִין בְּקִדּוּשָׁא (בַּקְדוּשָׁה) עֲלָאָה, לְאַתְקִדְשָׁא בְּהָאֵי עֲלָמָא, לְמַהוּי קִדִּישִׁין בְּעֲלָמָא דְּאַתִּי. מִכְּנֶגֶד הָאָרֶץ, דָּא (צ"ו ע"א, קמ"ב) כְּסוּתָא עֲלָאָה קִדִּישָׁא. זְמִירוֹת שְׁמַעְנוּ, כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר (איוב לה) נוֹתֵן זְמִירוֹת בְּלִילָהּ, זְמִירוֹת תּוֹשְׁבֵיָהוֹן דְּכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל, קִמֵּי קוֹדֶשׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּלִילָהּ. בְּלִילָהּ, בְּזִמְנָא דְּאַיְהִי אֲזַדְמָנָא (דְּקוֹדֶשׁא בְּרִידָּהּ הוּא) (ס"א אַזְדוּגָא דְּשַׁכִּיחָא) וְשַׁכִּיחָא לְשַׁבְחָא לִיה לְקוֹדֶשׁא בְּרִידָּהּ הוּא (בְּלִילָהּ, בּוֹמְנָא דְּאַיְהִי אַזְדוּגָא) (אַזְדוּגָת) וּמִשְׁתַּעֲשֵׂע עִם צַדִּיקִיָּא בְּגִנְתָּא דְּעָדוֹן.

דף רפ"ד ע"ב

וְאַיְמַתִּי. מִפְּלָגוֹת לִילְיָא וְאַיְלָדָּהּ. וְכַדִּין זְמִירוֹת שְׁמַעְנוּ (בְּלִילָהּ), תּוֹשְׁבֵיָהוֹן. וְזְמִירוֹת, כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר (וַיִּקְרָא כח) לֹא תִזְמוֹר. וְכְתִיב (ישעיה כח) זְמִיר עֲרִיצִים יַעֲנֶה, אַעְקָרוּתָא מֵאַתְרֵיהוֹן כָּל אֵינּוֹן תַּקִּיפִין, דְּהָא כַּד עֵייל לִילְיָא, כְּמָה עֲרִיצִים גְּרַדִּינֵי נִימוּסִין שְׁכִיחִין בְּעֲלָמָא, אֲזַלִּין וְשִׁיטוֹן (וּשְׁטִיין)

בְּעֵלְמָא לְקִטְרָגָא. מִפְּלִגּוֹת לִילְיָא וְאִילָד, אֲתַעַר רִוְחָא חֲדָא וְאֲעַקֵר לְכֻלְהוּ
מֵאֲתְרֵיהּ, וְאֲעִיבֵר לֹון דְּלָא יִשְׁלִטוּן. זְמִירוֹת שְׁמַעְנוּ, תּוֹשְׁבְתָן דְּכְנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל בְּלִילְיָא, וְכֹל דָּא לְמָה. צְבִי לְצַדִּיק, לְאִזְדוּוּגָא בְּזוּוּגָא חֲדָא (לְקוּדְשָׁא)
דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, (דף רפ"ד ע"ב) וְלֹאֲתַקְדָּשָׁא בְּקוּדְשָׁה חֲדָא.

וְאוֹמַר רְזִי לִי רְזִי לִי, דָּא הוּא רְזָא עֲלָאָה. דָּא הוּא רִוַח קְדִישָׁא, אָבֵל אוּי
לִי עַל דְּרָא, וְעַל עֲלָמָא. בּוּגְדִים בְּגָדוּ, דְּכֻלְהוּ מְשַׁקְרָן בֵּיהּ. מְשַׁקְרָן בְּהוּ
בְּגַרְמֵיהּ, וְלֹא דִי דְּמְשַׁקְרָן בְּגַרְמֵיהּ (ממ"ש), אָלָא אֵינוֹן בְּנִין דְּאוּלִּידוּ
מִתְשַׁקְרָן בְּהוּא שְׁקָרָא דְּלֵהוֹן, וְאֲשַׁתְּכַחוּ פְּגִימִין לְעֵילָא וְתַתָּא.

כִּיּוֹן דְּאֲסַתְּכַל יִשְׁעֵיהּ בְּהַאי, כְּנִישׁ לְאֵינוֹן דְּחֵלִין חֲטָאָה, וְאוּלִּיף לֹון אֲרַח
קְדִישָׁא לְאֲתַקְדָּשָׁא בְּקוּדְשָׁה דְּמִלְכָּא, וְלֹאֲשַׁתְּכַחָא בְּנִייהּ קְדִישִׁין. כִּיּוֹן
דְּאֲתַקְדָּשוּ אֲלִין, אֵינוֹן בְּנִין דְּאוּלִּידוּ אֲקֵרוּן עַל שְׁמֵיהּ. הָדָא הוּא דְּכְתִיב,
(ישעיה ח) הִנֵּה אֲנֹכִי וְהִילָדִים אֲשֶׁר נָתַן לִי יְיָ לְאוֹתוֹת וּלְמוֹפְתִים בְּיִשְׂרָאֵל,
דְּפִרִישׁוּן מְשַׁאֲרַ עֲמִין.

דְּבַר אַחַר מְכַנֵּף הָאֲרֵץ זְמִירוֹת שְׁמַעְנוּ, בְּשַׁעֲתָא דְּעָאֵלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא,
וְאֵרוּן קִימָא קְדִישָׁא קְמֵייהּ, שְׁמַעוּ יִשְׂרָאֵל דְּמִסְטָרָא חַד דְּאַרְעָא,
תּוֹשְׁבְתָן וְחַדוּ וְקַל מְזַמְרֵי עֲלָאי, דְּמְזַמְרֵי בְּאַרְעָא. כְּדִין צְבִי לְצַדִּיק,
תּוֹשְׁבְתָא דְּמִשָּׁה הָהּ בְּהַיָּא שְׁעֲתָא. דְּבָכֵל אֲתַר דְּאֵרוּן הָהּ שְׁאֵרֵי בְּאַרְעָא,
הוּוּ שְׁמַעֵי קָלָא דְּאֲמַרֵי, (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשָּׁה לִפְנֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל. אָבֵל אוּי לִי דְּבוּגְדִים בְּגָדוּ, דְּזַמְיִנוּ יִשְׂרָאֵל לְשַׁקְרָא בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא
הוּא, וְלֹאֲתַעַקְרָא מְאַרְעָא זְמַנָּא חֲדָא. וּבְגִין דְּאֲתַאֲחַדוּ בִּינֵיהּ שְׁקָרָא
דְּלֵהוֹן, יִתַּעַקְרוּן זְמַנָּא תְּנַיִנָּא, עַד דְּיִשְׁתַּלִּים חוּבֵייהּ בְּאַרְעָא אַחְרָא. (דברים
לא) לְקוֹחַ אֶת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה וְגו'. הָא אוּקִימָנָא מְלִי. אֲלֵהִיכֶם. אֲלֵהִידָא.
אֵל. אֲלֵהִינוּ. דְּאֲמַר רַבִּי אַבְא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאי דְּכְתִיב, (שמות ג) כִּי
הִמְקוֹם אֲשֶׁר אֲתַה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא. אֲדַמַּת קֹדֶשׁ וְדָאי, דְּהֵיִינוּ
אֲרֵץ חַחִים. אֲשֶׁר אֲתַה עוֹמֵד עָלָיו, עָלָיו וְדָאי, הֵיִינוּ בְּקִדְמִיתָא, וְכֹל שְׁכֹן
לְבַתֵּר. תֵּאנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב וְהָיָה שָׁם בְּדָ לְעַד, לְעַד וְדָאי דְּיִסְהִיד
סְהִדוּתָא.

תַּלְתָּא אֵינוֹן דְּקִיִּמוּ בְּסְהִדוּתָא לְאַסְהִדָּא, וְאֲלִין אֵינוֹן : בְּאַר דְּיִצְחָק, גּוֹרְל,
וְאַבְנָא דְּשׁוּי יְהוֹשֻׁעַ. וְדָא שִׁירְתָּא, סְהִדוּתָא יְתִיר מְכֻלָּא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק
אֵי הָכִי אֲרַבַּע אֵינוֹן. אָמַר לִיהּ וְדָאי, אָבֵל גּוֹרְל לֹא כְּתִיב בֵּיהּ סְהִדוּתָא.

בְּאַר דְּיִצְחָק מְנַלְן. דְּכְתִיב, (בראשית כא) בְּעֵבוֹר תְּהִיָּה לִי לְעֵדָה וְגו'. גּוֹרְל,
דְּכְתִיב, (במדבר כו) עַל פִּי הַגּוֹרְל תַּחֲלַק נַחֲלָתוֹ, דְּהָהּ אָמַר, דָּא לִיהוּדָה, וְדָא
לְבִנְיָמִין, וְכֹן לְכֻלְהוּ. אַבְנָא דְּיְהוֹשֻׁעַ, דְּכְתִיב, (יהושע כד) הִנֵּה הָאֵבֶן הַזֹּאת
תְּהִיָּה בְּנִי לְעֵדָה. וְהָכָא, וְהָיָה שָׁם בְּדָ לְעַד. וְכְתִיב, וְעֵנְתָה הַשִּׁירָה הַזֹּאת
לְפָנָיו לְעַד, הִיא וְדָאי אֲסִהִידָת בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל.

תֵּאנָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵאי דְּכְתִיב וַיְדַבֵּר מִשָּׁה וְגו', אֶת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה
הַזֹּאת עַד תּוֹמָם. הָכָא אֵית לְאַסְתְּכַלָּא, מֵהוּ אֶת דְּבָרֵי, אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת

מבֹּעֵי לִיָּהּ. וַיִּמְהוּ עַד תּוֹמָם. אֲלֵא הֵכִי תִּאֲנָא בְּרִיָּא דְּמִתְנִיתִין, כָּל אֵינוֹן מְלִי דְּאִמְר מִשָּׁה, כְּלָהוּ מִתְגַּלְפִּי בְּשָׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּהּ הוּא, וְכָל אֵינוֹן מְלִין הוּוּ אֲתִיָּין, וְסִלְקִין וְנַחְתִּין, וּמִתְגַּלְפִּין תַּמָּן. וְכָל מְלָה וּמְלָה הָוָה אֲתִיָּיא קַמִּי מִשָּׁה לְאַתְגַּלְפָּא עַל יְדוּי וְקִיָּמָא קַמִּיָּהּ. וְהֵיִינוּ דְּכַתְיב עַד תּוֹמָם.

רַבִּי אַבְבָּא אָמַר, אֶת דְּבַרֵּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, שִׁירָה הַזֹּאת מְבַעֵי לִיָּהּ: מַאי קָא רְמִיָּא. אֲלֵא שִׁירָתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּהּ הוּא אָמַר, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים א) שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמוֹה, מְלִכָּא דְּשִׁלְמוֹה כְּלָא דִּילֵיהּ, וְהָא אוֹקִימָנָא מְלִי. (דַּתְנִיא כְּתִיב) (תְּהֵלִים צב) מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת, לְיוֹם הַשַּׁבָּת מְמִשׁ. שִׁיר דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּהּ הוּא אָמַר. (שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמוֹה, שִׁיר דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּהּ הוּא אָמַר) (וְהֵכֵא אֶת דְּבַרֵּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, שִׁירָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּדָּהּ הוּא אָמַר)

דף רפ"ה ע"א

אֲלֵא הֵכֵא אֵית לְאַסְתְּכָלָא, הֵתָם שִׁיר, וְהֵכֵא שִׁירָה. דָּא דְּכַר, וְדָא נּוֹקְבָא. וְהָא תְּנִינָן, כָּל נְבִיאֵי כְּלָהוּ לְגַבֵּי מִשָּׁה, כְּקוּף בְּעֵינֵיהוּ דְּבַנֵּי נְשָׂא, וְאֵינוֹן אָמְרוּ שִׁיר, וּמִשָּׁה אָמַר שִׁירָה. (וּמַנְלָן דְּהָאֵי נּוֹקְבָא הוּא, דְּכַתְיב וְעַנְתָּה הַשִּׁירָה וְגו') מִשָּׁה הָוָה לִיָּהּ לְמִימַר שִׁיר, וְאֵינוֹן שִׁירָה. (דף רפ"ה ע"א) אֲלֵא דָּא הִיא רְזָא דְּמְלָה, מִשָּׁה לְגַרְמִיָּה לָא קָאמַר דָּא, אֲלֵא לְיִשְׂרָאֵל.

אָמַר לִיָּהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, לָאוּ הֵכֵי, אֲלֵא, מִשָּׁה וְדָאֵי מְהֵכָא אֲשֶׁתְּמוּדַע, דְּאִיְהוּ בְּדַרְגָּא עֲלָאָה יְתִיר מְכָלָא. מִשָּׁה סְלִיק מִתְתָּא לְעֵילָא, וְאֵינוֹן נַחְתִּי מְעֵילָא לְתַתָּא. הוּא סְלִיק מִתְתָּא לְעֵילָא, כְּמָה דְּתְנִינָן מְעֵלִין בְּקִדְשׁ וְאֵין מוֹרִידִין. מִשָּׁה סְלִיק מִתְתָּא לְעֵילָא, דְּאָמַר שִׁירָה תּוֹשְׁבַחְתָּא דְּמִטְרוֹנִיתָא, דְּאִיְהִי מְשַׁבַּחַת לְמְלָכָא. וּמִשָּׁה בְּכָלָא (ס"א במלכא) אֲתַאָּחַד. וְאֵינוֹן נַחְתִּי מְעֵילָא לְתַתָּא, דְּאָמְרוּ שִׁיר, דְּהוּא שְׁבַחָא דְּמִשְׁבַּחָא מְלָכָא לְמִטְרוֹנִיתָא, וְאֵינוֹן בְּמִטְרוֹנִיתָא אֲתַאָּחַדוּ. וְעַל דָּא, בְּהָאֵי אֲשֶׁתְּמוּדַע שְׁבַחָא דְּמִשָּׁה, יְתִיר מְכָלָהוּ. וְהֵיִינוּ דְּכַתְיב, (שְׁמוֹת טו) אֲזַי שִׁיר מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵיָּי, שִׁירָתָא דְּמִטְרוֹנִיתָא לְמָאן. לֵיָּי. וּבְגִין כֵּן, וַיְכַתּוֹב מִשָּׁה אֶת דְּבַרֵּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, וְעַנְתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת.

וְעַנְתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת, וְעָנּוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מְבַעֵי לִיָּהּ. אֲלֵא רְזָא דְּמְלָה כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא, דְּכַתְיב, (אִיּוֹב כ) וְאָרַץ מִתְקוֹמְמָה לוֹ, וּמִשָּׁה בְּכָלָא אֲסְתְּכָל, וְעַל דָּא אָמַר שִׁירָה, בְּגִין לְאַתְאָּחַדָּא מְלִין בְּאַתְרָא דָּא, לְמַהוּי עֲלֵייהוּ דִּינָא, דְּכַתְיב וְעַנְתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו. וְלָמָּה. דְּכַתְיב כִּי אֲנִי יַדְעָתִי אֶת יִצְרוֹ, וְכַתְיב כִּי יַדְעָתִי אַחֲרֵי מוֹתִי וְגו'. וְכַד תַּעֲבָדוּ דָּא, מִיָּד וְעַנְתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעַד.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (אִיּוֹב כ) יִגְלוּ שְׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְלֹא יִתִּיר, אָבַל וְאָרַץ מִתְקוֹמְמָה לוֹ. בְּהָאֵי, דִּינָא אֲתַעֲבִיד לְמָאן דְּאֲתַעֲבִיד. כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב כב) וַיִּדְבֵּר דָּוִד לֵיָּי אֶת דְּבַרֵּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת. הַשְׁתָּא תּוֹשְׁבַחְתָּא דְּדָוִד הוּא, בְּגִין דְּאָמַר שִׁירָה מִתְתָּא לְעֵילָא, וְזָכָה לְהָאֵי דְּרָגָא, וְלָא אָמַר הָאֵי שִׁירָה, אֲלֵא בְּסוּף יוֹמוּי,

דְּהוּהּ בְּשִׁלְמוֹ יִתִּיר מֵהַאִי שִׁירָה. כְּמָה דְתַנִּינֵן, אֵל תַּאֲמֵן בְּעֶצְמָךְ עַד יוֹם מוֹתֶךָ. וְהָכָא, אָמַאי זָכָה דְּוֹד לְמִימַר שִׁירָתָא מִתַּתָּא לְעֵילָא, בְּסוּף יוֹמוֹי. דְּהוּהּ בְּנִיחָא מְכַל סְטְרוֹי, דְּכַתִּיב, (שם) בְּיוֹם הַצִּיל יְיָ אוֹתוֹ מִכַּף כָּל אוֹיְבָיו.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁירָתָא מְעֵלָא מְכַלָּא מַאי הִיא. כְּמָה דְתַנִּינֵן בְּרַזָּא דְמִתְנִיתִין, בְּמַלְיִן וּבְעוּבָדָא הָכִי (ס"א הוּא) נָמִי מִתַּתָּא לְעֵילָא, וּמַעֲיָלָא לְתַתָּא. וּלְבַתֵּר לְכוּוֹנָא בְּלָבָא, וּלְקַשְׁרָא כְּלָא בְּחַד קַשְׁרָא.

מְנַלֵּן מִמְּשָׁה, בְּקַדְמִיתָא, מִתַּתָּא לְעֵילָא, (דְּבָרִים לב) כִּי שָׁם יְיָ אָקְרָא. מַאי אָקְרָא. כְּמָה דְכַתִּיב, (ויקרא א) וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה, דָּא שְׂכִינְתָּא. לְבַתֵּר, הַבּוּ גִדְל לְאַלְהֵינוּ, דָּא מְלָכָא עֲלָאָה. לְבַתֵּר נְחִית בְּדַרְגוּי מַעֲיָלָא לְתַתָּא, דְכַתִּיב צְדִיק וְיִשָּׁר. לְבַתֵּר קַשְׁרָא דְמַהִימְנוּתָא וְאָמַר, הוּא, וְדָא הוּא קַשְׁרָא לְכָלָא.

בְּגִין כֵּן, בְּעֵי בְר נֶשׁ לְסַדְרָא שְׁבַחָא דְמַאֲרִיָּה כְּהַאי גּוּוֹנָא, בְּקַדְמִיתָא מִתַּתָּא לְעֵילָא, לְסַלְקָא יְקָרָא דְמַאֲרִיָּה, לְאַתֵּר דְשְׁקִיּוֹ דְעַמִּיקָא (ע"א ע"א) דְבִירָא נְגִיד וְנַפִּיק. לְבַתֵּר (נְגִיד) לְאַמְשַׁכָּא מַעֲיָלָא לְתַתָּא, מַהִהוּא שְׁקִיּוֹ דְנַחְלָא, לְכָל דְרָגָא וְדַרְגָּא, עַד דְרָגָא בְּתַרְאָה, לְאַמְשַׁכָּא בְּרַכָּאן לְכָלָא, מַלְעֵילָא לְתַתָּא. לְבַתֵּר בְּעֵי לְקַשְׁרָא קַשְׁרָא בְּכָלָא, קַשְׁרָא דְמַהִימְנוּתָא. וְדָא הוּא בְר נֶשׁ דְאוּקִיר לְשָׁמָא דְמַאֲרִיָּה, לְיַחְדָּא שְׁמָא קַדִּישָׁא. וְעַל דָּא כַתִּיב, (שמואל א ב) כִּי מְכַבְּדֵי אַכְבֵּד, כִּי מְכַבְּדֵי לְעֵלְמָא דָּא, אַכְבֵּד בְּעֵלְמָא דְאַתֵּי.

וּבוֹזֵי יְקָלוּ, מַאי וּבוֹזֵי יְקָלוּ. דָּא הוּא מֵאן דְלֵא יַדַּע לְיַחְדָּא שְׁמָא קַדִּישָׁא, וּלְקַשְׁרָא קַשְׁרָא דְמַהִימְנוּתָא, וּלְאַמְשַׁכָּא בְּרַכָּאן לְאַתֵּר דְאַצְטְרִיךְ, וּלְאוּקִיר שְׁמָא דְמַאֲרִיָּה. וְכָל מֵאן דְלֵא יַדַּע לְאוּקִיר שְׁמָא דְמַאֲרִיָּה, טַב לִיהּ

דְלָא

אֲבָרִי.

דָּף רַפְּיָה ע"ב

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וּבוֹזֵי יְקָלוּ, מֵאן דְלֵא יַדַּע לְאוּקִיר לְמַאֲרִיָּה, וְלֵא אֲתַפְּוֹן בְּאַמֵּן, דְתַנִּינֵן גְּדוּל הָעוֹנָה אֲמֵן יוֹתֵר מִן הַמְּבָרַךְ. וְהָא אוּקִימְנָא קַמִּיהּ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְאַמֵּן, מְשִׁיךְ בְּרַכָּאן מִמְּבוּעָא לְמַלְכָּא, וּמִמְּלַכָּא לְמִטְרוֹנִיתָא (דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל). וּבְאַתְוֹן גְּלִיפִין דְרַבִּי אֶלְעָזָר, מַאֲלִיף לְמִיָּם, וּמִמִּיָּם לְנוֹיָן. כִּיּוֹן דְמִטְרוֹן בְּרַכָּאן לְנוֹן, מִתְּמוֹן נְגִדִין (דָּף רַפְּיָה ע"ב) וְנַפְקִין בְּרַכָּאן לְעֵלְאִי וְתַתָּאִי, וּמִתְּפַשְׁטֵי בְּכָלָא. וְקָלָא נַפִּיק אֲתַשְׁקִיּוֹ מִשְׁקִיּוֹתָא דְבְּרַכּוֹ, דְאַפִּיק פְּלִנְיָא עַבְדָּא דְמַלְכָּא קַדִּישָׁא.

וְכַד יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, מְשַׁמְרִין לְאַתְבָּא אֲמֵן, לְכוּוֹנָא לְבִיָּהּ כְּמָה דְאַצְטְרִיךְ, כְּמָה פְּתַחִין דְבְּרַכָּאן פְּתִיחוֹן לִיהּ לְעֵילָא, כְּמָה טְבָאן מְשַׁתְּפַחִין בְּכַלְהוֹן עֲלַמִּין, כְּמָה חֲדוּ בְּכָלָא. מַאי אָגַר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל דְגַרְמִין הִיא. אָגַר לְהוּ בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתֵּי. בְּעֵלְמָא דִּין בְּשַׁעֲתָא דְעֵאקִין לְהוּ (לִישְׂרָאֵל),

וּמְצַלֵּן צְלוֹתָא קַמִּי מְאָרִיחוֹן, קָלָא מְכַרְזָא בְּכֻלְהוּ עֲלַמִּין, (ישעיה כו) פְּתַחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֹא גוֹי צַדִּיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים אֶל תִּקְרֵי אֲמוּנִים, אֲלָא אֲמוּנִים. פְּתַחוּ שְׁעָרִים, כְּמָה דְיִשְׂרָאֵל פְּתַחִין לְהוּ תִרְעִין דְּבִרְכָאן, כְּדָּהּ הַשְׁתָּא פְּתַחוּ שְׁעָרִים, וְתִתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן מֵאִינוּן דְּעֵאקִין לְהוּ.

הַאי בְּעֵלְמָא דִּין, בְּעֵלְמָא דְאֵתִי מְאִי אֲגְרִיחוּ. דְּכִד יְפּוֹק בְּרַגְלֵי נֶשׁ מְהַאי עֲלַמָּא, דְּהוּהוּ שׁוֹמֵר לְאֵתְבָא אֲמוֹן. מְאִי שׁוֹמֵר. כְּלוֹמֵר, נְטִיר הֵהִיא בְּרַכָּה דְאֵמֵר הֵהוּא דְמִבְרַדְדָּהּ, וּמְחַכָּה לִיהָ לְאֵתְבָא אֲמוֹן, כְּמָה דְאֲצִטְרִיד. נִשְׁמַתִּיה סְלֵקָא וּמְכַרְזִי קַמִּיהָ, פְּתַחוּ שְׁעָרִים קַמִּיהָ, כְּמָה דְאִיחוּ הוּהוּ פְּתַח תִּרְעִין כָּל יוֹמָא, כְּדָּהּ הוּהוּ שׁוֹמֵר אֲמוּנִים.

אֲמֵר רַבִּי יוֹסִי אֲמֵר רַבִּי יְהוּדָה, מְאִי אֲמוֹן. אֲמֵר רַבִּי אַבְבָּא, הָא אוֹקְמוּהָ כְּלָא, אֲמוֹן אֲקָרִי מְבוּעָא דְהֵהוּא נְחֻלָּא דְנִגְיָד, אֲמוֹן אֲקָרִי, דְכֻתִּיב, (משלי ח) וְאֶהְיָה אֲצִלוֹ אֲמוֹן, אֶל תִּקְרֵי אֲמוֹן, אֲלָא אֲמוֹן. קִיּוּמָא דְכֻלְהוּ הֵהוּא נְחֻלָּא (ס"א טלא) דְנִגְיָד וְנִפְיָק, אֲמוֹן אֲקָרִי. דְתַנְיָא, (תהלים קו) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, עוֹלָם דְלַעֲיָלָא, עוֹלָם דְלַתְתָּא. אוֹף הֵכָא אֲמוֹן וְאֲמוֹן, אֲמוֹן דְלַעֲיָלָא, אֲמוֹן דְלַתְתָּא. אֲמוֹן קִיּוּמָא דְכֻלְהוּ, וְהָא אוֹקְיָמְנָא אֲמוֹן בְּאִינוּן אֲתָנוּן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אֲמֵר, אֲלָף עֲמִיקָא דְבִירָא דְכָל בְּרַכָּאן מִתְמָן נִבְעִין וְנִפְקִין, וּמִשְׁתַּכְּחִין. מִיָּם פְּתוּחָה, נִהְרָא דְנִגְיָד וְנִפְיָק, וְאֲקָרִי מִיָּם. וְהוּא רְזָא דְתַנְיָן, מִיָּם פְּתוּחָה, מִיָּם סְתוּמָה. כְּמָה דְאוֹקְיָמְנָא, (ישעיה ט) לְסַרְבֵּה הַמְשָׁרָה.

נוֹן פְּשׁוּטָה, כְּלָלָא דְתַרְיָן נוֹנִין, נוֹן פְּשׁוּטָה, נוֹן כְּפּוּפָה. נוֹן פְּשׁוּטָה כְּלָלָא דְאֵת וְאִי, כְּלָלָא דְנוֹן כְּפּוּפָה (ס"א פשוטה). (ס"א מ"ם פתוחה, כללא דתרין נונין, נוֹן פשוטה, נוֹן כפופה. נוֹן פשוטה כללא דאת וא"י) בְּגִין כְּדָּהּ כְּלָא אֲקָרִי נוֹן וְאוֹ נוֹן. וּבְרַזָּא דְמִתְנִיתָא הֵכִי תֵאנָא, וְיָ דְכֵר, וְיָ פְּשׁוּטָה כְּלָלָא דְדְכֵר וְנוֹקְבָא, נוֹן כְּפּוּפָה, בְּכֻלְלָא דְפְּשׁוּטָה הִיא. וּבְסַפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סְבָא, מִסְּ דְהֵכָא, הִיא נוֹטְרִיקוֹן מְלִי'דָּהּ, וְהֵינּוּ אֲמוֹן, אֲמִין נוֹטְרִיקוֹן, אִיל מִי'לָדָּהּ נִי'אֲמוֹן. כְּלָלָא דְכֻלְלָא, וְשִׁפִּיר הוּא, וְהָא אֲתַמֵּר.

תֵּאנָא, כָּל מֵאן דְשָׁמַע בְּרַכָּה מִהֵהוּא דְמִבְרַדְדָּהּ, וְלֹא אֲתַכְּנוּן בְּאֲמוֹן, עֲלִיהָ נְאָמֵר וּבּוֹזֵי יִקְלוּ. כְּמָה דְאֵתְ אֲמֵר, (מלאכי א) לְכֶם הַכְּהֵנִים בּוֹזֵי שְׁמִי. מְאִי עוֹנְשִׁיהָ. כְּמָה דְלֹא פְּתַח בְּרַכָּאן לַעֲיָלָא, כְּדָּהּ לֹא פְּתַחִין לִיהָ. וְלֹא עוֹד אֲלָא כְּדָּהּ נְפִיק מִהַאי עֲלַמָּא, מְכַרְזִי קַמִּיהָ, וְאֲמֵרִי, טְרוּקוּ גְלִי קַמִּיהָ דְפְּלַנְיָא, וְלֹא לַיעוּל, וְלֹא תִתְקַבְּלוּן לִיהָ, וְיָ לִיהָ, וְיָ לְנִשְׁמַתִּיהָ.

תֵּאנָא, חֲיִיבֵי דְגִיחָנְסִים, כְּלָהוּ סְלֵקִי בְּמְדוּרִין יְדִיעוּן, וְכְמָה פְּתַחִין אֵית לִיהָ לְגִיחָנְסִים, וְכְלָהוּ פְּתַחִין לְקַבַּל פְּתַחִין דְגוֹן עֵדוֹן. וּבְשַׁעְתָּא דְאֲפִקִי לְאִינוּן חֲיִיבֵי דְקַבְּלוּ עוֹנְשִׁיָהוּ, אִינוּן פְּתַחִי פְּתַחִין, וְשׁוֹנִין (ס"א ושאבין) לוֹן לְבַר. וְכְלָהוּ פְּתַחִין בְּשִׁמְהוֹן אֲקָרוּן, לְקַבְּלִיהוֹן דְפְּתַחִין דְגוֹן עֵדוֹן, וְכָל פְּתַחִא וּפְתַחִא, אֲקָרִי שְׁמָא, לְקַבְּלִי הֵהוּא פְּתַחִא דְגִיחָנְסִים, וְאִשְׁתַּמוּדְעוּן פְּתַחִין לְקַבְּלִיהוֹן פְּתַחִין, אִינוּן פְּתַחִין דְגוֹן עֵדוֹן.

בגיהנם אית מדורא בתרא תתא דכלהו, ויהוא מדורא הוי מדורא על מדורא, ואקרי (איוב י) ארץ עיפתה. מהו עיפתה. כמה דאת אמר (שמות כח) רבוע יהיה כפול, ומתרגמין מרובע יהיה עיף, אוף הקא עיפתה, כלומר כפולה. ויהוא אקרי שאול תחתית, שאול הוא מדורא חד. תחתית, הוא מדורא תתא. ובגין כך אקרי ארץ עיפתה תחתית, ואקרי אבדון. ועל דא כתיב, (משלי כז) שאול ואבדון. וכלהו מדורין לא אכפלו, וכלהו לא עייפין בר מהאי.

דף רפ"ו ע"א

ותאנא, מאן דנחית לאבדון (דף רפ"ו ע"א) דאקרי תחתית, לא סליק לעלמין. ויהוא אקרי גבר דאשתצי ואתאביד מפלהו עלמין. ותאנא, ליהוא אתר נחתין להנהו גברי דמבזי לאתבא אמן, ועל אמן סגיאין דאתאבידו מניה, דלא חשיב להו, דיינין ליה בגיהנם, ונחתין ליה בהוא מדורא תתא, דלית בה פתחא, ואתאביד ולא סליק מניה לעלמין. ועל דא כתיב, (איוב ז) כלה ענו וילך כן יורד שאול לא יעלה. ולא, והא כתיב (יונה ב) מבטן שאול שועתי שמעת וגו'. וכתיב (שמואל א ב) מוריד שאול ויעל. אלא הקא שאול, התם תחתית. ואוקימנא הא דאהדר ביה, הא דלא אהדר ביה.

אמר רבי יוסי, מאי דכתיב, (ירמיה ב) כי שתיים רעות עשה עמי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות וגו'. אותי עזבו מקור מים חיים, דא הוא דלא בעי לקדשא שמא דקודשא בריך הוא, באמן. מאי עונשיה. כתיב לחצוב להם בארות בארות נשברים, דנחתין לגיהנם דרגא בתר דרגא, עד דנחתין לאבדון דאקרי תחתית. ואי איהו קדיש שמא דקודשא בריך הוא, לכוונה באמן פדקא יאות, סליק דרגא בתר דרגא, לאתעדנא מההוא עלמא דאתי, דנגיד תדיר לא פסיק, הדא הוא דכתיב, (תהלים לא) אמונים נוצר יי ומשלים על יתר עושה גאון.

תאנא, שירה משיד ברכאן מעילא לתתא, עד דישתכחון ברכאן בכלהו עלמין. (אמר רבי יוסי אינון ישראל למימר שירתא, שלימתא שירה דכליל כל שאר שירין הדא הוא דכתיב, (ישעיה יב) ואמרתם ביום ההוא הודו ליי קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו). אמר רבי אלעזר, זמינין אינון ישראל למימר שירתא, מתתא לעילא, ומעילא לתתא. ולקשרא קשרא דמהימנותא. דכתיב, (במדבר כא) אז ישיר ישראל את השירה הזאת. אז שר לא נאמר, אלא אז ישיר. וכן כלהו כהאי גוונא. את השירה הזאת, מתתא לעילא. עלי באר ענו לה, עלי באר, כלומר סק לאתריד, לאתאחדא בבעליד, דא הוא מתתא לעילא.

ולבתר מעילא לתתא, (דהא עד השתא בגלותא אשתכחת עמנא) באר חפרויה שרים, דאולידו לה אבא ואימא, (לעילא) פרוה נדיבי העם, אליו אבהו, דאקרוין (תהלים מז) נדיבי עמים. פרוה, אתר לאזדווגא בה מלכא, בברכין. ובמה הוא זווגא. במחוקק, דא יסוד. במשענותם, דא נצח והוד, מעילא לתתא.

וּמִמֶּדְבָר מִתְנַה, וּמִמִּתְנַה נְחֻלִּיאַל, וּמִנְחֻלִּיאַל בְּמוֹת. הָא קְשׁוּרָא שְׁלִימָא,
קְשׁוּרָא דְמַהִימְנוּתָא, קְשׁוּרָא קַיִמָא דְכֻלָּא בֵּיה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זְמִינִין יִשְׂרָאֵל לְמִימַר שְׁיִרְתָּא שְׁלִימָתָא. שְׁיִרְתָּא דְכֻלִּיל כָּל
שְׂאָר שְׁיִרִין. הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, וְאַמְרַתְּם בְּיוֹם הַהוּא הוֹדוּ לֵה' קְרָאוּ בְּשֵׁמוֹ
הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו. בְּהַהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (זְכוּרִיָּה יד) וְהָיָה יְיָ לְמִלְךָ עַל
כָּל הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד. וְכְתִיב (תְּהִלִּים קכו) אִזּוּ יִמְלֹא
שְׁחוֹק פִּינוּ וְלִשְׁוֹנְנוּ רְנָה, אִזּוּ יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי. בְּרוּךְ
יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

האזינו

פרשת

דף רפ"ו ע"ב

(דברים לב) הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרִי כִּי, רַבִּי יְהוֹדָה פָּתַח,
(שִׁיר הַשִּׁירִים ה) פְּתַחְתִּי אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי חָמַק עָבַר וְגו', בְּקִשְׁתִּיהוּ וְלֹא
מִצְאָתִיהוּ קְרָאתִיו וְלֹא עָנְנִי. מַה כְּתִיב לְעִילָא. אֲנִי יִשְׁנָה וְלִבִּי עַר וְגו'. אֲנִי
יִשְׁנָה, אֲמַרְהָ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אֲנִי יִשְׁנָה, מִפְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, בְּזִמְנָא דְאִזְלִנָּא
בְּמִדְבָּרָא. וְלִבִּי עַר, לְאֶעְלָא לְאֶרְעָא, לְמַעַבְדַּד לְהוּ (נִימוּסִין) דְּהָא כָּל פְּקוּדֵי
אוֹרֵייתָא בְּאֶרְעָא מִשְׁתַּכְּחִין. קוֹל דּוֹדִי דוֹפֵק, דָּא מִשָּׁה. דְּאוֹכַח לְהוּ
לְיִשְׂרָאֵל בְּכַמָּה וִיכּוּחִין, (דף רפ"ו ע"ב) בְּכַמָּה קֻטְטִין. דְּכְּתִיב, (דברים א) אֱלֹהֵי
הַדְּבָרִים וְגו', (דברים ט) מִמְרִים הָיִיתֶם וְגו'. (דברים ט) וּבְחֹרֵב הַקְּצַפְתֶּם וְגו'.
הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) דוֹפֵק.

וְעַם כָּל דָּא דְמִשָּׁה אוֹכַח לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, בְּרַחֲמֵימּוֹתָא הוּוּ כָּל מְלוֹי, דְּכְּתִיב,
(דברים ז) כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לִי אֱלֹהֶיךָ. וּבְדָבָר בָּחַר יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם
וְגו' (דברים יד) בְּנִיִּים אַתֶּם לִי אֱלֹהֶיכֶם (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּי. וְעַל דָּא
(דברים כז) וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ. (דברים ז) כִּי מֵאֲהַבְתָּ יְיָ אֱתָנְכֶם. הִדָּא הוּא
דְּכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) פְּתַחֲחִי לִי אַחוֹתִי רַעֲיָתִי.

מַה כְּתִיב. (שם) קָמַתִּי אֲנִי לְפִתּוֹחַ לְדוֹדִי, אֲמַרוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹד דְּהוֹיְנָן זְמִינִין
לְמִיעַל לְאֶרְעָא, וְלִקְבֵּלָא אֵינוֹן פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא עַל יְדוֹי דְמִשָּׁה. מַה כְּתִיב,
(שם) וְדוֹדִי חָמַק עָבַר. דְּכְּתִיב, (דברים לד) וַיָּמַת שָׁם מִשָּׁה עֶבֶד יְיָ. בְּקִשְׁתִּיהוּ
וְלֹא מִצְאָתִיהוּ, דְּכְּתִיב וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמִשָּׁה. קְרָאתִיו וְלֹא
עָנְנִי, דְּלֹא הוּוּ דְרָא כְּדָרָא דְמִשָּׁה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁמַע לְקַלְיָהוּ, וְעֶבֶד
לְהוּ נְסִין וְנִימוּסִין, כְּמָה דְעֶבֶד עַל יְדוֹי.

רבי יצחק אומר, קמתי אני לפתוח לדודי, דא קודשא בריך הוא ביומוי דמשה, דכל יומוי לא בעא דמלאכא ושליחא לדברא עמיה, דכתיב, (שמות לב) אם אין פניך הולכים וגו'. זכאה חולקיה דמשה, דקודשא בריך הוא אסתכס לרעותיה. ודודי חמק עבר, ביומוי דיהושע, דכתיב, (יהושע ה) לא כי אני שר צבא יי'.

תא חזי, משה הוה שמע קלא קדישא דמלאכא עלאה, ולא אזדעזע, וכל שפן מלאכא, דלא בעא (ולא קבליה). בתר דשכיב מה כתיב. ויאמר לא כי אני שר צבא יי'. וכתיב (שם) ויפול יהושע אל פניו ארצה. עתה באתי, ביומוי דמשה רבך אתינא, ולא קבלני. ביה שעתא, ידעו ישראל שבחא דמשה. בההוא זמנא בעו ישראל לקודשא בריך הוא, ולא אזדמן להו הכי ביומוי דמשה, הדא הוא דכתיב בקשתיחו ולא מצאתיהו וגו'. (דברים לב) האזינו השמים ואדברה, רבי חייא אומר, זכאה חולקיה דמשה, יתיר מכל נביאי עלמא.

תא חזי, כתיב (ישעיה א) שמעו שמים והאזיני ארץ כי יי' דבר. שמעו שמים, ישעיה דהוה יתיר רחיקא ממלאכא, כתיב שמעו שמים. משה דהוה יתיר קריב למלאכא, כתיב האזינו השמים.

תאנא, בההוא זמנא דאמר ישעיהו שמעו שמים והאזיני ארץ. כמה גרדיני טהירין אזדמנו לתברא רישיה, נפקא קלא ואמר, מאן הוא דין דבעי לארעשא עלמין. עד דפתח ואמר, לאו אנא, ולא דידי, אלא כי יי' דבר, ולא אנא. במשה מה כתיב. האזינו השמים ואדברה, אנא ולא אחרא. ואדברה בלא דחילו. ותשמע הארץ אמרי פי, ולא מאחרא. זכאה חולקיה. אמר רבי אבא, באתנון גליפו דרבי אלעזר, האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ, הכא אתרמיז שמה קדישא עלאה.

רבי יוסי אומר, תו מה בין משה לישעיהו. משה אמר האזינו השמים, השמים, שמים עלאין, אינון דאשתמודעו, דאקרון שמה דקודשא בריך הוא. ותשמע הארץ, ארץ עלאה, ההיא דאשתמודעא, ואיהי ארץ החיים. בישעיה כתיב, שמעו שמים ולא השמים. האזיני ארץ, ולא הארץ. ואינון שמים וארץ תתאין. ועם כל דא, בעו לאענשא ליה, עד דאמר כי יי' דבר, ולא אנא. ומשה אמר פולי האי, דכתיב האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי.

רבי יצחק פתח, (שיר השירים ב) כתפוח בעצי היער וגו'. זכאה חולקיהו דישראל מכל עמין עובדי כוכבים ומזלות, דהא כל שאר עמין אתיהיבו לרברבו ממנו, בשלטנותא עליהו. וישראל קדישין, זכאה חולקיהו בעלמא דין ובעלמא דאתי, דלא יחב לון קודשא בריך הוא לא למלאכא, ולא לשליטא אחרא, אלא הוא אחיד לון לחולקיה, הדא הוא דכתיב כי חלק יי' עמו. וכתיב, (תהלים קלה) כי יעקב בחר לו יח. כתפוח בעצי היער, מה תפוח מתפרשא בגונוני, על כל שאר אילני חקלא, כד קודשא בריך

הוא מתפרש ואתרשים על כל חילין עלאין ותתאין, בגין כך (ישעיה מח) יי צבאות שמו, אות הוא בכל חילא דלעילא.

תא חזי, קודשא בריך הוא כתפוח, דאית ביה תלת גוונין. כנסת ישראל כשושנה. מאן שושנה. אמר רבי אבא, שושנה סתם, שושנה דאתכלילת בשית טרפי, שושנה דא גוניה חנור וסומק. וכלא הוא תרין גוני, סומק וחנור, הכי כנסת ישראל.

דף רפ"ז ע"א

קודשא בריך הוא כתפוח, כנסת ישראל כשושנה. דהכי אמרה כנסת ישראל, (שיר השירים ח) תחת התפוח עוררתניך. תחת התפוח (דף רפ"ז ע"א) באן אתר היא. אלא אליו אבהתי דאמרן. רבי יוסי אמר, דא יובלא. רבי אבא אמר, פלא שפיר, אלא אליו אבהו דקאמרן, אליו אינון ג' גוני, דמתחברו בתפוח.

רבי יצחק אמר, באן אתר אתכלילת כנסת ישראל כשושנה. באינון נשיקין דרחימותא, דאתדבקת במלכא עלאה, נטלה תרי שושנים, כמה דאת אמר (שיר השירים ה) שפתותיו שושנים. ובגין כך אמרה כנסת ישראל, (שם א) ישקני מנשיקות פיהו. (כמה דאת אמר (בראשית מא) ועל פיד ישק כל עמי) בגין דאתכלילת בשושנים, בתרי שפון דיליה.

רבי יהודה אמר, קודשא בריך הוא שמיס אקרי. ובגין דאקרי שמיס, כל אינון רקיעין דאתכלילן בשמא דא, (ס"א שבעה אינון דכד מתחברו וכו') כד מתחברו כחדא, אקרו שמיס, ואקרו שמא דקודשא בריך הוא. מאן אינון רקיעין. שבעה אינון.

כמה דתנינו, וילון, רקיע, שחקים, זבול, מעון, מכון, ערבות. ובאגדתא דבי רב המנונא סבא, הכי תנינו. רבי יצחק אמר, הני ברייתא דבי רב המנונא סבא הכי, וסגיאין אינון בכל הני גוני. כמה דתנינו, אמר רבי שמעון, תנינו באינון ברייתא, (ס"א דלבר) דלגבי דכל הני שבעין בתרין דמלכא. לקבליהון שוויין ז' רקיעין, וז' ככביא דרהטין ואזלין, וקרי לון שמיה בשמיהו. ואף על גב דשוויין פלהו פסאי דרקיעין, דשבעה ככביא, שבתאי, צדק, מאדים, חמה, נוגה, כוכב, לבנה. ושוין אליו לקביל אליו, בכסויא דמליו. לגבי אינון דכתיב, (ישעיה מז) יעמדו נא וישיעוהו הוברי שמיס החוזים בככבים. פלהו מליו מתפסין, ואף על גב דלאו אורחי דאורייתא. ואגן בתר אורחין דאורייתא קא אזלין, כמה דכתיב, (בראשית כו) ויקרא להן שמות בשמות אשר קרא להן אביו, כמה דמליל קודשא בריך הוא, אזלין, ובהדיה אזלין, כמה דכתיב, (דברים כח) והלכת בדרכיו.

אמר רבי יוסי, פשיטין מליו אליו לגבי חברייה, ואשתמודעו מלי בהו, ואף על גב דאתפסין. אמר ליה והכי תנו, כמה דאמר רבי יהודה אמר

רבי חנייא לקמן. והכי אוליפנא מאינון ברייתי, דתנא ביומוי דשלמה מלכא, קיימא סיהרא באשלתמותא, ובאתרין סגיאין אשתמודען מלי דאינון ברייתי.

אמר רבי שמעון, ארימית ידי בצלו לקדישא עלאה, דמלין אליו אתגליאו על ידי, בההוא עלמא, כמה דאתפסיאו בלבאי. ולית אנו באינון ארחין דאינון ברייתי, אורחי דאורייתא נקטינו.

תאנא אמר רבי יהודה, מאן לך רב בחכמתא כדוד מלכא, ושלמה מלכא בריה, בהאי כתר אשתמודע בברייתי אליו. וסיהרא קרייה דוד מלכא צדק, דהא דיליה הוא, דכתיב, (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יה. שלמה מלכא הכי נמי, ואיהו אתקרי צדק, ושמשא דאתקרי בברייתי ברית, איהו אקרי משפט. ואינון פרסי יקרא דמלכא, דכתיב, (תהלים פט) צדק ומשפט מכון כסאך. צדיק וצדק הכי נמי בחד דרגא הו. תאנא, זי כתרין אוקמוה, תשעה אקרו. ואפילו באינון ברייתי, שבעה רקיעין אינון תשעה הו.

אמר רבי שמעון, עד אימתי יקרו חברייה בהני מלין. הא אנו בתר קודשא בריה הוא אזלינו, ואנו ידעי מלין, והא אתגלי על ידו מלה דא, מה דלא אתגלי לקדמאי. מפאן ולהלאה, כל אינון מלין, וכל אינון ברייתי, סליקו להו לאינון דלא עאלו ונפקו, ובניהון אתין לשאלא. וכד ישאלון, ימרון חברייה, ווי לדרא דרבי שמעון בן יוחאי אסתליק מניה. אבל תא חזי מפאן ולהלאה, לא יהא דרא כדרא דא, ולא אורייתא אתגלי על חברייה.

תא חזי, דרא בתראה דנפקו ממצרים, ידעו פלא, דהא משה גלי לון כל אינון מי שנין דהו במדברא, כמה דאמינא. תאנא אמר רבי יצחק, ואף משה לא גלי דא, אלא בההוא יומא דהוה סליק מן עלמא, דכתיב, (דברים לא) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום, בההוא יומא מפוש, ועם כל דא לא אמר, עד דיהבו ליה רשותא. דכתיב, (שם) ועתה כתבו לכם את השירה הזאת. וכד גלי, לא אמר האזינו ישראל, אלא האזינו השמים.

דר רפ"ז ע"ב

אמר רבי יוסי, כתיב את השירה, וכי שירה אקרי. אמר רבי יצחק שירה ודאי, מה (דר רפ"ז ע"ב) שירה אתמשכא ברוח הקדש מעילא לתתא, אוף הכי מלין אליו אתמשכן ברוח הקדש מעילא לתתא, ובגין כך אמר משה שירה.

תא חזי, כולי האי אמר משה, וקרא לעלאין, עד לא יימא מלה, דכתיב האזינו השמים. יערוף כמטר וגו'. וכל כך לפה. משום כי שם יי אקרא. עד דיימא מלה, ארעיש בלהו עלמין.

תֵּאנָא בְּהֵיא שְׁעָתָא דְאָמַר מֹשֶׁה הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה, אֲתִרְגִּישׁוּ
עֲלַמִּין. נִפְק קֵלָא וְאָמַר, מֹשֶׁה מֹשֶׁה, אֲמַאי אַתְּ מַרְעִישׁ עֲלַמָּא כֹּלָא. אַתְּ
בְּרִיה דְּבַר נֶשׁ, וּבְגִינְךָ אֲתִרְגִּישׁ עֲלַמָּא. פִּתַּח וְאָמַר, כִּי שָׁם יְיָ אֶקְרָא.
בְּהֵיא שְׁעָתָא אֲשַׁתְּתְּקוּ, וְאֲצִיתוּ מְלוּי.

השלמה מההשמטות (סימן י"ח)
תִּנְנוּ רַבָּנוּ, כְּשִׁחְלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי. עָאלוּ קַמִּיהָ ר' פִּנְחָס, וְר' חִיָּיא,
וְר' אֲבָהוּ. אָמְרוּ לוֹ, מֵאן (דְּהוּא) קִימָא דְעֲלַמָּא, שְׂכִיב. אָמַר לוֹ, לֹא בִי דִינָא
דְלַעֲיָלָא מְעִינִין בְּדִינָאי, דְּהָא אֲנָא חֲזָאי דְלִית אֲנָא מְתִיבָה לְמַלְאָכָא
וּלְדִינָא דְלַעֲיָלָא. דְאֲנָא לָאו כְּשָׂאָר בְּנֵי נֶשָׂא. אֶלָּא הָאִי דִינָא דִילִי, קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא דִינִיָּה, וְלֹא בִי דִינִיָּה. וְהִינְנוּ דְאָמַר דְּוֹד, בְּבַעוּתִיָּה קַמִּיהָ (תְּהִלִּים
מג) שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי. וְכֹן שְׁלַמָּה אָמַר, (מַלְכִים א ח) לַעֲשׂוֹת מְשֻׁפֵּט
עַבְדּוֹ, הוּא בְּלַחֲוֹדוּי, וְלֹא אַחְרָא.

דְּהָא תִּנְנוּ (תְּנִינוּ), כְּשִׁחְלָה שְׂכִיב, בִּי דִינָא דְלַעֲיָלָא מְסַתְּפָלִין בְּדִינוּי, אִית
מְנַהוֹן דְּנִטְאָן לְכַף זְכוּת, דְאֲחֲזִיין זְכוּתָא דְבַר נֶשׁ, וְאִית מְנַהוֹן דְּנִטְאָן לְכַף
חֻבָּה, דְאֲחֲזִיין חֻבָּה דְבַר נֶשׁ. וְלֹא נִפִּיק אִינִישׁ מִן דִּינָא, כְּמָה דְהוּא בְּעִי.

אָבַל מֵאן דְדָאִין לִיה מְלָכָא עֵילָאָה, דְשְׁלִיט עַל כּוּלָּא, הוּא טַב, וְלֹא יָכִיל
אִינִישׁ לְמַהוּי בְּהוּא דִינָא, בַּר טַב. מֵאִי טַעֲמָא, דְהָא תִּנְנוּ, מְכִילוּי דְמְלָכָא
עֵילָאָה, נְטִי לְזְכוּתָא תְּדִיר, וְהוּא כּוּלִיָּה צַד דְמַהִימְנוּתָא, וּבְגִדּוֹ לְשִׁבְקָא
לְחֻטְאִין וְחוּבִין, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים קל) כִּי עָמַד הַסְּלִיחָה וְגוֹ', וְלֹא עִם
אַחַר.

וּבְגִין כְּךָ בְּעִנָּא קַמִּיהָ דְהוּא (יְהָא) יָדִין דִּינָאי, וְאֲנָא אָעִיל תְּלִיסַר אַבְּבִי
לְעֲלַמָּא דְאֲתִי, דְלֹא אָעֲבַרוּ לוֹן בַּר אֲבָהָתָא, וְלֹא יְהָא מֵאן דִּימְחִי בְּיָדִי,
וְעוֹד דְלֹא אֲתַבַּע רְשׁוּתָא מְנַהוֹן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מְלָה, וְחֲמוּ בִי מַרְעִיָּה, דְלֹא הָוָה תַּמְּוֹן. תְּוֹוְהוּ, וְלֹא (הוּו)
יָכִיל חַד מְנַהוֹן לְמַלְאָא בְּפוּמִיָּה, מְדַחִילוּ רַבָּה דְהוּת עֲלִיהוֹן. עַד דְהוּו
יָתְבִין, סְלִיק לוֹן רִיחִין דְבוּסְמִי סְגִיָּאִין, וְכֹל חַד וְחַד מְנַהוֹן אֲתִיּוּשְׁב, עַד
דְחֲמוּ לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהוּו מְמַלְל מְלוּי, וְלֹא הָוָה חֲמָאן אַחְרוֹן בַּר מִינִיָּה.
לְבַתֵּר עֵידוֹן, אָמַר לוֹן רַבִּי שְׁמַעוֹן, חֲמִיתוֹן מִיָּדִי. אָמַר לִיה ר' פִּנְחָס, לָא.
אֶלָּא כּוּלְנָא תְּוֹוְהִין עַל דְלֹא חֲמִינָא לָךְ בְּבִי מַרְעָךְ זְמַן רַב. וְכַד חֲמִינָא לָךְ
סְלִיק לָן רִיחִין דְבוּסְמִין דְגִנְתָּא דְעֵידוֹן, וְשְׁמַעְנָא קִלְךָ מְמַלְל, וְלֹא יְדַעְנָא מֵאן
מְמַלְל עִמָּךְ. אָמַר לוֹן, וְלֹא שְׁמַעְתוֹן מְלָה אוֹחְרָנָא בַּר מְדִידִי. אָמְרוּ לָאו.
אָמַר לוֹן, לִית אַתוֹן חֲזִיין לְמַחְמִי סִבַּר אַפִּין דְעַתִּיק יוּמִין.

אָמַר לוֹן, אִימָא לְכוּ מְלָה, תְּוֹוְהִנָּא עַל ר' פִּנְחָס, דְלֹא חֲמָא. דְאֲנָא חֲמִית
לִיה כְּעַן בְּהוּא עֲלַמָּא, לְתַתָּא מִינִיָּה מְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִי. וְכַעַן שְׁדָרוּ בְּדִילִי
מְלַעֲיָלָא, וְאֲחֲזִין לִי אֲתֵרָא דְצַדִּיקָא לְעֲלַמָּא דְאֲתִי, וְלֹא אֲתִיּוּשֵׁר בְּלַבְּאִי
דְיֻכְתָּאי, בַּר עִם אַחֲזִיָּה הַשִּׁילוּנִי. וּבְרִירָנָא דְיֻכְתָּאי, וְאֲתִינָא, וְאַתּוּ עִמִּי תְּלַת
מָאָה נְשֻׁמְתִין דְצַדִּיקָא, וְעֵילָא מְנַהוֹן אָדָם הָרָאשׁוֹן, דְהוּו יָתִיב גְּבָאִי,
וְהוּו הָוָה מְמַלְל עִמִּי. וּבְעִי, דְלֹא יִתְגַּלִּי חֻבִּיָּה לְכֹל עֲלַמָּא. בַּר הוּו דְאָמַר

אורייתא בגינייה, ואתפסי בההוא אילנא דגנתא דעדן. ואנא אמיןא ליה דהא חבריא (ס"א כבר) גלו.

אמר ההוא דגלו חבריא בינייהו טב ושפיר, אבל לשאר בני עלמא לא. מאי טעמא, דחס קודשא בריה הוא על יקריה, ולא בעא לפרסומי חוביה, אלא בההוא אילנא דאכיל מיניה. וקודשא בריה הוא גלי ליה (לי) ברזא דקודשא, לחבירנא, דלא אשתעו אינון בהדייהו בינייהו, ולא לריוקי חבריא, ולאינון דייתון לעלמא.

והוא מלה דלא פעי כל איניש, וטעי ביה, לאו משום חובתא דחב, אלא משום יקרא דשמא עילאה, דבני נשא לא זהירין ביה, וכתוב (שמות א) זה שמי לעולם. וייתון למשאל מה דלא צריכי לון. והיינו דכתיב, (שמות יט) פן יקרו אלו (ש"ט ע"ב) ה' לראות ונפל ממנו רב, (מאי ונפל ממנו רב). הרב נופל ונתפס באותו עון. הכי גזרנא, האי חבריא (ס"א חברא) דאורי שמא קדישא (לכולא), הוא נפיל (ונתפס) ואיתא בההוא חובא, יתיר מנייהו, דכתיב ונפל ממנו רב, הרב נופל ונתפס באותו עון.

קריב לגביה רבי אלעזר בריה, אמר ליה, אבא, מה אנא התם. אמר ליה (ס"א זכאה חולקד ברי, זמן סגי יהא דלא תתקבר גבאי, אבל) ברי דלא תדכר הכא אבל בההוא עלמא, דוכתא דידי ודידך ברירנא. זכאין אנו עם אינון צדיקיא, דזמינו אינון לשבחא למארי עלמא, דאינון מלאכין דמשתמשין (שמשיין) דקמיה, הדא הוא דכתיב, (תהלים קמ) אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניהם.

תאנא וכו': (כמו שיבא בדף רפ"ז שורה ח'): (עד כאן מההשמטות)

האדרא זוטא קדישא

תאנא בההוא יומא דרבי שמעון בעא לאסתלקא מן עלמא והוה מסדר מלוי. אתפנשו חבריא לבי רבי שמעון. והווי קמי רבי אלעזר בריה ורבי אבא ושאר חבריא. והוה מליא ביתא.

זקיף עינוי רבי שמעון וחמא דאתמלי ביתא. בכה רבי שמעון ואמר. בזמנא אחרא כד הוינא בבי מרעי, הוה רבי פנחס בן יאיר קמאי. ועד דברירנא דוכתאי אוריכו לי עד השתא. וכד תבנא אסחר אשא מקמאי ומעלמין לא אתפסק. ולא הוה עאל בר נש אלא ברשותא. והשתא חמינא דאתפסק והא אתמלי ביתא. עד דהווי יתבי. פתח עינוי רבי שמעון וחמא

מה דחמא ואסחר אשא בביתא. נפקו כלהו ואשתארו רבי אלעזר בריה ורבי אבא. ושאר חבריא יתבו אפראי.

אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בריה, פוק חזי אי הכא רבי יצחק דאנא מערבנא ליה. אימא ליה דיסדר מלוי ויתבי לגבאי זכאה חולקיה.

קם רבי שמעון ויתבי וחייד וחידי. אמר אן אנון חבריא. קם רבי אלעזר ואעיל לון ויתבו קמיה. זקיף ידוי רבי שמעון ומצלי צלותא והוה חדי ואמר. אנון חבריא דאשתכחו בבי אדרא יזדמנון הכא. נפקו כלהו ואשתארו רבי אלעזר בריה ורבי אבא ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי חניא. אדהכי עאל רבי יצחק. אמר ליה רבי שמעון כמה יאות חולקד כמה חידו בעי לאתוספא לד בהאי יומא. יתיב רבי אבא בתר כתפוי ורבי אלעזר קמיה.

אמר רבי שמעון הא השתא שעתיא דרעותא הוא. ואנא בעינא למיעל בלא כסופא לעלמא דאתי. והא מלין קדישין דלא גליאן עד השתא, בעינא לגלאה קמי שכונתא, דלא יימרון דהא בגרועותא אסתלקנא מעלמא. ועד כען טמירן הוו בלבאי, למיעל בהו לעלמא דאתי. וכד אסדרנא לכו, רבי אבא יכתוב, ורבי אלעזר ברי ילעי, ושאר חבריא ירחשו בלביהו. קם רבי אבא מפתר כתפוי. ויתבי רבי אלעזר בריה קמיה, אמר ליה קום ברי, דהא אחרא יתיב בההוא אתר, קם רבי אלעזר.

אתעטף רבי שמעון, ויתבי. פתח ואמר, (תהלים קטו) לא המתים יהללו יה ולא כל יורדי דומה. לא המתים יהללו יה, הכי הוא ודאי, אינון דאקרון מתים, דהא קודשא בריהו הוא חי אקרי, והוא שארי בין אינון דאקרון חיים, ולא עם אינון דאקרון מתים. וסופיה דקרא כתיב, ולא כל יורדי דומה, וכל אינון דנחתין לדומה, בגיהנם ישתארו. שאני אינון דאקרון חיים, דהא קודשא בריהו הוא בעי ביקריהון.

דף רפ"ח ע"א

אמר רבי שמעון, כמה שנייא שעתיא (דף רפ"ח ע"א) דא מאדרא. דבאדרא אדמן קודשא בריהו הוא ורתיכוי. והשתא, הא קודשא בריהו הוא היכי (הכא), ואתי עם אינון צדיקיא דבגנתא דעדן, מה דלא אערעו באדרא. וקודשא בריהו הוא בעי ביקריהון דצדיקיא יתיר מיקרא דיליה, כמה דכתיב בירבעם, דהוה מקטר ומפלח לעבודה זרה, וקודשא בריהו הוא אוריף ליה. וכיון דאשיט ידיה לקבלי דעדו נביאה, אתייבש ידיה, דכתיב, (מלכים א יג) ותיבש ידו וגו'. ועל דפלח לעבודה זרה לא כתיב, אלא על דאשיט ידיה לעדו נביאה. והשתא קודשא בריהו הוא בעי ביקרא דילן, וכלהו אתאן עמיה.

אמר, הא רב המנונא סבא הכא, וסחרניה עי צדיקי גליפו בעיטרו, מנהרין כל חד וחד מזיהרא דזיוא דעתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין. והוא אתי למשמע בחדותא, אליו מלין דאנא אימא. עד דהוה יתיב, אמר, הא רבי פנחס בן יאיר הכא, אתקיננו דוכתייה, אזדעזעו חבריאי דהוה תמו, וקמו ויתבו בשיפולי ביתא. ורבי אלעזר ורבי אבא, אשתארו קמיה (נ"א עמיה) דרבי שמעון. אמר רבי שמעון, באדרא אשתכחנא דכל חבריאי הוה אמרי, ואנא עמהון. השתא אימא אנא בלחודאי, וכלהו צייתין למלולי, עלאין ותתאין. זכאה חולקי יומא דין.

פתח רבי שמעון ואמר, (שיר השירים ז) אני לדודי ועלי תשוקתו. כל יומין דאתקטרנא בהאי עלמא, בחד קטירא אתקטרנא ביה בקודשא בריה הוא, ובגין כך השתא ועלי תשוקתו. דהוא וכל סיעתא קדישא דיליה, אתו למשמע בחדוה, מלין סתימין, ושבחא דעתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין, פריש ואתפרש מכלא, ולא פריש, דהא כלא ביה מתדבק, והוא מתדבק בכלא הוא כלא.

עתיקא דכל עתיקין, סתימא דכל סתימין, אתתקו ולא אתתקו. אתתקו, בגין לקיימא כלא. ולא אתתקו, בגין דלא שכיח.

כד אתתקו, אפיק טי נהורין, דלהטין מניה, מתקונוי. ואינון נהורין מניה, מתנהרין ומתלהטין, ואזלין ומתפשטין לכל עיבר. כבוצינא דאתפשטין (דמתפשטין) מניה נהורין לכל עיבר. ואינון נהורין דמתפשטין, כד יקרבו למנדע לון, לא שכיח אלא בוצינא בלחודאי. כך הוא עתיקא קדישא, (הוא) בוצינא עלאה, סתימא דכל סתימין. ולא שכיח בר אינון נהורין דמתפשטין, דמתגליין, וטמירן. ואינון אקרוין שמא קדישא. ובגין כך כלא חד.

ומה דאמרי חברנא בספרי קדמאי, דאינון דרגין דאתבריאו, ועתיקא קדישא אתגלי בהו, בכל חד וחד. משום דאינון תקונין דעתיקא קדישא. לאו השתא עידנא להני מלין דהא אמין לון באדרא קדישא. וחמינא מה דלא ידענא הכי, ועד השתא אסתים בלבאי מלה. והשתא אנא בלחודאי אסהידנא קמי מלכא קדישא, וכל הני זכאי קשוט דאתו למשמע מלין אלין.

גולגלתא דרישא חוורא, לאו ביה שירותא וסיומא. קולטרא דקטפוי, אתפשט ואתנהיר, ומניה נרתון צדיקיא ד' מאה עלמין דכסופין לעלמא דאתי. מהאי קולטרא דקטפא, דהיא גולגלתא חוורא, נטיף טלא כל יומא, לההוא זעיר אנפין, לאתר דאתקרי שמים, וביה זמינן מיתייא לאחיא לזמנא דאתי. דכתיב, (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים. ואתמלייא רישיה, ומההוא זעיר אפין, נטיף לחקל תפוחין. וכל חקל תפוחין, נהירין מההוא טלא.

האי עתיקא קדישא טמיר וגניז. וחכמתא עלאה סתימאה, בההוא גולגלתא משתכח, ודאי בהאי עתיקא, לא אתגלייא אלא רישא בלחודוי, בגין דאיהו רישא לכל רישא. חכמתא עלאה, דאיהי רישא, ביה סתים, ואקרי מוחא עלאה. מוחא סתימא. מוחא דשכיך ושקיט. ולית דיזע ליה, בר איהו.

דף רפ"ח ע"ב

תלת רישין אתגלפון, דא, לגו מן דא. ודא, לעילא מן דא. רישא חדא, חכמתא סתימאה, דאתפסוייא, ולא מתפתחא. וחכמתא דא סתימאה, רישא לכל (רישי) רישיה, דשאר חכמות. (בראשית קמ"ז ע"א) רישא עלאה, עתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין. רישא דכל רישא, (דף רפ"ח ע"ב) רישא דלאו רישא. ולא ידע, ולא אתידע, מה דהוי ברישא דא, דלא אתדבק (לא) בחכמתא, ולא בסוכלתנו. ועל האי אקרי, (במדבר כד) ברח לך אל מקומך. (יחזקאל א) והחיות רצוא ושוב.

ובגין כד עתיקא קדישא אקרי אין. דביה תלייא אין. וכל אינון שערי, וכל אינון נימין, ממוחא סתימאה נפקין. (תליון) וכלהו שעיעין, (ס"א יתבין) בשקולא. ולא אתחזי קדלא.

כלא הוא, בגין דהאי עתיקא קדישא בחד הוי. כלא בחידו, ולא שניא מרחמי לעלמין. בתלת עשר מכילן דרחמין אשתכח. בגין דהאי חכמתא סתימאה דביה, מתפרש תלת זמנין לארבע ארבע. והוא עתיקא, כליל לון, ושליט (לו) על כלא.

חד ארחא דנהיר בפלגותא דשערי דנפקי ממוחא, הוא ארחא דנהירין ביה צדיקייא לעלמא דאתי, דכתיב (משלי ד) וארח צדיקים כאור נוגה וגו'. ועל דא כתיב, (ישעיה נח) אז ותענג על יי. ומהאי ארחא מתנהרין כל שאר ארחין, דתליין בזעיר אנפין.

האי עתיקא סבא דסבין, כתרא עלאה, לעילא. דמתעטרין ביה כל עטרין, וכתרין, מתנהרין. וכל שאר בוצינין מניה מתלהטין (ומתנהרין). והוא, הוא בוצינא עלאה, טמירא דלא אתידע. (וכל שאר בוצינין מניה מתלהטין ומתנהרין) (רצ"ב ע"ב)

האי עתיקא אשתכח בתלת רישין, וכלילן בחד רישא. והוא (ני"א והוא) רישא עלאה, לעילא לעילא. ובגין דעתיקא קדישא אתרשים בתלת, אוף הכי כל שאר בוצינין דנהרין מניה, כלילן בתלת. עוד, עתיקא אתרשים בתרין. כללא דעתיקא בתרין. הוא כתרא עלאה דכל עלאין, רישא דכל רישי. וההוא דהוי לעילא מן דא, דלא אתידע. כד כל שאר בוצינין, סתימין בתרין. עוד עתיקא קדישא אתרשים ואסתים בחד, והוא חד,

וְכֹלָא הוּא חַד. כַּד כָּל שְׂאָר בּוֹצִינִין, מְתַקְדְּשִׁין, מְתַקְשְׁרִין, וּמְתַהַדְרִין בְּחַד, וְאִינוּן חַד.

מִצְחָא דְאַתְגְּלִי בְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא, רְצוּן אֶקְרִי, דְּהָא רִישָׁא עֲלָאָה דְּא סְתִים לְעִילָא, דְּלָא אֲתִידַע פְּשִׁיט חַד טוֹרְנָא בְּסִימָא, יָאָה, דְּאַתְכְּלִיל בְּמִצְחָא. וּבְגִין דְּאִיהוּ (נ״א דההוא) רְעוּא דְּכָל רְעוּין, אֲתַתְקוּן בְּמִצְחָא, וְאַתְגְּלִיָּא בְּבוֹסִיטָא (ס״א אַתְגְּלִיָּא בְּפִסִּיטָא), הָאִי מִצְחָא אֶקְרִי רְצוּן.

וְכַד רְצוּן דְּא אֲתַגְּלִיָּא, רְעוּא דְּרְעוּין אֲשֶׁתְּכַח בְּכִלְהוּ עֲלָמִין, וְכָל צְלוּתִין דְּלַתְתָּא מְתַקְבְּלִין, וּמְתַנְהָרִין אֲנָפוּי דְּזַעִיר אֲנָפִין, וְכֹלָא בְּרַחְמֵי אֲשֶׁתְּכַח, וְכָל דִּינִין אֲתַטְמְרוּן וְאַתְכְּפִיין.

בְּשַׁבְתָּא בְּשַׁעְתָּא דְּצְלוּתָא דְּמִנְחָה, דְּהוּא עֵידוֹן דְּכָל דִּינִין מְתַעָרִין, אֲתַגְּלִיָּא הָאִי מִצְחָא, וְאַתְכְּפִיין כָּל דִּינִין, וְאַשְׁתְּכַחוּ רַחְמִין בְּכִלְהוּ עֲלָמִין. וּבְגִין כַּד אֲשֶׁתְּכַח שַׁבַּת בְּלָא דִּינָא, לָא לְעִילָא וְלָא לְתַתָּא. וְאַפִּילוּ אֲשָׁא דְּגִיהֲנָם אֲשֶׁתְּקַע (ס״א אֲשֶׁתְּכַד) בְּאַתְרֵיהּ, וְנִיחִין חֵיבֵיָּא. וְעַל דְּא אֲתוּסָף נְשַׁמְתָּא דְּחַדוּ בְּשַׁבְתָּא.

וּבְעֵי בְּרַ נְשַׁ לְמַחְדֵי בְּתַלְתַּת סְעוּדַתֵי דְּשַׁבְתָּא, דְּהָא כָּל מְהִימְנוּתָא, וְכָל כְּלָלָא דְּמְהִימְנוּתָא, בִּיהּ אֲשֶׁתְּכַח, וּבְעֵי בְּרַ נְשַׁ לְסַדְרָא פְּתוּרָא, וְלְמִיכַל תַּלְתַּת סְעוּדַתֵי דְּמְהִימְנוּתָא, וְלְמַחְדֵי בְּהוּ.

אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲסַהֲדָנָא עָלֵי לְכָל אֱלִין דְּהָכָא, דְּהָא מִן יוֹמָאֵי לָא בְּטִילְנָא אֱלִין גִּי סְעוּדַתֵי, וּבְגִינֵיהוֹן לָא אֲצַטְרִיכְנָא לְתַעֲנִיתָא בְּשַׁבְתָּא. וְאַפִּילוּ בְּיוֹמֵי אַחְרֵינֵי לָא אֲצַטְרִיכְנָא, כָּל שְׁכֹן בְּשַׁבְתָּא. דְּמֵאן דְּזָכִי בְּהוּ, זָכִי לְמְהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא. חַד, סְעוּדַתָּא דְּמְטְרוּנִיתָא. וְחַד, סְעוּדַתָּא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא. וְחַד, סְעוּדַתָּא דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין. וּבְהָהוּא עֲלָמָא יִזְכִּי בְּהוּ לְאֱלִין. הָאִי רְצוּן כַּד אֲתַגְּלִיָּא, כָּל דִּינִין אֲתַכְּפִיין מְשׁוּלְשְׁלִיהוֹן.

תַּקוּנָא דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא אֲתַתְקוּן בְּתַקוּנָא חַד, כְּלָלָא דְּכָל תַּקוּנִין. וְהָא חֲכָמָה עֲלָאָה, סְתִימָאָה. כְּלָלָא דְּכָל שְׂאָר, וְהָאִי אֶקְרִי עֵדוֹן עֲלָאָה סְתִימָא. וְהוּא מוּחָא דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא. וְהָאִי מוּחָא אֲתַפְּשֵׁט לְכָל עֵיבָר, מְנִיָּה אֲתַפְּשֵׁט עֵדוֹן אַחְרָא. וּמְהָאֵי עֵדוֹן אֲתַגְּלִיָּא.

דף רפ"ט ע"א

וְהָהוּא (דף רפ"ט ע"א) רִישָׁא סְתִימָא דְּבְרִישָׁא דְּעֵתִיקָא דְּלָא אֲתִידַע, כַּד פְּשִׁיט חַד טוֹרְנָא (ס״א גוֹוְנָא), דְּהוּא מְתַתְקוּן לְאַתְנַהָרָא, בְּטַשׁ בְּהָאֵי מוּחָא (נ״א מִצְחָא), וְאַתְגְּלִיָּא, וְאַתְנַהִיר בְּכָמָה נְהִירִין, וְאַפִּיק וְאַרְשִׁים כְּבוֹסִיטָא דְּא, בְּהָאֵי מִצְחָא. וְאַתְרִשִׁים בִּיהּ חַד נְהוּרָא, דְּאַקְרִי רְצוּן. וְהָאִי רְצוּן אֲתַפְּשֵׁט לְתַתָּא

בְּדִיקָנָא, עַד הֵהוּא אֲתֵר דְּמִתְיַשְׁבָּא בְּדִיקָנָא, וְאִקְרִי חֶסֶד עֲלָאָה. וְדָא אִיהוּ
נוֹצֵר חֶסֶד. וּבִהַאי רְצוֹן כַּד אֲתַגְלִיָּא, מְסַתְּפְלִין מְאִרִי דְּדִינָא וּמִתְכַּפְּיִין.

עֵינְוִי דְרִישָׁא דְעֵתִיקָא קְדִישָׁא, תְּרִין בְּחַד שְׁקִילֵן. דְּאֲשַׁגְחִין תְּדִירָא, וְלֹא
נְאִים. דְּכִתְיִב, (תְּהֵלִים קכא) לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל קְדִישָׁא,
בְּגִין כַּד לֹא אֵית לִיה גְּבִינִין עַל עֵינָא, וְלֹא כְּסוּתָא.

הֵהוּא מוֹחָא אֲתַגְלִיף וְנֵהֵר בְּתֵלַת חַוּוּרִין דְּעֵילָא (נ"א דְעֵינָא), בְּחַוּוּרָא חֲדָא
מְסַתְּחִין עֵינְוִי דְזַעִיר אֲנַפִּין, דְּכִתְיִב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) רוּחְצוֹת בְּחֻלָּב. דְּהוּא
(נ"א בַּהוּוּא) חַוּוּרָא קְדִמָּאָה. וּשְׂאֵר חַוּוּרִין אֲסַתְּחִין וְנֵהֵרִין לְשְׂאֵר בּוֹצִינִין.

מוֹחָא אִקְרִי נְבִיעָא דְּבִרְכָתָא, נְבִיעָא דְּכָל בְּרַכָּאן מְנִיה אֲשַׁתְּכַחוּ. וּבְגִין
דְּהַאי מוֹחָא לְהִיט בְּגִי חַוּוּרִין דְּעֵינָא, בְּעֵינָא תֵּלָא בִּיה בְּרַכָּתָא, דְּכִתְיִב,
(מְשֻׁלִי כב) טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ, דְּהַא בְּמוֹחָא תֵּלְיִין חַוּוּרוֹ דְּעֵינָא. הַאי עֵינָא
כַּד אֲשַׁגְחַן בְּזַעִיר אֲנַפִּין, (עֲלַמִּין) (ס"א אֲתַנְהַרֵן אֲנַפִּין כִּלְהוּ בַּחֲדוֹ) אֲנֵהֵרֵן כְּלֵהוּ בְּחֲדוֹ.
עֵינָא דָּא, הוּא כְּלָא יְמִינָא, לֵית בִּיה שְׂמָלָא. עֵינְוִין דְּתַתָּא, יְמִינָא
וּשְׂמָלָא, תְּרִי, בְּתֵרִי גְּוֹנִין.

בְּצַנִיעוּתָא דְּסַפְרָא אֲוִלִיפְנָא, דְּהַא י" עֲלָאָה, י" תַּתָּאָה. ה' עֲלָאָה, ה' תַּתָּאָה.
ו' עֲלָאָה, ו' תַּתָּאָה. כָּל אֵלִין עֲלָאִין, בְּעֵתִיקָא תֵּלְיִין. תַּתָּאִין, בְּזַעִיר אֲנַפִּין
אִינוּן. לָאו תֵּלְיִין, אֶלָּא אִינוּן מְמֵשׁ. וּבְעֵתִיקָא קְדִישָׁא תֵּלְיִין. דְּהַא שְׂמָא
דְּעֵתִיקָא אֲתַכְּסִיָּא מְכַלָּא, וְלֹא אֲשַׁתְּכַח. אֲבַל אֵלִין אֲתוּוּן דְּתֵלְיִין
בְּעֵתִיקָא. בְּגִין דְּיִתְקַיְימוּן אִינוּן דְּלַתַּתָּא. דְּאִי לָאו הֵכִי לֹא יִתְקַיְימוּן.

וּבְגִין כַּד, שְׂמָא קְדִישָׁא סְתִים וְגִלְיָא. הֵהוּא דְּסְתִים לְקַבְלִיה דְּעֵתִיקָא
קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכֻלָּא. וְהֵהוּא (אֲתַגְלִיָּא בְּגִינִיה דְּתֵלְיָא) (ס"א דֵּאֲתַגְלִי בְּגִינִיה דְּהֵהוּא
דֵּאֲתַגְלִיָּא) (דְּתֵלְיָא) בְּזַעִיר אֲפִין. וּבְגִין כַּד, כָּל בְּרַכָּאן בְּעֵינִין סְתִים וְגִלְיָא. אֵלִין
אֲתוּוּן סְתִימָן דְּתֵלְיִין (בְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא. תֵּלְיִין, אֲמַאי תֵּלְיִין (תֵּלְיָא) י" לְקִימָא י" דְּלַתַּתָּא
(ס"א וְדֵאִי בְּגוֹלְגֵלְתָא בְּמַצְחָא בְּעֵינִין תֵּלְיָא י" (ס"א אֲמַאי) אֲמַאי תֵּלְיָא לְקִימָא לִי דְּלַתַּתָּא))

חוּטְמָא, בְּהַאי חוּטְמָא, בְּנוֹקְבָא דְּפְרִדְשָׁקָא דְּבִיה, נְשִׁיב רוּחָא דְּחִי לְזַעִיר
אֲפִין. וּבְהַאי חוּטְמָא, בְּנוֹקְבָא דְּפְרִדְשָׁקָא, תֵּלְיָא ה', לְקִימָא ה' אַחְרָא
דְּלַתַּתָּא. וְדָא רוּחָא נְפִיק מְמוֹחָא סְתִימָאָה, וְאִקְרִי רוּחָא דְּחִי. וּבְהַאי
רוּחָא, זְמִינִין לְמַנְדַּע חֻכְמָתָא, בְּזַמְנָא דְּמִלְכָּא מְשִׁיחָא. דְּכִתְיִב, (יִשְׁעִיה יא)
וְנָחָה עֲלֵיו רוּחַ יְי' רוּחַ חֻכְמָה וּבִינָה וְגו'. הַאי חוּטְמָא, חִיין מְכַל סְטְרִין,
חֲדוּ שְׁלִימָא. נַחַת רוּחַ. אֲסוּוּתָא. בְּחוּטְמָא דְּזַעִיר אֲנַפִּין (כִּמָּה דֵּאֲוִקִימָנָא)
כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב כב) עָלָה עֶשֶׂן בְּאִפּוֹ וְגו'. וְהֵכָא כְּתִיב (יִשְׁעִיה מח) וְתַהֲלֵתִי אַחֲטִם
לְךָ.

וּבְסַפְרָא דְּאֲגַדְתָּא, דְּבִי רַב יִיבָא סְבָא, אֲוִקִים, ה' בְּפּוּמָא, וְהֵכָא לֹא
מִתְקַיְימָא הֵכִי, וְלֹא אֲצִטְרִפָּא (ס"א אֲצִטְרִיכְנָא), אִף עַל גַּב דְּבְחַד סְלִקָּא, אֶלָּא
בְּה' דִּינָא תֵּלְיָא, וְדִינָא בְּחוּטְמָא תֵּלְיָא, דְּכִתְיִב עָלָה עֶשֶׂן בְּאִפּוֹ. וְאִי תִימָא,
הָא כְּתִיב וְאִשׁ מִפּוֹ תֵּאֲכַל. עַקְרָא דְּרוּגְזָא בְּחוּטְמָא תֵּלְיָא.

כָּל תְּקוּנֵינוּ דְעֵתִיקָא קְדִישָׁא, בְּמוֹחָא שְׁקִיט וְסִתִּים מִתְתַּקְּנוּ. וְכָל תְּקוּנֵינוּ דְזַעִיר אֲנָפִין, בְּחֻכְמָה תִּתְּתָא מִתְתַּקְּנוּ. דְכִתְיִב, (תְּהִלִּים קד) כָּלִים בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ, וְהִי כָּלְלָא דְכָלְלָא וְדָאִי. מַה בֵּין הִי לְהִי. הִי דְהִכָּא, דִּינָא אֲתַעֵר מִנָּה. וְדְהִכָּא רַחֲמֵי רַחֲמֵי גו רַחֲמֵי

דף רפ"ט ע"ב

בְּדִיקָנָא דְעֵתִיקָא קְדִישָׁא, תִּלְיָא כָּל יְקִירוֹ דְכָלְלָא. מְזָלָא דְכָלְלָא אֲקָרִי. מִהֲאִי דִיקָנָא, מְזָלָא יְקִירוּתָא (נ"א מִהֲאִי מְזָלָא יְקִירָא) (מִמְזָלָא יְקִירָא) דְכָל יְקִירִין, מְזָלֵי עֲלָאִי וְתִתְּתָאִי. כְּלָהוּ מְשָׁגִיחִין לְהֵוּא מְזָלָא. בְּהֲאִי מְזָלָא תִלְיָא חִיִּי דְכָלְלָא, מְזוּנֵי דְכָלְלָא. בְּהֲאִי מְזָלָא תִלְיָין שְׁמִיָּא וְאַרְעָא. גְּשָׁמִין דְרַעֲוָא. בְּהֲאִי מְזָלָא, אֲשָׁגְחוּתָא דְכָלְלָא. בְּהֲאִי מְזָלָא תִלְיָין כָּל חִיִּילִין עֲלָאִין וְתִתְּתָאִין. (דף רפ"ט ע"ב)

תִּלְתָּ עֶשֶׂר נְבִיעִין, דְמִשְׁחָא דְרְבוּתָא טְבָא, תִּלְיָין בְּדִיקָנָא דְמְזָלָא יְקִירָא דָא. וְכִלְהוּ נְפָקִין לְזַעִיר אֲנָפִין. לָא תִימָא כְּלָהוּ, אֲלָא תִשְׁעָה מְנִייהוּ, מִשְׁתַּכְּחוּ בְזַעִיר אֲנָפִין, לְאַכְפִּיָּא דִינִין. (וכד) הֲאִי מְזָלָא, תִּלְיָא בְּשָׁקוּלָא עַד טְבוּרָא. כָּל קְדוּשֵׁי קְדוּשֵׁין דְקְדוּשָׁא בִּיהַ תִּלְיָין. בְּהֲאִי מְזָלָא, פְּשִׁיט פְּשִׁיטוּתָא דְקוּטְרָא עֲלָאָה. הֵוּא רִישָׁא דְכָל רִישֵׁין, דְלָא אֲתִידַע, וְלָא אֲשַׁתְּמוּדַע, וְלָא יִדְעִין עֲלָאִין וְתִתְּתָאִין. בְּגִין כִּד כָּלָא בְּהֲאִי מְזָלָא תִלְיָא.

בְּדִיקָנָא דָא, גִּי רִישֵׁין דְאַמִּינָא, מִתְפָּשְׁטוּן. וְכִלְהוּ מִתְחַבְּרוּן בְּהֲאִי מְזָלָא, וּמִשְׁתַּכְּחוּ בִּיהַ. וּבְגִין כִּד, כָּל יְקִירוֹ דִיקִירוּתָא, בְּהֲאִי מְזָלָא תִלְיָא. כָּל אֲלִין אֲתוּוּן דְתִלְיָין בְּהֲאִי עֵתִיקָא, כּוּלְהוּ תִלְיָין בְּהֲאִי דִיקָנָא, וּמִתְחַבְּרוּן בְּהֲאִי מְזָלָא, וְתִלְיָין בִּיהַ, לְקִימָא אֲתוּוּן אַחֲרֵינוּ. דְאַלְמָלִי לָא סְלִיק אֲלִין אֲתוּוּן בְּעֵתִיקָא, לָא קִימִין אֲלִין אַחֲרֵינוּ. וּבְגִין כִּד אֲמַר מִשָּׁה כִּד אֲצִטְרִיד, יִי יִי, תְּרִי זִימְנָא (זִימְנֵי), וּפְסִיק טַעֲמָא בְּגוּוּיָהוּ. דְהֵא בְּמְזָלָא תִלְיָא כָּלָא. מִהֲאִי מְזָלָא, מִתְכַּסְפִּי עֲלָאִי וְתִתְּתָאִי, וּמִתְכַּפִּיין קַמִּיהַ. זְכָאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְזָכִי לְהֵאִי.

הֵאִי עֵתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, לָא אֲדַכְּר, וְלָא אֲשַׁתְּכַח. וּבְגִין דְאִיהוּ רִישָׁא עֲלָאָה לְכָל עֲלָאִין, לָא אֲדַכְּר, בְּרִישָׁא חֲדָא, בְּלָא גּוּפָא, לְקִימָא כָּלָא.

וְהֵאִי (נ"א דְכָל סְתִימִין (ס"א בְּגִין דְאִיהוּ) רִישָׁא (עֲלָאָה) עֲלָאִין לְכָל עֲלָאִין, לָא אֲדַכְּר, אֲלָא רִישָׁא חֲדָא, בְּלָא גּוּפָא, לְקִימָא כָּלָא. וְהוּא) טְמִיר וְסִתִּים וְגִנְיִז מְכָלָא, תְּקוּנוֹי אֲתִתְּקִינוּ, בְּהֵוּא מוֹחָא סְתִימָאָה דְכָלְלָא, דְאַתְּפִשְׁט וְאַתְּתַקֵּן כָּלָא וְנִפִּיק חֶסֶד עֲלָאָה, וְחֶסֶד עֲלָאָה אֲתִפִּשְׁט וְאַתְּתַקֵּן וְאַתְּכְּלִיל כָּלָא בְּמוֹחָא סְתִימָאָה דָא. כִּד אֲתִתְּקוּן חוּרָא דָא בְּנִהִירוֹ דָא, בְּטִשׁ מֵאֵן דְבִטְשׁ, בְּהֵאִי מוֹחָא וְאַתְּנִהִיר, וְתִלְיָא מִמְזָלָא יְקִירָא מוֹחָא אַחֲרָא, דְאַתְּפִשְׁט וְנִהִיר לְתִלְתִּין וְתִרִין שְׁבִילִין. כִּד אֲתִנְהִיר נְהִיר מִמְזָלָא יְקִירָא. אֲתִנְהִירוֹ גִי רִישֵׁין עֲלָאִין, תִּרִין רִישֵׁין, וְחֶד דְכְּלִיל לוֹן. וּבְמְזָלָא תִלְיָין, וְאַתְּכְּלִילוּ בִּיהַ.

מִכָּאן שְׂאֵרֵי לְאַתְגְּלִיָּא יִקִּירוּ דְדִיקְנָא, דְּאִיהוּ מְזֵלָא סְתִימָאָה. וְאִינוּן מִתְתַּקְּנוּ (בִּיה), כְּמָה דְעֵתִיקָא קְדִישָׁא תְּלַת רִישֵׁין מִתְעַטְרִין בִּיה, הִכִּי כְּלָא בְּתַלְת רִישֵׁין. וְכֵד אֲתַנְהָרוּ, תְּלִינן כְּלָהוּ דָּא בְּדָא בְּתַלְת רִישֵׁין, תְּרִין מִתְרִין סְטֵרִין, וְחַד דְּכְלִיל לֹון.

וְאִי תִימָא, מֵאן עֵתִיקָא קְדִישָׁא.

תָּא חֲזִי, לְעֵילָא לְעֵילָא, אִית דְּלָא אֲתִידַע, וְלָא אֲשֶׁתְּמוּדַע, וְלָא אֲתִרְשִׁים, וְהוּא כְּלִיל כְּלָא, וְתִרִין רִישֵׁין בִּיה כְּלִילן (ס"א תליון). וְכֵדִין כְּלָא (חֲדָא) הִכִּי אֲתַתְּקוּ. וְהוּא לָאוּ בְּמִנְיָנָא, וְלָא בְּכֻלָּא וְלָא בְּחוּשְׁבוֹן אֶלָּא בְּרַעוּתָא דְּלָבָא, עַל דָּא אֲתַמַּר, (תהלים לט) אֲמַרְתִּי אֲשֶׁמְרָה דְּרַכִּי מִחֲטָא בְּלִשׁוֹנִי.

אֲתַר דְּשִׁירוּתָא אֲשֶׁתְּכַח, מְעֵתִיקָא קְדִישָׁא, דְּאֲתַנְהִיר מִמְזֵלָא, הוּא נְהִירוּ דְּחֻכְמָתָא, דְּאֲתַפְּשֵׁט לְתַלְתִּין וְתִרִין עֵיבָר. וְנִפְקָא מִהֵוּא מוּחָא סְתִימָאָה, מִנְהִירוּ דְּבִיה. וּמָה דְעֵתִיקָא קְדִישָׁא נְהִיר בְּקִדְמִיתָא (ס"א בחכמתא), דָּא הִיא. וְשִׁירוּתָא מְמָה דְּאֲתַגְּלִיָּא (הוי), וְאֲתַעְבִּיד לְתַלְת רִישֵׁין, וְרִישָׁא חֲדָא כְּלִיל לֹון. וְאֵלִין תְּלַת מִתְפַּשְּׁטוֹן לְזַעִיר אֲנָפִין, וּמֵאֵלִין נְהִרִין כְּלָא.

אֲתַגְּלִיָּף הָאִי חֻכְמָתָא, וְאֲפִיק חַד נְהָרָא, דְּנִגִּיד וְנִפִּיק לְאֲשֶׁקָאָה גְּנֻתָא וְעֵייל (נ"א ועיילף) בְּרִישָׁא דְּזַעִיר אֲנָפִין, וְאֲתַעְבִּיד חַד מוּחָא וּמִתְמָן אֲתַמְשִׁיד וְנִגִּיד בְּכָל גּוּפָא, וְאֲשֶׁקִי כָּל אִינוּן נְטִיעָאן. הֲדָא הוּא דְּכִתִּיב, (בראשית ב) וְנָהַר יוֹצֵא מֵעֵדוֹן לְהַשְׁקוֹת אֶת הָאָרֶץ וְגו'.

תּוּ אֲתַגְּלִיָּף הָאִי חֻכְמָתָא, וְאֲתַמְשִׁיד וְעֵייל בְּרִישָׁא דְּזַעִיר אֲנָפִין, וְאֲתַעְבִּיד מוּחָא אַחְרָא (ההוא אחרא). הֵוּא נְהִירוּ דְּאֲתַמְשִׁכָּא מִנִּיה אֵלִין תְּרִין מְשִׁיכּוֹן אֲתַגְּלִיָּפוּ, מִתְחַפְּרוּן בְּחַד רִישָׁא דְּעִמִּיקָא דְּבִירָא, דְּכִתִּיב, (משלי ג) בְּדַעְתּוֹ תְּהוּמוֹת נִבְקְעוּ. וְעֵייל בְּרִישָׁא דְּזַעִיר אֲנָפִין, וְאֲתַעְבִּיד מוּחָא אַחְרָא, וּמִתְמָן אֲתַמְשִׁיד וְעֵייל לְגוֹ גּוּפָא, וּמִלִּיא כָּל אִינוּן אֲדָרִין וְאֲכִסְדָּרִין דְּגוּפָא. הֲדָא הוּא דְּכִתִּיב, (משלי כד) וּבִדְעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ.

דָּף רִישׁ ע"א

וְאֵלִין נְהִרִין, מִנְהִירוּ דְּהֵוּא מוּחָא עֲלָאָה סְתִימָאָה, דְּנְהִיר בְּמִזְלָא (עתיקא קדישא). וְכְלָא דָּא בְּדָא תְּלִינן. וְאֲתַקְּשֵׁר דָּא בְּדָא, וְדָא בְּדָא, עַד דְּיִשְׁתְּמוּדַע דְּכְלָא חַד, וְכְלָא הוּא עֵתִיקָא, (דף רישׁ ע"א) וְלָא אֲתַפְּרֵשׁ מִנִּיה כְּלוּם. אֵלִין תְּלַת נְהוּרִין, נְהִרִין לְתַלְת אַחְרָנִין, דְּאֲקָרוּן אֲבָהוּן. וְאֵלִין נְהִרִין לְבְּנִין. וְכְלָא נְהִיר מְאֵתַר חַד. כֵּד אֲתַגְּלִיָּא הָאִי עֵתִיקָא, רַעוּוּא דְּרַעוּוּן, כְּלָא נְהִיר וְכְלָא אֲשֶׁתְּכַח בְּחַדוֹ שְׁלִימָתָא.

הָאִי חֻכְמָתָא אֲקָרִי עֵדוֹן, וְהָאִי עֵדוֹן אֲתַמְשִׁיד מֵעֵדוֹן עֲלָאָה, סְתִימָאָה דְּכָל סְתִימִין. וּמֵהָאִי עֵדוֹן, אֲקָרִי שִׁירוּתָא. דְּבַעֲתִיקָא לָא אֲקָרִי, וְלָא הוּי שִׁירוּתָא וְסִיוָמָא. וּבְגִין דְּלָא הוּי בִּיה שִׁירוּתָא וְסִיוָמָא, לָא אֲקָרִי אֲתָה.

בגין דאתפסייא ולא אתגלייא. ואקרי הוא. ומאתר דשירותא אשתכח
אקרי אתה, ואקרי אב. דכתוב, (ישעיה סג) כי אתה אבינו.

באגדתא דבי רב ייבא סבא, כללא דכלא, זעיר אנפין אקרי אתה. עתיקא
קדישא דאתפסייא, אקרי הוא. ושמיר. והשתא קרינן באתר דא
דשירותא אשתכח, אתה. אף על גב דאתפסייא, מניה הוי שירותא, ואקרי
אב. והוא אב לאבהו. והאי אב נפיק מעתיקא קדישא, דכתוב (איוב כח)
והחכמה מאין תמצא. ובגין כד לא אשתמודע.

תא חזי, כתיב (איוב כח) אלהים הבין דרפה, דרפה ממש. אבל והוא נדע את
מקומה, מקומה ממש. וכל שכן דרפה. (מקומה ממש. ולא דרכה. מקומה ממש. וכל
שכן דרכה.) וכל שכן ההוא חכמה דסתימא ביה בעתיקא קדישא.

האי חכמה שירותא דכלא, מניה מתפשטון תלתין ותריין שבילין. (שבילין ולא
ארחין) ואורייתא בהו אתפלילת בעשרין ותריין אתנוון, ועשר אמירן. האי
חכמה אב לאבהו. ובהאי חכמה, שירותא וסיומא אשתכח. ובגין דא,
חכמה עלאה חכמה תתאה. כד אתפשט חכמה, אקרי אב לאבהו. כללא לא
אתפליל אלא בהאי. (ס"א כד מתפשטון חכמות, אתקרי אב לאבהו. כללא לא אתכליל אלא
בהאי) דכתוב, (תהלים קד) כלם בחכמה עשית.

זקף רבי שמעון ידוי, וחדוי, אמר, ודאי עידן הוא לגלאה, וכלא אצטריד
בשעתא דא. תאנא, בשעתא דעתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין,
בעא לאתקנא כלא, אתקין פעין דכר ונוקבא. באתר דאתפלילו דכר
ונוקבא לא אתקנימו, אלא בקיומא אחרא (ס"א כעין דכר) (אלא בדכר) דדכר
ונוקבא. והאי חכמה כללא דכלא, כד נפקא ואתנהיר מעתיקא קדישא,
לא אתנהיר אלא בדכר ונוקבא. דהאי חכמה אתפשט, ואפיק מיניה בינה,
ואשתכח דכר ונוקבא. הוא, חכמה אב. בינה אס. חכמה ובינה, בחד
מתקלא אתקלו, דכר ונוקבא. ובגויניהו כללא אתקיים בדכר ונוקבא,
דאלמלא האי, לא מתקיימין.

שירותא דא אב לכלא, אב לכלהו אבהו, אתחברו דא בדא, ונהירו דא
בדא. (חכמה אב. בינה אס. משלי ב) כי אם לבניה תקרא) כד אתחברו, אולידו,
ואתפשטת מהימנותא. באגדתא דבי רב ייבא סבא, הכי תאני, מהו בינה.
אלא כד אתחבר דא בדא, יו"ד בה"א, אתעברת, ואפיקת בן, ואולידת.
ובגין כד, בינה אקרי, בן י"ה, שלימותא דכלא. אשתכחו תרווייהו
דמתחברו, ובן בגווייהו. כללא דכלא. בתקונייהו אשתכח שלימותא (נ"א
בן י"ה, תרווייהו דמתחברו, ובן בגווייהו. בתקונייהו אשתכחו שלימותא דכלא כללא) דכלא, אב
ואס. בן ובת.

מלין אליו, לא אתייהבו לגלאה, בר לקדישי עליוניו, דעאלו ונפקו, ונדעין
ארחוי דקודשא בריד הוא, דלא סטאן בהו לימינא ולשמאלא. דכתוב,
(הושע יד) כי ישרים דרכי יי' וצדיקים ילכו בם וגו'. זכאה חולקיה, דמאן
דזכי למנדע אורחוי, ולא סטי, ולא יטעי בהו. דמלין אליו סתימין אינון

וְקָדִישִׁי עֲלִיוֹנִין נְהִירִין בְּהוּ, כְּמֵאן דְנִהִיר מְנַהִירו דְבוֹצִינָא. לֹא אֲתַמְסְרוּ
מְלִין אֲלִין, אֲלֵא לְמֵאן דְעָאֵל וְנִפְיָק. דְמֵאן דְלֹא עָאֵל וְנִפְיָק, טַב לִיה דְלֹא
אֲבָרִי. דְהָא גְלִיָא קָמִי עֲתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, דְמְלִין אֲלִין
נְהִרִין בְּלַבָּאִי, בְּאַשְׁלֻמוּתָא דְרַחֲמֵימוּתָא וּדְחִילו דְקוּדְשָׁא בְרִידָא הוּא. וְאֲלִין
בְנֵי דְהֶכָא, יַדְעֵנָא בְהוּ דְהָא עָאלוּ וְנִפְקוּ, וְאַתְנַהֲרוּן בְּאַלִין מְלִין, וְלֹא
בְכֻלְהוּ. וְהִשְׁתָּא אֲתַנְהִירוּ בְּשְׁלִימוּתָא כְּמָה דְאַצְטְרִידָא. זְכָאָה חוּלְקִי
עֲמַהוּן, בְּהֵוּא

דף ר"צ ע"ב

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל מַה דְאַמִּינָא דְעֲתִיקָא קְדִישָׁא. וְכָל מַה דְאַמִּינָא דְזֵעִיר
אֲנִפִּין. כְּלָא חַד, כְּלָא הוּא חַד מְלָה. לֹא (דף ר"צ ע"ב) תְּלִינָא בֵּיה פִּירוּדָא. בְּרִידָא
הוּא בְרִידָא שְׁמִיָה לְעֵלְמִי וְלְעֵלְמִי עֲלָמִין.

תָּא חֲזִי, שִׁירוּתָא דְאֲקָרִי אָב, אֲתַכְּלִיל בְּיוֹ"ד, דְתִלְיָא מִמְזָלָא קְדִישָׁא.
וּבְגִין כֶּף, יוֹ"ד כְּלִיל אֲתוּוֹן אַחֲרָנִין. י' סְתִימָא דְכָל אֲתוּוֹן אַחֲרוֹן. י' רִישָׁא
וְסִיפָא דְכֻלָּא.

וְהֵוּא נְהָר דְנִגִּיד וְנִפְיָק, אֲקָרִי עֲלָמָא דְאֲתִי, דְאֲתִי תְדִיר וְלֹא פְסִיק. וְהֵוּא
הוּא עֲדוּנָא דְצְדִיקָא, לְזְכָאָה לְהֵוּא עֲלָמָא דְאֲתִי, דְאַשְׁקִי תְדִיר לְגִנְתָּא,
וְלֹא פְסִיק. עֲלִיָה כְתִיב (ישעיה נח) וְכִמּוּצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ מִימִין. וְהֵוּא
עֲלָמָא דְאֲתִי, אֲבָרִי בְּיוֹ"ד, הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית ב) וְנְהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן
לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן. י' כְּלִיל תְּרִין אֲתוּוֹן וִ"ד.

בְּאַגְדָתָא דְבִי רַב יִיבָא סָבָא תְנִינָן, אֲמַאי וִ"ד כְּלִילָן בְּיוֹ"ד. אֲלֵא נְטִיעָה
דְגִנְתָּא (ס"א ודא) דָּא, אֲקָרִי ו'. אִית גִּנְתָּא אַחֲרָא, דְאִיהִי ד'. וּמַהֲאִי ו',
אֲשְׁתַּקִּיָּא ד'. (דאיהי ארבעה ראשים) וְהֵינְנוּ רְזָא דְכְתִיב, וְנְהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן וְגו'.
מַאי עֵדֶן. דָּא חֲכָמָה עֲלָאָה, וְדָא י'. לְהִשְׁקוֹת. אֶת הַגֵּן, דָּא הוּא ו'. וּמִשָּׁם
יִפְרֹד וְהִיה לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים, דָּא הוּא ד', וְכֻלָּא כְּלִיל בְּיוֹ"ד.

וּבְגִין כֶּף, אֲקָרִי אָב לְכֻלָּא. אָב לְאַבְהוֹן. שִׁירוּתָא דְכֻלָּא, (אקרו) בֵּיתָא דְכֻלָּא,
דְכְתִיב, (משלי כד) בְּחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּיתָא. (מהאי י' שירותא וסיומא דכלא) וְכְתִיב, (תהלים
קד) כֻּלָּם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ. בְּאַתְרֵיהּ, לֹא אֲתַגְלִיָּא, וְלֹא אֲתִידַע. מְדַאֲתַחְבֵּר
בְּאַימָא אֲתַרְמִיז בְּאַימָא וּבְגִין כֶּף אִימָא כְּלָלָא דְכֻלָּא, בְּה אֲתִידַע וּבְה
אֲתַרְמִיז, שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא דְכֻלָּא. (חכמה אקרו) דְבָה סְתִים כֻּלָּא.

כְּלָלָא דְכֻלָּא, שְׁמָא קְדִישָׁא. עַד הִשְׁתָּא רְמִיזָנָא, וְלֹא אֲמִינָא כָּל אֲלִין יוֹמִין.
וְהֵוּאִידְנָא מְתַגְלִפִין סְטְרִין, י', כְּלִיל בְּהֵוּא חֲכָמָה. ה' דָּא אִימָא, וְקָרִינָן
בֵּינָה. וִ"ה, אֲלִין תְּרִין בְּנִין, דְמִתְעַטְרוּן מֵאַימָא. וְהֵוּא תְנִינָן, דְבֵינָה אֲתַכְּלִיל
מִכֻּלָּא. יוֹ"ד דְמִתְחַבְּרָא בְּאַימָא, וּמִפְקִין בְּיוֹן. וְהֵינְנוּ בֵּינָה, אָ"ב וְאִ"ם
דְּאַינּוּן יִ"ה, בֵּין בְּגוּוֹיָהוּ.

השָׁתָא אִית לְאַסְתִּפְלָא, בִּינָה, וְאַקְרִי תְבוּנָה, אֲמַאי אַקְרִי תְבוּנָה, וְלֹא בִינָה. אֶלָּא תְבוּנָה אַקְרִי, בְּשַׁעֲתָא דִּינְקָא לְתַרְיִן בְּנִין, בְּיָן וּבִיָּת, דְּאִינוּן וִיָּה, וְהִיא שַׁעֲתָא אַקְרִי תְבוּנָה. דְּכֻלָּא כְּלִיל בְּאֵלִין אֲתוּוּן, בְּיָן וּבִיָּת, אִינוּן וִיָּה. וְכֻלָּא חַד כְּלָלָא, וְהִינּוּ תְבוּנָה.

בְּסַפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא אָמַר, דְּשַׁלְמָה מְלָכָא, תְּקוּנָא קַדְמָאָה דְגַלְיָ וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) הִנֵּד זָפָה רַעֲיָתִי מֵהָאִי הוּא. וְתְקוּנָא תְנַיִנָא, אַקְרִי כְּלָה, דְּאִיָּהִי נּוֹקְבָא דְלִתְתָא. וְאִינוּן דְּאִמְרִי, דְּתַרְוּוּיָהּ לְהָאִי נּוֹקְבָא דְלִתְתָא אִינוּן, לָאוּ הָכִי. דְּהִיא קַדְמָאָה לָא אַקְרִי כְּלָה. וְהִיא בְּתַרְאָה, אַקְרִי כְּלָה, לְזַמְנִין (וּדְיָעוּ) וְדִיעִין (לְזַמְנִין סְגִיאִין). דְּהָא זַמְנִין סְגִיאִין אִינוּן, דְּדְכוּרָא לָא אֲתַחְבֵּר עִמָּה, וְאַסְתִּלַּק מִינָהּ. בְּהָהּ זַמְנָא כְּתִיב, (וּיְקַרָא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טוֹמְאָתָה לֹא תִקְרַב. בְּשַׁעֲתָא דְאַתְדַּכְּאֵת נּוֹקְבָא, וְדְכוּרָא בְּעֵי לְאַתְחַבֵּרָא עִמָּה, כְּדִין אַקְרִי כְּלָה. כְּכֻלָּיָהּ מִמֶּשׁ אֲתִיָּא. (אבֵל) הָאִי אִימָא, לָא אֲפָסִיק רַעוּתָא דְתַרְוּוּיָהּ לְעֵלְמִין, בְּחַד נְפִיקוּן, בְּחַד שְׂרִיָּן. לָא אֲפָסִיק דָּא מִן דָּא, וְלֹא אֲסַתְלַק דָּא מִן דָּא. וּבְגִין כְּדָּ כְּתִיב וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן, יוֹצֵא תְדִיר, וְלֹא אֲפָסִיק. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וְכִמּוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכָּזְבוּ מִימֵיו. וּבְגִין כְּדָּ כְּתִיב רַעֲיָתִי, בְּרַעוּתָא דְאַחֻוּהָ שְׂרִיָּן, בְּאַחְדוּתָא שְׁלִימוּתָא (שְׁלִימָתָא). אֲבָל הָכָא אַקְרִי כְּלָה, דְּכַד אֲתָא דְכוּרָא לְאַתְחַבֵּרָא עִמָּה, הִיא כְּלָה, כְּכֻלָּה אִיָּהִי אֲתִיָּא מִמֶּשׁ.

וּבְגִין כְּדָּ, תְּרִי (וּיְחִי רַמ"ב) תְּקוּנִין דְּנוֹקְבֵי פְּרִישׁ שְׁלֵמָה. תְּקוּנָא דְקַדְמִיתָא סְתִימָא, בְּגִין דְּאִיָּהִי סְתִימָא. וְתְקוּנָא תְנַיִנָא פְּרִישׁ יְתִיר, וְלֹא סְתִים כּוּלֵי הָאִי. וּלְבַתֵּר תִּלְיָא כָּל שְׁבַחָא בְּהִיא דְלַעֲיָלָא. דְּכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ו) אַחַת הִיא לְאִמָּה בְּרָה הִיא לְיוֹלְדָתָהּ. וּבְגִין דְּאִיָּהִי אִימָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרָא דְכְּלָה, וְרַעוּתָא דִּיִּוִּד לָא אֲפָסִיק מִנָּהּ לְעֵלְמִין, אֲתִיָּהִיב בְּרַשׁוּתָהּ כָּל חִירוֹ דְעַבְדִּין. כָּל חִירוֹ דְכֻלָּא. כָּל חִירוֹ דְחִיבֵיָא, לְדַכְּאָה לְכֻלָּא. דְּכְּתִיב, (וּיְקַרָא טז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עָלֶיכֶם. וְכְּתִיב (וּיְקַרָא כח) וְקַדְשֶׁתֶם אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה יוֹבֵל הִיא. מֵאִי יוֹבֵל. כְּמָה דְאַתְ אָמַר (וּרְמִיָּה יז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשׁוֹ. מִשׁוּם הֵהוּא נָהָר דְאַתִּי וְנָגִיד וְנָפִיק, וְאַתִּי תְדִיר, וְלֹא פְּסִיק.

דף רצ"א ע"א

כְּתִיב (דף רצ"א ע"א) (משלי ב) כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא לְתְבוּנָה תִתֵּן קוֹלְךָ. בִּיָּן דְּאָמַר כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא, אֲמַאי לְתְבוּנָה. אֶלָּא כְּלָא כְּמָה דְאַמִּינָא. הִי מְנַיִיָּהּ עֵלְאָה. בִּינָה עֵלְאָה מְתְבוּנָה. בִּינָה אָב וְאָם וּבִן. י"ה: אָב וְאָם, וּבִן בְּגוּוּיָהּ. תְבוּנָה: כְּלָא כְּלָלָא דְבְּנִין, בִּין וּבֵת, וִיָּה. וְלֹא אֲשַׁתְּכַח אָב וְאָם, אֶלָּא בְּאִימָא דְאִימָא וְדָאִי (ס"א בבִינָה. וּבְתְבוּנָה וְדָאִי אִימָא) רְבִיעָא עֵלְיָהּ, וְלֹא אֲתַגְלִיָּא. אֲשַׁתְּכַח דְכֻלָּלָא דְתַרְיִן בְּנִין, אַקְרִי תְבוּנָה. וְכֻלָּלָא דְאָב וְאָם וּבִן, אַקְרִי בִינָה. וְכַד בְּעֵי לְאַכְלָלָא כְּלָא, בְּהָאִי אֲתַכְלִיל.

וְהָאֵב אָב וְאִם יָבוּ, אֶקְרוּן חֲכָמָה בֵּינָה וְדַעַת. בְּגִין דְּהָאֵי בְּוּ נָטִיל סִימָנִין דְּאָבוּי וְאִמִּיָּה, אֶקְרִי דַעַת, דְּהוּא סְהַדוּתָא דְתַרְוּוּיָהּ. וְהָאֵי בְּוּ, אֶקְרִי בּוּכְרָא. דְּכַתְיִב, (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. וּבְגִין דְּאֶקְרִי בּוּכְרָא, נָטִיל תַּרְוִין חוּלְקִין. וְכַד אֶתְרַבֵּי בְּעֵטְרוּי, נָטִיל תַּלְתַּת חוּלְקִין. וּבִין פְּדָ וּבִין פְּדָ, תַּרְוִין חוּלְקִין, וְתַלְתַּת חוּלְקִין כְּלָא חַד מְלָה. וְהָאֵי וְהָאֵי הֲכִי (ס"א חד) הָוִי, יְרוּתָא דְאָבוּי וְאִמִּיָּה יְרִית.

מָאֵי יְרוּתָא דָּא. אַחְסַנְתָּא דְאָבוּי וְאִמִּיָּה, וְתַרְוִין עֵטְרִין דְּהוּוּ גְנִיזִין בְּגוּוּיָהּ, וְאַחְסִינוּ לְבָו דָּא. מְסֻטְרָא דְאָבוּי, הָוָה גְנִיז בְּגוּוּיָהּ חַד עֵטְרָא, דְּאֶקְרִי חֲסֵד. וּמְסֻטְרָא דְאִמִּיָּה, חַד עֵטְרָא דְאֶקְרִי גְבוּרָה. וְכִלְהוּ מְתַעֲטְרִין בְּרִישֵׁיהָ, וְאַחִיד לֹוּן. וְכַד נְהַרִין אֶלְיָן אָב וְאִם עֲלִיָּה, כְּלָהוּ אֶקְרוּן תַּפְיִלִּין דְּרִישָׁא. וְכִלְא נָטִיל בְּוּ דָּא, וְיְרִית כְּלָא, וְאַתְפָּשֵׁט בְּכָל גּוּפָא. וְהָאֵי בְּוּ יְהִיב לְבַרְתָּא. וּבַרְתָּא מְנִיָּה אֶתְזֹן. וְעַל כָּל פְּנִים מְכָאוּ, בְּרָא יְרִית וְלָא בַרְתָּא. בְּרָא יְרִית לְאָבוּי וְלְאִמִּיָּה וְלָא בַרְתָּא. וּמְנִיָּה אֶתְזֹן בַּרְתָּא. כְּמָה דְּכַתְיִב, (דְּנִיָּאל ד) וּמְזוּן לְכִלְא בֵּיהָ. (וְאִי תִימָא כֹּל הָאֵי וְהָאֵי אֶקְרוּן צְדִיק וְצַדִּיק בְּחַד אֵינּוּן וְחַד כִּלְא).

הָנִי אָב וְאִם, כְּלִילָן וּמְתַחְבְּרוּן דָּא בְּדָא. וְאָב טְמִיר יְתִיר. וְכִלְא אָחִיד מְעַתִּיקָא קְדִישָׁא, וְתַלְיָא מְמַזְלָא קְדִישָׁא, יְקִירוּ (יְקִירָא) דְּכָל יְקִירִין. וְאֶלְיָן אָב וְאִם, מְתַקְנִין בֵּיתָא, כְּמָה דְּאִמִּיָּה דְּכַתְיִב, (מְשֻׁלֵי כד) בְּחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּית וּבִתְבוּנָה יִתְכַוֵּן וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ כָּל הוּן יְקָר וְנְעִים. וְכַתְיִב (מְשֻׁלֵי כב) כִּי נְעִים כִּי תִשְׁמְרִם בְּבִטְנְךָ. (הָנִי כִלְא דְכִלְא, כְּמָה דְּאִמִּיָּה וְתַלְיִין מְמַזְלָא קְדִישָׁא יְקִירָא).

אֶמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאֶדְרָא לָא גְלִינָא כְּלָא. וְכָל הָנִי מְלִין, טְמִירִין בְּלַפְאֵי הוּוּ עַד הַשְּׁתָּא, וּבְעֵינָא לְאֶטְמָרָא לֹוּן לְעֶלְמָא דְאֶתִּי, מְשׁוּם דְּתַמְּוּן שְׁאֶלְתָּא שְׁאִיל לְנָא, כְּמָה דְּכַתְיִב, (יִשְׁעִיָּה לג) וְהִזִּיה אֶמוּנַת עַתְדָּא חוּסוּן יִשׁוּעוֹת חֲכָמָה וְדַעַת וְגו', וְחֲכָמָה בְּעֵינִין מִינִי, וְהַשְּׁתָּא רְעוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּהָאֵי, הָא בְּלָא כְּסוּפָא אֵיעוּל קַמִּי פְּלִטְרוּי.

כְּתִיב (שְׁמוּאֵל א ב) כִּי אֵל דַּעוֹת יְיָ. דַּעוֹת וְדָאֵי. הוּא הַדַּעַת. בְּדַעַת כָּל פְּלִטְרוּי אֶתְמַלְיִין. דְּכַתְיִב, וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ. (בְּגִין כד) דַּעַת אַחְרָא לָא אֶתְגַּלְיָא, דְּהָא טְמִירָא אֲזִיל בְּגוּוּיָהּ, וְאַתְכְּלִיל בֵּיהָ. דַּעַת נְהִיר בְּמוּחִין, וְאַתְפָּשֵׁט בְּמוּחָא כְּלָא. (בְּמוּחָא, בְּגוּפָא כִלְא, כִּי אֵל דַּעוֹת יְיָ)

בְּסַפְרָא דְּאֶגְדָּתָא תְּנִינָן, כִּי אֵל דַּעוֹת יְיָ, אֵל תְּקַרִי דַּעוֹת, אֶלָּא עֲדוּת. דְּהוּא סְהַדוּתָא דְּכִלְא, סְהַדוּתָא דְּתַרְוִין חוּלְקִין, כְּמָה דְּאֶתְ אֶמַר (תְּהֵלִים עח) וַיְקַם עֲדוּת בְּיַעֲקֹב. וְאַף עַל גַּב דְּהָאֵי מְלָה, אוּקְמוּהָ בְּסַפְרָא דְּצְנִיעוּתָא בְּגוּוּנָא אַחְרָא. הָתָם בְּאַתְרֵיהָ שְׁלִים, הֲכָא כְּלָא שְׁפִיר, וְכִלְא הָוִי, כְּדֵ אֶסְתִּים מְלָה.

הָאֵי אָב וְאִם, כְּלָהוּ בְּהוּ כְּלִילָן, כְּלָא בְּהוּ סְתִימָו, וְאֵינּוּן סְתִימָו בְּמַזְלָא קְדִישָׁא, עַתִּיקָא דְּכָל עַתִּיקִין. בֵּיהָ סְתִימָו. בֵּיהָ כְּלִילָן. כְּלָא הוּא, כְּלָא הָוִי. בְּרִידָּהּ הוּא, בְּרִידָּהּ שְׁמִיָּה, לְעֶלְמִי וּלְעֶלְמִי עֶלְמִין.

דף רצ"א ע"ב

כָּל מַלְיָן דְּאִדְרָא זָאוּת, וְכִלְהוּ מַלְיָן קְדִישֵׁין, מַלְיָן דְּלָא סְטָאן לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא, כִּלְהוּ מַלְיָן דְּסִתְיִמִין, וְאִתְגַּלְיִין לְאִינוּן דְּעָאלוּ וְנִפְקוּ, וְכִלְהוּ הֵכִי הוּא. וְעַד הַשְּׁתָא הוּוּ מִתְפָּסִין אֵלִין מַלְיָן דְּדַחִילָנָא לְגַלְאָה, וְהַשְּׁתָא אִתְגַּלְיִין. וְגַלְיָ קָמִי (מלכא) עֲתִיקָא קְדִישָׁא, דְּהָא לָא לִיקְרָא דִּילִי וּדְבִית אַבָּא עֲבִידְנָא, אֶלָּא בְּגִין דְּלָא אִיעוּל בְּכִסּוּפָא קָמִי פִלְטָרוּי עֲבִידְנָא. וְעוּד, הָא חֲמִינָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא וְכֹל הֵנִי זְכָאִי קְשׁוּט דְּהִכָּא מִשְׁתַּפְּחוּ, כִּלְהוּ מִסְתַּכְּמִין עַל יָדֵי. דְּהָא חֲמִינָא דְּכִלְהוּ חֲדָאן בְּהָאִי הַלּוּלָא דִּילִי, וְכִלְהוּ זְמִינִין (דף רצ"א ע"ב) בְּהָהוּא עֲלֵמָא בְּהִילּוּלָא דִּילִי, זְכָאָה חוּלְקִי.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, כַּד סַיִים מְלָה דָּא בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, בּוֹצִינָא עֲלָאָה, אָרִים יָדוּי, וּבְכָה וְחִיידָ. בְּעָא לְגַלְאָה מְלָה חֲדָא. אָמַר, בְּמְלָה דָּא אֲצַטְעָרְנָא כָּל יוֹמָאִי, וְהַשְּׁתָא לָא יְהַבִּין לִי רְשׁוּתָא. אִתְתַּקֵּף, וְיִתִּיב, וְרַחֲשֵׁי בְּשַׁפְּוֹתִיהָ, וְסָגִיד תַּלְתָּ זְמִנִין, וְלָא הָוָה יָכִיל בְּרֵשׁ לְאַסְתַּכְּלָא בְּאַתְרֵיהָ, כָּל שְׁכֹן בֵּיהָ. אָמַר, פּוּמָא פּוּמָא, דְּזָכִית לְכָל הָאִי, לָא אֲנֻגִיבוּ מִבּוּעָדָ. מִבּוּעָדָ נְפִיק וְלָא פָּסַק. עֲלָדָ קָרִינִן (בראשית ב) וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן. וְכִתִּיב (ישעיה נח) וְכִמּוֹצָא מִיָּם אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ מִיָּמָיו.

הָאִידְנָא אִסְהַדְנָא עָלִי. דְּכָל יוֹמִין דְּקָאִימְנָא, תְּאִיבְנָא לְמַחְמִי יוֹמָא דָּא, (נ"א רעותא לגלאה רזא דא) וְלָא סְלִיק בְּרַעוּתִי (ס"א בידס), בְּרֵשׁ הָאִידְנָא, דְּהָא בְּעֵטְרָא דָּא מִתְעַטֵּר הָאִי יוֹמָא. וְהַשְּׁתָא בְּעִינָא לְגַלְאָה מַלְיָן, קָמִיהָ דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, דְּהָא כִּלְהוּ מִתְעַטְרִין בְּרִישֵׁי (ברישיה). וְהָאִי יוֹמָא לָא יִתְרַחֵק לְמִיעַל לְדוּכְתִּיהָ, כְּיוֹמָא אַחְרָא. דְּהָא כָּל יוֹמָא דָּא בְּרְשׁוּתִי קִיִּימָא. וְהַשְּׁתָא שְׂרִינָא לְגַלְאָה מַלְיָן, בְּגִין דְּלָא אִיעוּל בְּכִסּוּפָא לְעֲלֵמָא דְּאַתִּי. וְהָא שְׂרִינָא אִימָא.

כְּתִיב, (תהלים פט) צִדְקָא וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסָאָדָ חֲסֵד וְאַמֶּת יִקְדָּמוּ פְּנִידָ. מֵאן חֲפִימָא, יִסְתַּכַּל בְּהָאִי, לְמַחְמִי אֲוֹרְחוּי (ס"א דינוי) דְּקְדִישָׁא עֲלָאָה, דִּינִין דְּקְשׁוּט, דִּינִין דְּמִתְעַטְרִין בְּכִתְרֵי עֲלָאִין. דְּהָא חֲמִינָא דְּכִלְהוּ בּוֹצִינִין נְהָרִין מִבּוֹצִינָא עֲלָאָה, טְמִירָא דְּכָל טְמִירִין, כִּלְהוּ דְּרָגִין לְאַתְנַהָרָא. (נ"א וכלהו אינון דרגין לאתנהרא) וּבְהָהוּא נְהוּרָא דְּבַכָּל דְּרָגָא וְדְרָגָא, אִתְגַּלְיִיא מַה דְּאַתְגַּלְיִיא, וְכִלְהוּ נְהוּרִין אַחִידִין, נְהוּרָא דָּא בְּנְהוּרָא דָּא, וּנְהוּרָא דָּא, בְּנְהוּרָא דָּא, וְנְהוּרִין דָּא בְּדָא, וְלָא מִתְפָּרְשׁוּ דָּא מִן דָּא.

נְהוּרָא דְּכָל בּוֹצִינָא וּבּוֹצִינָא, דְּאַקְרוּן תַּקוּנֵי מַלְכָּא, כְּתָרֵי מַלְכָּא, כָּל חַד וְחַד, נְהִיר וְאַחִיד בְּהָהוּא נְהוּרָא דְּלָגוּ לָגוּ, וְלָא מִתְפָּרְשׁ לְבַר. וּבְגִין כֶּף פְּלָא בְּחַד דְּרָגָא אִסְתַּלְקָ, וְכִלְהוּ בְּחַד מְלָה אִתְעַטֵּר, וְלָא מִתְפָּרְשׁ דָּא מִן דָּא, אִיהוּ וּשְׁמִיהָ חַד הוּא. נְהוּרָא דְּאַתְגַּלְיִיא, אִקְרִי לְבוּשָׁא דְּמַלְכָּא. נְהוּרָא דְּלָגוּ לָגוּ, (בהווא נהורא הוא מה) נְהוּרָא סְתִים, וּבִיהָ שְׂרִיא הָהוּא דְּלָא אִתְפָּרְשׁ וְלָא אִתְגַּלְיִיא.

וְכִלְהוּ בּוֹצִינֵי, וְכִלְהוּ נְהוֹרִין, נְהָרִין מְעַתִּיקָא קְדִישָׁא סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, בּוֹצִינָא עֲלָאָה. וְכַד מְסַתְּפֵלן, כְּלָהוּ נְהוֹרִין דְּאִתְּפִשְׁטן. לָא אֲשַׁתְּכַח בְּר בּוֹצִינָא עֲלָאָה, דְּאִטְמָר וְלָא אִתְּגַלִּיָּא.

בְּאִינוּן לְבוּשֵׁין דִּיקָר, לְבוּשֵׁי קְשׁוּט, תְּקוּנֵי קְשׁוּט, בּוֹצִינֵי קְשׁוּט, אֲשַׁתְּכָחוּ תְרִין בּוֹצִינִין, תְּקוּנָא דְּכוּרְסִיָּא דְּמִלְכָּא, וְאִקְרוּן צְדָק וּמְשַׁפֵּט. וְאִינוּן שִׁירוּתָא, וְשְׁלִימוּתָא, בְּכָל מְהִימְנוּתָא. וּבְהֵנִי מְתַעֲטְרִין כָּל דִּינִין דְּלַעֲיָלָא וְתַתָּא, וְכִלְא סְתִים בְּמִשְׁפֵּט. וְצְדָק מְהֵאֵי מְשַׁפֵּט אִתְּזֵן. וְלִזְמִנֵּן קָרִינֵן לָהּ, (בראשית יד) וּמְלָכֵי צְדָק מְלִדְ שָׁלָם.

כַּד מְתַעֲרִין דִּינִין מְמִשְׁפֵּט, כְּלָהוּ רַחְמֵי, כְּלָהוּ בְּשְׁלִימוּ. דְּהֵאֵי מְבַסֵּס לְהֵאֵי צְדָק, וְדִינִין מְתַתְּקִינֵן, וְכִלְהוּ נְחִתִּין לְעֲלָמָא בְּשְׁלִימוּ, בְּרַחְמֵי. וְכַדִּין (אקרי) שְׁעֵתָא דְּמִתְחַבְּרוּ דְּכַר וְנוֹקְבָא, וְכָל עֲלָמִין כְּלָהוּ בְּרַחְמֵי, וּבְחִדּוּתָא.

וְכַד אֲסָגִיאוּ חוּבֵי עֲלָמָא, וְאִסְתַּאֲבַת מְקַדְשָׁא, וְדְכוּרָא אִתְרַחַק מִן נוֹקְבָא, וְחוּיָא תְּקִיפָא שְׁרָיָא לְאִתְעָרָא, וְוִי לְעֲלָמָא דְּמִתְזֵן בְּהֵוָה זְמָנָא מְהֵאֵי צְדָק. כְּמָה חֲבִילֵי טְרִיקִין מְתַעֲרִין בְּעֲלָמָא, כְּמָה זְכָאִין מְסַתְּלִקִין מְעֲלָמָא. וְכָל כַּד לָמָּה. בְּגִין דְּאִתְרַחַק דְּכוּרָא מִן נוֹקְבָא, וּמְשַׁפֵּט לָא קָרַב בְּצְדָק דָּא. וְעַל הָאֵי כְּתִיב, (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֵא מְשַׁפֵּט, דְּמִשְׁפֵּט אִתְרַחַק מְהֵאֵי צְדָק, וְלָא אִתְבַּסְמָא, וְצְדָק יִנְקָא מֵאִתְרַחַק אַחֲרָא.

וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֵמָה מְלָכָא, (קהלת ז) אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בְּיַמֵּי הַבְּלִי יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצְדָקוֹ וְגוֹ', הֶבֶל דָּא, (ס"א ל"ג הבל דא) הֶבֶל חֲדָא, מְהֵבֵלִים דְּלַעֲיָלָא, דְּאִקְרוּן אֲפִי מְלָכָא, וְדָא אִיהוּ מְלָכוּתָא קְדִישָׁא, דְּכַד הִיא מְתַעֲרָא בְּדִינֵי, כְּתִיב יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצְדָקוֹ. מֵאֵי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּמִשְׁפֵּט אִתְרַחַק מְצְדָק. וּבְגִין כַּד אִקְרִי, וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֵא מְשַׁפֵּט.

דף רצ"ב ע"א

תָּא חֲזִי, כַּד אֲשַׁתְּכַח זְכָאָה עֲלָאָה בְּעֲלָמָא, רַחֲמֵא דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, אֲפִילוּ כַּד אִתְעָר צְדָק בְּלַחֲדוּדֵי, יְכִיל עֲלָמָא לְאֲשַׁתְּזָבָא בְּגִינֵיהּ. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּעֵי בִיקְרִיָּה, וְלָא מְסַתְּפִי (דף רצ"ב ע"א) מִן דִּינָא. וְכַד הֵוָה זְכָאָה לָא קִימָא בְּקִיּוּמֵיהּ, מְסַתְּפִי אֲפִילוּ מְמִשְׁפֵּט, וְלָא יְכִיל לְמִיקָם בֵּיהּ. כָּל שְׁכֵן בְּצְדָק.

דוּד מְלָכָא, בְּקַדְמִיתָא אָמַר, (תהלים כו) בְּחִנְנֵי יְיָ וְנִסְנִי. דְּהֵא אָנָּה לָא מְסַתְּפִינָא מְכָל דִּינִין, אֲפִילוּ מְהֵאֵי צְדָק, וְכָל שְׁכֵן דְּאִחִידָנָא בֵּיהּ, מַה כְּתִיב. (תהלים יז) אָנִי בְּצְדָק אֲחֻזָּה פְּנִידָה, בְּצְדָק וְדָאֵי. לָא מְסַתְּפִינָא לְמִיקָם בְּדִינֵי. בְּתַר דְּחַב, אֲפִילוּ מְמִשְׁפֵּט מְסַתְּפִי, דְּכְתִיב, (תהלים קמוג) וְאֵל תִּבְא בְּמִשְׁפֵּט אֶת עַבְדְּךָ.

תָּא חֲזִי, כַּד מִתְבַּסְמָא הַאי צְדָק מִמְשַׁפֵּט, כְּדִין אַקְרִי צְדָקָה. וְעֲלָמָא
מִתְבַּסְמָא בְּחֶסֶד, וְאִתְמַלְיָא מִנִּיה. דְּכִתְיִב, (תהלים לג) אוֹהֵב צְדָקָה וּמְשַׁפֵּט
חֶסֶד יִי מְלֹאָה הָאֲרָץ.

אַסְהַדְנָא עָלֵי, דְּכָל יוֹמָאֵי הַוּינָא מְצַטְעֵר עַל עֲלָמָא, דְּלֹא יַעֲרַע בְּדִינוּי
דְּצְדָק, וְלֹא יוֹקִיד עֲלָמָא בְּשִׁלְהוּבוּי. כְּמָה דְּכִתְיִב, (משלי ט) אֲכֹלָה וּמִחֲתָה
פִּיה. מִכָּאן וְלִהְלָאָה, כְּפֻוס כָּל חַד, כְּפֻוס בִּירָא עֲמָקָא, וְהָא בְּדָרָא דָּא אִית
בֵּיה זְכָאִין, וְזַעֲרִין אִינוּן דִּיקוּמוּן לְאַגְנָא עַל עֲלָמָא, וְעַל עֲאָנָא, מְאַרְבְּעָה
זִיוָן. (ס"א עַל עֲלָמָא, וְעֲלִינָא בְּעִיין). עַל כֵּן אֲחִידָן מְלִי דָּא בְּדָא, וּמִתְפָּרְשֵׁן מְלִין
דְּסְתִימִין בְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין, וְהִיד אֲחִידָן אֵלִין בְּאֵלִין.
מִכָּאן לְהִלָּאָה, מְלִין דְּזַעֲרִין אֲנָפִין, אִינוּן דְּלֹא אֲתַגְלִין בְּאֲדָרָא. אִינוּן דְּהוּוּ
סְתִימִין בְּלָבָאֵי, וְתַמְן לֹא אֲתַקְנוּ. (עַד כֹּאן סְתִימִין מְלִין) הִשְׁתָּא אֲתַתְקְנוּ
וְאֲתַגְלִין, וְכִלְהוּ מְלִין סְתִימִין, וּבְרִירִין כְּלָהוּ. זְכָאָה חוּלְקִי, וְאִינוּן דְּיִרְתוּ
יְרוּתָא דָּא, דְּכִתְיִב, (תהלים קמד) אֲשָׁרֵי הָעַם שָׁכְכָה לוֹ וְגו'.

הַאי דְּאוֹקִימְנָא, אָב וְאַם בְּעֵתִיקָא אֲחִידָן, בְּתִיקוּנֵי, הֵכִי הוּא. דְּהָא
מִמוּחָא סְתִימָאָה דְּכָל סְתִימִין תַּלְיִין, (נ"א נִפְקִין) וּמִתְאַחֲדוּן בֵּיה. (ואף על גב
דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא אֲתַתְקוּן בְּלַחֲדוּי) וְכַד יִסְתַּכְּלוּן (בְּכָל) מְלִי. כְּלָא הוּא עֵתִיקָא
בְּלַחֲדוּי, הוּא הָוִי, וְהוּא יְהָא. וְכָל הָנִי תַקְוִנִין בֵּיה. (בְּסִיִּי לֹא נִמְצָא אֲחִידָן בֵּיה
סְתִימִין לֹא מִתְפָּרְשֵׁן מִנִּיה מוּחָא סְתִימָאָה לֹא אֲתַגְלִינָא וְלֹא תִלִּיא בֵּיה) אָ"ב וְאִ"ם מְהָאֵי
מוּחָא נִפְקוּ, אֲתַכְּלִילוּ בְּמִזְלָא, וּבֵיה תַלְיִין, וּבֵיה אֲחִידָן. זַעֲרִין אֲנָפִין,
בְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא תַלְיִיא וְאַחִיד. וְהָא אוֹקִימְנָא מְלִי בְּאֲדָרָא. זְכָאָה
חוּלְקִיָּה דְּמָאן דְּעָאֵל וְנִפְיק, וְיִנְדַע אוּרְחִין דְּלֹא יִסְטִי לִימִנָא וְלִשְׁמָאֵלָא.
וּמָאן דְּלֹא עָאֵל וְנִפְק, טַב לִיה דְּלֹא אֲבָרִי. וְכִתְיִב (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי
יִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מְסַתְּכַל הַוּינָא כָּל יוֹמָא בְּהָאֵי קָרָא, דְּכִתְיִב, (תהלים לד)
בִּינִי תִתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנֻוִים וְיִשְׁמְחוּ. וְהָאִידְנָא אֲתַקְיִים קָרָא כְּלָא. בִּינִי
תִתְהַלֵּל נַפְשִׁי וְדָאֵי, דְּהָא נְשַׁמְתִּי בֵּיה אֲחִידָא, בֵּיה לְהִטָּא, בֵּיה אֲתַדְּבַקְת
וְאֲשַׁתְּדַלַת וּבְאֲשַׁתְּדַלוּתָא דָּא תִסְתַּלַּק לְאַתְרָהָא. יִשְׁמְעוּ עֲנֻוִים וְיִשְׁמְחוּ, כָּל
הָנִי צְדִיקָאֵי, וְכָל בְּנֵי מְתִיבְתָא קְדִישָׁא, וְזַכָּאִין דְּאֲתַיִן הִשְׁתָּא עִם קוּדְשָׁא
בְּרִידָא הוּא, כְּלָהוּ שְׁמַעִין מְלִי, וְחִדָּאן. בְּגִין כֵּן, (תהלים לד) גִּדְלוּ לִינִי אֲתִי
וּנְרוּמָמָה שְׁמוּ יַחְדָּיו.

פְּתַח וְאָמַר, כְּתִיב, (בראשית לו) וְאַלְהֵי הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מְלָכוּ בְּאֲרָץ אֲדוּם. הַדָּא
הוּא דְּכִתְיִב, (תהלים מח) כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ עִבְרוּ יַחְדָּיו. נוֹעְדוּ, בְּאֵן אֲתַר.
בְּאֲרָץ אֲדוּם. בְּאֲתַר דְּדִינִין מִתְאַחֲדוּן תַּמְן. עִבְרוּ יַחְדָּיו, דְּכִתְיִב וְיָמַת
וְיִמְלוּךְ תַּחְתָּיו. הִמָּה רָאוּ כֵּן תַמְהוּ נְבַהְלוּ נַחְפְּזוּ, דְּלֹא אֲתַקְיִמוּ
בְּאֲתַרְיָהוּ, בְּגִין דְּתַקְוִנִין דְּמִלְכָא לֹא אֲתַקְנוּ, וְקָרְתָא קְדִישָׁא וְשׁוּרוּי, לֹא
אֲזַדְמְנוּ.

הַדָּא הוּא דְּכִתְיִב, כְּאֲשֶׁר שְׁמַעְנוּ כֵּן רָאִינוּ וְגו', דְּהָא כְּלָהוּ לֹא אֲתַקְיִמוּ,
וְהִיא אֲתַקְיִמַת הִשְׁתָּא, בְּסִטְרָא דְּדַכּוּרָא, דְּשָׂרְיָא עִמָּה. הַדָּא הוּא דְּכִתְיִב,

וּמְלוּךְ תַּחֲתֵינוּ הָדָר וְשֵׁם עִירוֹ וְשֵׁם אֲשֶׁתוֹ מְהִיטְבָּאֵל בֵּת מְטָרְד בֵּת מִי
זָהָב. מִי זָהָב וְדָאִי כְּמָה דְאֻקְיָמָנָא בְּאֶדְרָא.

דף רצ"ב ע"ב

וְהָא בְּסַפְרָא דְאֶגְדָּתָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא אֲתָמַר, וּמְלוּךְ תַּחֲתֵינוּ הָדָר. הָדָר
וְדָאִי, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (ויקרא כג) פְּרִי עֵץ הָדָר. וְשֵׁם אֲשֶׁתוֹ מְהִיטְבָּאֵל, כְּמָה
דְאֶתְ אָמַר כְּפֹת תַּמְרִים. וּכְתִיב, (תהלים צב) צַדִּיק כְּתָמַר יִפְרָח, דְאִיהִי דְכָר
וְנוֹקְבָא. הָאִי אֲתַקְרִיאת בֵּת מְטָרְד, בֵּת מְהֵהוּא אֲתַר דְטָרְדִין כְּלָא
לְאֶתְדִבְקָא, וְאֶקְרִי אָב. וּכְתִיב (איוב כח) לֹא יָדַע אָנוּשׁ עֶרְכָּה וְלֹא תַמְצָא
בְּאֶרֶץ הַחַיִּים. דְבַר אַחַר, בֵּת מְאִימָא, דְמַסְטָרְהָא מִתְאַחֲדִין דִּינִין, דְטָרְדִין
(דף רצ"ב ע"ב) לְכֻלָּא. בֵּת מִי זָהָב, דְיִנְקָא בְתֵרִין אֲנָפִין, דְנִהִירוּ בְתֵרִין גְּוֹנִין.
בְּחֻסְדָּא וּבְדִינָא.

עַד לֹא אֲבָרִי עֲלָמָא, לֹא הוּוּ מְשַׁגְיַחִין אֲנָפִין בְּאֲנָפִין, וּבְגִין כְּדָ, עֲלָמִין
קְדָמָי אֲתַחֲרָבוּ, וְעֲלָמִין קְדָמָי בְּלֹא תַקוּנָא אֲתַעֲבִידוּ. וְהָהוּא דְלֹא הָוָה
בְּתַקוּנָא, אֶקְרִי זִיקִין נְצוּצִין, כְּהָאִי אֻמְנָא, מְרַצְפָּא (ס"א מרזפתא), כְּדָ
אֲכַתְשׁ בְּמָנָא (בראשית קנ"ו ע"א) דְפָרְזָלָא, אֲפִיק זִיקִין לְכָל עֵיבָר, וְאִינוּן זִיקִין
דְנִפְקִין, נִפְקִין לְהִיטִין וּנְהִירִין, וְדַעְכִּין לְאֶלְתֵּר. וְאֶלִּין אֶקְרוּן עֲלָמִין
קְדָמָי. וּבְגִין כְּדָ אֲתַחֲרָבוּ וְלֹא אֲתַקְיָמוּ. עַד דְאֲתַתְקוּן עֲתִיקָא קְדִישָׁא,
וְנִפְיק אֻמְנָא (ד"א מאנא) לְאֻמְנוּתִיהָ.

וְעַל הָאִי תְנִינָא בְּמִתְנִיתָא דִּילָן, (דניצוצא) דְבוּצִינָא אֲפִיק זִיקִין (שמות רנ"ד ע"ב),
בְּרַאשִׁית ק"ז ע"ב סְתָרִי תוֹרָה) בְּזִיקִין (נ"א דבוצינא אפיק זיקין ניצוצין) לְתַלְתַּת מְאָה
וְעֶשְׂרִין עֵיבָר. וְאִינוּן זִיקִין, עֲלָמִין קְדָמָי אֶקְרוּן, וּמִיתוּ לְאֶלְתֵּר. לְבַתֵּר
נִפְיק אֻמְנָא (ס"א מאנא) לְאֻמְנוּתִיהָ, וְאֲתַתְקוּן בְּדָכָר וְנוֹקְבָא, וְהִי זִיקִין
דְאֲתַדְעָכוּ וּמִיתוּ, הֲשָׁתָא אֲתַקְיָים כְּלָא. מְבוּצִינָא דְקְרִדִינוּתָא, נִפְק
נִיצוּצָא, פְּטִישָׁא תַקִּיפָא, דְבִטְשׁ, וְאֲפִיק זִיקִין עֲלָמִין קְדָמָי, וּמִתְעַרְבִי
(ד"א ומתדכי) בְּאֻירָא דְכִנָּא, וְאֲתַבְסָמוּ דָא בְּדָא.

כְּדָ אֲתַחֲבַר אֲבִיָּא וְאִימָ"א, וְהָהוּא אָב הוּא, מְרוּחָא דְגִנְיָו בְּעֲתִיק יוֹמִין,
בֵּיה אֲתַגְנִיז הָאִי אֻירָא, וְאֲכֻלִּיל לְנִיצוּצָא, דְנִפְק מְבוּצִינָא דְקְרִדִינוּתָא
דְגִנְיָו בְּמַעוּי דְאִימָא. וְכָד אֲתַחֲבָרוּ תַרְוֵייהוּ, וְאֲתַכְלִילוּ דָא בְּדָא. נִפְיק
גוּלְגֻלְתָּא חַד תַּקִּיפָא, וְאֲתַפְשֵׁט בְּסִטְרוֹי, דָּא בְּסִטְרָא דָּא, וְדָא בְּסִטְרָא דָּא.
כְּמָה דְעֲתִיקָא קְדִישָׁא תַלְתַּת רִישֵׁין אֲשַׁתְּכּוּ בְּחַד, כְּדָ כְּלָא אֲזַדְמֹן בְּתַלְתַּת
רִישֵׁין, כְּמָה (רפ"ח ע"ב) דְאִימָנָא.

כְּהָאִי גוּלְגֻלְתָּא דְזַעִיר אֲנָפִין, נְטִיף טְלָא מְרִישָׁא תוֹרָא (ואחיד ליה), וְהָהוּא
טְלָא אֲתַחֲזִי בְתֵרִי גְוֹנִי. וּמִנִּיהָ מִתְזֹן חֻקְלָא דְתַפּוּחִין קְדִישֵׁין. וּמִהָאִי טְלָא
דְגוּלְגֻלְתָּא דָּא, טַחֲנִין מְנָא לְצַדִּיקֵינָא לְעֲלָמָא דְאֶתִי, וּבֵיה זְמִינִין מִתְיָא
לְאֲחֵינָא. וְלֹא אֲזַדְמֹן מְנָא דְנִפְל מְהָאִי טְלָא, בְּרִי הָהוּא זְמָנָא בְּזַמְנָא דְאֲזָלוּ
יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא, וְזֹן לְהוּ עֲתִיקָא דְכֻלָּא, מְהָאִי אֲתַר. מַה דְלֹא אֲשַׁתְּכּוּ

לְבַתֵּר. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, (שמות טז) הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. כִּמָּה דָּאֵת אָמַר (בראשית כז) וַיִּתֶּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וְגו'. הָאֵי בְּהָהוּא זְמַנָּא. לְזַמְנָא אַחְרָא תְּנִינָן, קָשִׁים מְזוֹנוֹתֵינוּ שֶׁל אָדָם קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָא בְּמַזְלָא תְּלִינָא בְּמַזְלָא וְדָאֵי. וְעַל כֵּן בְּנֵי חַיִּי וּמְזוֹנֵי, לָאוּ בְּזְכוּתָא תְּלִינָא מַלְתָּא, אֶלָּא בְּמַזְלָא תְּלִינָא מַלְתָּא, וְכֻלָּא תְּלִינָן בְּהָאֵי מַזְלָא, כִּמָּה דְאוּקִימָנָא.

תְּשַׁעָה אֲלָפִין רְבּוּא עֲלָמִין, נְטָלִין וְסַמְכִין עַל הָאֵי גּוּלְגַלְתָּא. וְהָאֵי אֲוִירָא דְכִיָּא אֲתַכְלִיל בְּכֻלָּא, כִּיּוֹן דְּהוּא כְּלִיל מְכֻלָּא וְכֻלָּא אֲתַכְלִיל בֵּיהּ, אֲתַפְּשֵׁטוּ אֲנַפּוּי לְתַרְיִן סְטֵרִין, בְּתַרֵּי נְהוּרִין כְּלִילָן מְכֻלָּא. וְכֵד אֲסַתְּכְלוּ אֲנַפּוּי, בְּאַנְפִּין דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא, כֻּלָּא אֲרֻךְ אֲפִים אֲקָרִי. מָאֵי אֲרֻךְ אֲפִים. (אריד אֲפִים מִבְּעֵי לִיה) אֶלָּא הֲכִי תְּנִינָן, בְּגִין דְּאֲרֻךְ אֲפִיה לְחַיִּיבָנָא. אֲבַל אֲרֻךְ אֲפִים, אֲסוּוֹתָא דְאַנְפִּין. דְּהָא לָא אֲשַׁתְּכַח אֲסוּוֹתָא בְּעַלְמָא, אֶלָּא בְּזַמְנָא דְאַשְׁגַּחִין אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין.

בְּחֻלָּא דְגּוּלְגַלְתָּא, נְהִירִין תְּלַת נְהוּרִין. וְאֵי תִימָא תְּלַת, אֲרַבַּע אֵינוּן, כִּמָּה דְאַמִּינָא, אַחְסַנְתִּיה דְאַבּוּי וְאַמִּיה, וְתַרְיִן גְּנִיזִין דְלְהוֹן, דְּמַתְּעַטְרֵן כְּלְהוּ בְּרִישִׁיה, וְאֵינוּן תְּפִלִּין דְרִישָׁא. לְבַתֵּר מִתְחַבְּרֵן בְּסְטֵרוּי, וְנְהִירִין וְעָאֲלִין בְּתַלַּת חֲלָלֵי דְגּוּלְגַלְתָּא. נְפַקִּין כָּל חַד בְּסְטֵרוּי, וּמַתְּפַשְׁטִין בְּכָל גּוּפָא.

וְאֲלִין מִתְחַבְּרִין בְּתַרֵּי מוּחִי. וּמוּחָא תְּלִיתָאָה כְּלִיל לוֹן, וְאַחִיד (וְאֵינוּן תְּפִלִּין דְרִישָׁא. וְאֲלִין מִתְחַבְּרִין בְּתַרֵּי מוּחִי. וּמוּחָא תְּלִיתָאָה כְּלִיל לוֹן, וְנְהִירִין וְעָאֲלִין בְּתַלַּת חֲלָלֵי דְגּוּלְגַלְתָּא. לְבַתֵּר נְפַקִּין כָּל חַד בְּסְטֵרוּי, וּמַתְּפַשְׁטִין בְּכָל גּוּפָא. וְהָאֵי מוּחָא תְּלִיתָאָה אַחִיד) בְּהָאֵי סְטֵרָא וּבְהָאֵי סְטֵרָא, וּמַתְּפַשְׁטֵן בְּכָל גּוּפָא, וְאַתְּעַבִּיד מְנִיה תְּרִי גְּוֹנֵי כְּלִילָן כְּחַדָּא. וּמְהָאֵי נְהִיר אֲנַפּוּי, וְאַסְהִיד בְּאַבָּא וְאַימָא גְּוֹנֵי דְאַנְפּוּי. וְהוּא אֲקָרִי דְעַת, בְּדַעַת (ס"א בדא) כְּתִיב, (שמואל א ב) כִּי אֶל דְּעוֹת ה' וְגו', בְּגִין דְּאֵיהוּ בְּתַרֵּי גְּוֹנֵי לוֹ נְתַכְּנוּ עֲלִילוֹת. אֲבַל לְעַתִּיקָא קְדִישָׁא סְתִימָאָה, לָא נְתַכְּנוּ. מָאֵי טַעְמָא נְתַכְּנוּ לְהָאֵי. בְּגִין דְּיָרִית תְּרִין חוּלְקֵי, וְכְתִיב (שמואל ב כב) עִם חֲסִיד תִּתְחַסֵּד וְגו'.

דף רצ"ג ע"א

וְהָא בְּקָשׁוּט אוּקִימוּ חַבְּרִינָא, דְכְתִיב, (בראשית כט) וַיִּגְדַּע יַעֲקֹב (דף רצ"ג ע"א) לְרַחֵל כִּי אַחִי אַבְיָה הוּא. וַיִּגְדַּע, הָא אוּקְמוּהָ, דְכֻלָּא רָזָא דְחַכְמָתָא. וְכִי בֶן רַבְקָה הוּא. בֶּן רַבְקָה, וְלָא כְּתִיב בֶּן יַצְחָק. רָמֵז, וְכֻלָּא רְמִיזָא בְּחַכְמָתָא. וְעַל הָאֵי אֲקָרִי שְׁלִים בְּכֻלָּא. וּבִיה אֲתַחֲזִי מְהִימְנוּתָא. וּבְגִין כֵּךְ כְּתִיב, וַיִּגְדַּע יַעֲקֹב, וְלָא כְּתִיב וַיֵּאמֶר.

הֲנִי גְּוֹנֵי, כִּמָּה דְנְהִירִין בְּעֵטְרָא דְרִישָׁא, וְעָאֲלִין בְּחֻלָּי דְגּוּלְגַלְתָּא. הֲכִי מַתְּפַשְׁטִין בְּכָל גּוּפָא, וְגוּפָא אֲתַאֲחִיד בְּהוּ. (אבל) לְעַתִּיקָא קְדִישָׁא סְתִימָא, לָא נְתַכְּנוּ, וְלָא יֵיאֵן לִיה, דְּהָא כֻּלָּא בְּחַד אֲשַׁתְּכַח, חִידוּ לְכֻלָּא, חַיִּים לְכֻלָּא. לָא תְּלִינָא בֵּיה דִּינָא. אֲבַל בְּהָאֵי, לוֹ נְתַכְּנוּ עֲלִילוֹת וְדָאֵי.

בְּגוֹלְגֵלְתָא דְרִישָׁא, תְּלִין כֹּל אֵינוֹן רְבוּן וְאַלְפִין (קוצי) מְקוּצֵי דְשַׁעְרִין, דְּאֵינוֹן אוֹכְמִין. וּמְסַתְּבִין דָּא בְּדָא, אַחִידוֹן דָּא בְּדָא, דְּאַחִידוֹן בְּנִהִירוֹ עֲלָאָה דְּמַעְטֵר (דמתעטר) בְּרִישִׁיהָ מְאַבָּא, וּמְמוּחָא דְּאַתְנֵהִיר מְאַבָּא. לְבַתֵּר נְפִקִין נִימִין עַל נִימִין, מְנַהִירוֹ דְּמַתְעַטֵּר בְּרִישִׁיהָ מְאַיְמָא, וּמְשָׂאֵר מוּחִי. וְכִלְהוּ אַחִידוֹן, וּמְסַתְּבִין בְּאֵינוֹן שַׁעְרֵי דְּאַחִידוֹן מְאַבָּא, בְּגִין דְּאֵינוֹן מְתַעְרְבִין דָּא בְּדָא, וּמְסַתְּבִין דָּא בְּדָא.

וְכִלְהוּ מוּחִי אַחִידוֹן בְּגוֹלְגֵלְתָא, בְּמוּחָא עֲלָאָה. וְכִלְהוּ מְשִׁיכֹן (דאתמשכן) אֲתַמְשִׁיכֹן מְתַלְת חֲלָלִי דְּמוּחָא, (אחידוֹן במוח) מְתַעְרְבֹן דָּא בְּדָא, בְּדַכְיָא בְּמְסַבָּא. בְּכֹל אֵינוֹן טַעְמִין וְרִזִין, סְתִימִין וּמְתַגְלִין. וּבְגִין כֹּד כִּלְהוּ מוּחִי רְמִיזֵי (כד נמצא בס"י) בְּאַנְכֵי יְיָ אֱלֹהֵיךָ וְכוּ', כְּמָה דְּנִהוּרִין בְּעַטְרָא דְרִישָׁא, וְעַלִין בְּחֲלָלִי דְּגוֹלְגֵלְתָא.

כֹּל אֵינוֹן קוּצִין אוֹכְמִין, חַפִּין וְתִלְיִין לְסַטְרָא דְּאוּדְנִין. וְהָא אוֹקִימְנָא, דְּבְּגִין כֹּד כְּתִיב, (מלכים ב' ט) הִטָּה יְיָ אֶזְנֵךָ וְשָׁמַע. מְכָאן אוֹקִימְנָא, מֵאן דְּבַעֵי דִּירְכִין מְלָכָא אוּדְנִיהָ לְקַבְלִיהָ, יְסַלְסֵל בְּרִישִׁיהָ דְּמְלָכָא, וְיִפְנֶה שַׁעְרֵי מַעַל אוּדְנוֹי, וְיִשְׁמַע לִיהָ מְלָכָא בְּכֹל מַה דְּבַעֵי.

בְּפִלְגוּתָא דְשַׁעְרֵי, מְתַאחַדָּא חַד אוֹרְחָא, בְּאַרְחָא דְעֵתִיק יוּמִין, וּמְתַפְרָשׁוֹ מִנִּיהָ כֹּל אוֹרְחוֹי דְּפִקוּדֵי אוּרִייתָא, (ואתמנן עליהו) כֹּל מְאַרְיֵהוֹן דִּיבְבָא וְיִלְלָא תְּלִין בְּכֹל קוּצָא וְקוּצָא, וְאֵינוֹן מְפִרְשִׁין רְשִׁתָּא לְחַיְיבָא, דְּלֹא יִדְעִין אֵינוֹן אַרְחוֹן. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי ד) דָּרְךָ רְשָׁעִים כְּאַפְלָה. וְכֹל אֵלִין תְּלִין בְּקוּצִין תְּקִיפִין, וּבְגִין כֹּד כִּלְהוּ תְּקִיפִין. וְאוֹקִימְנָא בְּאֵינוֹן שַׁעֲרֵין אֲתַאחַדוֹן מְאַרְיֵהוֹן דְּמְתַקְלָא, (ס"א דרחימותא) דְכְּתִיב, (תהלים כה) כֹּל אַרְחוֹת יְיָ חֹסֵד וְאַמֶּת. וְכֹל כֹּד, בְּגִין דְּמְשַׁכִּין מְמוּחִין סְתִימִין דְּרַהִיטֵי דְמוּחָא.

וּבְגִין כֹּד מְשַׁתְּכַחֵי כֹּל חַד כְּפוּם אוֹרְחוֹי, מִחַד מוּחָא בְּאֵינוֹן קוּצִין שַׁעֲרֵין, אֲתַמְשִׁיכֹן מְאַרְיֵהוֹן דְּמְתַקְלָא, (דרחימותא) דְכְּתִיב כֹּל אַרְחוֹת יְיָ חֹסֵד וְאַמֶּת.

מְמוּחָא תְּנַיְינָא, בְּאֵינוֹן קוּצִין תְּקִיפִין, אֲתַמְשִׁיכֹן וְתִלְיִין מְאַרְיֵהוֹן דִּיבְבָא וְיִלְלָא דְכְּתִיב בְּהוּ דְרָךְ רְשָׁעִים כְּאַפְלָה לֹא יִדְעוּ בְּמָה יִכְשְׁלוּ. מֵאִי קָא מִיִּירִי. אֵלָא לֹא יִדְעוּ, כְּלוּמַר לֹא יִדְעִין, וְלֹא בַעֲאן לְמַנְדַּע, בְּמָה יִכְשְׁלוּ. אֵל תְּקִירֵי בְּמָה, אֵלָא בְּאֵימָא יִכְשְׁלוּ. בְּאֵינוֹן דְּמְתַאחַדִין בְּסַטְרָא דְאֵימָא. מֵאִי סַטְרָא דְאֵימָא. גְבוּרָה תְּקִיפָא מִינֵהּ מְתַאחַדוֹן מְאַרְיֵהוֹן דִּיבְבָא וְיִלְלָא.

מְמוּחָא תְּלִיתָאָה, בְּאֵינוֹן קוּצִין דְּאֵינוֹן בְּאַמְצַעִיתָא, אֲתַמְשִׁיכֹן וְתִלְיִין מְאַרְיֵהוֹן דְּמִידִין (דמאריין). וְאַקְרוּן אֲפִין נְהִירִין וְלֹא נְהִירִין. וּבְהִנֵּי כְּתִיב (משלי ד) פִּלְס מַעְגַל רְגִלֵיךָ. וְכִלְהוּ אֲשַׁתְּכַח בְּאֵינוֹן קוּצִין דְשַׁעְרֵי דְרִישָׁא.

מְצַחָא דְּגוֹלְגֵלְתָא, מְצַחָא לְאַתְפַּקְדָּא (ס"א לאתפקרא) חַיְיבָא עַל עוּבְדִיהוֹן. וְכֹד הָאִי מְצַחָא אֲתַגְלִיָּא, מְתַעְרִין מְאַרְיֵהוֹן דְּדִינִין, לְאֵינוֹן דְּלֹא מְתַפְסְפִין בְּעוּבְדִיהוֹן. הָאִי מְצַחָא סוּמְקָא כְּוּוּרְדָּא. וּבְשַׁעֲתָא דְאַתְגְלִיָּא מְצַחָא

דַּעֲתִיקָא בַּהַאי מְצַחָא, אַתְּהַדְרַת חוּוּרָא כְּתַלְגָּא. וְהַהִיא שְׁעַתָּא, עַת רְצוּן אַקְרִי לְכַלָּא.

בְּסַפְרָא דְאַגְדָּתָא דְבִי רַב יִיבָא סָבָא אָמַר, מְצַח. זְכִי מְצַח, מְצַחָא דַּעֲתִיקָא. וְאִי לָאוּ, אֲשַׁדִּי חִי בֵּין תַּרְוִין אַתְוּוּן, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (בַּמְדַּבֵּר כַּד) וּמְחַץ פְּאַתִּי מוֹאֵב.

וְאוֹקִימְנָא, דְאַקְרִי נְצַח בְּאַתְוּוּן רְצוּפִין. וְכַמָּה נְצַחִים הוּוּ. וְאַף עַל גַּב דְנְצַח אַחְרָא (בַּאֲתֵרָא) בְּנְצַח אַחְרָא אֲסַתְלַק, וְאִית נְצַחִים אַחְרָנִין דְמַתְפַּשְׁטוּן בְּכַל גּוּפָא. וּבְגִין דְשִׁבְתָּא בְּשְׁעַתָּא דְצְלוּתָא דְמַנְחָה, בְּגִין דְלֹא יַתְעַר דִּינִין, גְּלִיא עֲתִיקָא קַדִּישָׁא מְצַחָא דִּילִיָּהּ, וְכַל דִּינִין אַתְכַּפְּיִין וְאֲשַׁתְּכּוּ וְלֹא אַתְעַבִּידוּ.

דָּף רַצִּי'ג ע"ב

בַּהַאי מְצַחָא תַלְיִין כִּי"ד בְּתִי דִינִין, לְכַל אִינוּן דְחֲצִיפִין בְּעוּבְדִיהוּן. כְּמָה דְכְּתִיב, (תְּהִלִּים ע"ג) וְאָמְרוּ אֵיכָה יָדַע אֵל וַיֵּשׁ דְּעָה בְּעִלְיוֹן. וְהָא עֲשָׂרִים אִינוּן, ד' (דָּף רַצִּי'ג ע"ב) לְמָה. לְקַבְּלִיהוּן דְד' מִיתוֹת בֵּית דִּינָא לְתַתָּא, דְתַלְיִין מְלַעֲיָלָא. וְאֲשַׁתְּאָרוּ עֲשָׂרִין. וּבְגִין כֶּדָּ לֹא מַעֲנִישִׁין בִּי דִינָא עַלְמָה, עַד דְיִשְׁלִים (נ"א עֲשָׂרִין) וְסַלְקָא לְכִי שְׁנִין, לְקַבְּלִיהוּן דְכִי בְּתִי דִינָא. בְּמַתְנִיתָא סְתִימָאָה דִּילָן תְּנִינָן, לְקַבְּלִיהוּן דְכִי"ד סְפָרִים דְאַתְכַּלִּילָן בְּאוּרִיָּתָא.

עֵינִין דְרִישָׁא, אִינוּן עֵינִין דְלֹא מְסַתְמָרִין מְנִיָּהּ חֵיבָא. עֵינִין דְנִימִין וְלֹא נִימִין. וּבְגִין כֶּדָּ אַקְרוּ (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) עֵינִין כְּיוֹנִים. מֵאִי יוֹנִים. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (וִיקְרָא כה) וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תְּהִלִּים צד) וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה יְיָהּ וְגו'. וְכְּתִיב (שם) הַנוֹטֵעַ אֲזוּן הֵלֵא יִשְׁמַע וְגו'.

תְּקוּנָא דְעַל עֵינָא, שְׁעָרֵי דְמַתְשַׁעְרוּן בְּשַׁעוּרָא שְׁלִים. מֵאִינוּן שְׁעָרִין תַלְיִין אֶלְף וְז' מְאָה מְאָרִי דְאַשְׁגַּחוּתָא, לְאַגְחָא קַרְבָּא. וְכַדִּין קִימִי כְּלָהוּ מְשׁוּלְשְׁלִיהוּן וּמַתְפַּקְחִין עֵינִין.

כְּסוּתָא דְעַל עֵינִין, גְּבִינִין מְתַאֲחָדוּן בְּהוּ. וְאַלְף (וּד' מֵאָה) רַבּוּוּן מְאָרִי תַרִּיסִין אַתְאֲחָדוּן בְּהוּ, וְאִינוּן אַקְרוּן כְּסוּתָא דְעֵינִין. וְכַל אִינוּן דְאַקְרוּן עֵינִי יְיָ, לֹא פַקְחִין, וְלֹא אַתְעָרוּן, בְּרַב בְּזִמְנָא דְאַלִּין כְּסוּתֵי דְגְבִינִין, מְתַפְרָשִׁין אִינוּן תַּתָּאִי מְעַלָּאִי. וּבְשַׁעַתָּא דְאַתְפָּרְשׁוּן גְּבִינֵי תַתָּאִי מְעַלָּאִי, וְיַהֲבִין אַתְרַ לְאַשְׁגַּחָא מְתַפַּקְחִין עֵינִין, וְאַתְחִזִּי כְּמָאן דְאַתְעַר מְשִׁינְתִּיָּה (מְשַׁנְתִּיָּה). אֲסַתְחָרוּ עֵינִין וְחָמָא לְעֵינָא פְּקִיחָא, וְאַסְתְּחָן בְּחַוּוּרָא דִּילִיָּהּ. וְכַד אֲסַתְחָיִין, אַתְכַּפְּיִין מְאָרִיָּהוּן דְדִינִין לְיִשְׂרָאֵל. וּבְגִין כֶּדָּ כְּתִיב, (תְּהִלִּים מד) עוֹרָה לְמָה תִּישׁוּן יְיָ הַקִּיצָה וְגו'.

אַרְבַּע גּוּוּנִין אַתְחִזִּין בְּאִינוּן עֵינִין. מֵאִינוּן נְהִירִין ד' בְּתִי דְתַפְלִילוּן, דְנְהִירִין בְּרַהֲיִטִי מוֹחָא. ז' דְאַקְרוּן עֵינִי ה'. וְאַשְׁגַּחוּתָא (נַפְקָא) נַפְקִי, מְגוּוּן אוּכְמָא

דְּעִינָא. כְּמָה דְּאוּקִימָנָא בְּאֲדָרָא, דְּכִתְיֵב, (זכריה ג) עַל אָבֹן אַחַת שְׁבַעַה עֵינַיִם. וְאֵינוֹן גְּוֹנוֹן מִתְּלַהֲטִין בְּסִטְרֵיהוּ.

מְסוּמָקָא, נְפָקִין אוּחְרָנִין, מְאֲרֵי דְאַשְׁגַּחוּתָא לְדִינָא. וְאֵינוֹן אֶקְרוּן, (דברי הימים ב טז) עֵינֵי יְיָ מְשׁוּטְטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ. מְשׁוּטְטוֹת, וְלֹא מְשׁוּטְטִים. בְּגִין דְּכִלְהוּ דִּינָא. מִירוּקָא, נְפָקִין אוּחְרָנִין, דְּקִיִּימִין לְגַלְגָּאָה עוֹבְדִין, בְּיִן טַב וּבִין בִּישׁ. דְּכִתְיֵב (איוב לד) כִּי עֵינָיו עַל דְרָכֵי אִישׁ. וְאֵלִין אֶקְרוּן, (זכריה ד) עֵינֵי יְיָ מְשׁוּטְטִים. מְשׁוּטְטִים, וְלֹא מְשׁוּטְטוֹת. בְּגִין דְּאֵינוֹן לְתַרְיִן סִטְרִין, לְטַב וּלְבִישׁ. מְחוּרָא, נְפָקִין כָּל אֵינוֹן רַחֲמֵי, כָּל אֵינוֹן טְבָאן, דְּמִשְׁתַּכְּחֵי בְּעַלְמָא, לְאוּטְבָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל. וְכַדִּין אֶסְתַּחֲיִין (נ"א אסתחרון) כָּל אֵינוֹן תְּלַת גְּוֹנֵי, לְרַחֲמָא עֲלֵיהוּ.

אֵלִין גְּוֹנוֹן מִתְּעַרְבִין דָּא בְּדָא, וְאֶתְדַבְּקוֹן דָּא בְּדָא. כָּל חַד אוֹזִיף לְחִבְרִיהַ מְגוֹנוֹי דִּילִיהַ, בְּרַ מְחוּרָא, דְּכִלְהוּ כְּלִילָן בֵּיהַ כַּד אֶצְטְרִיךְ, וְהוּא חֲפֵי עַל כְּלָא. כָּל גְּוֹנוֹן דְּלִתְתָא, לֹא יִכְלִין כָּל בְּנֵי עַלְמָא, לְאַסְחָרָא לֹון חוּרָא, לְאוּכְמָא לְסוּמָקָא וְלִירוּקָא. וְהַכָּא בְּאַשְׁגַּחוּתָא חַד, כְּלָהוּ אֶתְאַחְדוֹן וְאַסְתַּחֲיִין בְּחוּרָא.

גְּבִינוֹי לֹא מְשַׁתְּכִין, בְּרַ כַּד בְּעֵינֵין גְּוֹנוֹן דְּחוּרָא לְאַשְׁגַּחָא, בְּגִין דְּגְבִינִין יְהִיבִין אֶתְרַ לְאַשְׁגַּחָא, לְכִלְהוּ גְּוֹנוֹי. וְאֵי אֵינוֹן לֹא יְהִיבִין אֶתְרַ, לֹא יִכְלִין לְאַשְׁגַּחָא וְלֹאֶסְתַּכְּלָא. גְּבִינִין לֹא קִיִּימִין, וְלֹא מְשַׁתְּכִין שְׁעַתָּא חַדָּא שְׁלִימוּתָא (שלימתא), אֶלָּא פְּקַחִין וְסִתְּמִין, סִתְּמִין וּפְקַחִין, מְשׁוּם עֵינָא פְּקִיחָא דְקִיִּימֵי עֲלֵיהוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (יחזקאל א) וְהַחִיּוֹת רָצוּא וְשׁוּב. וְהָא אוּקִימָנָא.

כְּתִיב (ישעיה לג) עֵינֵיךָ תִּרְאִינָה יְרוּשָׁלַם נֹוה שְׁאָנוֹ, וְכִתְיֵב (דברים יא) תִּמְיֵד עֵינֵי יְיָ אֶלְהֵיךָ בְּהַ מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְגוֹ'. דְּהָא יְרוּשָׁלַם בְּעֵינָא כֹּן, דְּכִתְיֵב, (ישעיה א) צִדְקָא יִלִּין בְּהַ. וּבְגִין כֹּךְ יְרוּשָׁלַם, וְלֹא צִיוֹן. דְּכִתְיֵב, (ישעיה א) צִיוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפְדָּה וְגוֹ', דְּכִלְא רַחֲמֵי.

עֵינֵיךָ, עֵינָךְ כְּתִיב, עֵינָא דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכִלְא. הַשְׁתָּא, עֵינֵי יְיָ אֶלְהֵיךָ בְּהַ, לְטַב וּלְבִישׁ, כְּמָה דְּאַתְחַזִּי. (לסומקא ולירוקא. והכא באשגחותא חדא, כלהו אסחרון ואסתחין בחוורא. גבינוי לא משתכין, בר כד בעיין גוונין לאשגחא) בְּגִין כֹּךְ לֹא אֶתְקִימוּ בְּקִיוְמָא תְּדִיר. וְהֵתֵם עֵינָךְ תִּרְאִינָה יְרוּשָׁלַם, כְּלָא לְטַב, כְּלָא בְּרַחֲמֵי. דְּכִתְיֵב, (ישעיה נד) וּבְרַחֲמֵימִים גְּדוֹלִים אֶקְבְּצִיךָ.

דף רצ"ד ע"א

תְּמִיד עֵינֵי יְיָ אֶלְהֵיךָ בְּהַ מִרְשִׁית הַשָּׁנָה. מִרְשִׁית חֶסֶר א' כְּתִיב, וְלֹא רִאשִׁית בְּאֶלְף. מֵאן הִיא. ה"א דְּלִתְתָא. וּלְעֵילָא כְּתִיב, (איכה ב) הַשְׁלִיךְ מִשְׁמִים אֶרֶץ תִּפְאָרַת יִשְׂרָאֵל. מֵאֵי טַעְמָא הַשְׁלִיךְ מִשְׁמִים אֶרֶץ. מְשׁוּם

דְּכַתִּיב, (ישעיה נ) אֲלֹבִישׁ (דף רצ"ד ע"א) שְׁמִים קְדָרוֹת, וְעֵינַי בְּקְדָרוֹתָא, בְּגוּוֹנָא אוֹכְמָא אֲתַחְפּוּ.

מְרֻשִׁית הַשָּׁנָה, מֵאֵן אֲתֵר מְסַתְּפְלִין בִּירוּשָׁלַם אֲלִין עֵינֵי יְיָ, חֲזַר וּפִירֶשׁ, מְרֻשִׁית הַשָּׁנָה, דְּהוּא דִּינָא בְּלֹא אֲלֹף, וְדִינָא אֲתַחְד מְסַטְרָהָא, אִף עַל גַּב דְּלָאוּ הוּא דִּינָא מִפְּשׁ. וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה, אַחֲרִית שָׁנָה וְדֹאֵי דִּינָא אֲשַׁתְּכַח. דְּהָא כְּתִיב, (ישעיה א) צִדְקָה יִלְוֶנָה בְּהָ, דְּהִיא אַחֲרִית הַשָּׁנָה.

תָּא חֲזִי, א' בְּלַחֲדוּי אֲקָרִי רֵאשׁוֹן, דְּכַר. בְּאֲלֹף סְתִים וְגַנְיָז מַה דְּלָא אֲתִידַע. כַּד אֲתַחְבֵּר הָאֵי אֲלֹף בְּאֲתֵר אַחֲרָא, אֲקָרִי רֵאשִׁית. וְאֵי תִימָא דְּאֲתַחְבֵּרָא. לֹא. אֲלֹא אֲתַגְלִיא בֵּיה, וְנַהִיר לֵיה, וְכַדִּין אֲקָרִי רֵאשִׁית. וְאֲפִילוּ בְּהָאֵי רֵאשִׁית, לֹא אֲשַׁנַּח בִּירוּשָׁלַם, דְּאֲלִמְלֵא הוּת בְּהָאֵי, אֲתַקְיַמַת תְּדִירָא. אֲבַל מְרֻשִׁית כְּתִיב. וְלַעֲלֵמָא דְּאֲתֵי כְּתִיב, (ישעיה מא) רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן הִנֵּה הִנֵּם וְגוֹ'.

חוּטְמָא דְּזַעִיר אֲנַפִּין, תְּקוּנָא דְּפְרָצוּפָא. כָּל פְּרָצוּפָא בֵּיה אֲשַׁתְּמוּדַע. חוּטְמָא דָּא, לֹא כְּחוּטְמָא דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא סְתִימָאָה דְּכָל סְתִימִין. דְּחוּטְמָא דְּעַתִּיקָא, חֲיִים דְּחִיִּים לְכֻלָּא. דְּהָא מִתְרִין נוֹקְבִין, נְפָקִין רוּחִין דְּחִיִּין, לְכֻלָּא. בְּהָאֵי זַעִיר אֲנַפִּין כְּתִיב, (שמואל ב כב) עֲלָה עֲשׂוֹן בְּאֲפוֹ וְגוֹ'.

בְּהָאֵי תִנְנָא כָּל גְּוֹנֵי (תרי גוונ) אַחֲיָדוֹן בֵּיה, בְּכָל גְּוֹנָא וְגוּוֹנָא, אַחֲיָדוֹן כְּמַה מְאֲרִיהוֹן דְּדִינָא קְשִׁיא. דְּאַחֲיָדוֹן בְּהָהוּא תִנְנָא. (ובגין כד) וְלֹא מִתְבַּסְּמִין כְּלָהוּ, אֲלֹא בְּתִנְנָא דְּמִדְּבַחָא דְּלַתְתָּא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית ח) וַיֵּרַח יְיָ אֶת רִיחַ הַנְּיַחֵחַ. מַהוּ הַנְּיַחֵחַ. אֲתַבְּסָמוּתָא דְּמֵאֲרֵי דִּינָא, נַחַת רוּחַ.

וַיֵּרַח יְיָ אֶת רִיחַ הַנְּיַחֵחַ, אֶת רִיחַ הַקְּרָבָן לֹא כְּתִיב, אֲלֹא אֶת רִיחַ הַנְּיַחֵחַ. דְּכֻלָּהוּ גְּבוּרָאן דְּאַחֲיָדוֹן בְּחוּטְמָא, וְכָל דְּאֲתַחְדוֹן בְּהוּ, כְּלָהוּ מִתְבַּסְּמִין. וְכֻמָּה גְּבוּרָאן מִתַּחְדוֹן כְּחָדָא, דְּכַתִּיב (תהלים קו) מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת יְיָ יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ. וְהָאֵי חוּטְמָא, מִחַד נוֹקְבָא נִפְקָא אֲשָׁא דְּאֲכֻלָּא כָּל שְׂאֵר אֲשִׁין. בְּחַד נוֹקְבָא תִנְנָא. וְהָאֵי וְהָאֵי אֲשַׁתְּכַח בְּאֲשָׁא וְתִנְנָא דְּמִדְּבַחָא. וְאֲתַגְלִיא הָאֵי עַתִּיקָא קְדִישָׁא, וְאֲשַׁתְּכַד כְּלָא. הֵינְנוּ דְּאֲתַמַּר (ישעיה מח) וְתַהֲלֵתִי אַחֲטָם לְךָ.

חוּטְמָא דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא אֲרִיז, וּמִתְפַּשֵּׁט. וְאֲקָרִי אֲרִיז אֲפִים. וְהָאֵי חוּטְמָא, זַעִיר. וְכַד תִּנְנָא שְׂרִי נְפִיק בְּבַהִילוֹ, וְאֲתַעְבִּיד דִּינָא. וּמֵאֵן מְעַכְבַּ לְהָאֵי. חוּטְמָא דְּעַתִּיקָא. וְכֻלָּא כְּמַה דְּאֲמִינָא בְּאֲדָרָא, וְאֲתַעֲרוּ חֲבַרְיָא.

וּבְסַפְרָא דְּרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, אוֹקִים הֵנִי תְרֵי נוֹקְבֵי. מִחַד תִּנְנָא וְאֲשָׁא. וּמִחַד נְיַיְחָא וְרוּחָא טָבָא. דְּאֵית בֵּיה יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, וְכַתִּיב (ס"א דכתיב) (הושע יד) וַיֵּרַח לוֹ כְּלָבָנוֹן. וּבְנוֹקְבָא כְּתִיב, (שיר השירים ז) וַיֵּרַח אֲפִיךָ כִּתְפוּחִים. וּמַה בְּנוֹקְבָא הָכִי, כָּל שְׂכֹן בֵּיה. וְשְׂפִיר קְאָמַר.

וּמַה דְּאָמַר וַיֵּרַח יְיָ אֶת רִיחַ הַנְּיַחֵחַ. הַנְּיַחֵחַ בְּתַרִי סְטְרִי, חַד נְיַיְחָא, דְּאֲתַגְלִיא עַתִּיקָא קְדִישָׁא סְתִימִין, דְּהָאֵי הוּא נְיַיְחָא

וְאַתְּבַסְמוּתָא לְכָלְא. וְחַד אַתְּבַסְמוּתָא דְלִתְתָא, בְּהֵוּא תַנְנָא וְאַשָּׂא
דְּמַדְבְּחָא. וּבְגִין דְּאִיהוּ מִתְרִין סְטָרִין, כְּתִיב נִיחַח. וְכָלְא בְּזַעִיר אֲנַפִּין
אֲתַמַּר.

תְּרִי אֹודְנִין, לְמִשְׁמַע טַב וּבִישׁ. וְתַרְוֵייהוּ סְלָקִין לְחַד. דְּכְתִיב, (מלכים ב יט)
הִטָּה יְיָ אֲזַנְךָ וּשְׁמַע. אֹודְנָא לְגוּ בְּגוּ דִילִיָּה, תַלְיָא בְּרִשְׁמִין עֲקִימִין, בְּגִין
דִּיתַעֲכָב קָלָא לְאַעְלָא בְּמוּחָא, וְיַבְחִין בֵּיהּ מוּחָא, וְלָא בְּבַהִילוֹ, דְּכָל מְלָה
דְּהוּי בְּבַהִילוֹ, לָא הוּהּ בְּחֻכְמָתָא שְׁלִימָתָא.

מֵאֹודְנִין אֲלִין תַלְיָין כָּל מְאַרְיֵהוּן דְּגַדְפִּין, דְּנִטְלִין קָלָא מְעַלְמָא, וְכִלְהוּ חֲכִי
אֲקֵרוּן אֲזַנֵּי יְיָ, דְּכְתִיב בְּהוּ, (קהלת י) כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל וְגוֹ'.
כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל, הֵאֵי קָרָא קְשִׁיָּא, הִשְׁתָּא מֵאֵי קוֹל אֵיכָּא
הֲכָא, דְּהֵא רִישָׁא דְּקָרָא כְּתִיב גַּם בְּמַדְעָךְ מְלִיךְ אֵל תִּקְלַל, בְּמַדְעָךְ כְּתִיב,
וּבַחֲדָרֵי מִשְׁכַּבְךָ וְגוֹ'. מֵאֵי טַעְמָא כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל, וְהֵא
לִיכָּא חֲכָא קָלָא.

דף רצ"ד ע"ב

אֲלָא וְדֵאֵי כָּל מַה דְּחֻשִׁיב בְּרִנְשׁ, וְכָל מַה דְּיִסְתַּפֵּל בְּלַבּוּי, לָא עֵבִיד מְלָה,
עַד דְּאַפִּיק לִיָּה בְּשַׁפְּוֹתִיָּה, וְהוּא (וואף על גב דאיהו) לָא אֲתַכְּוֹן בֵּיהּ. וְהֵיָּא
מְלָה דְּאַפִּיק, מִתְּבַקְעָא בְּאַוּרָא, (דף רצ"ד ע"ב) וְאַזְלָא וְסַלְקָא וְטַסָּא בְּעַלְמָא,
וְאַתְעֵבִיד מֵיָּה קָלָא. וְהֵוּא קָלָא נְטִלִין לִיָּה מְאַרְיֵי דְּגַדְפִּין, וְסַלְקִין לִיָּה
לְמַלְכָּא, וְעֵייל בְּאַוּדְנוּי. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (דברים ה) וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קוֹל
דְּבַרְיִכֶם. (במדבר יא) וַיִּשְׁמַע יְיָ וַיַּחַר אַפּוֹ.

וּבְגִין כְּךָ, כָּל צְלוּתָא וּבְעוּתָא דְּבַעֵי בְּרִנְשׁ מְקַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִינְשׁ הוּא, בְּעֵי
לְאַפְקָא מְלִין בְּשַׁפְּוֹתִיָּה, דְּאֵי לָא אֲפִיק לֹון, לָאוּ צְלוּתִיָּה צְלוּתָא, וְלָאוּ
בְּעוּתִיָּה בְּעוּתָא. וְכִינֹון דְּמַלִּין נְפִקִין, מִתְּבַקְעִין בְּאַוּרָא, סַלְקִין וְטַסִין
וְאַתְעֵבִידוּ קָלָא, וְנִטִיל לֹון מֵאֹון דְּנִטִיל, וְאַחִיד לֹון לְאַתְרָא (נ"א לכתרא)
קְדִישָׁא, בְּרִישָׁא דְּמַלְכָּא.

מִתְּלַת חַלְלֵי דְּמוּחֵי, נְטִיף נְטִיפָא לְאַוּדְנִין, וְהֵוּא אֲקָרִי נַחַל כְּרִית. כְּמַה
דְּאַתְּ אָמַר, (מלכים א יז) נַחַל כְּרִית, כְּלוּמַר, כְּרוּתָא דְּאַוּדְנִין. וְקָלָא עֵייל
בְּהֵוּא עֲקִימָא, וְאַשְׁתַּאֲב בְּהֵוּא נְהָרָא, דְּהֵוּא נְטִיפָא. וְכִדִּין אֲתַעֲכָב
תַמָּון, וְאַתְבְּחִין בֵּין טַב לְבִישׁ. הֲדָא הוּא דְּכְתִיב, (איוב לד) כִּי אֲזֹון מְלִין תִּבְחָן.
וּמֵאֵי טַעְמָא אֲזֹון מְלִין תִּבְחָן. מִשּׁוּם דְּאַתְעֵכָב קָלָא בְּהֵוּא נְהָרָא דְּנִטִיפָא,
בְּעֲקִימוּתָא דְּאַוּדְנִין, וְלָא עֵייל בְּבַהִילוֹ. וּבְגִין כְּךָ אֲתַבְּחִין בֵּין טַב לְבִישׁ,
(שם) וְחִידָּ יִטְעַם לְאַכּוֹל. מֵאֵי טַעְמָא חִידָּ יִטְעַם לְאַכּוֹל. בְּגִין דִּיתַעֲכָב תַמָּון,
וְלָא עֵייל בְּבַהִילוֹ בְּגוּפָא, וְעַל דָּא יִטְעַם וַיִּתְבְּחָן, בֵּין מִתִּיקָא לְמִרִירוֹ.

בְּהֵאֵי נּוּקְבָא דְּאַוּדְנִין, תַלְיָין נּוּקְבִין אֹוּחְרָנִין, נּוּקְבָא דְּעֵינִין. נּוּקְבָא
דְּפּוּמָא. נּוּקְבָא דְּחוּטְמָא. מִהֵוּא קָלָא דְּעֵייל בְּנּוּקְבָא דְּאַוּדְנִין, אֵי

אצטריון עייל לְנוקבי דְעייניו, וְנבעין דְמעין. מֵההוא קלא אי אצטריון, עייל לְנוקבא דְחוטמא דְפרדשקא, וּמפקי תַננא וְאשא מֵההוא קלא. הָדא הוא דְכתיב, (במדבר יא) וַיִּשְׁמַע יְיָ וַיַּחַר אָפוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ יְיָ. וְאי אצטריון, עייל הָהוא קלא לְנוקבא דְפומא, וּמליל וְגזר מְלִין (נ"א גזרין) מֵההוא קלא. כְּלא מֵההוא קלא דְאודניו. עייל בְּכָל גּוּפָא וְאִתְרַגֵּישׁ מִנִּיהּ כְּלא. (ס"א כמה תליא) (וכלא תליא) בְּהאי אודנא. זְכָאָה מֵאן דְנָטִיר מְלוּי. עַל דָּא כְּתִיב, (תהלים לד) נִצּוֹר לְשׁוֹנֵךְ מֵרַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדְּבַר מֶרְמָה.

האי אודנא קרי ביה שְׁמִיעָה. וּבְשִׁמְיעָה אִתְכְּלִין אֵינוֹן מוּחִי. חֲכָמָה אִתְכְּלִיל בִּיה, דְכתיב, (מלכים א ג) וְנָתַתְּ לַעֲבָדֶיךָ לֵב שׁוֹמֵעַ. בִּינָה, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר (שמואל א ג) דְבַר כִּי שׁוֹמֵעַ עֲבָדֶיךָ. (מלכים ב יח) כִּי שׁוֹמְעִים אֲנַחְנוּ. (ובהני תליין כלא) דְעַתָּה, כְּמָה דְאִתְּ אָמַר, (משלי ד) שְׁמַע בְּנִי וְקַח אִמְרֵי. (משלי ב) וּמְצוֹתַי תִּצְפּוֹן אִתְּךָ. הָא כְּלא תְלִין בְּאודניו בְּהאי אודנא תְלִין צְלוֹתִין וּבְעוֹתִין וּפְקִיחָא דְעייניו. הָדא הוא דְכתיב, (מלכים ב יט) הִטָּה יְיָ אָזְנֶךָ וּשְׁמַע פִּקְחָ עֵינֶיךָ וּרְאָה. הָא כְּלא בִּיה תְלִינא.

בְּהאי אודנא, תְלִין רְזִין עֲלָאין, דְלָא נְפָקִין לְבַר, בְּגִין כְּדָּהּ הִיא עֲקִימָא לְגוּ. וְרָזָא דְרְזִין סְתִימִין בִּיה, וְוי לְההוא מְגַלְהָ רְזִין. וּבְגִין דְּהאי אודנא כְּנִישׁ רְזִין, וְעֲקִימוּתָא דְלְגוּ נְטִיל לוֹן, לָא גְלִי רְזִין לְאֵינוֹן דְעֲקִימִין בְּאַרְחִייהוּ, אֶלָּא לְאֵינוֹן דְלָא עֲקִימִין. הָדא הוא דְכתיב, (תהלים כה) סוּד יְיָ לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם, דְנְטִיל אֲרַחוּי וְנְטִילִי (ונטרי) מְלִין.

וְאֵינוֹן דְעֲקִימִין בְּאַרְחִייהוּ, נְטִילִי מְלִין וְעֵיילִין לוֹן בְּבְהִילוּ, וְלִית בְּהוּ אִתְרָ לְאִתְעַכְבָּא. וְכָל נוֹקְבִין אֲחֲרֵינוּ, מִתְפַּתְּחוּן בִּיה, עַד דְנְפָקִין מְלִין בְּנוֹקְבָא דְפּוּמָא. וְאֵלִין אֲקֵרוּ חֲזִיבֵי דְרָא, שְׁנוּאֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּמִתְנִיתָא דִילּוֹ תַנּוּ, כְּאֵילוּ קְטִיל גּוּבְרִין, וְכְאֵלוּ פֶלַח לְעִבוּדָה זָרָה. וְכְלא בְּחַד קְרָא, דְכתיב, (ויקרא יט) לֹא תִלְךָ רֶכֶל בְּעַמֻּדָה עַל דָּם רַעַף אָנִי יְיָ. מֵאן דְעֵבַר עַל הָאֵי רִישָׁא דְקָרָא, כְּאֵילוּ עֵבַר עַל כְּלא.

דף רצ"ה ע"א

זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְצְדִיקָיָא, דְעֲלִייהוּ כְּתִיב, (משלי יא) וְנֶאֱמַן רוּחַ מְכַסֶּה דְבַר. נֶאֱמַן רוּחַ וְדָאִי, דְהָא רוּחָא דְלְהוֹן מֵאֲתֵר עֲלָאָה קְדִישָׁא אֲשֶׁתְלִיף, וּבְגִין כְּדָּהּ נֶאֱמַן רוּחַ אֲקֵרוּן. וְסִימָן דָּא אוֹקִימָנָא, הָהוא דְמְגַלְהָ רְזִין, בְּזִדוּעַ דְנִשְׁמַתִּיה, לָאו אִיהוּ מְגוּפָא דְמְלָכָא קְדִישָׁא. וּבְגִין כְּדָּהּ לִית בִּיה רְזָא, וְלָא מֵאֲתֵר דְרְזָא הוּא. וְכֵד תִּיפּוּק נִשְׁמַתִּיה, לָא אִתְדַבְּקָא בְּגוּפָא דְמְלָכָא, דְהָא לָא אִתְרִיהּ הוּא. וְוי לְההוא בְּרַ נֶשׁ, וְוי לִיה, וְוי לְנִשְׁמַתִּיה. זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְצְדִיקָיָא, דְמְכַסִּין רְזִין, כָּל שְׁכּוֹן רְזִין עֲלָאִין דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (רזין עלאין דמלכא קדישא) עֲלִייהוּ כְּתִיב, (ישעיה ט) וְעַמֻּדָה כּוֹלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֲרָץ. (דף רצ"ה ע"א)

אנפוי, פֿתֿרין תֿקרוֹבין דְּבוֹסמָא. (כלהו) סְהִדוּתָא עַל מַה דְּאָמִינָא, דְּהָא סְהִדוּתָא בְּהוּ תִּלְיָא. וּבְכֹלָא תִּלְיָא סְהִדוּתָא. אָבֵל הֵינִי תֿקרוֹבין דְּבוֹסמָא, חוֹרָא וְסוּמָקָא, סְהִדוּתָא לְאַבָּא וְאִימָא. סְהִדוּתָא לְאַחְסָנָא דְּרִית וְאַחִיד לֹון. וְהָא בְּמִתְנִיתָא דִּילָן אוֹקִימָנָא, כְּמָה פְּרָסִי בִּין חוֹרָא לְסוּמָקָא, וְאַתְּכִלְיוֹן בֵּיהּ פְּחָדָא בְּסִטְרָא דְּחוֹרָא.

פֿד אֲתִנְהִיר מְנַהִירו דְּחוֹרָא דְּעִתִּיקָא, חֲפִיָּא הֵהוּא חוֹרָא עַל סוּמָקָא. וְכִלְהוּ בְּנַהִירו אֲשֶׁתְּכַח. וְכִדִּין כְּתִיב, (במדבר ו) יֵי פָּנָיו אֵלַיִךְ. וְכִד חֲתִיבִין סְגִיָּאִין, תִּלְיִין דִּינִין בְּעִלְמָא, אֲשֶׁתְּכַחַת סְגִירוּתָא בְּכֹלָא (ס"א בעלמא). וְסוּמָקָא אֲתַפְּשֵׁט בְּאַנְפִּין, וְחָפָא כֹּל (נ"א על) חוֹרָא. וְכִדִּין כֹּלָא אֲשֶׁתְּכַח בְּדִינָא. וְכִדִּין כְּתִיב (תהלים לד) פָּנֵי יְיָ בְּעוֹשֵׂי רָע. (בגדי קנאה כתיב (ישעיה נט) בגדי נקם) וְכֹלָא בְּהָאֵי תִּלְיָא, וּבְגִין דָּא סְהִדוּתָא הוּא בְּכֹלָא.

כְּמָה וְכְמָה מְאָרִי תִּרְיִסִין מְחַפְּאֵן לְהֵי גְוֹנִי, מְצַפְּאֵן לְהֵי גְוֹנִי. פֿד נְהִירִין גְוֹנִי, כֹּל עֲלָמִין כֹּלְהוּ בְּחָדוּ. בְּזִמְנָא דְּנַהִיר חוֹרָא, כֹּלָא אֲתַחְזוּ בְּהָהוּא גְוֹנָא. וְכִד אֲתַחְזוּ בְּסוּמָקָא כֹּלָא הֵכִי אֲתַחְזוּ בְּהָהוּא גְוֹנָא.

בְּאַלִּין תֿקרוֹבין דְּבוֹסמָא, שְׂאָרִי דִּיקְנָא לְאַתְחַזְּאָה, מְרִישָׁא דְּאוּדְנִין, וְנַחִית וְסִלִּיק בְּתֿקרוֹבָא דְּבוֹסמָא, שְׂעָרִין אוֹכְמִין דְּדִיקְנָא, בְּתֿקוּנָא יָאָה שְׂפִיר. כְּגִיבֵר תֿקִיף, שְׂפִיר. מְשַׁחַא דְּרַבּוֹת דְּדִיקְנָא עֲלָאָה דְּעִתִּיקָא, בְּהָאֵי דִּיקְנָא דְּזַעִיר אֲנַפִּין אֲתַחְזוּ, וְנַהִיר.

שְׂפִירו דְּהָאֵי דִּיקְנָא, בְּט' תֿקוּנִין אֲשֶׁתְּכַח. וְכִד מְשַׁחַא דְּרַבּוֹת, דְּתִלַּת עֶשֶׂר נְבִיעִין דְּדִיקְנָא דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא נְהִיר בְּהָאֵי דִּיקְנָא, אֲשֶׁתְּכַחוּ כִּיב תֿקוּנִין. וְכִדִּין מִתְבָּרְכִין כֹּלְהוּ. וְיִשְׂרָאֵל סָבָא מִתְבָּרְכָא בְּהָאֵי, וְסִימֹן, (בראשית מח) בְּדָ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל. כֹּל תֿקוּנִין דְּדִיקְנָא דָּא, אוֹקִימָנָא בְּאַדְרָא קְדִישָׁא, דְּכִלְהוּ מִתִּיקוּנִין דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא אֲתַקְנוּ. וְהֵכָא בְּעִינָא לְגַלְּאָה, מַה דְּלָא אֲתַגְלִי תַמֹּן, בְּגִין לְמִיעַל בְּלָא כְּסוּפָא. (הא כל תקונין דדיקנא אוקימנא דכלהו מתיקונין דדיקנא (דעתיקא) עתיקא קדישא אוקימנא באדרא קדישא)

שִׁיתָא אֵינּוֹן, ט' אַקרוּן. תֿקוּנָא קְדָמָאָה, נֶפֶק הֵהוּא נִיצוּצָא בּוּצִינָא דְּקִרְדִּינוּתָא, וּבְטִשׁ בְּתַחּוֹת שְׂעָרָא דְּרִישָׁא, מִתַּחּוֹת קוּצִין דְּעַל אוּדְנִין, וְנַחִית מְקַמִּי פִתְחָא דְּאוּדְנִין עַד רִישָׁא דְּפּוּמָא. הָא תֿקוּנָא דָּא מְעִתִּיקָא קְדִישָׁא לָא אֲשֶׁתְּכַח, אֶלָּא פֿד נְגִיד מְזֵלָא דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא, וְתִלְיָא מְנִיָּה הֵהוּא מְבוּעָא דְּחִכְמָתָא (חסר), פֿד אִימָא אֲתַמְשַׁכָּא וְאַתְּכִלִּילַת בְּאוּרָא דְּכָיָא, הֵהוּא חוֹרָא נְקִיט אִימָא (חסר), וְנִיצוּצָא עֲאֵלַת וְנֶפֶקַת, וְאַתְּאַחַד דָּא בְּדָא, וְאַתְּעִבִידַת חַד תֿקוּנָא.

וְכִד אֲצִטְרִיךְ סִלְקָא דָּא עַל דָּא, וְאַתְּפִסָּיָא חַד מְקַמִּי חַדָּא. וּבְגִין כֹּד כֹּלָא אֲצִטְרִיךְ, חַד לְמַעְבַּד נּוֹקְמִין. וְחַד לְרַחֲמָא. וְעַל הָאֵי תְּאִיב לְהָאֵי דִּיקְנָא דְּוֹד מְלָכָא, כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא.

בְּהָאֵי דִּיקְנָא ט' תֿקוּנִין אֲשֶׁתְּכַחוּ, שִׁיתָא רַבּוּן דְּתִלְיִין בְּהוּ, וּמִתְפַּשְׁטִין בְּכֹל גּוּפָא. וְאַלִּין שִׁיתָא דְּתִלְיִין, תִּלְיִין בְּשְׂעָרֵי דְּתַחּוֹת תֿקרוֹבָא דְּבוֹסמִין.

תלת מהאי סטרא, ותלת מהאי סטרא. ובקירותא דדיקנא, תלנין תלת אחרנין. חד לעילא בשפון, ותרין באינון שערין דתלנין עד טבורא. וכל הני שיתא, גי מפאן וגי מפאן, אתמשכו ותלנין פלהון, באינון שערי דתלנין ומתפשטין בכל גופא.

ובגין דהני תלתא אינון בקירו דדיקנא יתיר מפלהו, כתיב בהו שמה קדישא. דכתיב, (תהלים קיח) מן המצר קראתי יה, ענני במרחב יה, יי לי לא אירא. והא דאוקימנא באדרא, מן המצר קראתי יה, מאתר דשרי דיקנא לאתפשטא, דהוא אתר (ס"א דחיק) רחיק מקמי אודנין, שפיר הוא.

ובספרא דאגדתא דבי רב ייבא סבא, הכי אמר ואוקים, דשירותא דדיקנא מחסד עלאה, דכתיב, (דברי הימים א כט) לד יי הגדולה והגבורה והתפארת וגו'. וכלא הוא, והכי שארי, ותשעה אתמשכו ותלנין בדיקנא, ומקמי אודנין, הכי שארי, וקיומא לא מתקיימין אלא באתר אחרא, כמה דאוקימנא.

דף רצ"ה ע"ב

וכד אצטריך עלמא לרחמי, אתגלייא מזלא קדישא. וכל הני תקונין דבדיקנא יקירא דזעיר אנפין, פלהו רחמי משתכחי. וכד אצטריך לדינא, מתחזייא דינא, וכדין עבדין נוקמין לשנאיהון דישראל, לאינון דעקין להו. (דף רצ"ה ע"ב) כל יקירו דדיקנא, באינון שערי דתלנין אינהו, משום דכלא בהאי תלנין.

כל הני שערי דדיקנא דזעיר אנפין, פלהו קשישין תקיפין, משום דכלהו אכפין לדינן, בשעתא דמזלא קדישא אתגלי. וכד בעא לאגחא קרבא, בהאי דיקנא אתחזי כגבר תקיף, מארי נצחו קרבא. וכדין מריט מאן דמריט, ואגליש מאן דאגליש.

הני תשעה תקונין, אמרו משה זמנא תננינא, בשעתא דאצטריך לאהדרא לון פלהו רחמי. דאף על גב דתליסר תקונין לא אמרו השתא, בכונא תלייא מלתא, דהא לא ייעול בהני תקונין לאדפרא, אלא במזלא אתכון, ואדפר ליה. הדא הוא דכתיב, (במדבר יד) עתה יגדל נא כח יי. מאן כח יי. ההוא דאקרי מזלא קדישא, סתימא דכל סתימין. דחילא דא, ונהירו דא, ממזלא תלי. וכיון דאמר משה דא, ואדפר דא, ואתכון ביה, אמר הני תשעה תקונין, דתלנין בזעיר אנפין. בגין דינהירו פלהו, ולא ישתכח דינא. ועל דא פלא במזלא תלי.

האי דיקנא כד שראן שערי (ס"א לאתערבא) לאתערא (לאתארכא), אתחזי כגיבר תקיף כגיבר מארי נצח קרבין. בהאי דיקנא, נגיד משח דרבנות מעתיקא סתימאה. כמה דאת אמר, (תהלים קלג) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקו אהרו.

אֵלֶיךָ שְׁעָרֵי לֹא חֲפִיזִים עַל שְׁפָנוֹן, וְשְׁפָנוֹן כִּלְהוֹ סוּמְקִין כְּוֹרְדָא. דְּכִתְיב, (שיר השירים ה) שְׁפָנוֹן מִרְחֶשֶׁן גְּבוּרָה, מִרְחֶשֶׁן חֲכָמָתָא. בְּאֵינוֹן שְׁפָנוֹן תִּלְיִין טַב וּבֵישׁ, חֵי וּמוֹתָא. מֵאֵלֶיךָ שְׁפָנוֹן תִּלְיִין מְאָרִיָּהוֹן דְּאֶתְעָרוּתָא, דְּכַד מִרְחֶשֶׁן אֵלֶיךָ שְׁפָנוֹן, מִתְעָרִין כִּלְא לְמַגְזֵר (מארי) דִּינָא, בְּכָל בִּתְיֵי דִינִין, (דמדוריהוֹן בחוֹן, ובגין כד) דְּאֶקְרוּן עִירוֹן. דְּכִתְיב, (דניאל ד) בְּגִזְרַת עִירוֹן פִּתְגָמָא וּבְמֵאמֶר וְגו'. (ובמימר קדישין שאלתא)

מֵאֵי עִיר. בְּסַפְרָא דְּאֶגְדָּתָא, כְּמָה דְּאֶתְ אֶמֶר, (שמואל א כח) וַיְהִי עֶרְדָּ. דְּמִתְעָרִין דִּינִין לְאֵינוֹן דְּלֹא אֶתְרַחֲמִימוּ לְעֵילָא, בְּגִין כְּדָ מִתְעָרִין אֵלֶיךָ דְּאֵינוֹן מְאָרִי דְּבָבו, (ס"א להו) (בכלהו) וְעַם כָּל דָּא בְּתַרִי גְּוֹנֵי בְּרַחֲמֵי וְדִינָא, וְעַל דָּא אֶקְרוּן עִיר וְקַדִּישׁ דִּינָא וְרַחֲמֵי.

וּבְאֵלֶיךָ שְׁפָנוֹן, אֶתְחַזִּי פּוּמָא כְּדָ אֶתְפַּתַּח. רוּחָא דְּנַפְיָךְ מִן פּוּמָא, בֵּיהּ מִתְלַבְּשִׁין כְּמָה אֶלְפָּ וְרַבְבּוּ. וְכַד אֶתְפַּשְׁט, מִתְלַבְּשִׁין בֵּיהּ נְבִיאָן מְהִימְנִי. וְכִלְהוֹ פָּה יֵי אֶקְרוּן. כְּדָ מֵלִין נַפְקִין מִן פּוּמָא, וּמִתְרַחֲשִׁין בְּשְׁפָנוֹן, מִתְנַהֲרִין לְכִלְהוֹ תַּמְנֵי סָרִי אֶלְפִין עֲלָמִין, עַד דְּמִתְקַטְרִין כִּלְהוֹ כְּחַדָּא, בְּתַמְנֵי סָר אֶרְחִין וּשְׁבִילִין, דְּאֶשְׁתַּמוּדְעוּן.

וְכִלְא מְחַכָּאן לְפּוּמָא דָּא, (בדא) בְּלִישׁוֹן מְמַלְל רַבְרָבּוֹ בְּקִיטְרָא דְּטִיָּהֲרָא בְּעוּטְרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שיר השירים ה) חֲכוּ מִמְתַּקִּים, מִמְתַּקִּים וְדָאִי. מֵאֵי חֲכוּ. כְּמָה דְּאֶתְ אֶמֶר, (איוב לד) וְחִידָּ יִטְעַם לְאֶכּוּל. וְכִלּוֹ מְחַמְדִּים, אֵשׁ וּמִים. אֶשָּׂא וּמִיָּא מִתְתַּקְנִין, (ס"א מתדבקין ויאן) יֶאֱן בְּצִיּוּרֵי, (בציורוי) דְּהָא גְּוֹנֵי מִתְחַבְּרִין כְּחַדָּא.

חֲכוּ, בְּאֶתְוֹן רְשִׁימוֹן, דְּמִתְגַּלְפִּין בְּעֶטְרוֹי גְּלִידִין (גליפין) אַחַה"ע בְּגִירוֹן. א', דְּטְרִיד מְלָפִין, (דניאל ב) וּמְהֵעֵדָא מְלָפִין, וּמְהֵקֶם מְלָפִין. ח', דְּטְרִיד וְנַחֲתִית, וְסִלִּיק וְעֵטִיר, כְּבֵישׁ בְּאֶשָּׂא גְּלִיף בְּרוּחָא. ה' יְנִיקָה דְּאֵימָא, סְטִיר לְנוּקְבָא, אֶתְפַּשְׁט לְנוּקְבָא רַבָּא, בְּתִיאֻבְתָּא דְּקֶרְתָּא קַדִּישָׂא, (עד דמתקטרי) מִתְקַטְרִין אֶתְרִין דָּא בְּדָא. כְּמָה דְּאֶתְ אֶמֶר, (שיר השירים ד) הֵרַח הַמּוֹר גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה. ע' טִיָּהֲרָא דְּטִיפְסָא, גְּלִיפָא בְּטִיפְסָא, רְהִיטִין דְּעַנְפִין מִתְאַחְדוּן, לְסֶטְרוֹי לְרוּחִין גְּלִיפִין.

וְהָא בְּרַזִּי דְּאֶתְוֹן דְּשְׁלֵמָה מְלָכָא, אֶתְעָטְרוּ אֵלֶיךָ אֶתְוֹן ד', בְּד' גִּיכ"ק בְּחִידָּ כְּמָה דְּאֶתְ אֶמֶר וְחִידָּ יִטְעַם לְאֶכּוּל, (איוב ו) הִיאֶכֶל תִּפְל מְבִלִי מְלַח וְגו'. וְכִתְיב (ישעיה לב) וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם. (תהלים יט) הַנְּחַמְדִּים מְזָהָב וּמְפֹזֵר רַב וּמְתוּקִים וְגו'. מִתוּקִים וְדָאִי.

דוּד מְלָכָא אֶמֶר, גַּם עֲבָדָּד נְזָהָר בְּהֶם וְגו'. אֶסְהַדְנָא עֲלֵי דְכָל יוּמָאִי אֶזְדְּהֶרְנָא בְּהוּ, דְּלֹא לְאֶטְעָאָה בְּהוּ, בְּרַ יוּמָא חַד דְּעֵטִירְנָא עֶטְרֵי מְלָכָא, בְּמַעֲרָתָא דְּמֵרוּנִיָּא, וְחִמִּינָא בּוּצִינָא דְּאֶשָּׂא מִתְלַהֲטָא אֶפּוּתִיָּא דְּמֵרוּנִיָּא (נ"א דמערתא), וְאֶזְדְּעֵזְעָנָא. מִהֵהוּא יוּמָא אֶזְדְּהֶרְנָא בְּדַעֲתָאִי בְּהוּ, וְלֹא שְׁבִיקָנָא לּוֹן כָּל יוּמָאִי. זְפָאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּאֶזְדְּהֶר בְּמִתְיָקָא דְּמְלָכָא, וְטַעִים בְּהוּ כְּדִקְחִזִּי. עַל דָּא כְּתִיב, (תהלים לד) טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב יֵי וְגו'.

דף רצ"ו ע"א

אֲתַפְּשֵׁט דְכוּרָא בְדַעַת, וְאֲתַמְלִין אַכְסָדְרִין וְאֲדָרִין, מְרִישָׁא דְגוּלְגֻלְתָּא שְׂרִי, וְאֲתַפְּשֵׁט בְּכָל גּוּפָא, מְחֻדוּי וְדְרוּעוּי וּבְכָלְא. מְאַחֲרוּי, אֲתַדְבֵּק נִיצוּצָא דְבוּצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא, וְלַהֲטָא וְאַפִּיק (דף רצ"ו ע"א) גְּלַגְלֵתָא חֲדָא, סְתִימָא מְכַל סְטְרוּי, וְנִהִירוּ (ס"א וּנְחִיתוּ) דְתַרִי מוּחִי גְלִיפֵן בְּה, וְאֲתַדְבֵּקַת בְּסְטְרוּי דְדְכוּרָא. בְּגִין כֶּן אֲתַקְרִי (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) יוֹנְתִי תַמְתִּי, אֵל תַּקְרִי תַמְתִּי אֶלָּא תְאוּמְתִי וְדָאִי.

שְׁעָרוּי דְנוּקְבָא כְּלִילָן בִּיה גְּוֹנִי (ס"א גּוּוֹנִי בְּגוּוֹנִי), כְּדְכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) וְדַלְת רֹאשׁוֹ כְּאֲרָגְמָן. אֲתַקְטֵר גְּבוּרָה בְּחִמְשׁ גְּבוּרָאן, וְאֲתַפְּשֵׁט נוּקְבָא בְּסְטְרָהָא, וְאֲתַדְבֵּקַת בְּסְטְרוּי דְדְכוּרָא.

עַד דְאֲתַפְּרָשָׁא מְסְטְרוּי. וְאֲתִיַּאת לְאֲתַחְבְּרָא עֲמִיה אֲפִין בְּאֲפִין. וְכַד מִתְחַבְּרָן מִתְחַזְּיין חַד גּוּפָא מְמֵשׁ. מְהַכָּא אֹלִיפְנָא, דְכַר בְּלַחֲוֹדוּי, אֲתַחְזִי פְּלַג גּוּפָא, וְכֻלְהוּ (וּכְלָא אִיהוּ) רַחֲמֵי. וְכַד נוּקְבָא. וְכַד מִתְחַבְּרָן כְּחֲדָא, אֲתַחְזִי כְּלָא חַד גּוּפָא מְמֵשׁ, וְהַכִּי הוּא. אוּף הַכָּא, כַּד דְכַר אֲתַחְבְּרָן בְּנוּקְבָא, כְּלָא הוּא חַד גּוּפָא, וְעֲלָמִין כְּלָהוּ בְּחִידוּ, דְהָא כְּלָהוּ מְגוּפָא שְׁלִים מִתְבְּרָן.

וְהִינְנוּ רְזָא, (שְׁמוֹת כ) עַל כֵּן בְּרַךְ יְיָ אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ. דְהָא אֲשַׁתְּכַח כְּלָא בְּחַד גּוּפָא שְׁלִים, דְהָא מְטְרוּנִיתָא אֲתַדְבֵּקַת בְּמִלְכָּא, וְאֲשַׁתְּכַח גּוּפָא חַד. וְעַל כֵּן בְּרַכָּאן מְשַׁתְּכַחִין בְּהָאִי יוּמָא. וּמְהַכָּא, מֵאן דְלָא אֲשַׁתְּכַח דְכַר וְנוּקְבָא, אֲקָרִי פְּלַג גּוּפָא, וְלִית בְּרַכְתָּא שְׂרִיא בְּמִלָּה פְּגִימָא וְחִסְרָא, אֶלָּא בְּאֲתַר שְׁלִים, בְּמִלָּה שְׁלִים, וְלָא בְּפִלְגוּת מְלָה, וּפִלְגוּת מְלָה לָא אֲתַקְיִים לְעֲלָמִין, וְלָא אֲתַבְּרָן לְעֲלָמִין.

נׁוֹי דְנוּקְבָא, כְּלָא מְנוּי דְדְכוּרָא הוּא. וְהָא אוּקִימְנָא מְלִי, וְאֲשַׁתְּמוּדְעוּן בִּינֵי חֲבַרְיָא. מְהָאִי נוּקְבָא מִתְאַחְדוּן כָּל אֵינוֹן דְלִתְתָּא. מְנָה יְנַקִּין, וּבְהָ תַבִּין, וְהִיא אֲתַקְרִיַּאת אִם לְכֻלְהוּ. כְּמָה דְאַחְרָא אִם לְגוּפָא, וְכָל גּוּפָא מְנָה (ס"א לַגְּנָתָא וְכָל גְּנָתָא מְנָה) יְנַקָּא. כֶּן הָאִי אִם לְכֻלְהוּ אַחְרָנִין דְלִתְתָּא.

כְּתִיב, (משלי ז) אָמֹר לַחֲכָמָה אַחוּתִי אָתָּה. אֵית חֲכָמָה וְאֵית חֲכָמָה, וְהָאִי נוּקְבָא, אֲתַקְרִי חֲכָמָה זְעִירָא לְגַבִּי אַחְרָא וְעַל דָּא כְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) אַחוּת לָנוּ קִטְנָה וְשָׂדִים אֵין לָהּ וְגוֹי. דְהָא דָּא בְּגֻלוּתָא אֲתַמְשֵׁד. אַחוּת לָנוּ קִטְנָה, וְדָאִי קִטְנָה אֲתַחְזִי אֲבַל רַבְרָבָא הִיא, וְסִגִּיאָה הִיא, דְהָא הִיא שְׁלִימוּ דְנִטְיָל מְכָלָא. כְּמָה דְכְתִיב, (שם) אֲנִי חוּמָה וְשָׂדִי כְּפִמְגִדְלוּת. וְשָׂדִי, דְהָא מְלִין אֵינוֹן לִינְקָא לְכָלְא. כְּפִמְגִדְלוּת, דְאֵינוֹן נְהָרִין רַבְרָבִין דְנִפְקוּ מֵאִימָא עֲלָהָה.

תו אתפשט דכורא בימינא ושמאלא, בירוהא דאחסנא. וכד גווי
אתחברו, אקרי תפארת. ואתתקן כל גופא, ואתעביד אילנא רברבא,
ותקיף, שפיר ויאה, (דניאל ד) תחותוהי תטלל חיות ברא, ובענפוהי ידורו
עופי שמיא, ומזון לכלא ביה. דרועוי ימינא ושמאלא. בימינא חיים וחסד,
בשמאלא מיתה וגבורה. מעוי, אתתקן בדעת, ואתמליין כל אכסדרין
ואדרין, כמה דאמינא, דכתיב, (משלי כד) ובדעת חדרים ימלאו.

תו אתפשט גופא, בתרין שוקין. ומתאחדן בינייהו תרין פולין, ותרין
ביעי דדכורא. דכל משחא ורבות וחילא (דדכורא) דכל גופא, בהו אתכנש,
דכל חיילין דנפיק, מנהון נפקין. ושרין פלא בפום אמה. ובגין כך אקרו
צבאות, (דכל גופא, בהו אתכנש, ושרין כלא בפום אמה. ובגין כך אקרו צבאות, דכל חיילין
(דנפקי) דנפיק, מנהון נפקי) ואינון נצח והוד. תפארת, ידו"ד. נצח והוד, צבאות.
ובגין כך ידו"ד צבאות.

אמה דדכורא, סיומא (נ"א כסותא) דכל גופא, ואקרי יסוד. ודא הוא דרגא
דמבסס לנוקבא. וכל תיאובתא דדכורא לגבי נוקבא, בהאי יסוד עייל
לנוקבא, לאתר דאקרי ציון. דהתם הוא אתר כסותא דנוקבא, כבית רחם
לאתתא. ובגין כך, יי צבאות אקרי יסוד.

כתיב (תהלים קלב) כי בחר יי בציון אוה למושב לו. פד אתפרשת מטרוניתא,
ואתחברת במלכא אנפין באנפין, במעלי שבתא. אתעביד כלא חד גופא,
וכדן יתיב קודשא בריך הוא בכורסייה. ואקרי כלא שמא שלים, שמא
קדישא, בריך שמייה לעלם לעלמי עלמין. כל אלן מלין סליקנא עד יומא
דא, דאתעטר בהו לעלמא דאתי, והשתא אתגליין הכא, זכאה חולקי.

דף רצ"ו ע"ב

האי מטרוניתא, פד אתחברת עם מלכא, כל עלמין מתברכן, ואשתכחו
בחדוות דכלא. (דף רצ"ו ע"ב) כמה דדכורא פליל בתלתא, ושירותא
בתלתא. כך כלא הכי, וסיומא דכל גופא הכי, ומטרוניתא לא מתברכא,
אלא בכללא דתלתא אלין, דאינון נצח הוד יסוד, ומתבסמא ומתברכא
באתר דאקרי קדש הקדשים דלתתא. דכתיב, (תהלים קלג) כי שם צנה יי
את הברכה. דהא תרין דרגין אינון לעילא ותתא. ובגין כך לית רשותא
למיעל תמן, בר כהנא רבא, דאתי מן סטרא דחסד. בגין דלא עייל לההוא
אתר דלעילא, אלא ההוא דאקרי חסד, ועייל בקדש הקדשים, ומתבסמת
נוקבא. ומתברכא האי קדש הקדשים בגו לגו, אתר דאקרי ציון. ציון
וירושלם, תרין דרגין אינון, חד רחמי, וחד דינא. ציון, דכתיב, (ישעיה א)
ציון במשפט תפדה. ירושלם, דכתיב, (ישעיה א) צדק ילין בה כמה
דאוקימנא.

וכל תיאובתא דדכורא לגבי נוקבא, הכא הוא, וקרינן להו ברכה, דמתמן
נפקי ברך לכלהו עלמין, וכלהו מתברכן. האי אתר אקרי קדש. וכל

קִדְּשִׁים דְּדְכוּרָא עֵיילין תַּמּוֹן, בְּהֵהוּא דְרָגָא דְאֲמִינָא, וְכִלְהוּ אֲתֵיין מְרִישָׁא
עֲלָאָה דְגוּלְגֻלְתָּא דְדְכוּרָא, מְסֻטְרָא דְמוּחֵי עֲלָאֵי, דְשָׂרְיִין בֵּיהּ, וְנָגִיד הֵהִיא
בְּרַכָּה בְּכָל שְׁיִיפֵי גּוּפָא, עַד אֵינוֹן דְאֶקְרוּן צְבָאוֹת. וְכֹל הֵהוּא נָגִידוּ דְאֲתַנְגִיד
מִכָּל גּוּפָא, מִתְכַּנְשֵׁי תַמּוֹן, וְעַל דָּא אֶקְרוּן צְבָאוֹת, דְּכָל צְבָאוֹת דְעֲלָאִין
וְתַתְּאִין תַּמּוֹן נִפְקִין. וְהֵהוּא נָגִידוּ בְּתַר דְאֲתַכְנִישׁ, תַּמּוֹן שְׂרַיִין לִיהּ בְּהֵהוּא
יְסוּד קְדִישָׁא, כְּלָא חֲנוּרָא, בְּגִין כֶּד אֶקְרִי חֶסֶד. וְהֵהוּא חֶסֶד עֵייל לְקִדְּשׁ
הַקְּדָשִׁים, דְכִתִּיב (תהלים קל"ג) כִּי שָׁם צִוָּה יְיָ אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, לֹא סַיִים בּוֹצִינָא קְדִישָׁא לְמִימַר חַיִּים, עַד דְאֲשַׁתְּכּוּ מְלוּי,
וְאָנָּה כְּתַבְנָא, סְבַרְנָא לְמַכְתַּב טַפִּי, וְלֹא שְׂמַעְנָא. וְלֹא זְקִיפְנָא רִישָׁא,
דְנִהוּרָא הָוָה סְגִי, וְלֹא הָוָה יְכִילְנָא לְאַסְתַּכְּלָא. אֲדִהֲכִי אֲזִדְעָזְעָנָא, שְׂמַעְנָא
קְלָא דְקֹאֲרִי וְאָמַר (משלי ג) אַרְךָ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים וְגוֹ'. שְׂמַעְנָא קְלָא אַחֲרָא,
(תהלים כא) חַיִּים שְׂאֵל מִמֶּךָ וְגוֹ'.

כָּל הֵהוּא יוֹמָא, לֹא אֶפְסִיק אֲשָׁא מִן בֵּיתָא, וְלֹא הָוָה מֵאן דְמְטִי לְגַבִּיהּ,
דְלֹא יְכִילוּ דְנִהוּרָא וְאֲשָׁא הָוָה בְּסוּחְרַנְיָה. כָּל הֵהוּא יוֹמָא נְפִילְנָא עַל
אַרְעָא, וְנִעֵינָא. בְּתַר דְאֲזִיל אֲשָׁא, חֲמִינָא לְבוֹצִינָא קְדִישָׁא קְדִישׁ הַקְּדָשִׁים,
דְאֶסְתַּלַּק מִן עֲלְמָא, אֲתַעְטֹף שְׂכִיב עַל יְמִינִיהּ, וְאֲנַפּוּי חַיִּיכִין.

קָם רַבִּי אֲלֶעָזָר בְּרִיהּ, וְנָטִיל יָדוּי וְנָשִׁיק לוֹן, וְאָנָּה לְחִיכְנָא עֲפָרָא דְתַחֲתוֹת
רְגְלוּי. בְּעוּ חַבְרַיָּיא לְמַבְכִּי, וְלֹא יְכִילוּ לְמַלְלָא. שְׂאֲרוּ חַבְרַיָּיא בְּבִכְיָהּ, וְרַבִּי
אֲלֶעָזָר בְּרִיהּ נָפִיל תְּלַת זְמַנִּין, וְלֹא יְכִיל לְמַפְתַּח פּוּמִיָּה. לְבְּתַר פְּתַח וְאָמַר,
אַבָּא אַבָּא. תְּלַת הָווּ, חַד אֲתַחֲזְרוּ. הֲשַׁתָּא תַּנּוּד חִיּוּתָא, צְפָרָאן טָאֲסִין,
מִשְׁתַּקְעוּן בְּנוֹקְבָאן דִּימָא רַבָּא, וְחַבְרַיָּיא כְּלָהוּ שְׁתַּיִין דְמָא.

קָם רַבִּי חֲזִיָּא עַל רְגְלוּי וְאָמַר, עַד הֲשַׁתָּא בּוֹצִינָא קְדִישָׁא מְסֻתְפַל (ס"א
משתדל) עֲלוֹן. הֲשַׁתָּא לָאוּ הוּא עֲדוֹן, אֲלָא לְאֲשַׁתְּדָּלָא בִּיקְרִיָּה. קָם רַבִּי אֲלֶעָזָר
וְרַבִּי אַבָּא, נָטְלוּ לִיהּ בְּטִיקְרָא דְסִיקְלָא, מֵאן חֲמָא (ס"א ערעורא וערבוביָא)
עֲרַבּוּבִיא דְחַבְרַיָּיא, וְכֹל בֵּיתָא הָוָה סְלִיק רִיחִין סְלִיקוּ בֵּיהּ בְּפוּרִיָּיהּ, וְלֹא
אֲשַׁתְּמַשׁ בֵּיהּ, אֲלָא רַבִּי אֲלֶעָזָר וְרַבִּי אַבָּא.

אֲתוּ טְרִיקִין, וּמֹאֲרֵי תְרִיסִין דְכֶפֶר צְפָרִי וְטְרַדָּאן בְּהוּ (ס"א דצפרי וטרדיא והוּ)
בְּנֵי מְרוּנְיָא, צְוּחִין בְּקִטְרִין, דְחֲשִׁיבוּ דְלֹא יִתְקַבֵּר תַּמּוֹן. בְּתַר דְנִפְק
פוּרִיָּיא, הָוָה סְלִיק בְּאֹיָרָא. וְאֲשָׁא הָוָה לְהִיט קִמִּיָּה, שְׂמַעוּ קְלָא, עוּלוּ
וְאֲתוּ, וְאֲתַכְנְשׁוּ לְהִילּוּלָא דְרַבִּי שְׂמַעוֹן, (ישעיה נז) יְבֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל
מִשְׁכְּבוֹתֵם.

כַּד עָאֵל לְמַעְרְתָּא שְׂמַעוּ קְלָא בְּמַעְרְתָּא, זֶה הָאִישׁ מְרַעִישׁ הָאֲרָץ מְרַגִּז
מִמְּלָכוֹת, כִּמְהַ פְּטָרִין בְּרַקִּיעָא מִשְׁתַּכְּכִין (ס"א ולא משתכחין) בְּיוֹמָא דִּין בְּגִינְךָ,
דְנָא רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, דְמֹאֲרִיָּה מְשַׁתְּבַח בֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא. זְכָאָה חוּלְקִיָּה
לְעִילָא וְתַתָּא. כִּמְהַ גְּנִיזִין עֲלָאִין מְסֻתְמַרְן לִיהּ, עֲלִיָּה אֲתַמַּר (דניאל יב) וְאֲתַתָּה
לְךָ לְקַץ וְתַנּוּחַ וְתַעֲמוּד לְגוּרְלָךְ לְקַץ הַיָּמִין. עַד כָּאן הָאֲדָרָא קְדִישָׁא זּוּטָא

דף רצ"ז ע"א

אמר רבי יוסי, כמה חביבין ישראל קמי קודשא בריהו, בקדמיתא קרא לון גוי קדוש, דכתיב, (דברים יד) כי עם קדוש אתה וגוי. לבתר קרא לון קדש, דכתיב, (ירמיה ב) קדש ישראל ליי ראשית (דף רצ"ז ע"א) תבואתה. מה בין האי להאי. אמר רבי אבא, קדש עלאה מפלא, דהכי תנינן, פד אתחברון פלהו קדושי פחדא, אקרין קדוש. וכלהו סלקין ומתפנשין להווא אתר עלאה, דאקרי קדש.

ובגין כך ק' ק' ק' (קדוש קדוש קדוש), קדש ישראל אתעביד מנייהו. ובגין ד'שאל בתלת דרגין מתעטרון, פד אתחברון פחדא, אקרין קדש ישראל ליי, דאיהי ראשית. והא אוקימנא תבואתה, בה"א. פל אוכליו יאשמו, מאי פל אוכליו יאשמו. אמר רבי אבא, הא אתמר, דכתיב, (ויקרא כב) ואיש כי יאכל קדש בשגגה. וכתיב (שם) וכל זר לא יאכל קדש, וישראל אקרין קדש, בגין כך פל אוכליו יאשמו.

אמר רבי אלעזר, שירותא וסיומא דכלא, אתפליל בקדש. (ס"א א') וחכמה עלאה קדש אקרי, וכד נהיר דא חכמה עלאה, חכמה דשלמה נהיר. כמה דכתיב, (מלכים א ה) ותרב חכמת שלמה, דקיימא סיהרא באשלמותא. והא אוקימנא. וכד אתברכא מיסוד, הכי קרינן לה קדש, דאיהו אנהיר בשלימו. וכד לא אתנהרא מתעטרא באשלמותא, קרינן לה רוח הקדש, ולא אתקרי קדש כהווא דלעילא. וכד מתברכא מהאי יסוד, וינקא לך אינון דלתתא, אתקרי אם, כההיא דלעילא. וקרינן ליה קדשים. וכדין קרינן ליה קדש הקדשים, דביה פלה דכתיב, (שיר השירים ד) אתי מלבנון פלה וגוי. מאי לבנון. דא עדן, דאתלבן מפל סטרין. ועדן הא ידוע לגבי חבריא.

תאנא, כתיב כי שם יי אקרא, מאי כי שם יי אקרא. אמר רבי שמעון, הא כתיב הבו גודל לאלהינו. אמר רבי אבא, הבו גודל, דא גדולה, הצור תמים פעלו, דא גבורה. כי כל דרכיו משפט, דא תפארת. אל אמונה, דא נצח. ואין עול, דא הוד. צדיק, דא יסוד. וישר, דא צדק. הוא פלא שמה קדישא דקודשא בריהו, ובגין כך כי שם יי אקרא.

אמר רבי יוסי, שם יי ממש. ומשה בההיא שעתא גלי להו לישראל. דכתיב, (דברים לא) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום וגוי. מפאן אוליפנא, ההוא זכאה דחכמתא עלאה ביה, פד מטי יומא לאסתלקא מעלמא, בעי לגלאה ההיא חכמתא, לאינון די רוח קדישא בינייהו. מנלן. ממש. דכתיב בן מאה ועשרים שנה אנכי היום. וכתיב, (שם) ועתה כתבו לכם את השירה הזאת וגוי.

ואם לאו, עליה כתיב, (משלי א) אל תמנע טוב מבעליו. כמה דאת אמר, (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם וגוי. (משלי א) בהיות לאל ידך לעשות. עד לא תסתלק מן עלמא, ולא אתייהב לך רשותא לגלאה.

אמר רבי חייא, האי קרא אוליפנא מניה חכמתא עלאה, והכי הוא. אבל סיפיה דקרא, מקשר קשרא דמהימנותא, במאי דכתיב הוא. כמה דאת אמר, צדיק וישר הוא. כלומר הוא בלא. הוא חד בלא פרודא. דאי תימא כל הני סגיאין אינון, חזר ואמר הוא, פלהו סלקין ומתקשרן ומתאחדן בחד. וכלא, הוא הנה, והוא הנה, והוא יאה. והוא חד. בריד שמייה לעלם וילעלמי עלמין. (על) עד בן מתקטרין מליו, ומתאחדין מליו קדישין, דשמא דקודשא בריד הוא.

זכאה חולקיה מאן דקרי למלכא, וינדע למקרי כדקא יאות. ואי איהו קרי ולא ידע למאן קרי, אתרחיק קודשא בריד הוא מניה, דכתיב, (תהלים קמה) קרוב יי לכל קוראיו וגוי. קרוב יי לכל קוראיו, למאן קרוב. חזר ואמר, לכל אשר יקראוהו באמת, וכי אית מאן דיקרי ליה בשקרא. אמר רבי אבא אין, ההוא מאן דקרי ולא ידע למאן דקרי. מנלן. דכתיב לכל אשר יקראוהו באמת. מאי באמת. בחותמא דגושפנקא דמלכא, דהוא שלימו דכלא. הדא הוא דכתיב, (מיכה ז) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם. ובגין כך לכל אשר יקראוהו באמת כתיב. זכאה חולקיה דמאן דעאל, ונפק למנדע ארחוי דקודשא בריד הוא. ועל דא כתיב, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נוגה וגוי. וכתיב (ישעיה ס) ועמד כלם צדיקים וגוי.

דף רצ"ז ע"ב

תניא אמר רבי יצחק, כל הני תקונין, וכל הני מלי, למחצדי חקלא אתמסרן. ותנינן, חייבין כביכול עבדין פגימותא לעילא. מאי פגימותא. כמה דכתיב, שחת לו לא בניו (דף רצ"ז ע"ב) מומם דהא כל הני תקונין לא משתפחי כדקא יאות. כתוב אחד אומר, (ישעיה נט) וילבש צדקה כשריין, וכתוב אחד אומר (שם) וילבש בגדי נקם תלבוששת. אלא אמר רבי יצחק, וילבש צדקה, בזמנא דישראל זכאן. לא זכו, וילבש בגדי נקם וגוי.

אמר רבי יוסי מאי פגימותא. כמה דתנינן, דאבהו לא מסתפקין (ס"א מסתפקו) לאתברכא מההוא שקיו דנחלא. כל שפן בניו. כמה דאת אמר, שחת לו לא בניו מומם. מאי לו לא תרי זמני. אלא חד לעילא, וחד לתתא.

והיינו דאמר רבי שמעון, כל זמנא דחייביא סגיאין בעלמא, כביכול שמא קדישא לא מתברך בעלמא. וכל זמנא דחייביא לא סגיאין בעלמא, שמא קדישא מתברך בעלמא. הדא הוא דכתיב, (תהלים קד) יתמו חטאים וגוי, ברכי נפשי את יי הללויה. אמר רבי אבא, מקרא זה מפש הוא, דכתיב שחת לו לא בניו מומם. מאן גרים לחבלותא דא. דור עקש ופתלתול, בגין דאינון חייביא ודרא אשתכח הכי.

בגין כך בטר דאמר משה כל הני מליו, ואדכר שמא קדישא כדקא יאות, אמר ודאי צדיק וישר הוא, מלה בתקוניה. אבל שחת לו לא בניו מומם. מאי טעמא הכי. משום דאינון דור עקש ופתלתול. אמר רבי יהודה, לו

לא, פְּלוּמֵר לְגֵרְמֵייהוּ עֵבֶדִין דָּא חֲזִיבִין, דְּגֵרְמִין לְאַסְתִּילְקָא בְּרַכָּאן מַעֲלָמָא. אָמַר רַבִּי אָבָא, לוֹ לֹא, הָא אוֹקִימָנָא וְהָכִי הוּא. מַה כְּתִיב בְּתַרִּיהּ. הַלֵּינִי תַגְמְלוּ זֹאת, לְשִׁלְמָא גְמוּל דָּא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל כָּל אֵינוֹן טְבָאן דְּגָרִים לָד, וְעֵבִיד לְקַבְּלָד.

רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, (ויקרא כו) וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם וְגו'. זָכָאין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, עַל כָּל עַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, דְּאָף עַל גַּב דְּאֶרְגִּיזוּ קָמִי מֵאֲרִיהוֹן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא בְּעֵי לְשִׁבְקָא לוֹן. דְּבַכְל אֶתֶר דְּגָלוּ בִּינֵי עַמְמֵיָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִמָּהוֹן בְּגְלוּתָא. הֲדָא הוּא דְכְתִיב וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם וְגו'.

רַבִּי אָבָא אָמַר, וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתֶם.

תָּא חֲזִי, כְּמָה חֲבִיבוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְגִבְיָהוֹן דְיִשְׂרָאֵל, דְּאָף עַל גַּב דְּגֵרְמִין לְמַגְלֵי בִּינֵי עַמְמֵיָא, שְׂכִינְתָא לָא אֶתְעַדִּיאַת מִנְהוֹן לְעֵלְמִין. דְּלֹא תִימָא דְאֵינוֹן בְּלַחוּדִייהוּ בְּגְלוּתָא מִשְׁתַּכְּחִין. אֶלָּא וְאָף גַּם זֹאת עִמָּהוֹן מִשְׁתַּכְּחִין. הֲדָא הוּא דְכְתִיב וְאָף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם וְגו'.

לְמַלְכָּא דְאֶרְגִּיזוּ עַל בְּרִיהּ, גָּזַר עָלֶיהָ עוֹנֶשָׁא לְאַתְרַחְקָא מִנִּיהּ, וּלְמִיזַל לְאַרְעָא רְחִיקָא. שְׂמַעָה מְטְרוּנִיתָא וְאֶמְרָה, הוֹאִיל וּבְרִי אָזִיל לְאַרְעָא רְחִיקָא, וְשָׂדֵי לִיהּ מְלָכָא מְהִיכְלִיהּ, אָנָּא לָא אֶשְׁבּוֹק לִיהּ, אוּ תַרְוֹנָא כְּחֻדָּא נִיתוּב לְהִיכְלָא דְמְלָכָא אוּ תַרְוֹנָא כְּחֻדָּא נִיתִיב בְּאַרְעָא אַחֲרָא. לְזַמְנִין, פְּקִיד מְלָכָא עַל מְטְרוּנִיתָא, לָא אֶשְׁכַּחַהּ. דְּהוֹוֹת אִזְלַת עִם בְּרִיהּ, אָמַר, הוֹאִיל וּמְטְרוּנִיתָא תַפְּוֹן, תַרְוִוִייהוּ יִתּוּבוֹן.

וּבְזַמְנָא דְפְקִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמְטְרוּנִיתָא, פְּקִיד לָהּ בְּקַדְמִיתָא, וּבְגִינָה פְּקִיד לְבָנוֹי. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (שמות ו) וְגַם אֲנִי שְׂמַעְתִּי אֶת נֶאֱקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. מֵאֵן גָּרִים דְאָנָּא שְׂמַעְנָא עֲקַתְהוֹן. כְּבִיכּוֹל, מְטְרוּנִיתָא. דְדַכְרָנָא לָהּ. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (שמות ו) וְאֶזְכּוֹר אֶת בְּרִיתִי. וּכְתִיב (שמות ב) וַיִּזְכּוֹר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ. וְכַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יַהְדֵּר לְיִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא, מַה כְּתִיב. (דברים ט) וְשָׁב יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וּרְחַמְךָ, דָּא מְטְרוּנִיתָא. וְעוֹד כְּתִיב, (תהלים פה) רְצִיתַי יְיָ אֶרְצֶדְךָ שְׁבֹת שְׁבוֹת יַעֲקֹב.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַלֵּינִי תַגְמְלוּ זֹאת, בְּגִין דְאֶתְוֹן דוֹר עֲקֹשׁ וּפְתַלְתוֹל, אֶתְוֹן הִוִּיתוֹן גְּרָמִין דְתַגְלִי זֹאת בְּגְלוּתָא. הַלֵּינִי תַגְמְלוּ זֹאת. דָּא הוּא גְמוּל דְעֵבִיד עִמְכוֹן, בְּכָל אֵינוֹן נִימוּסִין דְמַצְרִים, בְּכָל אֵינוֹן אֶתְוֹן דְעֵבִיד לְכוּ, דָּא הוּא גְמוּל דְאֶתְוֹן שְׁלָמִין לְהָאֵי זֹאת. מֵאֵן גָּרַם לְכוֹן דָּא. בְּגִין דְאֶתְוֹן עִם נָבֵל וְלֹא חָכָם, וְלֹא מְסַתְפְּלִין בְּכָל אֵינוֹן טְבָאן דְעֵבִיד לְכוּ עַד הַשְׁתָּא.

הַלֵּינִי תַגְמְלוּ זֹאת, דָּא שְׂכִינְתָא. וְהָא אוֹקִימָנָא מְלִי, דְתַנִּינֵן, הִיא דְבַהֲבָרָאם, (בראשית ב) זְעִירָא. הִיא דְבַהֲלֵינִי רַבְרָבָא. וְהָא אֶתְמַר דְתַנִּנָּא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הִיא דְבַכְל אֶתֶר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֶקְרִי אִם. וְתַרִּי עֵלְמִין נִינְהוּ, דְכְתִיב, (תהלים קו) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. וְהָא תַנִּינֵן בְּרָזָא

דף רח"צ ע"א

תִּנְיָא רְבִי יְהוּדָה אוֹמֵר, בְּכַמָּה אֲתֵרִי אֶסְתַּכְּלָנָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אַעֲדִי (דף רח"צ ע"א) רְחִימוּתָא מְנַיְיחָו דִּישְׂרָאֵל, דְּבִכְל אֲתֵר דְּאִינוּן הוּו, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּינְיְיחָו. דְּכְתִיב, (ויקרא כו) לֹא מֵאֲסוּתִים וְלֹא גְעֻלְתִּים לְכַלּוֹתֶם לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתְּם. דִּיִּיקָא אִתְּם, בִּינְיְיחָו עִמְהוֹן לָא אַעֲדִי מְנַיְיחָו לְעַלְמִין.

רְבִי יִצְחָק הָוֵה אָזִיל בְּאַרְחָא, וְפָגַע בֵּיהּ רְבִי חֲזִיא, אָמַר לֵיהּ חֲמִינָא (להו) בְּאַנְפֵּךְ, דְּהָא בְּמִדּוּרָא דְשְׂכִינְתָא מְדוּרָךְ. מֵאִי כְּתִיב. (שמות ג) וְאָרַד לְהַצִּילוּ מִיַּד מִצְרַיִם. וְאָרַד, אָרַד מִבְּעֵי לֵיהּ. וְאָרַד בְּקִדְמִיתָא. אִימְתִי. פֶּד נָחַת יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם. וְלָמָּה. לְהַצִּילוּ מִיַּד מִצְרַיִם. דְּאֶלְמָלָא לָא הָוֵה בִּינְיְיחָו, לָא יִכְלִין לְמִסְבֵּל גְּלוּתָא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תהלים צא) עָמוּ אָנֹכִי בְּצָרָה אֲחַלְצָהוּ וְאֶכְבְּדֵהוּ.

אָמַר לֵיהּ, וְדָאִי בְּכָל אֲתֵר דִּישְׂרָאֵל שְׂרִיין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּינְיְיחָו. וְכָל אֲתֵר דְחַפְיָמִי דְרָא אָזְלִין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָזִיל עִמְהוֹן, דְּכְתִיב, (שם) כִּי מִלְּאֲכִיו יִצְוֶה לָךְ וְגו'. מְנַלְן דְּכְתִיב, (בראשית לב) וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֶרֶכּוֹ וְגו', וַיֵּאמֶר יַעֲקֹב בְּאֶשֶׁר רָאָם מַחֲנֶה אֱלֹהִים זֶה. הַשְּׁתָּא נִשְׁתַּתְּףּ כְּחֻדָּא, וְנִיזִיל בְּאַרְחָא, דְּהָא יִדְעָנָא דְלֵאֲתֵר חַד אָזְלִינוּ, לְקַבְּלָא אַנְפּוּי דְשְׂכִינְתָּא. אָמַר לֵיהּ, וְדָאִי. אָמַר רְבִי יִצְחָק, תְּנִינּוּ, שְׁלוּחֵי מַצְוָה אֵינּוּ נִיזוּקִין, לָא בְהִלְכְתוּן וְלֹא בְחֻזְרְתוּ. וְאַנּוּ לְאַתְחִזָּא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָזְלִינוּ, וְלֹא דְחִילָנָא.

עַד דְּהוּוּ אָזְלִי, אָמַר רְבִי חֲזִיא, כְּתִיב (בראשית ב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. הַשָּׁמַיִם, לְאֶכְלָלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָאָרֶץ, לְאֶכְלָלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל מַה דְלִתְתָּא, אִינוּן אֶקְרוּן תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם מְנַיְיחָו.

אָמַר לֵיהּ אִי הָכִי מַהוּ בְּהַבְרָאָם, וְאַתְמַר בְּהִי בְרָאָם. אָמַר לֵיהּ כְּלָא חַד מְלָה, פֶּד שָׁמַיִם אֲתַחְבְּרוּ, הָאִי הִי אֶפִּיקַת תּוֹלְדוֹת, וְאִינוּן אֶקְרוּן תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. אָמַר לֵיהּ אִי הָכִי, בְּמֵאִי אוּקִימְנָא בְּהִי בְרָאָם, בְּאַבְרָהָם. אָמַר לֵיהּ כְּלָא חַד מְלָה הוּא, בְּאַבְרָהָם, הֵיִינוּ הַשָּׁמַיִם, דְּמַתְמָן שְׂרִיין לְאַתְפֹּשְׁטָא. בְּהִי בְרָאָם, הֵיִינוּ וְהָאָרֶץ, וְכָלָא חַד מְלָה.

אָמַר לֵיהּ, וְדָאִי הָכִי הוּא, וְהָא אוּלִיפְנָא, דְּכְתִיב, אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְתִנְיָנוּ, הָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא בְּהִי, דְּכְתִיב בְּהַבְרָאָם. וְהָעוֹלָם הַבָּא, נִבְרָא בִּי, דְּכְתִיב, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן. לְאֶכְלָלָא הַשָּׁמַיִם. אֶת הַגֵּן, לְאֶכְלָלָא אֶת הָאָרֶץ.

וְהָא אוּקִימְנָא, דְּכְתִיב, (שיר השירים ד) מַעֲיֵן גִּנִּים, דָּא הִיא הַשָּׁמַיִם, בְּאֵר מַיִם חַיִּים, דְּכְתִיב, (בראשית כו) וַיִּכְרוּ שָׁם עֶבְדֵי יִצְחָק בְּאֵר, דְּכְתִיב (שם) וַיַּעֲתֶק

מִשָּׁם וַיַּחֲפוּר בְּאֵר אַחֲרַת וְגו'. וְנוֹזְלִין מִן לְבָנוֹן, דְּאִינוּן מִתְעַטְרִין לְעִילָא, וְסִלְקִין בְּרִישָׁא דְמַלְכָּא. דְּכְתִיב, (תהלים קח) כִּי גָדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חֹסֵדְךָ.

מִן לְבָנוֹן, מִתְמָן נִפְקִין לְבִינָה. וְנִגִיד וְאִתְמַשְׁדָּ לְכָל זְוּוּיִין, עַד דְּנִגְדִין אִינוּן מִבוּעִין, וְנִחְתִין לְאִתְפְּנִשָׁא לְאַתְר דְּאִקְרִי נִמָּא רַבָּא. דְּכְתִיב, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'. וְכְתִיב, (ישעיה נא) הַבֵּיטוּ אֶל צוּר חוּצַבְתָּם וְגו'. לְבַתֵּר כְּתִיב, (שיר השירים ד) גֵּן נְעוּל אַחוּתֵי כְלָה וְגו'. וּמְכָאן, נִפְיִקוּ תוֹלְדוֹת לְכָלָא. דְּכְתִיב, בְּהַבְרָאִם, בְּה' בְּרָאִם מִמֶּשׁ, בְּאַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְאַפִּילוּ בִּיעֻקֵּב מִמֶּשׁ. וְכָלָא חַד מְלָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כַּד אָנּוּ יִתְבִּין לְקַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּלָא אִתְמַר קַמִּיָּה בְּאַתְגְּלִיא, וְלָא אִצְטְרִיכְנָא לְכָל הַאי. אָמַר לִיה, לָאו רַבִּי שְׁמַעוֹן כְּשָׂאֵר בְּנֵי נִשָּׂא, דְּכְלָהוּ קַמִּיָּה, כְּשָׂאֵר נְבִיאֵי לְקַמִּי מִשָּׁה. עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי, אָמַר רַבִּי חִיָּא, כְּתִיב, (ישעיה מט) הִתְשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה מֵרַחֵם בֶּן בִּטְנָה וְגו'. הַאי קִרָּא אוֹקְמוּהָ, וְהָכָא מַאי קָא מִיִּירִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִי בְּקִטּוּרָא דְחַבְרַיָּיא, סְמִיכָא לָא אִסְמַכְנָא, אָנּוּ מַה נִּמָּא.

אָמַר לִיה, דְּהָא קָלָא דְרַמִּיזָא חַד, שְׁמַעְנָא יוֹמָא חַד, כַּד הָוָה אֲזִילְנָא בְּאַרְחָא, וְלָא יִדְעְנָא מַאן אָמַר, וְלָא

יִדְעְנָא מְלָה. וְתָא חֲזִי, ז' יוֹמִין הָווּ דְחִלִּישְׁנָא עַל דָּא, וְלָא טַעִימְנָא מְדִי. וְהִשְׁתָּא אֲזִילְנָא לְגַבִּיָּה דְבוּצִינָא קְדִישָׁא, דְלִימָא לִי דִילְמָא אֲדַכְר. אָמַר לִיה, דִּילְמָא הָוָה יוֹמָא דְהָוָה אֲזִיל רַבִּי אֶלְעָזָר לְגַבִּיָּה דְחַמּוּי, וְהָוָה יוֹמָא אֲזִילְנָא עַמִּיָּה, וְהָא אֲדַכְרְנָא מְלָה.

דף רח"צ ע"ב

תָּא חֲזִי, הָכִי אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מִשְׁמִיָּה דְאַבּוּי, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִיּוֹמָא דְנִפְלְגָא בְּגִלוּתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂבִיב לָן בְּגִלוּתָא, וְאַנְשֵׁי לָן. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה מט) וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזַבְנִי יְיָ וַיְיָ שְׂכַחְנִי. אָמְרָה שְׂכִינְתָּא, הִתְשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה, וְכִי יִשְׂרָאֵל דְאַקְרוּוּ בְּנִין, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (דברים יד) בְּנִים אַתֶּם לִי אֱלֹהֵיכֶם. מֵרַחֵם בֶּן (דף רח"צ ע"ב) בִּטְנָה, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (ירמיה ב) וְאַנְכִי נִטְעַתִּיךְ שׁוֹרֵק כְּלָה זָרַע אֲמַת. גַּם אֵלֶּה תִשְׁכַּחְנָה, דְּכְתִיב, (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְאַנְכִי לָא אֶשְׁכַּחְדָּ, מְכָאן, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא שְׂבִיב לָן לְיִשְׂרָאֵל לְעַלְמִין.

תּוּ אָמַר, הִתְשַׁכַּח אִשָּׁה עוֹלָה מֵרַחֵם בֶּן בִּטְנָה. דָּא הוּא רְזָא עֲלָאָה, דְּאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא מְלִין אֵלִין בְּשְׁמִיָּה אַחִידָן, כְּמָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אַנְשֵׁי שְׁמִיָּה, דְּהָא הוּא כְּלָא. כַּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אַנְשֵׁי לָן לְיִשְׂרָאֵל דְּאִינוּן אַחִידָן בְּשְׁמִיָּה מִמֶּשׁ. אִתְרַגֵּישׁ רַבִּי חִיָּא, אָמַר וַדַּאי דָּא הִיא מְלָה. בְּרִיךְ יְהִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאַעְרַעְנָא לָךְ, וַיִּדְעְנָא מְלָה. וַיִּדְעְנָא מַאן הָוָה דְּשְׁמַעְנָא מִנִּיה.

וְתָא חֲזִי, דְּהָהוּא יוֹמָא דְּרַהִיטָנָא דִּי מִיִּלִּי, וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא מֵאן הָוָה. אָמַר לִיה, בְּגִין דְּעָאֲלָנָא בְּחַד מְעַרְתָּא דְּרַבִּי אֲלַעְזָר נְפִישׁ שְׁעַתָּא חֲדָא. קָרִי עָלֶיהָ רַבִּי חֵינְיָ הֵנִי קָרְאִי, (ישעיה נח) אֲזִי יִבְקַע בְּשַׁחַר אֹרְחָךְ וְגוֹי'. אֲזִי תִקְרָא וְיִי יַעֲנֶה וְגוֹי' אֲזִי תִתְעַנֵּג עַל יְיָ וְגוֹי'. (דברים לב) זְכוֹר יָמוֹת עוֹלָם בִּינוּ שְׁנוֹת דּוֹר וְדוֹר וְגוֹי'. זְכוֹר יָמוֹת עוֹלָם, רַבִּי אָבָא אָמַר, מֵאן יָמוֹת עוֹלָם. אֵינּוּן שִׁיתָא יוֹמִין, דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא בְּהוּ. דְּכִתְיִב, (שמות לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ וְגוֹי'. שֵׁשֶׁת יָמִים, וְלֹא בְּשֵׁשֶׁת יָמִים, וְהָא אֹקִימָנָא. בִּינוּ שְׁנוֹת דּוֹר וְדוֹר. כְּלוּמַר, אֵינּוּן יָמוֹת עוֹלָם, יַדְעוּ וְיִשְׁתַּמּוּדְעוּ כֹּל אֵינּוּן שְׁנִין וְיוֹמִין, וְכָל דְּרָא וְדָרָא, עַד דְּרָא דָּא דְּאֵתוּן קִימִין.

שְׂאֵל אַבְיָד וְגִגְדָּה, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֲדָא הוּא דְּכִתְיִב, הֲלֹא הוּא אַבְיָד קִנְדָּה וְגִגְדָּה, וְהוּא יִגְלָה עוֹמְקָא דְּחֻכְמָתָא. וּמַאי הִיא. אָלָא כִּד אֵינּוּן שִׁיתָא יוֹמִין שְׁכָלִילוּ עֲלֵמָא, לָא שְׁכָלִילוּ לִיה, אָלָא בְּגִינְךָ, דְּתִיתִי אֲנִתִּי וְתִקְיִים אֹרְיִיתָא. דְּתִנְיִן, כֹּל מַה דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל תְּנַאי עֵבֵד, דְּכִד יִיתוּן יִשְׂרָאֵל, אֵי יִקְבְּלוּן אֹרְיִיתָא נְאוּת, וְאֵי לָא דְּיִהְדֵּר לִיה לְתַהוּ וְבַהוּ. וּבְגִין כֶּף, אֵינּוּן יָמוֹת עוֹלָם יַדְעוּ וְאֲשַׁתְּמוּדְעוּן כְּלָא.

וְהָא תְּנִינָן, הִנְהוּ עֲנִפִי דְּאֵילָנָא, הִיךְ מֵתְאַחְדוּן בְּגוּ אֵילָנָא, וְהָא אֹקִימָנָא, כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרַר לוֹן, לְמִמְנָן תְּרִיסִין, עַל שְׂאֵר עַמִּין, וְאֵתוּן מַה כְּתִיב. כִּי חָלַק יְיָ עַמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ, דְּלֹא יֵהֵב לְהוּ לְרַבְרָבָא, וְלֹא לְמִלְאָכָא, וְלֹא לְמִמְנָא אַחְרָא, וְהָא עֲמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָסֵב לְחוּלְקִיָּה.

בְּאֵן אֲתֵר אֲשַׁכַּח לִיה. יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְצָא מְדַבְּרָא וּבְתַהוּ יִלִּיל יְשִׁימוּן וְגוֹי'. דְּכִתְיִב, (יהושע כד) תִּרַח אָבִי אַבְרָהָם וְגוֹי'. וְאַקַּח אֶת אַבְיָכֶם אֶת אַבְרָהָם וְגוֹי'. וּמִהָכָא דְּבֵר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל דְּרָא וְדָרָא, וְלֹא אֲתַפְּרֵשׁ מִנִּיִּיהוּ, וְדְבֵר לְהוּ בְּרַחֲמִי, הֲדָא הוּא דְּכִתְיִב כְּנִשְׁרָא יַעִיר קִנּוּ וְגוֹי'. (דברים לב) כְּנִשְׁרָא יַעִיר קִנּוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לָא אֲשַׁכְחָנָא מֵאן דְּחִיִּיס עַל בְּנוֹי, כְּהָא נִשְׁרָא. וְעַל דָּא תְּנִינָן, כְּתִיב, (יחזקאל א) וּפְנֵי אֲרִיָּה אֵל הַיָּמִין וּפְנֵי שׁוּר מִהַשְּׂמָאל. נִשְׁרָא בְּאֵן דּוּכְתִיָּה. בְּאֲתֵר דְּיַעֲקֹב קָאִים. הֲדָא הוּא דְּכִתְיִב, (משלי ט) דְּרִיךְ הַנִּשְׁרָא בְּשָׂמִים. בְּהָהוּא אֲתֵר מְמֵשׁ. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ רַחֲמִי עַל בְּנוֹי, וְדִינָא לְגַבֵּי אַחְרָנִין. כֶּף קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבֵר לְבְנוֹי כְּנִשְׁרָא דָּא.

מַה כְּתִיב יְיָ בְּדָד יִנְחֲנוּ וְאֵין עַמּוֹ אֵל נִכְר. הוּא בְּלַחוּדוּי, דְּכִתְיִב, (שמות יג) וְיִי הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם וְגוֹי'. וְאֵין עַמּוֹ אֵל נִכְר, דְּלֹא דְּבֵר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל לָא מְלֵאכָא, וְלֹא מְמָנָא אַחְרָא, דְּאֵינּוּן אֲקָרוּן אֵל נִכְר. וְדָא הוּא דְּאָמַר מֹשֶׁה, (שמות לג) אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֵל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. הֲדָא הוּא דְּכִתְיִב, יְיָ בְּדָד יִנְחֲנוּ. הוּא בְּלַחוּדוּי, וְאֵין עַמּוֹ אֵל נִכְר.

זְכָאָה חוּלְקִיָּהוּן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּבֵר עֲמַהוּן, (בישראל ט) הַכִּי עָלִיִּיהוּ כְּתִיב, (תהלים קלח) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסֻגּוֹלָתוֹ, וְכְתִיב, (שמואל א יב) כִּי לֹא יִטּוֹשׁ יְיָ אֶת עַמּוֹ וְגוֹי'. מַאי טַעְמָא לֹא יִטּוֹשׁ ה' אֶת עַמּוֹ. בְּעֵבוּר שְׂמוֹ הַגְּדוֹל, בְּגִין דְּהָאִי בְּהָאִי אֲתַדְּבֵק. וְעַל דָּא לָא יִשְׁבּוּק לוֹן

קודשא בריך הוא, דבכל אתר דאינון שריין, קודשא בריך הוא עמהון כמה דאוקימנא. (דברים לב) לו חכמו ישפילו זאת. אמר רבי יוסי, כל הני קראי דהכא, אוכחי אינון, דאוכח להו משה לישראל, בר ההוא שמא קדישא, דגלי בשירותא דמלוי. אמר רבי אבא, ואפילו מה דאוכח לישראל, בכללא דשמא קדישא הוא, דלית מלה באורייתא דנפיק מפללא דשמא קדישא. דאורייתא כלא שמא דקודשא בריך הוא אינון.

דף רצ"ט ע"א

והני קראי ידיעאן אינון. אבל בגין דשמא (דף רצ"ט ע"א) דקודשא בריך הוא רשים בהאי פרשתא, אצטריכנא עד השתא. והכא הא כתיב, לו חכמו ישפילו זאת, זאת ודאי, והא בכמה אתר אוקימנא האי, דאי ישראל ינדעון האי, איך זאת אחידא בדינוי לאתפרעא מן חייבנא, יבינו לאחריתם, ויסתמרו למיהוי בה. כמה דכתיב, (איוב כ) וארץ מתקוממה לו.

דבר אחר לו חכמו ישפילו זאת. דאיהי מתקשרא בהו בישראל, פד נטרין פקודי אורייתא, ויתבין עמה בשלם, ינדעון דסייעתא דהאי זאת עמהון, לאתפרעא משנאיהון. וישראל דאינון זעירין ביני עממנא, ינדעון, איכה ירדוף אחד אלף ושנים יניסו רבבה. ומאן גרים להו. האי זאת, דהנהו בהו בשלם, פד עבדין פקודי אורייתא. ולעלמין לא אתעדי מנייהו, למעבד להו נוקמין. (דברים לב) אם לא כי צורם מכרם ויני הסגירם. מאי טעמא כי צורם מכרם. בגין צור ילדך תשי, דתקונין לא שראן פדקא יאות באתרייהו. אם לא כי צורם מכרם. אמר רבי יהודה דא אברהם, כמה דאוקימנא, דאמר אברהם יתחייבון ישראל בגלותא, ולא ייעלון בגיהנם דתרין אלין גלותא וגיהנם, לא יסבלון ישראל. וקודשא בריך הוא אסתכם על ידוי, דכל זמנא די יחובון ישראל, יפלון בגלותא, וישתעבדון בהו שנאיהון. ובגין כך, צורם מכרם ודאי, ויני הסגירם, ואסתכם על ידוי.

תנא, אמר רבי יהודה, מאי טעמא אוכח להו משה בהאי שירה הכי, בגין דאינהו זמינין למיעל לארעא, ולאשרי בינייהו שכינתא, ובגין כך אוכח להו על האי.

רבי יצחק אמר, בתרי אתרי קודשא בריך הוא זמין לאוכחא להו לישראל, וחדאן אומות העולם. חד דכתיב, (הושע יב) וריב ליי עם יהודה ולפקוד על יעקב פדרכיו וגו'. שמעין אומות העולם חדאן, אמרי, השתא ישתצון מעלמא, פד חמי קודשא בריך הוא דאינון חדאן, מה כתיב בתריה. בבטן עקב את אחיו וגו'. פד שמעין, אמרין, דא הוא תשובה.

לאתתא דהנהו לה קטטה בברה, אזלת למקביל עליה דינא, חמאת לדיינא דאין נפשין. מנייהו לאלקאה, לצלבא, לאוקדא, אמרה ויי מה אעביד מן ברא. פד סיים דינא, אמר להיא אינתו, אימא, מה אעביד לך בריך, אמרה קובלני, עכ"מ. (דברים לב) ומצאהו בארץ מדבר ובתהו, ודאי לבתר

עבד לְכָל אֵינוֹן קְלִיפִין, דִּיהוֹן כְּלָהוּ מִשְׁתַּעֲבָדִין לִיהּ. עַד הֲכָא הָוָה כְּתִיב
בְּהוּא סִפְרָא, דְּקִרְטָנָא אֲסִיָּא לְבִתְרָה הָוָה רְשִׁים בְּהַאי קֶרְא, כָּל נְטוּרָא
דְּאַצְטְרִיךְ אֲסִיָּא חֲכִים לְמַעֲבַד לְמַרְעַ דְּשָׁכִיב בְּבִי מְרַעִיהּ, בִּי אֲסִירִי
דְּמִלְכָּא, לְמַפְלַח לְמַאֲרִי עֲלָמָא.

דְּכִד אֲזִיל אֲסִיָּא חֲכִים לְגַבִּיהּ, יִמְצָאָהוּ בְּאַרְץ מְדַבֵּר וּבִתְהוּ יִלִּיל יְשִׁימוֹן,
מְרַעִין דְּשִׁרְיִין עֲלֵיהּ, אֲשַׁכַּח לִיהּ בְּאַצְטְרִיךְ דְּמִלְכָּא. אִי תִימָא הוּאִיל
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ס"א פקיד) יִפְקוּד לְתַפְשָׁא לִיהּ, דְּלֹא יִשְׁתַּדַּל בְּרִי נֶשׁ
אַבְתְּרִיהּ. לָאוּ הֲכִי, דְּהָא דוּד אָמַר, (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל וְגוֹי, דָּל
הָהוּא דְּשָׁכִיב בְּבִי מְרַעִיהּ. וְאִי אֲסִיָּא חֲכִים הוּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב
לִיהּ בְּרַכָּאן, לְהַהוּא דִּישְׁתַּדַּל בִּיהּ.

וְהוּא אֲסִיָּא, יִמְצָאָהוּ בְּאַרְץ מְדַבֵּר, בְּבִי מְרַעִיהּ שָׁכִיב. וּבִתְהוּ יִלִּיל
יְשִׁימוֹן, דְּאֵינוֹן מְרַעִין דְּחֻקִּין לִיהּ. מֵאִי אֲצְטְרִיךְ לִיהּ לְמַעֲבַד. יִסּוּבְבְּנָהוּ
יִסּוּבְבִי סְבוּת, וְיִיִתִי עֲלוּת, בְּגִין דְּיִמְנַע מְנִיָּה אֵינוֹן מְלִין דְּנִזְקִין לִיהּ. יִקִּיז
לִיהּ, וְיִפִּיק מְנִיָּה דְּמָא בִּישָׂא. יְבוֹנְנָהוּ יִסְתַּכַּל וְיָבִין הָהוּא מְרַעָא מְמָה הוּי,
וְיִסְתַּכַּל בְּגִין דְּלֹא יִתְרַבִּי עֲלוּי, וְיִמְאָד לִיהּ. לְבִתְרָה יִצְרְנָהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינוּ, בְּגִין
דִּיהָא נְטִיר כְּדִקָּא יְאוּת, בְּאֵינוֹן מִשְׁקִי, בְּאֵינוֹן אֲסוּוּתָא דְּאַצְטְרִיכוּ לִיהּ,
וְלֹא יִטְעִי (ס"א מנייהו) בִּינִיָּהוּ. דְּאֶלְמִלִי יִטְעִי, אֶפִּילוּ בְּמַלְהָ חַד, קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא חֲשִׁיב עַל הָהוּא אֲסִיָּא, כְּפֹאֵלוּ שְׁפִיךְ דְּמָא וְקִטְלִיהּ.

דף רצ"ט ע"ב

בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי, דְּאָף עַל גַּב דְּהָהוּא בְּרִי נֶשׁ אִיהוּ בְּבִי אֲסִירִי
דְּמִלְכָּא, וְאִיהוּ אֲסִיר בְּבִי אֲסִירִי, דִּישְׁתַּדַּל בְּרִי נֶשׁ עֲלֵיהּ, וְיִסִּיעַ לִיהּ
לְאַפְקָא לִיהּ מִבִּי אֲסִירִי. וְהוּא אָמַר הֲכִי. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּין דִּינִין דְּבִי
עֲלָמָא לְעִילָא, הוּן לְמוֹת הוּן (דף רצ"ט ע"ב) לְשְׁרוּשִׁי, הוּן לְעַקוֹר, הוּן לְעַנוּשׁ נְכָסִין,
וְלְאַסוּרִין. מֵאֵן דְּאִתְחַזִּי לְעַנוּשׁ נְכָסִין, נְפַל בְּבִי מְרַעִיהּ, וְלֹא יִתְסִי, עַד דִּיתֵן
כָּל מַה דְּאִתְגַּזֵּר עֲלֵיהּ. כִּיּוֹן דְּאִתְעַנְשׁ בְּמַמוּנִיהּ, וְיְהִיב כָּל מַה דְּאִתְגַּזֵּר עֲלֵיהּ,
אִתְסִי, וְנִפְק מִבִּי אֲסִירִי. וְעַל דָּא אֲצְטְרִיךְ לְאַשְׁתַּדַּל עֲלֵיהּ דִּיתֵן עוֹנְשִׁיהּ
וְיִפּוּק.

מֵאֵן דִּיתְחַזִּי לְשְׁרוּשִׁי, יִתְפָּסוֹן לִיהּ, וְיִהְיִי לִיהּ בְּבִי אֲסִירִי, עַד דִּישְׁתַּרְשׁ
מִכְּלָא. וְלִזְמַנִּין דִּישְׁתַּרְשׁ מִשְׁיִיפִי, אוּ מַחַד מְנִיָּהוּ, וְלְבִתְרָה יִפְקוֹן לִיהּ מִבִּי
אֲסִירִי. מֵאֵן דִּיתְחַזִּי לְמוֹת, הֲכִי הוּא, דְּאִילוּ יִתֵּן כָּל כּוּפְרָא, וְכָל מְמוּנָא
דְּעֲלָמָא לָא יִשְׁתַּזִּיב.

וְעַל דָּא אֲצְטְרִיךְ לְאַסִּיָּא חֲכִים, לְאַשְׁתַּדַּל עֲלֵיהּ, אִי יְכִיל לְמִיָּהֵב לִיהּ
אֲסוּוּתָא מִן גּוּפָא, יְאוּת. וְאִי לָאוּ, יִתֵּן לִיהּ אֲסוּוּתָא לְנִשְׁמַתִּיהּ, וְיִשְׁתַּדַּל
עַל אֲסוּוּתָא דְּנִשְׁמַתָּא. וְדָא הוּא אֲסִיָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִשְׁתַּדַּל עֲלֵיהּ
בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְּאִתִּי.

אמר רבי אלעזר, עד השתא לא שמענא מאסיא דא, ומספרא דא. בר
מזמנא חדא, דאמר לי טייעא חדא, דשמע לאבוי, דאסיא חד הוה ביזמוי,
דכד הוה מסתפל בבר נש, כד איהו בבי מרעיה, הוה אמר, דא חי ודא מת.
והו אמרין עליה דהוא זכאה קשוט, דחיל חטאה. וכל מה דלא זכיל (אצ"ל
למזבו) למדבק מה דאצטריך, איהו הוה קני, ויהיב מדיליה. הוה אמרין,
דלית חפיים בעלמא כגיניה. ובצלותיה הוה עביד יתיר, ממה דהוה עביד
בידוי. וכדדמי לו, דא הוה ההוא אסיא.

אמר ההוא טייעא, ודאי ספרא דייליה בידי איהו, דקא יריתנא מאבי
אבא, וכל מלוי דההוא ספרא, כלהו אתייסדון על רזין דאורייתא, ורזין
סתמיין אשכחנא ביה, ומלין דאסוותא סגיין, דאיהו אמר דלא יאות
למפעל לון, בר (א) איהו דחיל חטאה.

ואינון ממה דהוה עביד בלעם, דהוה לחיש לחישין על מרע, והוה אמר
בפומוי ואתסי מיד. וכלהו בריר לון בההוא ספרא. ואמר, דא אסור, ודא
מותר למאן דדחיל חטאה. בגין דמרעין סגיין אמר, דתלייא אסוותא
דלהון, בלחישו דפומא. ואינון מסטרא דנחש, ומנהון מסטרא דקסם. וכל
אינון דאסור לומר בפומא, ואסור למעבד בעובדא, הוה אמר. עד
דאשכחנא על מרעין ידיעאן דאצטריך לומר כד. ולנדיי בנדיי ובשמתא,
על ההוא מרע. ואיהו תוהא סגי לגבון.

חדי רבי אלעזר, וחדו חבריא. אמר רבי אלעזר, אי ההוא ספרא הוה לגבון
נחמי מה איהו אמר. אנא אמסר במסירה, על מנת לאחזאה לבוצינא
קדישא. ותנינן, אמר רבי אלעזר, ההוא ספרא הוה בידי תריסר ירחי,
ואשכחנא ביה נהורין עלאין ויקירין. כד מטינא לאינון רזין דהוה מבלעם
תוהנא.

יומא חד לחישנא באתר חד, והווי אתוון סלקו ונחתו. עד דחמינא בחלמא,
ואמר לי, מה לך למיעל בתחומא דלא דילך, ולא אצטריך לך. אתערנא,
ואבאיש קמאי, על רזין סתמיין דהוה תמן. שדרנא לההוא יודאי, ורבי
יוסי ברבי יהודה שמייה, ויהיבנא ליה ספרא.

וברזין דבלעם אשכחנא, מאינון שמקו דמלאכין דשדר ליה בלק, ולא הווי
מסתדרן על תקונייהו כדקא יאות. אבל כמה זיני אסוותא אשכחנא ביה,
דקא מתתקני על תקוני אורייתא, ורזין סתמיין דיליה. וחמינא דאינון
בחסידותא. וצלותין ובעותין לקודשא בריך הוא. ואי תימא, דהוה עביד
אסוותא בפסוקי אורייתא, או ברזין דאורייתא. חס ושלוס. אלא הוה
אמר רזין דאורייתא, ועל ההוא רזא אפיק רזין דאסוותא, דלא חמינא
כההוא גוונא לעלמין. אמיןא בריך רחמנא, דאחפיים לבני נשא מחכמתא
דלעילא.

ומאינון מלין דבלעם נסיבנא, וחמינא בהו דלא הוה בעלמא חפיים
בחרשין כגיניה. אמיןא, בריך רחמנא דבטל מעלמא חרשין, דלא יטעון

בְּנֵי נֶשֶׁא מִבֶּתֶר דְּחִלְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלֶּה שְׁמוֹ אָמֵן. (ע"כ).
(מכאן חזור לפרשת בלק, אמר רבי אלעזר, בלעם חייבא, מאן קטיל ליה וכי, דף קצ"ג ע"ב) בְּרִיךְ
יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

נעתק מספר זוה"ק הנדפס בליוורנו ע"י הגאון החסיד חיד"א זצ"ל

ישמח חיי"ם חדא"י נפשאי הנה אשו"ר ארש בלבנו"ן ספרי"א נהר שפיר"א
דאתא מכלל יופי נקי מכל דופי תהלתו בפי כל בשר, יום ליום יביע. צדיקים יראו וישמחו
וישרים יעלוזו. אלו הן הגוליי"ן, גילת ורנן תתענג בדשן נפשם, האי דישנ"א. ולשונם
תמהר לדבר צחות בשבח המגיע. איכו השתא יהבי רבנן עינייהו ומכווני דעתייהו הלא
ברז"י שפ"ר התקונים מפני בירורי המדו"ת, פועלי אמת וצדק. מפני שהכ"ל יפה, הוד
לטובה וגם נצח לצפירת תפארה, בגבורות ישע רב חסד בחכמה, ובתבונה ודעת דתנו רבנן
באימ"ה רבה וקל זיע. ושבחא אתיא ממיל"ה מדב"ר קד"ש, לקול תתו מעורר אהבה
והשפיע בצחצחות ברומי עלמא עילאה, ונהרו"ת המושכין ביום טוב אבות על בניס. כי
שם צוה ה' הברכה ערוכה בכ"ל כמסלת שדה אשר ברכו ה' יורש עשיר ארי"ה הוא דרביע.
הדור אתם ראו חזו שמ"ש מנהו הבריק ברקאי דבר חדש חידשו סופרים חכמים הזהר"ן
בכ"ל, ומראה יאי ויאזי כז"הר הרקיע. גם אשו"ר נלוה עמם, נסחי דווקני ובריאי נהורין.
סדרי בירורין הוו זהירי"ן, מאימתי קורין. ויצא אל הדבר"ת ועלה יפיע. בכל הרואה
זאת לפניס דפוס קושטנטינא במעלו"ת אח"ז משובח ומפואר, הא איכא כמה שני
דפרי"ס ויהללוהו בשערים כי השביע השביע ואולם הנה זה בא הרב הר"ש בזאגלו
זלה"ה שדי ביה נרגא בשנותו את טעמו, מצמיח חסיר חליף יתיר אף מפקיע. עבר עובדא
ושינה רוב הגהות דפוס קושטנטינא זוהרו מוכיח מידע ידיע. ובנסחו זהר מנטובה דבק
לאהבה ודין גרמ"א אשר חשב שמגיה דפוס קושטא שינה מדעתו ופירושא אתמר מדוויל
ידיה והיטב חרה לו תוקע ומריע. ולדבר הזה יסלח, כי אני בעניי ידעתי מאן ניהו מר
המגיה ולא הרים ידו, רק אשר מצא בנסחי גדולי ישראל ולהאי מילתא שבחו רבנן כי
שיח וכי שיג לו, מומחה ופקיע. איכו השתא מחזקינא טייבותא למעי' המגיהים אשר על
עומדם יעמודו בשינויי הרשי"ב ונסחי הרמ"ז בכ"י לברר אוכל לדון ולהכריע. והלא מראש
הודעתי דזמנין דמשכחת איזה הגהה מאי"ן באת מיני קטניו"ת כמו עשב מזריע. ויברך
דוד הוא הקטן לגומרה של תורה ברוך אל ההודאות ומרומם על כל ברכה ותהלה
בזמירות נריע. בקול תודה (לפ"ק) לעושה נפלאות למופת ולאות האל למושעות כי אלהים
יושיע. יאר פניו אתנו ויאיר עינינו בתורתו תורת חיים